
Panchatantra 1 Mitrabheda Tantra by Vishnusharman

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಶರ್ಮವಿರಚಿತೇ ಪಂಚತಂತ್ರೇ ಮಿತ್ರಭೇದೋ ನಾಮ
ಪ್ರಥಮಂ ತಂತ್ರಂ

Document Information

Text title : panchatantra tantra 1 mitrabhed

File name : panchatantra1.itx

Category : major_works, svara

Location : doc_z_misc_major_works

Author : viShNusharman

Transliterated by : Jan Brzezinski of Gaudiya Grantha Mandira, Arvind Kolhatkar akolhatkar
at rogers.com

Proofread by : Arvind Kolhatkar akolhatkar at rogers.com

Latest update : March 29, 2007

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಶರ್ಮವಿರಚಿತೇ ಪಂಚತಂತ್ರೇ ಮಿತ್ರಭೇದೋ ನಾಮ ಪ್ರಥಮಂ ತಂತ್ರಂ

ಕಥಾಮುಖಂ .

ಓಂ ನಮಃ ಶ್ರೀಶಾರದಾಗಣಪತಿಗುರುಭ್ಯಃ .

ಮಹಾಕವಿಭ್ಯೋ ನಮಃ .

ಬ್ರಹ್ಮಾ ರುದ್ರಃ ಕುಮಾರೋ ಹರಿವರುಣಯಮಾ ವಹ್ನಿರಿಂದ್ರಃ ಕುಬೇರ-

ಶ್ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯೌ ಸರಸ್ವತ್ಯುದಧಿಯುಗನಗಾ ವಾಯುರುವೀರ್ ಭುಜಂಗಾಃ .

ಸಿದ್ಧಾ ನದ್ಯೋಽಶ್ವಿನೌ ಶ್ರೀರ್ದಿತಿರದಿತಿಸುತಾ ಮಾತರಶ್ಚಂಡಿಕಾದ್ಯಾಃ .

ವೇದಾಸ್ತೀರ್ಥಾನಿ ಯಕ್ಷಾ ಗಣವಸುಮುನಯಃ ಪಾಂತು ನಿತ್ಯಂ ಗ್ರಹಾಶ್ಚ ..

ಮನವೇ ವಾಚಸ್ಪತಯೇ ಶುಕ್ರಾಯ ಪರಾಶರಾಯ ಸ ಸುತಾಯ .

ಚಾಣಕ್ಯಾಯ ಚ ವಿದುಷೇ ನಮೋಽಸ್ತು ನಯಶಾಸ್ತ್ರಕರ್ತೃಭ್ಯಃ .. 1..

ಸಕಲಾರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಂ ಜಗತಿ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮೇದಂ .

ತಂತ್ರೈಃ ಪಂಚಭಿರೇತೈಶ್ಚಕಾರ ಸುಮನೋಹರಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ .. 2..

ತದ್ಯಥಾನುಶ್ರುಯತೇ . ಅಸ್ತಿ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯೇ ಜನಪದೇ ಮಹಿಲಾರೋಪ್ಯಂ ನಾಮ

ನಗರಂ . ತತ್ರ ಸಕಲಾರ್ಥಿಸಾರ್ಥಕಲ್ಪದ್ರುಮಃ ಪ್ರವರನೃಪಮುಕುಟಮಣಿ-

ಮರೀಚಿಕಯಚರ್ಚಿತಚರಣಯುಗಲಃ ಸಕಲಕಲಾಪಾರಂಗತೋಽಮರಶಕ್ತಿ-

ನಾಮ ರಾಜಾ ಬಭೂವ . ತಸ್ಯ ತ್ರಯಃ ಪುತ್ರಾಃ ಪರಮದುರ್ಮೇಧಸೋ

ವಸುಶಕ್ತಿರುಗ್ರಶಕ್ತಿನೇಕಶಕ್ತಿಶ್ಚೇತಿ ನಾಮಾನೋ ಬಭೂವುಃ . ಅಥ ರಾಜಾ

ತಾನ್ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಮುಖಾನಾಲೋಕ್ಯ ಸಚಿವಾನಾಹೂಯ ಪ್ರೋವಾಚ - ಭೋಃ

ಜ್ಞಾತಮೇತದ್ಭವದ್ಧಿಯನ್ಮಮೈತೇ ತ್ರಯೋಽಪಿ ಪುತ್ರಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಮುಖಾ

ವಿವೇಕಹೀನಾಶ್ಚ . ತದೇತಾನ್ವಶ್ಯತೋ ಮೇ ಮಹದಪಿ ರಾಜ್ಯಂ ನ

ಸೌಖ್ಯಮಾವಹತಿ . ಅಥವಾ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -

ಅಜಾತಮೃತಮೂರ್ಖೇಭ್ಯೋ ಮೃತಾಜಾತೌ ಸುತೌ ವರಂ .

ಯತಸ್ತೌ ಸ್ವಲ್ಪದುಃಖಾಯ ಯಾವಜ್ಜೀವಂ ಜಡೋ ದಹೇತ್ .. 3..

ವರಂ ಗರ್ಭಸ್ರಾವೋ ವರಮೃತುಷು ನೈವಾಭಿಗಮನಂ .

ವರಂ ಜಾತಃ ಪ್ರೇತೋ ವರಮಪಿ ಚ ಕನ್ಯೈವ ಜನಿತಾ .

ವರಂ ವಂಧ್ಯಾ ಭಾರ್ಯಾ ವರಮಪಿ ಚ ಗರ್ಭೇಷು ವಸತಿ-

ನ೯ ಚಾವಿದಗ್ಧಾನ್ ರೂಪದ್ರವಿಣಗುಣಯುಕ್ತೋಽಪಿ ತನಯಃ .. 4..
 ಕಿಂ ತಯಾ ಕ್ರಿಯತೇ ಧೇನ್ವಾ ಯಾ ನ ಸೂತೇ ನ ದುಗ್ಧದಾ .
 ಕೋಽರ್ಥಃ ಪುತ್ರೇಣ ಜಾತೇನ ಯೋ ನ ವಿದ್ವಾನ್ನ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ .. 5..
 ತದೇತೇಷಾಂ ಯಥಾ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಬೋಧನಂ ಭವತಿ ತಥಾ ಕೋಽಪ್ಯುಪಾ-
 ಯೋಽನುಷ್ಠಿಯತಾಂ . ಅತ್ರ ಚ ಮದ್ದತ್ತಾಂ ವೃತ್ತಿಂ ಭುಂಜಾನಾನಾಂ
 ಪಂಡಿತಾನಾಂ ಪಂಚಶತೀ ತಿಷ್ಠತಿ . ತತೋ ಯಥಾ ಮಮ ಮನೋರಥಾಃ
 ಸಿದ್ಧಿಂ ಯಾಂತಿ ತಥಾನುಷ್ಠಿಯತಾಮಿತಿ . ತತ್ತ್ಯಕ್ಃ ಪ್ರೋವಾಚ - ದೇವ
 ದ್ವಾದಶಭಿರ್ವರ್ಷೈರ್ವ್ಯಾಕರಣಂ ಶ್ರುಯತೇ . ತತೋ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ
 ಮನ್ವಾದೀನ್ಯರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಚಾಣಕ್ಯಾದೀನಿ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ
 ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನಾದೀನಿ . ಏವಂ ಚ ತತೋ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ
 ಜ್ಞಾಯಂತೇ . ತತಃ ಪ್ರತಿಬೋಧನಂ ಭವತಿ . ಅಥ ತನ್ನೃದ್ಯತಃ
 ಸುಮತಿನಾಮ ಸಚಿವಃ ಪ್ರಾಹ - ಅಶಾಶ್ವತೋಽಯಂ ಜೀವವಿಷಯಃ .
 ಪ್ರಭೂತಕಾಲಜ್ಞೇಯಾನಿ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ . ತತ್ಸಂಕ್ಷೇಪಮಾತ್ರಂ
 ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಕಿಂಚಿದೇತೇಷಾಂ ಪ್ರಬೋಧನಾರ್ಥಂ ಚಿಂತ್ಯತಾಮಿತಿ .
 ಉಕ್ತಂಚ ಯತಃ -
 ಅನಂತಪಾರಂ ಕಿಲ ಶಬ್ದ ಶಾಸ್ತ್ರಂ
 ಸ್ವಲ್ಪಂ ತಥಾಯುರ್ಬಹವಶ್ಚ ವಿಘ್ನಾಃ .
 ಸಾರಂ ತತೋ ಗ್ರಾಹ್ಯಮಪಾಸ್ಯ ಫಲ್ಗು
 ಹಂಸೈರ್ಯಥಾ ಕ್ಷೀರಮಿವಾಂಬುಮಧ್ಯಾತ್ .. 6..
 ತದತ್ರಾಸ್ತಿ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮಾ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂ-
 ಗಮಶ್ಚಾತ್ರ ಸಂಸದಿ ಲಬ್ಧಕೀರ್ತಿಃ . ತಸ್ಮೈ ಸಮರ್ಪಯತ್ವೇತಾನ್ . ಸ
 ನೂನಂ ದ್ರಾಕ್ ಪ್ರಬುದ್ಧಾನ್ ಕರಿಷ್ಯತೀತಿ . ಸ ರಾಜಾ ತದಾಕರ್ಣ್ಯ
 ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮಾಣಮಾಹೂಯ ಪ್ರೋವಾಚ- ಭೋ ಭಗವನ್ ಮದನುಗ್ರ-
 ಹಾರ್ಥಮೇತಾನರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರತಿ ದ್ರಾಗ್ಯಥಾನನ್ಯಸದೃಶಾನ್
 ವಿದಧಾಸಿ ತಥಾ ಕುರು . ತದಹಂ ತ್ವಾಂ ಶಾಸನಶತೇನ ಯೋಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ .
 ಅಥ ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮಾ ತಂ ರಾಜಾನಮಾಹ - ದೇವ ಶ್ರುಯತಾಂ ಮೇ
 ತಥ್ಯವಚನಂ . ನಾಹಂ ವಿದ್ಯಾವಿಕ್ರಯಂ ಶಾಸನಶತೇನಾಪಿ ಕರೋಮಿ .
 ಪುನರೇತಾನ್ ಸ್ವವ ಪುತ್ರಾನ್ಮಾಸಷಟ್ಕೀನ ಯದಿ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ್
 ಕರೋಮಿ ತತಃ ಸ್ವನಾಮತ್ಯಾಗಂ ಕರೋಮಿ ಽಥಾಸೌ ರಾಜಾ ತಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-
 ಸ್ಯಾಸಂಭಾವ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಸಚಿವಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೋ
 ವಿಸ್ಮಯಾನ್ವಿತಸ್ತಸ್ಮೈ ಸಾದರಂ ತಾನ್ ಕುಮಾರಾನ್ ಸಮರ್ಪ್ಯ ಪರಾಂ
 ನಿರ್ವೃತಿಮಾಜಗಾಮ . ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮಣಾಪಿ ತಾನಾದಾಯ ತದರ್ಥಂ

ಮಿತ್ರಭೇದಮಿತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿಹಾಕೋಲೂಕೀಯಲಬ್ಧಪ್ರಣಾಶಾಪರೀಕ್ಷಿತಕಾರಕಾಣಿ
 ಚೇತಿ ಪಂಚ ತಂತ್ರಾಣಿ ರಚಯಿತ್ವಾ ಪಾರಿತಾಸ್ತೇ ರಾಜಪುತ್ರಾಃ . ತೇಽಪಿ
 ತಾನ್ಯಧೀತ್ಯ
 ಮಾಸಷಟ್ಕೇನ ಯಥೋಕ್ತಾಃ ಸಂವೃತ್ತಾಃ . ತತಃ ಪ್ರಭೃತ್ಯೇತತ್
 ಪಂಚತಂತ್ರಕಂ ನಾಮ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಂ ಬಾಲಾವಬೋಧನಾರ್ಥಂ
 ಭೂತಲೇ ಪ್ರವೃತ್ತಂ . ಕಿಂ ಬಹುನಾ -
 ಅಧೀತೇ ಯ ಇದಂ ನಿತ್ಯಂ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಂ ಶೃಣೋತಿ ಚ .
 ನ ಪರಾಭವಮಾಪ್ನೋತಿ ಶಕ್ರಾದಪಿ ಕದಾಚನ .. 7..
 ಇತಿ ಕಥಾಮುಖಂ .

ಮಿತ್ರಭೇದಃ .
 ವರ್ಧಮಾನವೃತ್ತಾಂತಃ .
 ಅಥಾತಃ ಪ್ರಾರಭ್ಯತೇ ಮಿತ್ರಭೇದೋ ನಾಮ ಪ್ರಥಮಂ ತಂತ್ರಂ .
 ಯಸ್ಯಾಯಮಾದಿಮಃ ಶ್ಲೋಕಃ -
 ವರ್ಧಮಾನೋ ಮಹಾನ್ ಸ್ನೇಹಃ ಸಿಂಹಗೋವೃಷಯೋರ್ವನೇ .
 ಪಿಶುನೇನಾತಿಲುಭ್ವೇನ ಜಂಬುಕೇನ ವಿನಾಶಿತಃ .. 1..
 ತದ್ಯಥಾನುಶ್ರೂಯತೇ . ಅಸ್ತಿ ದಕ್ಷಿಣಾತ್ಯೇ ಜನಪದೇ ಮಹಿಲಾರೋಪ್ಯಂ ನಾಮ
 ನಗರಂ . ತತ್ರ ಧರ್ಮೋಪಾರ್ಜಿತಭೂರಿವಿಭವೋ ವರ್ಧಮಾನಕೋ ನಾಮ
 ವಣಿಕ್ಪುತ್ರೋ ಬಭೂವ . ತಸ್ಯ ಕದಾಚಿದ್ರಾತ್ರೌ ಶಯ್ಯಾರೂಢಸ್ಯ
 ಚಿಂತಾ ಸಮುತ್ಪನ್ನಾ . ಯತ್ಪ್ರಭೂತೇಽಪಿ ವಿತ್ತೇಽಧೋಪಾಯಾಶ್ಚಿಂತನೀಯಾಃ
 ಕರ್ತವ್ಯಾಶ್ಚೇತಿ . ಯತ ಉಕ್ತಂಚ -
 ನ ಹಿ ತದ್ವಿದ್ಯತೇ ಕಿಂಚಿದ್ಯದರ್ಥೇನ ನ ಸಿದ್ಧತಿ .
 ಯತ್ತೇನ ಮತಿಮಾಂಸ್ತಸ್ಮಾದರ್ಥಮೇಕಂ ಪ್ರಸಾಧಯೇತ್ .. 2..
 ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾಸ್ತಸ್ಯ ಮಿತ್ರಾಣಿ ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾಸ್ತಸ್ಯ ಬಾಂಧವಾಃ .
 ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾಃ ಸ ಪುಮಾಃ ಲೋಕೇ ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾಃ ಸ ಚ ಪಂಡಿತಃ .. 3..
 ನ ಸಾ ವಿದ್ಯಾ ನ ತದ್ದಾನಂ ನ ತಚ್ಚಿಲ್ವಂ ನ ಸಾ ಕಲಾ .
 ನ ತತ್ಸ್ಥೈರ್ಯಂ ಹಿ ಧನಿನಾಂ ಯಾಚಕೈರ್ಯನ್ನ ಗೀಯತೇ .. 4..
 ಇಹ ಲೋಕೇ ಹಿ ಧನಿನಾಂ ಪರೋಽಪಿ ಸ್ವಜನಾಯತೇ .
 ಸ್ವಜನೋಽಪಿ ದರಿದ್ರಾಣಾಂ ಸರ್ವದಾ ದುರ್ಜನಾಯತೇ .. 5..
 ಅರ್ಥೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಹಿ ವೃದ್ಧೇಭ್ಯಃ ಸಂವೃತ್ತೇಭ್ಯಸ್ತಸ್ತತಃ .
 ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ಕ್ರಿಯಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪರ್ವತೇಭ್ಯ ಇವಾಪಗಾಃ .. 6..
 ಇತಿ ಕಥಾಮುಖಂ .

ಪೂಜ್ಯತೇ ಯದಪೂಜ್ಯೋಽಪಿ ಯದಗಮ್ಯೋಽಪಿ ಗಮ್ಯತೇ .
 ವಂದ್ಯತೇ ಯದವಂದ್ಯೋಽಪಿ ಸ ಪ್ರಭಾವೋ ಧನಸ್ಯ ಚ .. 7..
 ಅಶನಾದಿಂದ್ರಿಯಾಣೀವ ಸ್ಯುಃ ಕಾರ್ಯಾಣ್ಯಖಿಲಾನ್ಯಪಿ .
 ಏತಸ್ಮಾತ್ಕಾರಣಾದ್ವಿತ್ತಂ ಸರ್ವಸಾಧನಮುಚ್ಯತೇ .. 8..
 ಅರ್ಥಾರ್ಥೇ ಜೀವಲೋಕೋಽಯಂ ಶ್ರುಶಾನಮಪಿ ಸೇವತೇ .
 ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಜನಯಿತಾರಂ ಸ್ವಂ ನಿಃಸ್ವಂ ಗಚ್ಛತಿ ದೂರತಃ .. 9..
 ಗತವಯಸಾಮಪಿ ಪುಂಸಾಂ ಯೇಷಾಮರ್ಥಾ ಭವಂತಿ ತೇ ತರುಣಾಃ .
 ಅರ್ಥೇನ ತು ಯೇ ವಿಹೀನಾ ವೃದ್ಧಾಸ್ತೇ ಯೌವನೇಽಪಿ ಸ್ಯುಃ .. 10..
 ಸ ಚಾರ್ಥಃ ಪುರುಷಾಣಾಂ ಷಡ್ಭಿರುಪಾಯೈರ್ಭವತಿ ಭಿಕ್ಷಯಾ
 ನೃಪಸೇವಯಾ ಕೃಷಿಕರ್ಮಣಾ ವಿದ್ಯೋಪಾರ್ಜನೇನ ವ್ಯವಹಾರೇಣ
 ವಣಿಕರ್ಮಣಾ ವಾ . ಸರ್ವೇಷಾಮಪಿ ತೇಷಾಂ ವಾಣಿಜ್ಯೇನಾತಿರಸ್ಕೃತೋ-
 ರ್ಥಲಾಭಃ ಸ್ಯಾತ್ . ಉಕ್ತಂಚ ಯತಃ -
 ಕೃತಾ ಭಿಕ್ಷಾನೇಕೈರ್ವಿವಿಧೈಃ ನೃಪೋ ನೋಚಿತಮಹೋ
 ಕೃಷಿಃ ಕ್ಲಿಷ್ಟಾ ವಿದ್ಯಾ ಗುರುವಿನಯವೃತ್ತಾತಿವಿಷಮಾ .
 ಕುಸೀದಾದ್ಧಾರಿದ್ಯಂ ಪರಕರಗತಗ್ರಂಥಿಶಮನಾ-
 ನ್ನ ಮನ್ಯೇ ವಾಣಿಜ್ಯಾತ್ಕಿಮಪಿ ಪರಮಂ ವರ್ತನಮಿಹ .. 11..
 ಉಪಾಯಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಮುಪಾಯಃ ಪಣ್ಯಸಂಗ್ರಹಃ .
 ಧನಾರ್ಥಂ ಶಸ್ಯತೇ ಹ್ಯೇಕಸ್ತದನ್ಯಾಃ ಸಂಶಯಾತ್ಮಕಾಃ .. 12..
 ತಚ್ಚ ವಾಣಿಜ್ಯಂ ಸಪ್ತವಿಧಮರ್ಥಾಗಮಾಯ ಸ್ಯಾತ್ . ತದ್ಯಥಾ ಗಾಂಧಿಕ-
 ವ್ಯವಹಾರೋ ನಿಕ್ಷೇಪಪ್ರವೇಶೋ ಗೋಷ್ಠಿಕರ್ಮ ಪರಿಚಿತಗ್ರಾಹಕಾಗಮೋ
 ಮಿಥ್ಯಾಕ್ರಯಕಥನಂ, ಕೂಟತುಲಾಮಾನಂ ದೇಶಾಂತರಾಡ್ಭಾಂಡಾ-
 ನಯನಂ ಚೇತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಪಣ್ಯಾನಾಂ ಗಾಂಧಿಕಂ ಪಣ್ಯಂ ಕಿಮನ್ಯೈಃ ಕಾಂಚನಾದಿಭಿಃ .
 ಯತ್ಪ್ರಕೇನ ಚ ಯತ್ಪ್ರೀತಂ ತಚ್ಛತೇನ ಪ್ರದೀಯತೇ .. 13..
 ನಿಕ್ಷೇಪೇ ಪತಿತೇ ಹರ್ಮ್ಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠೀ ಸೌತಿ ಸ್ವದೇವತಾಂ .
 ನಿಕ್ಷೇಪೀ ಮ್ರಿಯತೇ ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮ್ಯುಪಯಾಚಿತಂ .. 14..
 ಗೋಷ್ಠಿಕರ್ಮನಿಯುಕ್ತಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೀ ಚಿಂತಯತಿ ಚೇತಸಾ ಹೃಷ್ಯಃ .
 ವಸುಧಾ ವಸುಸಂಪೂರ್ಣಾ ಮಯಾದ್ಯ ಲಬ್ಧಾ ಕಿಮನ್ಯೇನ .. 15..
 ಪರಿಚಿತಮಾಗಚ್ಛಂತಂ ಗ್ರಾಹಕಮುತ್ಕಂಠಯಾ ವಿಲೋಕ್ಯಾಸೌ .
 ಹೃಷ್ಯತಿ ತದ್ಧನಲಬ್ಧೋ ಯದ್ವತ್ಪುತ್ರೇಣ ಜಾತೇನ .. 16..
 ಅನ್ಯಚ್ಛ -
 ಪೂರ್ಣಾಪೂರ್ಣೇ ಮಾನೇ ಪರಿಚಿತಜನವಂಚನಂ ತಥಾ ನಿತ್ಯಂ .

ಮಿಥ್ಯಾಕ್ರಯಸ್ಯ ಕಥನಂ ಪ್ರಕೃತೀರಿಯಂ ಸ್ಯಾತ್ಕಿರಾತಾನಾಂ .. 17..

ದ್ವಿಗುಣಂ ತ್ರಿಗುಣಂ ವಿತ್ತಂ ಭಾಂಡಕ್ರಯವಿಚಕ್ಷಣಾಃ .

ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತ್ಯುದ್ಯಮಾಲೋಕಾ ದೂರದೇಶಾಂತರಂ ಗತಾಃ .. 18..

ಇತ್ಯೇವಂ ಸಂಪ್ರಧಾರ್ಯ ಮಥುರಾಗಾಮೀನಿ ಭಾಂಡಾನ್ಯಾದಾಯ ಶುಭಾಯಾಂ
ತಿಥೌ ಗುರುಜನಾನುಜ್ಞಾತಃ ಸುರಧಾಧಿರೂಢಃ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ತಸ್ಯ ಚ

ಮಂಗಲವೃಷಭೌ ಸಂಜೀವಕನಂದಕನಾಮಾನೌ ಗೃಹೋತ್ಪನ್ನೌ
ಧೂವೋರ್ಥಾರೌ ಸ್ಥಿತೌ . ತಯೋರೇಕಃ ಸಂಜೀವಕಾಭಿಧಾನೋ ಯಮುನಾಕಚ್ಚ-

ಮವತೀರ್ಣಃ ಸನ್ ಪಂಕಪೂರಮಾಸಾದ್ಯ ಕಲಿತಚರಣೋ ಯುಗಭಂಗಂ

ವಿಧಾಯ ನಿಷಸಾದ . ಅಥ ತಂ ತದವಸ್ಥಮಾಲೋಕ್ಯ ವರ್ಧಮಾನಃ

ಪರಂ ವಿಷಾದಮಗಮತ್ . ತದರ್ಥಂ ಚ ಸ್ನೇಹಾದ್ರ್ವಹೃದಯಸ್ತ್ರಿಸ್ತ್ರಾತ್ರಂ

ಪ್ರಯಾಣಭಂಗಮಕರೋತ್ . ಅಥ ತಂ ವಿಷಣ್ಣಮಾಲೋಕ್ಯ ಸಾರ್ಥಿಕೈರಭಿಹಿತಂ

- ಭೋಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಿನ್ ! ಕಿಮೇವಂ ವೃಷಭಸ್ಯ ಕೃತೇ ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರಸಮಾಕುಲೇ

ಬಹ್ವಪಾಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ವನೇ ಸಮಸ್ತಸಾರ್ಥಸ್ತ್ವಯಾ ಸಂದೇಹೇ ನಿಯೋಜಿತಃ .

ಉಕ್ತಂಚ -

ನ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ಯ ಕೃತೇ ಭೂರಿ ನಾಶಯೇನ್ಮತಿಮಾನ್ನರಃ .

ಏತದೇವಾತ್ರ ಪಾಂಡಿತ್ಯಂ ಯತ್ಸ್ವಲ್ಪಾದ್ಭೂರಿ ರಕ್ಷಣಂ .. 19..

ಅಥಾಸೌ ತದವಧಾರ್ಯ ಸಂಜೀವಕಸ್ಯ ರಕ್ಷಾಪುರುಷಾನ್ನಿರೂಪ್ಯಾ-

ಶೇಷಸಾರ್ಥಂ ನೀತ್ವಾ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ಅಥ ರಕ್ಷಾಪುರುಷಾ ಅಪಿ ಬಹ್ವಪಾಯಂ

ತದ್ವನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಂಜೀವಕಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಪೃಷ್ಠತೋ ಗತ್ವಾಽನ್ಯೇದ್ಯುಸ್ತಂ

ಸಾರ್ಥವಾಹಂ ಮಿಥ್ಯಾಽಹುಃ - ಸ್ವಾಮಿನ್ ಮೃತೋಽಸೌ ಸಂಜೀವಕಃ .

ಅಸ್ಮಾಭಿಸ್ತು ಸಾರ್ಥವಾಹಸ್ಯಾಭೀಷ್ಟ ಇತಿ ಮತ್ವಾ ವಹ್ನಿನಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಇತಿ .

ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಸಾರ್ಥವಾಹಃ ಕೃತಜ್ಞತಯಾ ಸ್ನೇಹಾದ್ರ್ವಹೃದಯಸ್ತಸ್ಯೌರ್ಧ್ವ-

ದೇಹಿಕಕ್ರಿಯಾ ವೃಷೋತ್ಸರ್ಗಾದಿಕಾಃ ಸರ್ವಾಶ್ಚಕಾರ . ಸಂಜೀವಕೋಽಪ್ಯಾಯುಃ-

ಶೇಷತಯಾ ಯಮುನಾಸಲಿಲಮಿಶೈಃ ಶಿಶಿರತರವಾತ್ಮೈರಾಪ್ಯಾಯಿತಶರೀರಃ

ಕಥಂಚಿದಪ್ಯುತ್ಥಾಯ ಯಮುನಾತಟಮುಪಪೇದೇ . ತತ್ರ ಮರಕತಸದೃಶಾನಿ

ಬಾಲತೃಣಾಗ್ರಾಣಿ ಭಕ್ಷಯನ್ಮತಿಪಯೈರಹೋಭಿರ್ಹರವೃಷಭ ಇವ ಪೀನಃ

ಕಕುದ್ಮಾನ್ವಲವಾಂಶ್ಚ ಸಂವೃತ್ತಃ . ಪ್ರತ್ಯಹಂ ವಲ್ಮೀಕಶಿಖರಾಗ್ರಾಣಿ

ಶೃಂಗಾಭ್ಯಾಂ ವಿದಾರಯನ್ಗರ್ಜಮಾನ ಆಸ್ತೇ . ಸಾಧು ಚೇದಮುಚ್ಯತೇ -

ಅರಕ್ಷಿತಂ ತಿಷ್ಠತಿ ದೇವರಕ್ಷಿತಂ ಸುರಕ್ಷಿತಂ ದೇವಹತಂ ವಿನಶ್ಯತಿ .

ಜೀವತ್ಯನಾಥೋಽಪಿ ವನೇ ವಿಸರ್ಜಿತಃ ಕೃತಪ್ರಯತ್ನೋಽಪಿ ಗೃಹೇ ವಿನಶ್ಯತಿ .. 20..

ಅಥ ಕದಾಚಿತ್ಪಿಂಗಲಕೋ ನಾಮ ಸಿಂಹಃ ಸರ್ವಮೃಗಪರಿವೃತಃ

ಪಿಪಾಸಾಕುಲ ಉದಕಪಾನಾರ್ಥಂ ಯಮುನಾತಟಮವತೀರ್ಣಃ ಸಂಜೀವಕಸ್ಯ

ಗಂಭೀರತರರಾವಂ ದೂರಾದೇವಾಶ್ರಣೋತ್ . ತಚ್ಚುತ್ವಾಂತೀವ ವ್ಯಾಕುಲ-
ಹೃದಯಃ ಸಸಾಧ್ವಸಮಾಕಾರಂ ಪ್ರಚ್ಛಾದ್ಯ ವಟತಲೇ
ಚತುರ್ಮಂಡಲಾವಸ್ಥಾನೇನಾವಸ್ಥಿತಃ . ಚತುರ್ಮಂಡಲಾವಸ್ಥಾನಂ
ತ್ವಿದಂ ಸಿಂಹಃ ಸಿಂಹಾನುಯಾಯಿನಃ ಕಾಕಕರವಾಃ ಕಿಂವೃತ್ತಾ ಇತಿ .
ಅಥ ತಸ್ಯ ಕರಟಕದಮನಕನಾಮಾನೌ ದ್ವೌ ಶೃಗಾಲೌ ಮಂತ್ರಿಪುತ್ರೌ
ಭ್ರಷ್ಟಾಧಿಕಾರೌ ಸದಾನುಯಾಯಿನಾವಾಸ್ತಾಂ . ತೌ ಚ ಪರಸ್ಪರಂ
ಮಂತ್ರಯತಃ . ತತ್ರ ದಮನಕೋಽಬ್ರವೀತ್ - ಭದ್ರ ಕರಟಕ ಅಯಂ
ತಾವದಸ್ಮತ್ಪ್ತಾ ಮೀ ಪಿಂಗಲಕ ಉದಕಗ್ರಹಣಾರ್ಥಂ ಯಮುನಾಕಚ್ಚ-
ಮವತೀರ್ಯ ಸ್ಥಿತಃ . ಸ ಕಿನಿಮಿತ್ತಂ ಪಿಪಾಸಾಕುಲೋಽಪಿ ನಿವೃತ್ಯ
ವ್ಯೂಹರಚನಾಂ ವಿಧಾಯ ದೌರ್ಮನಸ್ಯೇನಾಭಿಭೂತೋಽತ್ರ ವಟತಲೇ
ಸ್ಥಿತಃ . ಕರಟಕ ಆಹ - ಭದ್ರ ಕಿಮಾವಯೋರನೇನ ವ್ಯಾಪಾರೇಣ .
ಉಕ್ತಂಚ ಯತಃ -
ಅವ್ಯಾಪಾರೇಷು ವ್ಯಾಪಾರಂ ಯೋ ನರಃ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ .
ಸ ಏವ ನಿಧನಂ ಯಾತಿ ಕೀಲೋತ್ಪಾಟೀವ ವಾನರಃ .. 21..

ಕಥಾ 1

ಕೀಲೋತ್ಪಾಟಿವಾನರಕಥಾ .
ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿನ್ನಗರಾಭ್ಯಾಸೇ ಕೇನಾಪಿ ವಣಿಕ್ಕುತ್ರೇಣ ತರುಖಂಡಮಧ್ಯೇ
ದೇವತಾಯತನಂ ಕರ್ತುಮಾರಬ್ಧಂ . ತತ್ರ ಚ ಯೇ ಕರ್ಮಕರಾಃ
ಸ್ಥಾಪನಾದಯಸ್ತೇ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೇಲಾಯಾಮಾಹಾರಾರ್ಥಂ ನಗರಮಧ್ಯೇ
ಗಚ್ಛಂತಿ . ಅಥ ಕದಾಚಿತ್ ತತ್ರಾನುಷಂಗಿಕಂ ವಾನರಯೂಥಮಿತಶ್ಚೇ-
ತಶ್ಚ ಪರಿಭ್ರಮದಾಗತಂ . ತತ್ರೈಕಸ್ಯ ಕಸ್ಯಚಿಚ್ಛಿಲ್ಪಿನೋಽರ್ಥಸ್ಥಾಟಿತೋ-
ಽಇಜ್ಜನವೃಕ್ಷದಾರುಮಯಃ ಸ್ತಂಭಃ ಖದಿರಕೀಲಕೇನ ಮಧ್ಯನಿಹಿತೇನ
ತಿಷ್ಠತಿ . ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತೇ ವಾನರಾಸ್ತರುಶಿಖರಪ್ರಾಸಾದಶೃಂಗ-
ದಾರುಪರ್ಯಂತೇಷು ಯಥೇಚ್ಛಯಾ ಕ್ರೀಡಿತುಮಾರಬ್ಧಾಃ . ಏಕಶ್ಚ ತೇಷಾಂ
ಪ್ರತ್ಯಾಸನ್ನಮೃತ್ಯುಶ್ಚಾಪಲ್ಯಾತ್ಸ್ಮಿನ್ನರ್ಥಸ್ಪೋಟಿತಸ್ತಂಭ ಉಪವಿಶ್ಯ
ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ಕೀಲಕಂ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಯಾವದುತ್ಪಾದಯಿತುಮಾರೇಭೇ ತಾವತ್ತಸ್ಯ
ಸ್ತಂಭಮಧ್ಯಗತವೃಷಣಸ್ಯ ಸ್ವಸ್ಥಾನಾಚ್ಚಲಿತಕೀಲಕೇನ ಯದ್ವೃತ್ತಂ
ತತ್ರಾಗೇವ ನಿವೇದಿತಂ . ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ - ಅವ್ಯಾಪಾರೇಷು ಇತಿ .
ಆವಯೋರ್ಭಕ್ಷಿತೇಷ ಆಹಾರೋಽಸ್ಯೇವ . ತತ್ ಕಿಮನೇನ ವ್ಯಾಪಾರೇಣ .
ದಮನಕ ಆಹ ತತ್ ಕಿಂ ಭವಾನಾಹಾರಾರ್ಥೇ ಕೇವಲಮೇವ . ತನ್ನ ಯುಕ್ತಂ .

ಉಕ್ತಂಚ -

ಸುಹೃದಾಮುಪಕಾರಕಾರಣಾದ್ವಿಷತಾಮಪ್ಯಪಕಾರಕಾರಣಾತ್ .

ನೃಪಸಂಶ್ರಯ ಇಷ್ಯತೇ ಬುದ್ಧೈರ್ಜರಂ ಕೋ ನ ಬಿಭರ್ತಿ ಕೇವಲಂ .. 22..

ಕಿಂಚ -

ಯಸ್ಮಿನ್ ಜೀವಂತಿ ಜೀವಂತಿ ಬಹವಃ ಸೋಽತ್ರ ಜೀವತಿ .

ವಯಾಂಸಿ ಕಿಂ ನ ಕುರ್ವಂತಿ ಚಂಚ್ವಾ ಸ್ವೋದರಪೂರಣಂ .. 23..

ತಥಾ ಚ -

ಯಜ್ಜೀವ್ಯತೇ ಕ್ಷಣಮಪಿ ಪ್ರಥಿತಂ ಮನುಷ್ಯೈಃ-

ವಿಜ್ಞಾನಶೌರ್ಯವಿಭವಾರ್ಯಗುಣೈಃ ಸಮೇತಂ .

ತನ್ನಾಮ ಜೀವಿತಮಿಹ ಪ್ರವದಂತಿ ತಜ್ಞಾಃ

ಕಾಕೋಽಪಿ ಜೀವತಿ ಚಿರಾಯ ಬಲಿಂ ಚ ಭುಂಕ್ತೇ .. 24..

ಯೋ ನಾತ್ಮನಾ ನ ಚ ಪರೇಣ ಚ ಬಂಧುವರ್ಗೇ

ದೀನೇ ದಯಾಂ ನ ಕುರುತೇ ನ ಚ ಮರ್ತ್ಯವರ್ಗೇ .

ಕಿಂ ತಸ್ಯ ಜೀವಿತಫಲಂ ಹಿ ಮನುಷ್ಯಲೋಕೇ

ಕಾಕೋಽಪಿ ಜೀವತಿ ಚಿರಾಯ ಬಲಿಂ ಚ ಭುಂಕ್ತೇ .. 25..

ಸುಪೂರಾ ಸ್ಯಾತ್ಕುನದಿಕಾ ಸುಪೂರೋ ಮೂಷಿಕಾಂಜಲಿಃ .

ಸುಸಂತುಷ್ಟಃ ಕಾಪುರುಷಃ ಸ್ವಲ್ಪಕೇನಾಪಿ ತುಷ್ಯತಿ .. 26..

ಕಿಂಚ -

ಕಿಂ ತೇನ ಜಾತು ಜಾತೇನ ಮಾತುರ್ಯೌವನಹಾರಿಣಾ .

ಆರೋಹತಿ ನ ಯಃ ಸ್ವಸ್ಯ ವಂಶಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಧ್ವಜೋ ಯಥಾ .. 27..

ಪರಿವರ್ತಿನಿ ಸಂಸಾರೇ ಮೃತಃ ಕೋ ವಾ ನ ಜಾಯತೇ .

ಜಾತಸ್ತು ಗಣ್ಯತೇ ಸೋಽತ್ರ ಯಃ ಸ್ಪುರೇಚ್ಚ ಶ್ರಿಯಾದಿಕಃ .. 28..

ಕಿಂಚ -

ಜಾತಸ್ಯ ನದೀತೀರೇ ತಸ್ಯಾಪಿ ತೃಣಸ್ಯ ಜನ್ಮಸಾಫಲ್ಯಂ .

ಯತ್ಸಲಿಲಮಜ್ಜನಾಕುಲಜನಹಸ್ತಾಲಂಬನಂ ಭವತಿ .. 29..

ತಥಾ ಚ -

ಸ್ತಿಮಿತೋನ್ನತಸಂಚಾರಾ ಜನಸಂತಾಪಹಾರಿಣಃ .

ಜಾಯಂತೇ ವಿರಲಾ ಲೋಕೇ ಜಲದಾ ಇವ ಸಜ್ಜನಾಃ .. 30..

ನಿರತಿಶಯಂ ಗರಿಮಾಣಂ ತೇನ ಜನನ್ಯಾಃ ಸ್ಮರಂತಿ ವಿದ್ವಾಂಸಃ .

ಯತ್ಕಮಪಿ ವಹತಿ ಗರ್ಭಂ ಮಹತಾಮಪಿ ಯೋ ಗುರುರ್ಭವತಿ .. 31..

ಅಪ್ರಕಟೀಕೃತಶಕ್ತಿಃ ಶಕ್ತೋಽಪಿ ಜನಸ್ತಿರಸ್ಮಿಯಾಂ ಲಭತೇ .

ನಿವಸನ್ನಂತರ್ದಾರುಣಿ ಲಂಘ್ಯೋ ವಕ್ಷಿರ್ನ ತು ಜ್ವಲಿತಃ .. 32..

ಕರಟಕ ಆಹ - ಆವಾಂ ತಾವದಪ್ರಧಾನೌ ತತ್ಕಿಮಾವಯೋರನೇನ
ವ್ಯಾಪರೇಣ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಅಪೃಷ್ಟೋಽತ್ರಾಪ್ರಧಾನೋ ಯೋ ಬ್ರೂತೇ ರಾಜ್ಞಃ ಪುರಃ ಕುಧೀಃ .
ನ ಕೇವಲಮಸಂಮಾನಂ ಲಭತೇ ಚ ವಿಡಂಬನಂ .. 33..

ತಥಾ ಚ -

ವಚಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಯೋಕ್ತವ್ಯಂ ಯತ್ರೋಕ್ತಂ ಲಭತೇ ಫಲಂ .
ಸ್ಥಾಯೀ ಭವತಿ ಚಾತ್ಯಂತಂ ರಾಗಃ ಶುಕ್ಲಪಟೇ ಯಥಾ .. 34..

ದಮನಕ ಆಹ - ಮಾ ಮೈವಂ ವದ .

ಅಪ್ರಧಾನಃ ಪ್ರಧಾನಃ ಸ್ಯಾತ್ಸೇವತೇ ಯದಿ ಪಾರ್ಥಿವಂ .
ಪ್ರಧಾನೋಽಪ್ಯಪ್ರಧಾನಃ ಸ್ಯಾದ್ಯದಿ ಸೇವಾವಿವರ್ಜಿತಃ .. 35..

ಯತ ಉಕ್ತಂಚ -

ಆಸನ್ನಮೇವ ನೃಪತಿರ್ಭಜತೇ ಮನುಷ್ಯಂ
ವಿದ್ಯಾವಿಹೀನಮಕುಲೀನಮಸಂಸ್ಕೃತಂ ವಾ .

ಪ್ರಾಯೇಣ ಭೂಮಿಪತಯಃ ಪ್ರಮದಾ ಲತಾಶ್ಚ
ಯತ್ಪಾರ್ಶ್ವತೋ ಭವತಿ ತತ್ಪರಿವೇಷ್ಟಯಂತಿ .. 36..

ತಥಾ ಚ -

ಕೋಪಪ್ರಸಾದವಸ್ತೂನಿ ಯೇ ವಿಚಿನ್ವಂತಿ ಸೇವಕಾಃ .

ಆರೋಹಂತಿ ಶನೈಃ ಪಶ್ಚಾದ್ಧನ್ವಂತಮಪಿ ಪಾರ್ಥಿವಂ .. 37..

ವಿದ್ಯಾವತಾಂ ಮಹೇಚ್ಛಾನಾಂ ಶಿಲ್ಪವಿಕ್ರಮಶಾಲಿನಾಂ .

ಸೇವಾವೃತ್ತಿವಿದಾಂ ಚೈವ ನಾಶ್ರಯಃ ಪಾರ್ಥಿವಂ ವಿನಾ .. 38..

ಯೇ ಜಾತ್ಯಾದಿಮಹೋತ್ಸಾಹಾನ್ನರೇಂದ್ರಾನ್ನೋಪಯಾಂತಿ ಚ .

ತೇಷಾಮಾಮರಣಂ ಭಿಕ್ಷಾ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ವಿನಿರ್ಮಿತಂ .. 39..

ಯೇ ಚ ಪ್ರಾಹುರ್ದರಾತ್ಮಾನೋ ದುರಾರಾಧ್ಯಾ ಮಹೀಭುಜಃ .

ಪ್ರಮಾದಾಲಸ್ಯಜಾಡ್ಯಾನಿ ಖ್ಯಾಪಿತಾನಿ ನಿಜಾನಿ ತೈಃ .. 40..

ಸರ್ಪಾನ್ವ್ಯಾಘ್ರಾನ್ಗಜಾನ್ಸಿಂಹಾನ್ ದೃಷ್ಟೋಪಾಯೈರ್ವಶೀಕೃತಾನ್ .

ರಾಜೇತಿ ಕಿಯಂತಿ ಮಾತ್ರಾ ಧೀಮತಾಮಪ್ರಮಾದಿನಾಂ .. 41..

ರಾಜಾನಮೇವ ಸಂಶ್ರಿತ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್ಯಾತಿ ಪರಾಂ ಗತಿಂ .

ವಿನಾ ಮಲಯಮನ್ಯತ್ರ ಚಂದನಂ ನ ಪ್ರರೋಹತಿ .. 42..

ಧವಲಾನ್ಯಾತಪತ್ರಾಣಿ ವಾಜಿನಶ್ಚ ಮನೋರಮಾಃ .

ಸದಾ ಮತ್ತಾಶ್ಚ ಮಾತಂಗಾಃ ಪ್ರಸನ್ನೇ ಸತಿ ಭೂಪತೌ .. 43..

ಕರಟಕ ಆಹ - ಅಥ ಭವಾನ್ಸಿಂ ಕರ್ತುಮನಾಃ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಅದ್ಯಾಸ್ತತ್ಸಾಮೀ ಪಿಂಗಲಕೋ ಭೀತೋ ಭೀತಪರಿವಾರಶ್ಚ ವರ್ತತೇ . ತದೇನಂ

ಗತ್ವಾ ಭಯಕಾರಣಂ ವಿಜ್ಞಾಯ

ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಯಾನಾಸನಸಂಶ್ರಯದ್ವೈಧೀಭಾವಾ-

ನಾಮೇಕತಮೇನ ಸಂವಿಧಾಸ್ಯೇ . ಕರಟಕ ಆಹ - ಕಥಂ ವೇತ್ತಿ

ಭವಾನ್ಯದ್ಭಯಾವಿಷ್ಟೋಽಯಂ ಸ್ವಾಮೀ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ - ಜ್ಞೇಯಂ ಕಿಮತ್ರ .
ಯತ ಉಕ್ತಂಚ -

ಉದೀರಿತೋಽರ್ಥಃ ಪಶುನಾಪಿ ಗೃಹ್ಯತೇ

ಹಯಾಶ್ಚ ನಾಗಾಶ್ಚ ವಹಂತಿ ಚೋದಿತಾಃ .

ಅನುಕ್ತಮಪ್ಯೂಹತಿ ಪಂಡಿತೋ ಜನಃ

ಪರೇಂಗಿತಜ್ಞಾನಫಲಾ ಹಿ ಬುದ್ಧಯಃ .. 44..

ತಥಾ ಚ ಮನುಃ (8.26) -

ಆಕಾರೈರಿಂಗಿತೈರ್ಗತ್ಯಾ ಚೇಷ್ಟಯಾ ಭಾಷಣೇನ ಚ .

ನೇತ್ರವಕ್ತ್ರವಿಕಾರೈಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಯತೇಽಂತರ್ಗತಂ ಮನಃ .. 45..

ತದದ್ವೈನಂ ಭಯಾಕುಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಪ್ರಭಾವೇನ ನಿರ್ಭಯಂ

ಕೃತ್ವಾ ವಶೀಕೃತ್ಯ ಚ ನಿಜಾಂ ಸಾಚಿವ್ಯಪದವೀಂ

ಸಮಾಸಾದಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ಕರಟಕ ಆಹ - ಅನಭಿಜ್ಞೋ ಭವಾನ್

ಸೇವಾಧರ್ಮಸ್ಯ . ತತ್ಕಥಮೇನಂ ವಶೀಕರಿಷ್ಯಸಿ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಮಹಂ ಸೇವಾನಭಿಜ್ಞಃ . ಮಯಾ ಹಿ ತಾತೋತ್ಸಂಗೇ ಕ್ರೀಡತಾ-

ಽಭ್ಯಾಗತಸಾಧೂನಾಂ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಂ ಪಠತಾಂ ಯಚ್ಛೃತಂ

ಸೇವಾಧರ್ಮಸ್ಯ ಸಾರಂ ತದ್ ಹೃದಿ ಸ್ಥಾಪಿತಂ . ಶ್ರೂಯತಾಂ

ತಚ್ಚೇದಂ -

ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಟಿತಾಂ ಪೃಥ್ವೀಂ ವಿಚಿನ್ವಂತಿ ನರಾಸ್ತ್ರಯಃ .

ಶೂರಶ್ಚ ಕೃತವಿದ್ಯಶ್ಚ ಯಶ್ಚ ಜಾನಾತಿ ಸೇವಿತುಂ .. 46..

ಸಾ ಸೇವಾ ಯಾ ಪ್ರಭುಹಿತಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಾ ವಾಕ್ಯವಿಶೇಷತಃ .

ಆಶ್ರಯೇತ್ಪಾರ್ಥಿವಂ ವಿದ್ವಾಂಸ್ತದ್ವಾರೇಣೈವ ನಾನ್ಯಥಾ .. 47..

ಯೋ ನ ವೇತ್ತಿ ಗುಣಾನ್ಯಸ್ಯ ನ ತಂ ಸೇವೇತ ಪಂಡಿತಃ .

ನ ಹಿ ತಸ್ಮಾತ್ಪಲಂ ಕಿಂಚಿತ್ಸುಕೃಷ್ಣಾದೂಷರಾದಿವ .. 48..

ದ್ರವ್ಯಪ್ರಕೃತಿಹೀನೋಽಪಿ ಸೇವ್ಯಃ ಸೇವ್ಯಗುಣಾನ್ವಿತಃ .

ಭವತ್ಯಾಜೀವನಂ ತಸ್ಮಾತ್ಪಲಂ ಕಾಲಾಂತರಾದಪಿ .. 49..

ಅಪಿ ಸ್ಥಾಣುವದಾಸೀನಃ ಶುಷ್ಯನ್ವರಿಗತಃ ಕ್ಷುಧಾ .

ನ ತ್ವೇವಾನಾತ್ಮಸಂಪನ್ನಾದ್ವೃತ್ತಿಮೀಹೇತ ಪಂಡಿತಃ .. 50..

ಸೇವಕಃ ಸ್ವಾಮಿನಂ ದ್ವೇಷ್ಟಿ ಕೃಪಣಂ ಪರುಷಾಕ್ಷರಂ .

ಆತ್ಮಾನಂ ಕಿಂ ಸ ನ ದ್ವೇಷ್ಟಿ ಸೇವ್ಯಾಸೇವ್ಯಂ ನ ವೇತ್ತಿ ಯಃ .. 51..
 ಯಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ನ ವಿಶ್ರಾಮಂ ಕ್ಷುಧಾರ್ತಾ ಯಾಂತಿ ಸೇವಕಾಃ .
 ಸೋರ್ಕವನ್ನ ಪತಿನ್ಯಾಜ್ಯಃ ಸದಾ ಪುಷ್ಪಫಲೋಽಪಿ ಸನ್ .. 52..
 ರಾಜಮಾತರಿ ದೇವ್ಯಾಂ ಚ ಕುಮಾರೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಣಿ .
 ಪುರೋಹಿತೇ ಪ್ರತೀಹಾರೇ ಸದಾ ವರ್ತೇತ ರಾಜವತ್ .. 53..
 ಜೀವೇತಿ ಪ್ರಬುವನ್ಪೋಕ್ತಃ ಕೃತ್ಯಾಕೃತ್ಯವಿಚಕ್ಷಣಃ .
 ಕರೋತಿ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಂ ಯಃ ಸ ಭವೇದ್ರಾಜವಲ್ಲಭಃ .. 54..
 ಪ್ರಭುಪ್ರಸಾದಜಂ ವಿತ್ತಂ ಸುಪ್ರಾಪ್ತಂ ಯೋ ನಿವೇದಯೇತ್ .
 ವಸ್ತ್ರಾದ್ಯಂ ಚ ದಧತ್ಯಂಗೇ ಸ ಭವೇದ್ರಾಜವಲ್ಲಭಃ .. 55..
 ಅಂತಃಪುರಚರೈಃ ಸಾರ್ಥಂ ಯೋ ನ ಮಂತ್ರಂ ಸಮಾಚರೇತ್ .
 ನ ಕಲತ್ರೈರ್ನರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸ ಭವೇದ್ರಾಜವಲ್ಲಭಃ .. 56..
 ದ್ಯೂತಂ ಯೋ ಯಮದೂತಾಭಂ ಹಾಲಾಂ ಹಾಲಾಹಲೋಪಮಾಂ .
 ಪಶ್ಯೇದ್ಧಾರಾನ್ವೃಥಾಕಾರಾನ್ಸ ಭವೇದ್ರಾಜವಲ್ಲಭಃ .. 57..
 ಯುದ್ಧಕಾಲೇಽಗ್ರಣೀರ್ಯಃ ಸ್ಯಾತ್ಸದಾ ಪೃಷ್ಠಾನುಗಃ ಪುರೇ .
 ಪ್ರಭೋದ್ವಾರಾಶ್ರಿತೋ ಹರ್ಮ್ಯೇ ಸ ಭವೇದ್ರಾಜವಲ್ಲಭಃ .. 58..
 ಸಮ್ಮತೋಽಹಂ ವಿಭೋರ್ನಿತ್ಯಮಿತಿ ಮತ್ವಾ ವ್ಯತಿಕ್ರಮೇತ್ .
 ಕೃಚ್ಛೇಷ್ವಪಿ ನ ಮರ್ಯಾದಾಂ ಸ ಭವೇದ್ರಾಜವಲ್ಲಭಃ .. 59..
 ದ್ವೇಷಿದ್ವೇಷಪರೋ ನಿತ್ಯಮಿಷ್ಟಾನಾಮಿಷ್ಟಕರ್ಮಕೃತ್ .
 ಯೋ ನರೋ ನರನಾಥಸ್ಯ ಸ ಭವೇದ್ರಾಜವಲ್ಲಭಃ .. 60..
 ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಂ ನಾಹ ವಿರುದ್ಧಂ ಪ್ರಭುಣಾ ಚ ಯಃ .
 ನ ಸಮೀಪೇ ಹಸತ್ಯುಚ್ಛೈಃ ಸ ಭವೇದ್ರಾಜವಲ್ಲಭಃ .. 61..
 ಯೋ ರಣಂ ಶರಣಂ ತದ್ವನ್ಮನ್ಯತೇ ಭಯವರ್ಜಿತಃ .
 ಪ್ರವಾಸಂ ಸ್ವಪುರಾವಾಸಂ ಸ ಭವೇದ್ರಾಜವಲ್ಲಭಃ .. 62..
 ನ ಕುರ್ಯಾನ್ನರನಾಥಸ್ಯ ಯೋಷಿದ್ಭಿಃ ಸಹ ಸಂಗತಿಂ .
 ನ ನಿಂದಾಂ ನ ವಿವಾದಂ ಚ ಸ ಭವೇದ್ರಾಜವಲ್ಲಭಃ .. 63..
 ಕರಟಕ ಆಹ - ಅಥ ಭವಾಂಸ್ತತ್ರ ಗತ್ವಾ ಕಿಂ ತಾವತ್ಪ್ರಥಮಂ
 ವಕ್ಷ್ಯತಿ ತತ್ತಾವದುಚ್ಯತಾಂ . ದಮನಕ ಆಹ -
 ಉತ್ತರಾದುತ್ತರಂ ವಾಕ್ಯಂ ವದತಾಂ ಸಂಪ್ರಜಾಯತೇ .
 ಸುವೃಷ್ಟಿಗುಣಸಂಪನ್ನಾದ್ಭೀಜಾದ್ಭೀಜಮಿವಾಪರಂ .. 64..
 ಅಪಾಯಸಂದರ್ಶನಜಾಂ ವಿಪತ್ತಿಮುಪಾಯಸಂದರ್ಶನಜಾಂ ಚ ಸಿದ್ಧಿಂ .
 ಮೇಧಾವಿನೋ ನೀತಿಗುಣಪ್ರಯುಕ್ತಾಂ ಪುರಃ ಸ್ಫುರಂತೀಮಿವ ವರ್ಣಯಂತಿ .. 65..

ಏಕೇಷಾಂ ವಾಚಿ ಶುಕವದನ್ಯೇಷಾಂ ಹೃದಿ ಮೂಕವತ್ .
ಹೃದಿ ವಾಚಿ ತಥಾನ್ಯೇಷಾಂ ವಲ್ಲು ವಲ್ಲಂತಿ ಸೂಕ್ತಯಃ .. 66..
ನ ಚಾಹಮಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ . ಆಕರ್ಣಿತಂ ಮಯಾ ನೀತಿಸಾರಂ ಪಿತುಃ
ಪೂರ್ವಮುತ್ಸಂಗಂ ಹಿ ನಿಷೇವತಾ .
ಅಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ವಚನಂ ಬೃಹಸ್ಪತಿರಪಿ ಬ್ರುವನ್ .
ಲಭತೇ ಬಹುವಜ್ಞಾನಮಪಮಾನಂ ಚ ಪುಷ್ಕಲಂ .. 67..
ಕರಟಕ ಆಹ -
ದುರಾರಾಧ್ಯಾ ಹಿ ರಾಜಾನಃ ಪರ್ವತಾ ಇವ ಸರ್ವದಾ .
ವ್ಯಾಲಾಕೀರ್ಣಾಃ ಸುವಿಷಮಾಃ ಕರಿನಾ ದುಷ್ಟನೇವಿತಾಃ .. 68..
ತಥಾ ಚ -
ಭೋಗಿನಃ ಕಂಚುಕಾವಿಷ್ಟಾಃ ಕುಟಿಲಾಃ ಕ್ರೂರಚೇಷ್ಟಿತಾಃ .
ಸುದುಷ್ಟಾ ಮಂತ್ರಸಾಧ್ಯಾಶ್ಚ ರಾಜಾನಃ ಪನ್ನಗಾ ಇವ .. 69..
ದ್ವಿಜಿಹ್ವಾಃ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾಣೋಽನಿಷ್ಟಾಶ್ಚಿದ್ರಾನುಸಾರಿಣಃ .
ದೂರತೋಽಪಿ ಹಿ ಪಶ್ಯಂತಿ ರಾಜಾನೋ ಭುಜಗಾ ಇವ .. 70..
ಸ್ವಲ್ಪಮಪ್ಯಪಕುರ್ವಂತಿ ಯೇಽಭೀಷ್ಟಾ ಹಿ ಮಹೀಪತೇಃ .
ತೇ ವಹ್ನಾವಿವ ದಹ್ಯಂತೇ ಪತಂಗಾಃ ಪಾಪಚೇತಸಃ .. 71..
ದುರಾರೋಹಂ ಪದಂ ರಾಜ್ಞಾಂ ಸರ್ವಲೋಕನಮಸ್ಯೃತಂ .
ಸ್ವಲ್ಪೇನಾಪ್ಯಪಕಾರೇಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಮಿವ ದುಷ್ಯತಿ .. 72..
ದುರಾರಾಧ್ಯಾಃ ಶ್ರಿಯೋ ರಾಜ್ಞಾಂ ದುರಾಪಾ ದುಷ್ಟರಿಗ್ರಹಾಃ .
ತಿಷ್ಠಂತ್ಯಾಪ ಇವಾಧಾರೇ ಚಿರಮಾತ್ಮನಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ .. 73..
ದಮನಕ ಆಹ - ಸತ್ಯಮೇತತ್ಪರಂ . ಕಿಂ ತು -
ಯಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಹಿ ಯೋ ಭಾವಸ್ತೇನ ತೇನ ಸಮಾಚರೇತ್ .
ಅನುಪ್ರವಿಶ್ಯ ಮೇಧಾವೀ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾತ್ಮವಶಂ ನಯೇತ್ .. 74..
ಭರ್ತುಶ್ಚಿತ್ತಾನುವರ್ತಿತ್ವಂ ಸುವೃತ್ತಂ ಚಾನುಜೀವಿನಾಂ .
ರಾಕ್ಷಸಾಶ್ಚಾಪಿ ಗೃಹ್ಯಂತೇ ನಿತ್ಯಂ ಛಂದಾನುವರ್ತಿಭಿಃ .. 75..
ಸರುಷಿ ನೃಪೇ ಸ್ತುತಿವಚನಂ ತದಭಿಮತೇ ಪ್ರೇಮ ತದ್ವಿಷ್ಠಿ ದ್ವೇಷಃ .
ತದ್ದಾನಸ್ಯ ಚ ಶಂಸಾ ಅಮಂತ್ರತಂತ್ರಂ ವಶೀಕರಣಂ .. 76..
ಕರಟಕ ಆಹ - ಯದ್ಯೇವಮಭಿಮತಂ ತರ್ಹಿ ಶಿವಾಸ್ತೇ ಪಂಥಾನಃ
ಸಂತು . ಯಥಾಭಿಲಷಿತಮನುಷ್ಠೀಯತಾಂ . ಸೋಽಪಿ ಪ್ರಣಮ್ಯ
ಪಿಂಗಲಕಾಭಿಮುಖಂ ಪ್ರತಸ್ಥೇ . ಅಥಾಗಚ್ಛಂತಂ ದಮನಕ-
ಮಾಲೋಕ್ಯ ಪಿಂಗಲಕೋ ದ್ವಾಃಸ್ಥಮಬ್ರವೀತ್ - ಅಪಸಾರ್ಯತಾಂ
ವೇತ್ರಲತಾ . ಅಯಮಸ್ಮಾಕಂ ಚಿರಂತನೋ ಮಂತ್ರಿಪುತ್ರೋ ದಮನಕೋಽವ್ಯಾ-

ಹತಪ್ರವೇಶಃ . ತತ್ಪ್ರವೇಶ್ಯತಾಂ ದ್ವಿತೀಯಮಂಡಲಭಾಗೀ . ಇತಿ . ಸ
 ಆಹ - ಯಥಾವಾದೀದ್ಭಗವಾನಿತಿ . ಅಥೋಪಸೃತ್ಯ ದಮನಕೋ
 ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾಸನೇ ಪಿಂಗಲಕಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಾನುಜ್ಞ ಉಪವಿಷ್ಟಃ .
 ಸ ತು ತಸ್ಯ ನಖಕುಲಿಶಾಲಂಕೃತಂ ದಕ್ಷಿಣಪಾಣಿಮುಪರಿ ದತ್ತ್ವಾ
 ಮಾನಪುರಃಸರಮುವಾಚ - ಅಪಿ ಶಿವಂ ಭವತಃ . ಕಸ್ಮಾಚ್ಚಿರಾದ್
 ದೃಷ್ಟೋಽಸಿ . ದಮನಕ ಆಹ- ನ ಕಿಂಚಿದ್ ದೇವಪಾದಾನಾಮಸ್ಮಾಭಿಃ
 ಪ್ರಯೋಜನಂ . ಪರಂ ಭವತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಯತ
 ಉತ್ತಮಮಧ್ಯಮಾಧಮೈಃ ಸರ್ವೈರಪಿ ರಾಜ್ಞಾಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ .
 ಉಕ್ತಂಚ -

ದಂತಸ್ಯ ನಿಷ್ಕೋಷಣಕೇನ ನಿತ್ಯಂ
 ಕರ್ಣಸ್ಯ ಕಂಡೂಯನಕೇನ ವಾಪಿ .
 ತೃಣೇನ ಕಾರ್ಯಂ ಭವತೀಶ್ವರಾಣಾಂ
 ಕಿಮಂಗವಾಗ್ನ್ಯಸ್ತವತಾ ನರೇಣ .. 77..

ತಥಾ ವಯಂ ದೇವಪಾದಾನಾಮನ್ವಯಾಗತಾ ಭೃತ್ಯಾ ಆಪತ್ವಪಿ
 ಪೃಷ್ಠಗಾಮಿನೋ ಯದ್ಯಪಿ ಸ್ವಮಧಿಕಾರಂ ನ ಲಭಾಮಹೇ ತಥಾಪಿ
 ದೇವಪಾದಾನಾಮೇತದ್ಯುಕ್ತಂ ನ ಭವತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಸ್ಯಾನೇಷ್ಟೇವ ನಿಯೋಕ್ತವ್ಯಾ ಭೃತ್ಯಾ ಆಭರಣಾನಿ ಚ .
 ನ ಹಿ ಚೂಡಾಮಣಿಃ ಪಾದೇ ಪ್ರಭವಾಮೀತಿ ಬಧ್ಯತೇ .. 78..
 ಯತಃ -

ಅನಭಿಜ್ಞೋ ಗುಣಾನಾಂ ಯೋ ನ ಭೃತ್ಯೈರನುಗಮ್ಯತೇ .
 ಧನಾಢ್ಯೋಽಪಿ ಕುಲೀನೋಽಪಿ ಕ್ರಮಾಯಾತೋಽಪಿ ಭೂಪತಿಃ .. 79..
 ಉಕ್ತಂಚ -

ಅಸಮೈಃ ಸಮೀಯಮಾನಃ ಸಮೈಶ್ಚ ಪರಿಹೀಯಮಾಣಸತ್ಕಾರಃ .
 ಧುರಿ ಯೋ ನ ಯುಜ್ಯಮಾನಸ್ಥಿ ಭಿರರ್ಥಪತಿಂ ತ್ಯಜತಿ ಭೃತ್ಯಃ .. 80..
 ಯಚ್ಚಾವಿವೇಕಿತಯಾ ರಾಜಾ ಭೃತ್ಯಾನುತ್ತಮಪದಯೋಗ್ಯಾನ್ವೀನಾಧಮಸ್ಥಾನೇ
 ನಿಯೋಜಯತಿ ನ ತೇ ತತ್ತ್ವೇವ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಸ ಭೂಪತೇರ್ದೋಷೋ ನ ತೇಷಾಂ .
 ಉಕ್ತಂಚ -

ಕನಕಭೂಷಣಸಂಗ್ರಹಣೋಚಿತೋ
 ಯದಿ ಮಣಿಸ್ತಪುಣಿ ಪ್ರತಿಬಧ್ಯತೇ .
 ನ ಸ ವಿರೌತಿ ನ ಚಾಪಿ ಸ ಶೋಭತೇ
 ಭವತಿ ಯೋಜಯಿತುರ್ವಚನೀಯತಾ .. 81..

ಯಚ್ಚ ಸ್ವಾಮ್ಯೇವಂ ವದತಿ ಚಿರಾದ್ಧೃಶ್ಯತೇ . ತದಪಿ ಶ್ರೂಯತಾಂ -

ಸವ್ಯದಕ್ಷಿಣಯೋರ್ಯತ್ರ ವಿಶೇಷೋ ನಾಸ್ತಿ ಹಸ್ತಯೋಃ .
 ಕಸ್ತತ್ರ ಕ್ಷಣಮಪ್ಯಾಯೋರ್ ವಿದ್ಯಮಾನಗತಿರ್ಭವೇತ್ .. 82..
 ಕಾಚೇ ಮಣಿರ್ಮಣೌ ಕಾಚೋ ಯೇಷಾಂ ಬುದ್ಧಿರ್ವಿಕಲ್ಪತೇ .
 ನ ತೇಷಾಂ ಸನ್ನಿಧೌ ಭೃತ್ಯೋ ನಾಮಮಾತ್ರೋಽಪಿ ತಿಷ್ಠತಿ .. 83..
 ಪರೀಕ್ಷಕಾ ಯತ್ರ ನ ಸಂತಿ ದೇಶೇ
 ನಾರ್ಘಂತಿ ರತ್ನಾನಿ ಸಮುದ್ರಜಾನಿ .
 ಆಭೀರದೇಶೇ ಕಿಲ ಚಂದ್ರಕಾಂತಂ
 ತ್ರಿಭಿರ್ವರಾಟ್ಯೈರ್ವಿಪಣಂತಿ ಗೋಪಾಃ .. 84..
 ಲೋಹಿತಾಖ್ಯಸ್ಯ ಚ ಮಣೇಃ ಪದ್ಮರಾಗಸ್ಯ ಚಾಂತರಂ .
 ಯತ್ರ ನಾಸ್ತಿ ಕಥಂ ತತ್ರ ಕ್ರಿಯತೇ ರತ್ನವಿಕ್ರಯಃ .. 85..
 ನಿರ್ವಿಶೇಷಂ ಯದಾ ಸ್ವಾಮೀ ಸಮಂ ಭೃತ್ಯೇಷು ವರ್ತತೇ .
 ತತ್ರೋದ್ಯಮಸಮರ್ಥಾನಾಮುತ್ಸಾಹಃ ಪರಿಹೀಯತೇ .. 86..
 ನ ವಿನಾ ಪಾರ್ಥಿವೋ ಭೃತ್ಯೈರ್ನ ಭೃತ್ಯಾಃ ಪಾರ್ಥಿವಂ ವಿನಾ .
 ತೇಷಾಂ ಚ ವ್ಯವಹಾರೋಽಯಂ ಪರಸ್ಪರನಿಬಂಧನಃ .. 87..
 ಭೃತ್ಯೈರ್ವಿನಾ ಸ್ವಯಂ ರಾಜಾ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕಾರಿಭಿಃ .
 ಮಯೂಖೈರಿವ ದೀಪ್ತಾಂಶುಸ್ತೇಜಸ್ವಪ್ತಿ ನ ಶೋಭತೇ .. 88..
 ಅರೈಃ ಸಂಧಾರ್ಯತೇ ನಾಭಿನಾಭೌ ಚಾರಾಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಃ .
 ಸ್ವಾಮಿಸೇವಕಯೋರೇವಂ ವೃತ್ತಿಚಕ್ರಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ .. 89..
 ಶಿರಸಾ ವಿದೃತಾ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ನೇಹೇನ ಪರಿಪಾಲಿತಾಃ .
 ಕೇಶಾ ಅಪಿ ವಿರಜ್ಯಂತೇ ನಿಃಸ್ನೇಹಾಃ ಕಿಂ ನ ಸೇವಕಾಃ .. 90..
 ರಾಜಾ ತುಷ್ಟೋ ಹಿ ಭೃತ್ಯಾನಾಮರ್ಥಮಾತ್ರಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ .
 ತೇ ತು ಸಂಮಾನಮಾತ್ರೇಣ ಪ್ರಾಣೈರಪ್ಯುಪಕುರ್ವತೇ .. 91..
 ಏವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ನರೇಂದ್ರೇಣ ಭೃತ್ಯಾಃ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಕ್ಷಣಾಃ .
 ಕುಲೀನಾಃ ಶೌರ್ಯಸಂಯುಕ್ತಾಃ ಶಕ್ತಾ ಭಕ್ತಾಃ ಕ್ರಮಾಗತಾಃ .. 92..
 ಯಃ ಕೃತ್ವಾ ಸುಕೃತಂ ರಾಜ್ಞೋ ದುಷ್ಕರಂ ಹಿತಮುತ್ತಮಂ .
 ಲಜ್ಜಯಾ ವಕ್ತಿ ನೋ ಕಿಂಚಿತ್ತೇನ ರಾಜಾ ಸಹಾಯವಾನ್ .. 93..
 ಯಸ್ಮಿನ್ಮೃತ್ಯುಂ ಸಮಾವೇಶ್ಯ ನಿರ್ವಿಶಂಕೇನ ಚೇತಸಾ .
 ಆಸ್ಯತೇ ಸೇವಕಃ ಸ ಸ್ಯಾತ್ಕಲತ್ರಮಿವ ಚಾಪರಂ .. 94..
 ಯೋಽನಾಹೂತಃ ಸಮಭ್ಯೇತಿ ದ್ವಾರಿ ತಿಷ್ಠತಿ ಸರ್ವದಾ .
 ಪೃಷ್ಟಃ ಸತ್ಯಂ ಮಿತಂ ಬ್ರೂತೇ ಸ ಭೃತ್ಯೋಽರ್ಹೋ ಮಹೀಭುಜಾಂ .. 95..
 ಅನಾದಿಷ್ಟೋಽಪಿ ಭೂಪಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹಾನಿಕರಂ ಚ ಯಃ .

ಯತತೇ ತಸ್ಯ ನಾಶಾಯ ಸ ಭೃತ್ಯೋಃಹೋರ ಮಹೀಭುಜಾಂ .. 96..
ತಾಡಿತ್ಯೋಃಪಿ ದುರುಕ್ತೋಃಪಿ ದಂಡಿತ್ಯೋಃಪಿ ಮಹೀಭುಜಾ .
ಯೋ ನ ಚಿಂತಯತೇ ಪಾಪಂ ಸ ಭೃತ್ಯೋಃಹೋರ ಮಹೀಭುಜಾಂ .. 97..
ನ ಗರ್ವಂ ಕುರುತೇ ಮಾನೇ ನಾಪಮಾನೇ ಚ ತಪ್ಯತೇ .
ಸ್ವಾಕಾರಂ ರಕ್ಷಯೇದ್ಯಸ್ತು ಸ ಭೃತ್ಯೋಃಹೋರ ಮಹೀಭುಜಾಂ .. 98..
ನ ಕ್ಷುಧಾ ಪೀಡ್ಯತೇ ಯಸ್ತು ನಿದ್ರಯಾ ನ ಕದಾಚನ .
ನ ಚ ಶೀತಾತಪಾದ್ಯೈಶ್ಚ ಸ ಭೃತ್ಯೋಃಹೋರ ಮಹೀಭುಜಾಂ .. 99..
ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಾಂಗ್ರಾಮಿಕೇಂ ವಾತಾಂ ಭವಿಷ್ಯಾಂ ಸ್ವಾಮಿನಂ ಪ್ರತಿ .
ಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ಯೋ ಭವೇದ್ಯಸ್ತು ಸ ಭೃತ್ಯೋಃಹೋರ ಮಹೀಭುಜಾಂ .. 100..
ಸೀಮಾ ವೃದ್ಧಿಂ ಸಮಾಯಾತಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಇವೋಡುರಾಟ್ .
ನಿಯೋಗಸಂಸ್ಥಿತೇ ಯಸ್ಮಿನ್ನ ಭೃತ್ಯೋಃಹೋರ ಮಹೀಭುಜಾಂ .. 101..
ಸೀಮಾ ಸಂಕೋಚಮಾಯಾತಿ ವಹ್ನಿ ಚರ್ಮ ಇವಾಹಿತಂ .
ಸ್ಥಿತೇ ಯಸ್ಮಿನ್ನ ತು ತ್ಯಾಜ್ಯೋ ಭೃತ್ಯೋ ರಾಜ್ಯಂ ಸಮೀಹತಾ .. 102..
ತಥಾ ಶೃಗಾಲೋಽಯಮಿತಿ ಮನ್ಯಮಾನೇನ ಮಮೋಪರಿ ಸ್ವಾಮಿನಾ
ಯದ್ಯವಜ್ಞಾ ಕ್ರಿಯತೇ ತದಪ್ಯಯುಕ್ತಂ . ಉಕ್ತಂಚ ಯತಃ -
ಕೌಶೇಯಂ ಕೃಮಿಜಂ ಸುವರ್ಣಮುಪಲಾದ್ಧೂರ್ವಾಪಿ ಗೋರೋಮತಃ
ಪಂಕಾತ್ತಾಮರಸಂ ಶಶಾಂಕ ಉದಧೇರಿಂದೀವರಂ ಗೋಮಯಾತ್ .
ಕಾಷ್ಠಾದಗ್ನಿರಹೇಃ ಫಣಾದಪಿ ಮಣಿಗೋಽಪಿತ್ತತೋ ರೋಚನಾ
ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯಂ ಸ್ವಗುಣೋದಯೇನ ಗುಣಿನೋ ಗಚ್ಛಂತಿ ಕಿಂ ಜನ್ಮನಾ .. 103..
ಮೂಷಿಕಾ ಗೃಹಜಾತಾಪಿ ಹಂತವ್ಯಾ ಸ್ವಾಪಕಾರಿಣೀ .
ಭಕ್ಷ್ಯಪ್ರದಾನೈರ್ಮಾರ್ಜಾರೋ ಹಿತಕೃತ್ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಜನ್ಯಃ .. 104..
ಏರಂಡಭಿಂಡಾರ್ಕನಲ್ಯೈಃ ಪ್ರಭೂತ್ಯೈರಪಿ ಸಂಚಿತ್ಯೈಃ .
ದಾರುಕೃತ್ಯಂ ಯಥಾ ನಾಸ್ತಿ ತಥೈವಾಜ್ಞೈಃ ಪ್ರಯೋಜನಂ .. 105..
ಕಿಂ ಭಕ್ತೇನಾಸಮರ್ಥೇನ ಕಿಂ ಶಕ್ತೇನಾಪಕಾರಿಣಾ .
ಭಕ್ತಂ ಶಕ್ತಂ ಚ ಮಾಂ ರಾಜನ್ನಾವಜ್ಞಾತುಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ .. 106..
ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಭವತ್ಕ್ಷೇವಂ ತಾವತ್ . ಅಸಮರ್ಥಃ ಸಮರ್ಥೋ ವಾ
ಚಿರಂತನಸ್ತ್ವ ಮಸ್ಮಾಕಂ ಮಂತ್ರಿಪುತ್ರಃ . ತದ್ವಿಶ್ರಬ್ಧಂ ಬ್ರೂಹಿ
ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ವಕ್ತುಕಾಮಃ . ದಮನಕ ಆಹ - ದೇವ ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯಂ ಕಿಂಚಿದಸ್ತಿ .
ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ತನ್ನಿವೇದಯಾಭಿಪ್ರೇತಂ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -
ಅಪಿ ಸ್ವಲ್ಪತರಂ ಕಾರ್ಯಂ ಯದ್ಭವೇತ್ಪ್ರಥಿವೀಪತೇಃ .
ತನ್ನ ವಾಚ್ಯಂ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಪ್ರೋವಾಚೇದಂ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ .. 107..
ತದೈಕಾಂತಿಕೇ ಮದ್ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯಮಾರ್ಕಣಯಂತು ದೇವಪಾದಾಃ . ಯತಃ -

ಷಟ್ಕರ್ಣೋ ಭಿದ್ಯತೇ ಮಂತ್ರಶ್ಚತುಷ್ಕರ್ಣಃ ಸ್ಥಿರೋ ಭವೇತ್ .
 ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನೇನ ಷಟ್ಕರ್ಣಂ ವರ್ಜಯೇತ್ಸುಧೀಃ .. 108..
 ಅಥ ಪಿಂಗಲಕಾಭಿಪ್ರಾಯಜ್ಞಾ ವ್ಯಾಘ್ರದ್ವೀಪಿವೃಕಪುರಃಸರಾ ಸರ್ವೇಽಪಿ
 ತದ್ವಚಃ ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಸಂಸದಿ ತತ್ಕ್ಷಣಾದೇವ ದೂರೀಭೂತಾಃ . ತತಶ್ಚ
 ದಮನಕ ಆಹ - ಉದಕಗ್ರಹಣಾರ್ಥಂ ಪ್ರವೃತ್ತಸ್ಯ ಸ್ವಾಮಿನಃ ಕಿಮಿಹ
 ನಿವೃತ್ಯಾವಸ್ಥಾನಂ . ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ ಸವಿಲಕ್ಷಿಸ್ಥಿತಂ- ನ ಕಿಂಚಿದಪಿ .
 ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ - ದೇವ ಯದ್ಯನಾಖ್ಯೇಯಂ ತತ್ತಿಷ್ಠತು . ಉಕ್ತಂಚ -
 ದಾರೇಷು ಕಿಂಚಿತ್ಸ್ವ ಜನೇಷು ಕಿಂಚಿದ್ಗೋಪ್ಯಂ ವಯಸ್ಯೇಷು ಸುತೇಷು ಕಿಂಚಿತ್ .
 ಯುಕ್ತಂ ನ ವಾ ಯುಕ್ತಮಿದಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ವದೇದ್ವಿವಶ್ಚಿನ್ಮಹತೋಽನುರೋಧಾತ್ ..
 109 ..

ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಪಿಂಗಲಕಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ- ಯೋಗ್ಯೋಽಯಂ ದೃಶ್ಯತೇ .
 ತತ್ಕಥಯಾಮ್ಯೇತಸ್ಯಾಗ್ರ ಆತ್ಮನೋಽಭಿಪ್ರಾಯಂ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಸ್ವಾಮಿನಿ ಗುಣಾಂತರಜ್ಞೇ ಗುಣವತಿ ಭೃತ್ಯೇಽನುವರ್ತಿನಿ ಕಲತ್ರೇ .
 ಸುಹೃದಿ ನಿರಂತರಚಿತ್ತೇ ನಿವೇದ್ಯ ದುಃಖಂ ಸುಖೀ ಭವತಿ .. 110 ..
 ಭೋ ದಮನಕ ಶೃಣೋಷಿ ಶಬ್ದಂ ದೂರಾನ್ಮಹಾಂತಂ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್-
 ಸ್ವಾಮಿನ್ ಶೃಣೋಮಿ . ತತ್ಕಿಂ . ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಭದ್ರ
 ಅಹಮಸ್ಮಾದ್ವನಾದ್ಗಂತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ . ದಮನಕ ಆಹ - ಕಸ್ಮಾತ್ . ಪಿಂಗಲಕ
 ಆಹ - ಯತೋಽದ್ಯಾಸ್ಮದ್ವನೇ ಕಿಮಪ್ಯಪೂರ್ವಂ ಸತ್ತ್ವಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಯಸ್ಯಾಯಂ
 ಮಹಾಶಬ್ದಃ ಶ್ರೂಯತೇ . ತಸ್ಯ ಚ ಶಬ್ದಾನುರೂಪೇಣ ಪರಾಕ್ರಮೇಣ
 ಭವಿತವ್ಯಮಿತಿ . ದಮನಕ ಆಹ - ಯಚ್ಚಬ್ದಮಾತ್ರಾದಪಿ ಭಯಮುಪಗತಃ
 ಸ್ವಾಮೀ ತದಪ್ಯಯುಕ್ತಂ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಅಂಭಸಾ ಭಿದ್ಯತೇ ಸೇತುಸ್ತಥಾ ಮಂತ್ರೋಽಪ್ಯರಕ್ಷಿತಃ .
 ಪೈಶುನ್ಯಾದ್ಭಿದ್ಯತೇ ಸ್ನೇಹೋ ಭಿದ್ಯತೇ ವಾಗ್ಭಿರಾತುರಃ .. 111..
 ತನ್ನ ಯುಕ್ತಂ ಸ್ವಾಮಿನಃ ಪೂರ್ವೋಪಾರ್ಜಿತಂ ವನಂ ತ್ಯಕ್ತುಂ ಯತೋ
 ಭೇರೀವೇಣ-

ವೀನಾಮೃದಂಗತಾಲಪಟಕಶಂಖಕಾಹಲಾದಿಭೇದೇನ ಶಬ್ದಾ
 ಅನೇಕವಿಧಾ ಭವಂತಿ . ತನ್ನ ಕೇವಲಾಚ್ಚಬ್ದಮಾತ್ರಾದಪಿ ಭೇತವ್ಯಂ .
 ಉಕ್ತಂಚ -
 ಅತ್ಯುತ್ಕಟೇ ಚ ರೌದ್ರೇ ಚ ಶತ್ರು ಪ್ರಾಪ್ತೇ ನ ಹೀಯತೇ .
 ಧೈರ್ಯಂ ಯಸ್ಯ ಮಹೀನಾಥೋ ನ ಸ ಯಾತಿ ಪರಾಭವಂ .. 112..
 ದರ್ಶಿತಭಯೇಽಪಿ ಧಾತರಿ ಧೈರ್ಯದ್ವಂಸೋ ಭವೇನ್ನ ಧೀರಾಣಾಂ .
 ಶೋಷಿತಸರಸಿ ನಿದಾಘೇ ನಿತರಾಮೇವೋದ್ಧತಃ ಸಿಂಧುಃ .. 113..

ತಥಾ ಚ -

ಯಸ್ಯ ನ ವಿಪದಿ ವಿಷಾದಃ ಸಂಪದಿ ಹರ್ಷೋ ರಣೇ ನ ಭೀರುತ್ವಂ .
ತಂ ಭುವನತ್ರಯತಿಲಕಂ ಜನಯತಿ ಜನನೀ ಸುತಂ ವಿರಲಂ .. 114..

ತಥಾ ಚ -

ಶಕ್ತಿವೈಕಲ್ಯನಮ್ರಸ್ಯ ನಿಸಾರತ್ವಾಲ್ಲಘೀಯಸಃ .
ಜನ್ಮಿನೋ ಮಾನಹೀನಸ್ಯ ತೃಣಸ್ಯ ಚ ಸಮಾ ಗತಿಃ .. 115..

ಅಪಿ ಚ -

ಅನ್ಯಪ್ರತಾಪಮಾಸಾದ್ಯ ಯೋ ದೃಢತ್ವಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ .
ಜತುಜಾಭರಣಸ್ಯೇವ ರೂಪೇಣಾಪಿ ಹಿ ತಸ್ಯ ಕಿಂ .. 116..

ತದೇವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸ್ವಾಮಿನಾ ಧೈರ್ಯಾವಷ್ಟಂಭಃ ಕಾರ್ಯಃ . ನ ಶಬ್ದ-
ಮಾತ್ರಾದ್ಭೇತವ್ಯಂ . ಅಪಿ ಚ -

ಪೂರ್ವಮೇವ ಮಯಾ ಜ್ಞಾತಂ ಪೂರ್ಣಮೇತದ್ಧಿ ಮೇದಸಾ .
ಅನುಪ್ರವಿಶ್ಯ ವಿಜ್ಞಾತಂ ಯಾವಚ್ಚರ್ಮ ಚ ದಾರು ಚ .. 117..

ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 2

ಶೃಗಾಲದುಂದುಭಿಕಥಾ .

ಕಶ್ಚಿದ್ಗೋಮಾಯುರ್ನಾಮ ಶೃಗಾಲಃ ಕ್ಷುತ್ಕ್ವಾ ಮಕಂಠ ಇತಸ್ತತಃ

ಪರಿಭ್ರಮನ್ವನೇ ಸೈನ್ಯದ್ವಯಸಂಗ್ರಾಮಭೂಮಿಮಪಶ್ಯತ್ . ತಸ್ಯಾಂ ಚ
ದುಂದುಭೀಃ ಪತಿತಸ್ಯ ವಾಯುವಶಾದ್ವಲ್ಲಿಶಾಖಾಗ್ನಿಹರ್ನ್ಯಮಾನಸ್ಯ
ಶಬ್ದಮಶ್ರಣೋತ್ . ಅಥ ಕ್ಷುಭಿತಹೃದಯಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಅಹೋ
ವಿನಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ . ತದ್ಯಾವನ್ನಾಸ್ಯ ಪ್ರೋಚ್ಚಾರಿತಶಬ್ದಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರೇ
ಗಚ್ಛಾಮಿ ತಾವದನ್ಯತೋ ವ್ರಜಾಮಿ . ಅಥವಾ ನೈತದ್ಯುಚ್ಯತೇ ಸಹಸೈವ .
ಭಯೇ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಹರ್ಷೇ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಯೋ ವಿಮರ್ಶಯೇತ್ .

ಕೃತ್ಯಂ ನ ಕುರುತೇ ವೇಗಾನ್ನ ಸ ಸಂತಾಪಮಾಪ್ನುಯಾತ್ .. 118..

ತತ್ತಾವಜ್ಞಾನಾಮಿ ಕಸ್ಯಾಯಂ ಶಬ್ದಃ . ಧೈರ್ಯಮಾಲಂಬ್ಯ ವಿಮರ್ಶಯನ್-
ಯಾವನ್ಮಂದಂ ಮಂದಂ ಗಚ್ಛತಿ ತಾವದ್ದುಂದುಭಿಮಪಶ್ಯತ್ . ಸ ಚ ತಂ

ಪರಿಜ್ಞಾಯ ಸಮೀಪಂ ಗತ್ವಾ ಸ್ವಯಮೇವ ಕೌತುಕಾದತಾಡಯತ್ . ಭೂಯಶ್ಚ
ಹರ್ಷಾದಚಿಂತಯತ್ - ಅಹೋ ಚಿರಾದೇತದಸ್ಮಾಕಂ ಮಹದ್ಬೋಜನಮಾಪತಿತಂ .

ತನ್ನೂನಂ ಮಾಂಸಮೇದೋಽಸೃಗ್ನಿಃ ಪರಿಪೂರಿತಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ . ತತಃ

ಪರುಷಚರ್ಮಾವಗುರಿತಂ ತತ್ಕಥಮಪಿ ವಿದಾರ್ಯೈಕದೇಶೇ ಛಿದ್ರಂ ಕೃತ್ವಾ

ಸಂಹೃಷ್ಟಮನಾ ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ . ಪರಂ ಚರ್ಮವಿದಾರಣತೋ
 ದಂಷ್ಟಾಭಂಗಃ ಸಮಜನಿ . ಅಥ ನಿರಾಶೀಭೂತಸ್ತದ್ಧಾರಶೇಷ-
 ಮವಲೋಕ್ಯ ಶ್ಲೋಕಮೇನಮಪರತ್ ಪೂರ್ವಮೇವ ಮಯಾ ಜ್ಞಾತಂ ಇತಿ .
 ಅತೋ ನ
 ಶಬ್ದಮಾತ್ರಾಧ್ಯೇತವ್ಯಂ . ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ- ಭೋಃ ಪಶ್ಯಾಯಂ ಮಮ
 ಸರ್ವೋಽಪಿ ಪರಿಗ್ರಹೋ ಭಯವ್ಯಾಕುಲಿತಮನಾಃ ಪಲಾಯಿತುಮಿಚ್ಛತಿ .
 ತತ್ಪ್ರಥಮಹಂ
 ಧೈರ್ಯಾದವಷ್ಟಂಭಂ ಕರೋಮಿ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್- ಸ್ವಾಮಿನ್ನೈಷಾಮೇಷ ದೋಷಃ

ಯತಃ ಸ್ವಾಮಿಸದೃಶಾ ಏವ ಭವಂತಿ ಭೃತ್ಯಾಃ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಅಶ್ವಃ ಶಸ್ತ್ರಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ವೀಣಾ ವಾಣೀ ನರಶ್ಚ ನಾರೀ ಚ .
 ಪುರುಷವಿಶೇಷಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಭವಂತ್ಯಯೋಗ್ಯಾಶ್ಚ ಯೋಗ್ಯಾಶ್ಚ .. 119 ..
 ತತ್ಪೌರುಷಾವಷ್ಟಂಭಂ ಕೃತ್ವಾ ತ್ವಂ ತಾವದತ್ತ್ವೈವ ಪ್ರತಿಪಾಲಯ
 ಯಾವದಹಮೇತಚ್ಚಬ್ಧಸ್ವರೂಪಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ . ತತಃಪಶ್ಚಾದ್
 ಯಥೋಚಿತಂ ಕಾರ್ಯಮಿತಿ . ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಕಿಂ ತತ್ರ ಭವಾನ್
 ಗಂತುಮುತ್ಸಹತೇ . ಸ ಆಹ- ಕಿಂ ಸ್ವಾಮ್ಯಾದೇಶಾತ್ಸದ್ಭೃತ್ಯಸ್ಯ
 ಕೃತ್ಯಾಕೃತ್ಯಮಸ್ತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಸ್ವಾಮ್ಯಾದೇಶಾತ್ಸುಭೃತ್ಯಸ್ಯ ನ ಭೀಃ ಸಂಜಾಯತೇ ಕ್ಷಚಿತ್ .
 ಪ್ರವಿಶೇನ್ಮುಖಮಾಹೇಯಂ ದುಸ್ತರಂ ವಾ ಮಹಾರ್ಣವಂ .. 120..
 ತಥಾ ಚ -

ಸ್ವಾಮ್ಯಾದಿಷ್ಟಸ್ತು ಯೋ ಭೃತ್ಯಃ ಸಮಂ ವಿಷಮಮೇವ ಚ .
 ಮನ್ಯತೇ ನ ಸ ಸಂಧಾರ್ಯೋ ಭೂಭುಜಾ ಭೂತಿಮಿಚ್ಛತಾ .. 121..
 ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಭದ್ರಂ ಯದ್ಯೇವಂ ತದ್ಗಚ್ಛ . ಶಿವಾಸ್ತೇ ಪಂಥಾನಃ
 ಸಂತಿತಿ . ದಮನಕೋಽಪಿ ತಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸಂಜೀವಕಶಬ್ದಾನುಸಾರೀ
 ಪ್ರತಸ್ಥೇ . ಅಥ ದಮನಕೇ ಗತೇ ಭಯವ್ಯಾಕುಲಮನಾಃ
 ಪಿಂಗಲಕಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ - ಅಹೋ ನ ಶೋಭನಂ ಕೃತಂ ಮಯಾ .
 ಯತ್ತಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಸಂ ಗತ್ವಾತ್ಮಾಭಿಪ್ರಾಯೋ ನಿವೇದಿತಃ . ಕದಾಚಿದ್
 ದಮನಕೋಽಯಮುಭಯವೇತನೋ ಭೂತ್ವಾ ಮಮೋಪರಿ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಃ
 ಸ್ಯಾದ್ಭ್ರಷ್ಟಾಧಿಕಾರತ್ವಾತ್ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಯೇ ಭವಂತಿ ಮಹೀಪಸ್ಯ ಸಮ್ಮಾನಿತವಿಮಾನಿತಾಃ .
 ಯತಂತೇ ತಸ್ಯ ನಾಶಾಯ ಕುಲೀನಾ ಅಪಿ ಸರ್ವದಾ .. 122..
 ತತ್ತಾವದಸ್ಯ ಚಿಕೀರ್ಷಿತಂ ವೇತ್ತುಮನ್ಯತ್ಸಾನ್ಯಾಂತರಂ ಗತ್ವಾ

ಪ್ರತಿಪಾಲಯಾಮಿ . ಕದಾಚಿದ್ಧಮನಕಸ್ತಮಾದಾಯ ಮಾಂ
 ವ್ಯಾಪಾದಯಿತುಮಿಚ್ಛತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ನ ಬಧ್ಯಂತೇ ಹ್ಯವಿಶ್ವಸ್ತಾ ಬಲಿಭಿದುರ್ಬಲಾ ಅಪಿ .
 ವಿಶ್ವಸ್ತಾಸ್ವೇವ ಬಧ್ಯಂತೇ ಬಲವಂತೋಽಪಿ ದುರ್ಬಲೈಃ .. 123..
 ಬೃಹಸ್ಪತೇರಪಿ ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ನ ವಿಶ್ವಾಸಂ ವ್ರಜೇನ್ನರಃ .
 ಯ ಇಚ್ಛೇದಾತ್ಮನೋ ವೃದ್ಧಿಮಾಯುಷ್ಯಂ ಚ ಸುಖಾನಿ ಚ .. 124..
 ಶಪಥೈಃ ಸಂಧಿತಸ್ಯಾಪಿ ನ ವಿಶ್ವಾಸೇ ವ್ರಜೇದ್ರಿಪೋಃ .
 ರಾಜ್ಯಲೋಭಾದ್ಯತೋ ವೃತ್ರಃ ಶಕ್ರೇಣ ಶಪಥೈರ್ಹತಃ .. 125..
 ನ ವಿಶ್ವಾಸಂ ವಿನಾ ಶತ್ರುದೇವಾನಾಮಪಿ ಸಿದ್ಯತಿ .
 ವಿಶ್ವಾಸಾತ್ತಿದಶೇಂದ್ರೇಣ ದಿತೇರ್ಗರ್ಭೋ ವಿದಾರಿತಃ .. 126..
 ಏವಂ ಸಂಪ್ರಧಾರ್ಯ ಸ್ಥಾನಾಂತರಂ ಗತ್ವಾ ದಮನಕಮಾರ್ಗಮವಲೋಕ-
 ಯನ್ನೇಕಾಕೇ ತಸೌ . ದಮನಕೋಽಪಿ ಸಂಜೀವಕಸಕಾಶಂ ಗತ್ವಾ
 ವೃಷಭೋಽಯಮಿತಿ ಪರಿಜ್ಞಾಯ ಹೃಷ್ಯಮನಾ ವ್ಯಚಿಂತಯತ್ - ಅಹೋ
 ಶೋಭನಮಾಪತಿತಂ . ಅನೇನೈತಸ್ಯ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹದ್ವಾರೇಣ ಮಮ ಪಿಂಗಲಕೋ
 ವಶ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯತೀತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ನ ಕೌಲೀನಾನ್ ಸೌಹಾರ್ದಾನ್ಮ ಪೋ ವಾಕ್ಯೇ ಪ್ರವರ್ತತೇ .
 ಮಂತ್ರಿಣಾಂ ಯಾವದಭ್ಯೇತಿ ವ್ಯಸನಂ ಶೋಕಮೇವ ಚ .. 127..
 ಸದೈವಾಪದ್ಗತೋ ರಾಜಾ ಭೋಗ್ಯೋ ಭವತಿ ಮಂತ್ರಿಣಾಂ .
 ಅತ ಏವ ಹಿ ವಾಂಛಂತಿ ಮಂತ್ರಿಣಃ ಸಾಪದಂ ನೃಪಂ .. 128..
 ಯಥಾ ನೇಚ್ಛತಿ ನೀರೋಗಃ ಕದಾಚಿತ್ನುಚಿಕಿತ್ಸಕಂ .
 ತಥಾಪದ್ರಹಿತೋ ರಾಜಾ ಸಚಿವಂ ನಾಭಿವಾಂಛತಿ .. 129..
 ಏವಂ ವಿಚಿಂತಯನ್ಪಿಂಗಲಕಾಭಿಮುಖಃ ಪ್ರತಸ್ಥೇ . ಪಿಂಗಲಕೋಽಪಿ
 ತಮಾಯಾಂತಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸ್ವಾಕಾರಂ ರಕ್ಷನ್ಯಥಾಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಃ .
 ದಮನಕೋಽಪಿ ಪಿಂಗಲಕಸಕಾಶಂ ಗತ್ವಾ ಪ್ರಣಮ್ಯೋಪವಿಷ್ಣುಃ .
 ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ- ಕಿಂ ದೃಷ್ಟಂ ಭವತಾ ತತ್ಸತ್ತ್ವಂ . ದಮನಕ ಆಹ-
 ದೃಷ್ಟಂ ಸ್ವಾಮಿಪ್ರಸಾದಾತ್ . ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ- ಅಪಿ ಸತ್ಯಂ . ದಮನಕ
 ಆಹ- ಕಿಂ ಸ್ವಾಮಿಪಾದಾನಾಮಗ್ರೇಸತ್ಯಂ ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯತೇ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಅಪಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಸತ್ಯಂ ಯಃ ಪುರೋ ವದತಿ ಭೂಭುಜಾಂ .
 ದೇವಾನಾಂ ಚ ವಿನಶ್ಯೇತ ಸ ದ್ರುತಂ ಸುಮಹಾನಪಿ .. 130..
 ತಥಾ ಚ -
 ಸರ್ವದೇವಮಯೋ ರಾಜಾ ಮನುನಾ ಸಂಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ .
 ತನ್ಮಾತ್ರಂ ದೇವವತ್ಪಶ್ಯೇನ್ನ ವ್ಯಲೀಕೇನ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ .. 131..

ಸರ್ವದೇವಮಯಸ್ಯಾಪಿ ವಿಶೇಷೋ ನೃಪತೇರಯಂ .

ಶುಭಾಶುಭಫಲಂ ಸದ್ಯೋ ನೃಪಾದ್ಧೇವಾಧ್ಯವಾಂತರೇ .. 132..

ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಸತ್ಯಂ ದೃಷ್ಟಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಭವತಾ . ನ ದೀನೋಪರಿ

ಮಹಾಂತಃ ಕುಪ್ಯಂತೀತಿ ನ ತ್ವಂ ತೇನ ನಿಪಾತಿತಃ . ಯತಃ -

ತೃಣಾನಿ ನೋನ್ಮೂಲಯತಿ ಪ್ರಭಂಜನೋ

ಮೃದೂನಿ ನೀಚೈಃ ಪ್ರಣತಾನಿ ಸರ್ವತಃ .

ಸ್ವಭಾವ ಏವೋನ್ನತಚೇತಸಾಮಯಂ

ಮಹಾನ್ಮಹತ್ತ್ವೇವ ಕರೋತಿ ವಿಕ್ರಮಂ .. 133..

ಅಪಿ ಚ -

ಗಂಡಸ್ಥಲೇಷು ಮದವಾರಿಷು ಬದ್ಧರಾಗ-

ಮತ್ತಭ್ರಮದ್ಭ್ರಮರಪಾದತಲಾಹತೋಽಪಿ .

ಕೋಪಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ ನಿತಾಂತಬಲೋಽಪಿ ನಾಗ-

ಸ್ತುಲ್ಯೇ ಬಲೇ ತು ಬಲವಾನ್ವರಿಕೋಪಮೇತಿ .. 134..

ದಮನಕ ಆಹ - ಅಸ್ತೇವಂ ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ವಯಂ ಕೃಪಣಾಃ . ತಥಾಪಿ

ಸ್ವಾಮೀ ಯದಿ ಕಥಯತಿ ತತೋ ಭೃತ್ಯತ್ನೇ ನಿಯೋಜಯಾಮಿ . ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ

ಸೋಚ್ಛಾಸಂ - ಕಿಂ ಭವಾಂಭಕ್ಷೋತ್ಯೇವಂ ಕರ್ತುಂ . ದಮನಕ ಆಹ -

ಕಿಮಸಾಧ್ಯಂ ಬುದ್ಧೇರಸ್ತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ನ ತಚ್ಚಸ್ತ್ರೈರ್ನ ನಾಗೇಂದ್ರೈರ್ನ ಹಯೈರ್ನ ಪದಾತಿಭಿಃ .

ಕಾರ್ಯಂ ಸಂಸಿದ್ಧಿಮಭ್ಯೇತಿ ಯಥಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಪ್ರಸಾಧಿತಂ .. 135..

ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಯದ್ಯೇವಂ ತರ್ಹ್ಯಮಾತ್ಮಪದೇಽಧ್ಯಾರೋಪಿತಸ್ತ್ವಂ .

ಅದ್ಯಪ್ರಭೃತಿ ಪ್ರಸಾದನಿಗ್ರಹಾದಿಕಂ ತ್ವಯೈವ ಕಾರ್ಯಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಯಃ ಸಧ

ದಮನಕಃ ಸತ್ತರಂ ಗತ್ವಾ ಸಾಕ್ಷೇಪಂ ತಮಿದಮಾಹ - ಏಹ್ಯೇಹೀತೋ

ದುಷ್ಟವೃಷಭಃ . ಸ್ವಾಮೀ ಪಿಂಗಲಕಸ್ತ್ವಾ ಮಾಕಾರಯತಿ . ಕಿಂ ನೀಶಂಕೋ

ಭೂತ್ವಾ ಮುಹುರ್ಮುಹುರ್ನದಸಿ ವೃಥಾ ಇತಿ . ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಸಂಜೀವಕೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಭದ್ರ ಕೋಽಯಂ ಪಿಂಗಲಕಃ . ದಮನಕ ಆಹ - ಕಿಂ ಸ್ವಾಮಿನಂ

ಪಿಂಗಲಕಮಪಿ ನ ಜಾನಾಸಿ . ತತ್ಕ್ಷಣಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಯ . ಫಲೇನೈವ

ಜ್ಞಾಸ್ಯಸಿ . ನನ್ವಯಂ ಸರ್ವಮೃಗಪರಿವೃತೋ ವಟತಲೇ ಸ್ವಾಮೀ

ಪಿಂಗಲಕನಾಮಾ ಸಿಂಹಸ್ತಿಷ್ಠತಿ . ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಗತಾಯುಷಮಿವಾತ್ಮಾನಂ

ಮನ್ಯಮಾನಃ ಸಂಜೀವಕಃ ಪರಂ ವಿಷಾದಮಗಮತ್ . ಆಹ ಚ -

ಭದ್ರ ಭವಾನ್ನಾಧುಸಮಾಚಾರೋ ವಚನಪಟುಶ್ಚ ದೃಶ್ಯತೇ . ತದ್ಯದಿ

ಮಾಮವಶ್ಯಂ ತತ್ರ ನಯಸಿ ತದಭಯಪ್ರದಾನೇನ ಸ್ವಾಮಿನಃ ಸಕಾಶಾತ್

ಪ್ರಸಾದಃ ಕಾರಯಿತವ್ಯಃ . ದಮನಕ ಆಹ - ಭೋಃ ಸತ್ಯಮಭಿಹಿತಂ
ಭವತಾ . ನೀತಿರೇಷಾ ಯತಃ -

ಪರ್ಯಂತೋ ಲಭ್ಯತೇ ಭೂಮೇಃ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಗಿರೇರಪಿ .

ನ ಕಥಂಚಿನ್ಮಹೀಪಸ್ಯ ಚಿತ್ತಾಂತಃ ಕೇನಚಿತ್ತ್ವ ಚಿತ್ .. 136..

ತತ್ತ್ವ ಮತ್ಯೈವ ತಿಷ್ಠ ಯಾವದಹಂ ತಂ ಸಮಯೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತಃ

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾ ಮನಯಾಮಿ ಇತಿ . ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ ದಮನಕಃ ಪಿಂಗಲಕ-

ಸಕಾಶಂ ಗತ್ವೇದಮಾಹ - ಸ್ವಾಮಿನ್ ನ ತತ್ಪ್ರಾಕೃತಂ ಸತ್ತ್ವಂ . ಸ ಹಿ

ಭಗವತೋ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಯ ವಾಹನಭೂತೋ ವೃಷಭ ಇತಿ . ಮಯಾ ಪೃಷ್ಟ

ಇದಮೂಚೇ . ಮಹೇಶ್ವರೇಣ ಪರಿತುಷ್ಟೇನ ಕಾಲಿಂದೀಪರಿಸರೇ ಶಷ್ಪಾಗ್ರಾಣಿ

ಭಕ್ಷಯಿತುಂ ಸಮಾದಿಷ್ಟಃ . ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಮಮ ಪ್ರದತ್ತಂ ಭಗವತಾ

ಕ್ರೀಡಾರ್ಥಂ ವನಮಿದಂ . ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ ಸಭಯಂ - ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾತಂ

ಮಯಾಧುನಾ . ನ ದೇವತಾಪ್ರಸಾದಂ ವಿನಾ ಶಷ್ಪಭೋಜಿನೋ ವ್ಯಾಲಾಕೀರ್ಣ

ಏವಂವಿಧೇ ವನೇ ನಿಃಶಂಕಂ ನಂದಂತೋ ಭ್ರಮಂತಿ . ತತಸ್ತ್ವ ಯಾ

ಕಿಮಭಿಹಿತಂ . ದಮನಕ ಆಹ-ಸ್ವಾಮಿನ್ ಏತದಭಿಹಿತಂ ಮಯಾ ಯದೇತದ್ವನಂ

ಚಂಡಿಕಾವಾಹನಭೂತಸ್ಯ ಪಿಂಗಲಕಸ್ಯ ವಿಷಯೀಭೂತಂ . ತದ್ಭವಾನ್

ಅಭ್ಯಾಗತಃ ಪ್ರಿಯೋಽತಿಥಿಃ . ತತ್ಸ್ಯ ಸಕಾಶಂ ಗತ್ವಾ ಭ್ರಾತೃಸ್ನೇಹೈನೈಕತ್ರ

ಭಕ್ಷಣಪಾನವಿಹರಣಕ್ರಿಯಾಭಿರೇಕಸ್ಥಾನಾಶ್ರಯೇಣ ಕಾಲೋ ನೇಯಃ ಇತಿ .

ತತಸ್ತೇನಾಪಿ ಸರ್ವಮೇತತ್ಪ್ರತಿಪನ್ನಂ . ಉಕ್ತಂಚ ಸಹರ್ಷಂ ಸ್ವಾಮಿನಃ

ಸಕಾಶಾದಭಯದಕ್ಷಿಣಾ ದಾಪಯಿತವ್ಯಾ ಇತಿ . ತದತ್ರ ಸ್ವಾಮೀ ಪ್ರಮಾಣಂ .

ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಸಾಧು ಸುಮತೇ ಸಾಧು . ಮಂತ್ರಿಶ್ರೋತ್ರಿಯ

ಸಾಧು . ಮಮ ಹೃದಯೇನ ಸಹ ಸಂಮಂತ್ರ್ಯ ಭವತೇದಮಭಿಹಿತಂ .

ತದ್ಗತ್ತಾ ಮಯಾ ತನ್ಯಾಭಯದಕ್ಷಿಣಾ . ಪರಂ ಸೋಽಪಿ ಮದರ್ಥೇ-

ಽಭಯದಕ್ಷಿಣಾಂ ಯಾಚಯಿತ್ವಾ ದ್ರುತತರಮಾನೀಯತಾಮಿತಿ . ಅಥ ಸಾಧು

ಚೇದಮುಚ್ಯತೇ -

ಅಂತಃಸಾರೈರಕುಟಿಲೈರಚ್ಛಿದ್ಯೈಃ ಸುಪರೀಕ್ಷಿತೈಃ .

ಮಂತ್ರಿಭಿರ್ಧಾರ್ಯತೇ ರಾಜ್ಯಂ ಸುಸ್ತಂಭೈರಿವ ಮಂದಿರಂ .. 137..

ತಥಾ ಚ -

ಮಂತ್ರಿಣಾಂ ಭಿನ್ನಸಂಧಾನೇ ಭಿಷಜಾಂ ಸಾನ್ನಿಪಾತಿಕೇ .

ಕರ್ಮಣಿ ವ್ಯಜ್ಯತೇ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಸ್ವಸ್ಥೇ ಕೋ ವಾ ನ ಪಂಡಿತಃ .. 138..

ದಮನಕೋಽಪಿ ತಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸಂಜೀವಕಸಕಾಶ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ ಸಹರ್ಷ-

ಮಚಿಂತಯತ್ - ಅಹೋ ಪ್ರಸಾದಸಂಮುಖೋ ನಃ ಸ್ವಾಮೀ ವಚನವಶಗಚ್ಛ

ಸಂವೃತ್ತಃ . ತನ್ನಾಸ್ತಿ ಧನ್ಯತರೋ ಮಮ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಅಮೃತಂ ಶಿಶಿರೇ ವಹ್ನಿರಮೃತಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಂ .
 ಅಮೃತಂ ರಾಜಸಂಮಾನಮಮೃತಂ ಕ್ಷೀರಭೋಜನಂ .. 139..
 ಅಥ ಸಂಜೀವಕಸಕಾಶಮಾಸಾದ್ಯ ಸಪ್ರಶ್ರಯಮುವಾಚ - ಭೋ ಮಿತ್ರ
 ಪ್ರಾರ್ಥಿತೋಽಸೌ ಮಯಾ ಭವದರ್ಥೇ ಸ್ವಾಮ್ಯಭಯಪ್ರದಾನಂ .
 ತದ್ವಿಶ್ವಬ್ಧಂ ಗಮ್ಯತಾಂ ಇತಿ . ಪರಂ ತ್ವಯಾ ರಾಜಪ್ರಸಾದಮಾಸಾದ್ಯ
 ಮಯಾ ಸಹ ಸಮಯಧರ್ಮೇಣ ವರ್ತಿತವ್ಯಂ . ನ ಗರ್ವಮಾಸಾದ್ಯ
 ಸ್ವಪ್ರಭುತಯಾ ವಿಚರಣೀಯಂ . ಅಹಮಪಿ ತವ ಸಂಕೇತೇನ ಸರ್ವಾಂ
 ರಾಜ್ಯಧುರಮಮಾತ್ಯಪದವೀಮಾಶ್ರಿತೋಽಧರಿಷ್ಯಾಮಿ . ಏವಂ ಕೃತೇ
 ದ್ವಯೋರಪ್ಯಾವಯೋ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮೀಭೋಗ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ . ಯತಃ -
 ಆಖೇಟಕಸ್ಯ ಧರ್ಮೇಣ ವಿಭವಾಃ ಸ್ಪುರ್ವಶೇ ನೃಣಾಂ .
 ನೃಪ್ರಜಾಃ ಪ್ರೇರಯತ್ಯೇಕೋ ಹಂತ್ಯನ್ಯೋಽತ್ರ ಮೃಗಾನಿವ .. 140 ..
 ತಥಾ ಚ -
 ಯೋ ನ ಪೂಜಯತೇ ಗರ್ವಾದುತ್ತಮಾಧಮಮಧ್ಯಮಾನ್ .
 ನೃಪಾಸನ್ನಾತ್ಸ ಮಾನ್ಯೋಽಪಿ ಭ್ರಶ್ಯತೇ ದಂತಿಲೋ ಯಥಾ .. 141 ..
 ಸಂಜೀವಕ ಆಹ - ಕಥಂ ಏತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 3

ದಂತಿಲಗೋರಂಭಕಥಾ .
 ಅಸ್ಯ ತ್ವ ಧರಾತಲೇ ವರ್ಧಮಾನಂ ನಾಮ ನಗರಂ . ತತ್ರ ದಂತಿಲೋ ನಾಮ
 ನಾನಾಭಾಂಡಪತಿಃ ಸಕಲಪುರನಾಯಕಃ ಪ್ರತಿವಸತಿ ಸ್ಮ . ತೇನ ಪುರಕಾರ್ಯಂ
 ನೃಪಕಾರ್ಯಂ ಚ ಕುರ್ವತಾ ತುಷ್ಟಿಂ ನೀತಾಸ್ತತ್ಪುರವಾಸಿನೋ ಲೋಕಾ ನೃಪತಿಶ್ಚ .
 ಕಿಂ ಬಹುನಾ ನ ಕೋಽಪಿ ತಾದೃಕ್ಯೇನಾಪಿ ಚತುರೋ ದೃಷ್ಟೋ ಶ್ರುತೋ ವಾ . ಅಥವಾ
 ಸತ್ಯಮೇತದುಕ್ತಂ -
 ನರಪತಿಹಿತಕರ್ತಾ ದ್ವೇಷ್ಯತಾಂ ಯಾತಿ ಲೋಕೇ
 ಜನಪದಹಿತಕರ್ತಾ ತ್ಯಜ್ಯತೇ ಪಾರ್ಥಿವೇಂದ್ರೈಃ .
 ಇತಿ ಮಹತಿ ವಿರೋಧೇ ವರ್ತಮಾನೇ ಸಮಾನೇ
 ನೃಪತಿಜನಪದಾನಾಂ ದುರ್ಲಭಃ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾ .. 142..
 ಅಥೈವಂ ಗಚ್ಛತಿ ಕಾಲೇ ದಂತಿಲಸ್ಯ ಕದಾಚಿದ್ವಿವಾಹಃ ಸಂಪ್ರವೃತ್ತಃ .
 ತತ್ರ ತೇನ ಸರ್ವೇ ಪುರನಿವಾಸಿನೋ ರಾಜಸಂನಿಧಿಲೋಕಾಶ್ಚ ಸಮಾನಪುರಃ-
 ಸರಮಾಮಂತ್ರೈ ಭೋಜಿತಾ ವಸ್ತಾದಿಭಿಃ ಸತ್ಕೃತಾಶ್ಚ . ತತೋ ವಿವಾಹಾನಂತರಂ

ರಾಜಾ ಸಾಂತಃಪುರಃ ಸ್ವಗೃಹಮಾನೀಯಾಭ್ಯರ್ಚಿತಃ . ಅಥ ತಸ್ಯ
 ನೃಪತೇರ್ಗೃಹಸಮ್ನಾಜನಕರ್ತಾ ಗೋರಂಭೋ ನಾಮ ರಾಜಸೇವಕೋ
 ಗೃಹಾಯಾತೋಽಪಿ ತೇನಾನುಚಿತಸ್ಥಾನ ಉಪವಿಷ್ಣೋಽವಜ್ಜಯಾರ್ಥಚಂದ್ರಂ
 ದತ್ತ್ವಾ ನಿಸಾರಿತಃ . ಸೋಽಪಿ ತತಃ ಪ್ರಭೃತಿ ನಿಶ್ವಸನ್ನಮಾನಾನ್
 ರಾತ್ರಾವಪ್ಯಧಿಶೇತೇ . ಕಥಂ ಮಯಾ ತಸ್ಯ ಭಾಂಡಪತೇ ರಾಜಪ್ರಸಾದಹಾನಿಃ
 ಕರ್ತವ್ಯಾ ಇತಿ ಚಿಂತಯನ್ನಾಸ್ತೇ . ಅಥವಾ ಕಿಮನೇನ ವೃಥಾ ಶರೀರಶೋಷಣೇನ .
 ನ ಕಿಂಚಿನ್ಮಯಾ ತಸ್ಯಾಪಕರ್ತುಂ ಶಕ್ಯಮಿತಿ . ಅಥವಾ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -
 ಯೋ ಹ್ಯಪಕರ್ತುಮಶಕ್ತಃ ಕುಪ್ಯತಿ ಕಿಮಸೌ ನರೋಽತ್ರ ನಿರ್ಲಜ್ಜಃ .
 ಉತ್ಪತ್ತಿಶೋಽಪಿ ಹಿ ಚಣಕಃ ಶಕ್ತಃ ಕಿಂ ಭ್ರಾಷ್ಟ್ರಕಂ ಭಂಕ್ತುಂ .. 143..

ಅಥ ಕದಾಚಿತ್ಪ್ರತ್ಯುಷೇ ಯೋಗನಿದ್ರಾಂ ಗತಸ್ಯ ರಾಜ್ಞಃ ಶಯ್ಯಾಂತೇ
 ಮಾರ್ಜನಂ ಕುರ್ವನ್ನಿದಮಾಹ - ಅಹೋ ದಂತಿಲಸ್ಯ ಮಹದ್ಧೃಷ್ಟಂ
 ಯದ್ರಾಜಮಹಿಷೀಮಾಲಿಂಗತಿ . ತಚ್ಚುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಸಸಂಭ್ರಮಮುತ್ಥಾಯ
 ತಮುವಾಚ - ಭೋ ಭೋ ಗೋರಂಭ . ಸತ್ಯಮೇತದ್ಯತ್ತ್ವಯಾ ಜಲ್ಪಿತಂ . ಕಿಂ
 ದಂತಿಲೇನ ಸಮಾಲಿಂಗಿತಾ ಇತಿ . ಗೋರಂಭಃ ಪ್ರಾಹ - ದೇವ ರಾತ್ರಿಜಾಗರಣೇನ
 ದ್ಯೂತಾಸಕ್ತಸ್ಯ ಮೇ ಬಲಾನ್ನಿದ್ರಾ ಸಮಾಯಾತಾ . ತನ್ನ ವೇದ್ಮಿ ಕಿಂ
 ಮಯಾಭಿಹಿತಂ . ರಾಜಾ ಸೇಷ್ಯಂ ಸ್ವಗತಮೇಷ ತಾವದಸ್ಮದ್ಧೃಹೇ-
 ಸಪ್ರತಿಹತಗತಿಸ್ತಥಾ ದಂತಿಲೋಽಪಿ . ತತ್ಕದಾಚಿದನೇನ ದೇವೀ
 ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯಮಾನಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ . ತೇನೇದಮಭಿಹಿತಂ .
 ಉಕ್ತಂಚ -

ಯದ್ವಾಂಭತಿ ದಿವಾ ಮರ್ತ್ಯೋ ವೀಕ್ಷತೇ ವಾ ಕರೋತಿ ವಾ .
 ತತ್ ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ತದಭ್ಯಾಸಾದ್ಭೃತೇ ವಾಥ ಕರೋತಿ ವಾ .. 144..

ತಥಾ ಚ -

ಶುಭಂ ವಾ ಯದಿ ವ ಪಾಪಂ ಯನ್ನೃಣಾಂ ಹೃದಿ ಸಂಸ್ಥಿತಂ .
 ಸುಗೂಢಮಪಿ ತಜ್ಜ್ಞೇಯಂ ಸ್ವಪ್ನವಾಕ್ಯಾತ್ತಥಾ ಮದಾತ್ .. 145..

ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ವಿಷಯೇ ಕೋಽತ್ರ ಸಂದೇಹಃ .
 ಜಲ್ಪಂತಿ ಸಾರ್ಥಮನ್ಯೇನ ಪಶ್ಯಂತ್ಯನ್ಯಂ ಸವಿಭ್ರಮಾಃ .
 ಹೃದ್ಗತಂ ಚಿಂತಯಂತ್ಯನ್ಯಂ ಪ್ರಿಯಃ ಕೋ ನಾಮ ಯೋಷಿತಾಂ .. 146..

ಅನ್ಯಚ್ಚ -

ಏಕೇನ ಸ್ಮಿತಪಾಟಲಾಧರರುಚೋ ಜಲ್ಪಂತ್ಯನಲ್ಪಾಕ್ಷರಂ .
 ವೀಕ್ಷಂತೇಽನ್ಯಮಿತಃ ಸ್ಪುಟತ್ಕಮುದಿನೀಪುಲ್ಲೋಲ್ಲಸಲ್ಲೋಚನಾಃ .
 ದೂರೋದಾರಚರಿತ್ರಚಿತ್ರವಿಭವಂ ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಚಾನ್ಯಂ ಧಿಯಾ .

ಕೇನೇತ್ಥಂ ಪರಮಾರ್ಥತೋಽರ್ಥವದಿವ ಪ್ರೇಮಾಸ್ತಿ ವಾಮುಭ್ಯುವಾಂ .. 147..

ತಥಾ ಚ -

ನಾಗ್ನಿಸ್ತಪ್ಯತಿ ಕಾಷ್ಠಾನಾಂ ನಾಪಗಾನಾಂ ಮಹೋದಧಿಃ .

ನಾಂತಕಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ನ ಪುಂಸಾಂ ವಾಮಲೋಚನಾ .. 148..

ರಹೋ ನಾಸ್ತಿ ಕ್ಷಣೋ ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಯಿತಾ ನರಃ .

ತೇನ ನಾರದ ನಾರೀಣಾಂ ಸತೀತ್ವಮುಪಜಾಯತೇ .. 149..

ಯೋ ಮೋಹಾನ್ಮನ್ಯತೇ ಮೂಢೋ ರಕ್ತೇಯಂ ಮಮ ಕಾಮಿನೀ .

ಸ ತಸ್ಯಾ ವಶಗೋ ನಿತ್ಯಂ ಭವೇತ್ತ್ರಿಡಾಶಕುಂತವತ್ .. 150..

ತಾಸಾಂ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಕೃತ್ಯಾನಿ ಸ್ವಲ್ಪಾನಿ ಸುಗುರೂಢ್ಯಪಿ .

ಕರೋತಿ ಸ ಕೃತ್ಯಲೋಕೇ ಲಘುತ್ವಂ ಯಾತಿ ಸರ್ವತಃ .. 151..

ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಚ ಯಃ ಪ್ರಾರ್ಥಯತೇ ಸನ್ನಿಕರ್ಷಂ ಚ ಗಚ್ಛತಿ .

ಈಷಚ್ಚ ಕುರುತೇ ಸೇವಾಂ ತಮೇವೇಚ್ಛಂತಿ ಯೋಷಿತಃ .. 152..

ಅನರ್ಥಿತ್ವಾನ್ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಭಯಾತ್ಪರಿಜನಸ್ಯ ಚ .

ಮರ್ಯಾದಾಯಾಮಮರ್ಯಾದಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಸ್ತಿಷ್ಯಂತಿ ಸರ್ವದಾ .. 153..

ನಾಸಾಂ ಕಶ್ಚಿದಗಮ್ಯೋಽಸ್ತಿ ನಾಸಾಂ ಚ ವಯಸಿ ಸ್ಥಿತಿಃ .

ವಿರೂಪಂ ರೂಪವಂತಂ ವಾ ಪುಮಾನಿತ್ಯೇವ ಭುಜ್ಯತೇ .. 154..

ರಕ್ತೋ ಹಿ ಜಾಯತೇ ಭೋಗ್ಯೋ ನಾರೀಣಾಂ ಶಾಟಿಕಾ ಯಥಾ .

ಘೃಷ್ಯಂತೇ ಯೋ ದಶಾಲಂಬೀ ನಿತಂಬೇ ವಿನಿವೇಶಿತಃ .. 155..

ಅಲಕ್ಷಕೋ ಯಥಾ ರಕ್ತೋ ನಿಷ್ಪೀಡ್ಯ ಪುರುಷಸ್ತಥಾ .

ಅಬಲಾಭಿರ್ಬಲಾದ್ರಕ್ತಃ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಾತ್ಯತೇ .. 156..

ಏವಂ ಸ ರಾಜಾ ಬಹುವಿಧಂ ವಿಲಪ್ಯ ತತಃ ಪ್ರಭೃತಿ ದಂತಿಲಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದ-

ಪರಾಜ್ಞುಖಃ ಸಂಜಾತಃ . ಕಿಂ ಬಹುನಾ ರಾಜದ್ವಾರಪ್ರವೇಶೋಽಪಿ ತಸ್ಯ

ನಿವಾರಿತಃ . ದಂತಿಲೋಽಪ್ಯಕಸ್ಮಾದೇವ ಪ್ರಸಾದಪರಾಜ್ಞುಖಮವನಿಪತಿ-

ಮವಲೋಕ್ಯ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ - ಅಹೋ ಸಾಧು ಚೇದಮುಚ್ಯತೇ -

ಕೋಽರ್ಥಾನ್ಪ್ರಾಪ್ಯ ನ ಗರ್ವಿತೋ ವಿಷಯಿಣಃ ಕಸ್ಯಾಪದೋಽಸ್ತಂ ಗತಾಃ .

ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಕಸ್ಯ ನ ಖಂಡಿತಂ ಭುವಿ ಮನಃ ಕೋ ನಾಮಾ ರಾಜ್ಞಾಂ ಪ್ರಿಯಃ .

ಕಃ ಕಾಲಸ್ಯ ನ ಗೋಚರಾಂತರಗತಃ ಕೋಽರ್ಥಿ ಗತೋ ಗೌರವಂ .

ಕೋ ವಾ ದುರ್ಜನವಾಗುರಾಸು ಪತಿತಃ ಕ್ಷೇಮೇಣ ಯಾತಃ ಪುಮಾನ್ .. 157..

ತಥಾ ಚ -

ಕಾಕೇ ಶೌಚಂ ದ್ಯೂತಕಾರೇಷು ಸತ್ಯಂ

ಸರ್ಪೇ ಕ್ಷಾಂತಿಃ ಸ್ತ್ರೀಷು ಕಾಮೋಪಶಾಂತಿಃ .

ಕ್ಷೀಬೇ ಧೈರ್ಯಂ ಮದ್ಯಪೇ ತತ್ತ್ವ ಚಿಂತಾ

ರಾಜಾ ಮಿತ್ರಂ ಕೇನ ದೃಷ್ಟಂ ಶ್ರುತಂ ವಾ .. 158..

ಅಪರಂ ಮಯಾಸ್ಯ ಭೂಪತೇರಥವಾನ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ಕಸ್ಯಚಿದ್ರಾಜಸಂಬಂಧಿನಃ
ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ನಾನಿಷ್ಟಂ ಕೃತಂ . ತತ್ಕಿಮೇತತ್ಪರಾಜ್ಞುಖೋ ಮಾಂ ಪ್ರತಿ
ಭೂಪತಿರಿತಿ . ಏವಂ ತಂ ದಂತಿಲಂ ಕದಾಚಿದ್ರಾಜದ್ವಾರೇ ವಿಷ್ಣಂಭಿತಂ ವಿಲೋಕ್ಯ
ಸಂಮಾರ್ಜನಕರ್ತಾ ಗೋರಂಭೋ ವಿಹಸ್ಯ ದ್ವಾರಪಾಲಾನಿದಮೂಚೇ - ಭೋ
ಭೋ

ದ್ವಾರಪಾಲಾಃ ರಾಜಪ್ರಸಾದಾಧಿಷ್ಠಿತೋಽಯಂ ದಂತಿಲಃ ಸ್ವಯಂ
ನಿಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹಕರ್ತಾ ಚ . ತದನೇನ ನಿವಾರಿತೇನ ಯಥಾಹಂ ತಥಾ
ಯೂಯಮಪ್ಯರ್ಥಚಂದ್ರಭಾಜಿನೋ ಭವಿಷ್ಯಥ . ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ
ದಂತಿಲಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ - ನೂನಮಿದಮಸ್ಯ ಗೋರಂಭಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಿತಂ .
ಅಥವಾ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -

ಅಕುಲೀನೋಽಪಿ ಮೂರ್ಖೋಽಪಿ ಭೂಪಾಲಂ ಯೋಽತ್ರ ಸೇವತೇ .

ಅಪಿ ಸಂಮಾನಹೀನೋಽಪಿ ಸ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಪೂಜ್ಯತೇ .. 159..

ಅಪಿ ಕಾಪುರುಷೋ ಭೀರುಃ ಸ್ಯಾಚ್ಛೇನ್ಮೃಪತಿಸೇವಕಃ .

ತಥಾಪಿ ನ ಪರಾಭೂತಿಂ ಜನಾದಾಪ್ನೋತಿ ಮಾನವಃ .. 160..

ಏವಂ ಸ ಬಹುವಿಧಂ ವಿಲಪ್ಯ ವಿಲಕ್ಷಮನಾಃ ಸೋದ್ವೇಗೋ ಗತಪ್ರಭಾವಃ
ಸ್ವಗೃಹಂ ನಿಶಾಮುಖೇ ಗೋರಂಭಮಾಹೂಯ ವಸ್ತ್ರಯುಗಲೇನ
ಸಂಮಾನೈದಮುವಾಚ - ಭದ್ರ ಮಯಾ ನ ತದಾ ತ್ವಂ ರಾಗವಶಾನ್ವಿಃ-
ಸಾರಿತಃ . ಯತಸ್ತ್ವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಮಗ್ರತೋಽನುಚಿತಸ್ಥಾನೇ ಸಮುಪವಿಷ್ಟೋ
ದೃಷ್ಟ್ವ ಇತ್ಯಪಮಾನಿತಃ . ತತ್ಕ್ವ ಮ್ಯತಾಂ . ಸೋಽಪಿ ಸ್ವರ್ಗರಾಜ್ಯೋಪಮಂ
ತದ್ವಸ್ತ್ರಯುಗಲಮಾಸಾದ್ಯ ಪರಂ ಪರಿತೋಷಂ ಗತ್ವಾ ತಮುವಾಚ - ಭೋಃ
ಶ್ರೇಷ್ಟಿನ್ ಕ್ಷಾಂತಂ ಮಯಾ ತೇ ತತ್ . ತದಸ್ಯ ಸಂಮಾನಸ್ಯ ಕೃತೇ ಪಶ್ಯ
ಮೇ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಭಾವಂ ರಾಜಪ್ರಸಾದಂ ಚ . ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸಪರಿತೋಷಂ
ನಿಷ್ರಾಂತಃ . ಸಾಧು ಚೇದಮುಚ್ಯತೇ -

ಸ್ತೋಕೇನೋನ್ನತಿಮಾಯಾತಿ ಸ್ತೋಕೇನಾಯಾತ್ಯಧೋಗತಿಂ .

ಅಹೋ ಸಸದೃಶಾ ಚೇಷ್ಟಾ ತುಲಾಯಷ್ಟೇಃ ಖಲಸ್ಯ ಚ .. 161..

ತತಶ್ಚಾನ್ಯೈದ್ಯುಃ ಸ ಗೋರಂಭೋ ರಾಜಕುಲಂ ಗತ್ವಾ ಯೋಗನಿದ್ರಾಂ ಗತಸ್ಯ
ಭೂಪತೇಃ ಸಂಮಾರ್ಜನಕ್ರಿಯಾಂ ಕುರ್ವನ್ನಿದಮಾಹ - ಅಹೋ ಅವಿವೇಕೋಽಸ್ಮದ್-

ಭೂಪತೇಃ . ಯತ್ ಪುರೀಷೋತ್ಸರ್ಗಮಾಚರಂಶ್ಚರ್ಭಟೀಭಕ್ಷಣಂ ಕರೋತಿ .

ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಸವಿಸ್ಮಯಂ ತಮುವಾಚ - ರೇ ರೇ ಗೋರಂಭ ಕಿಮಪ್ರಸ್ತುತಂ

ಲಪಸಿ . ಗೃಹಕರ್ಮಕರಂ ಮತ್ತು ತ್ವಾಂ ನ ವ್ಯಾಪಾದಯಾಮಿ . ಕಿಂ ತ್ವಯಾ
 ಕದಾಚಿದಹಮೇವಂವಿಧಂ ಕರ್ಮ ಸಮಾಚರಂದೃಷ್ಟಃ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -
 ದ್ಯೂತಾಸಕ್ತಸ್ಯ ರಾತ್ರಿಜಾಗರಣೇನ ಸಂಮಾರ್ಜನಂ ಕುರ್ವಾಣಸ್ಯ ಮಮ
 ಬಲಾನ್ನಿದ್ರಾ ಸಮಾಯಾತಾ . ತಯಾಧಿಷ್ಠಿತೇನ ಮಯಾ ಕಿಂಚಿಜ್ಜಲ್ಪಿತಂ .
 ತನ್ನ ವೇದ್ಮಿ . ತತ್ರಸಾದಂ ಕರೋತು ಸ್ವಾಮೀ ನಿದ್ರಾಪರವಶಸ್ಯ ಇತಿ . ಏವಂ
 ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಚಿಂತಿತವಾನ್ - ಯನ್ಮಯಾ ಜನ್ಮಾಂತರೇ ಪುರೀಷೋತ್ಸರ್ಗಂ
 ಕುರ್ವತಾ

ಕದಾಪಿ ಚಿರ್ಭಟಿಕಾ ನ ಭಕ್ಷಿತಾ . ತದ್ಯಥಾಯಂ ವ್ಯತಿಕರೋಽಸಂಭಾವ್ಯೋ
 ಮಮಾನೇನ ಮೂಢೇನ ವ್ಯಾಹೃತಃಸ್ತಥಾ ದಂತಿಲಸ್ಯಾಪೀತಿ ನಿಶ್ಚಯಃ .
 ತನ್ಮಯಾ ನ ಯುಕ್ತಂ ಕೃತಂ ಯತ್ಸ ವರಾಕಃ ಸಂಮಾನೇನ ವಿಯೋಜಿತಃ . ನ
 ತಾದೃಕ್ಪುರುಷಾಣಾಮೇವಂವಿಧಂ ಚೇಷ್ಟಿತಂ ಸಂಭಾವ್ಯತೇ . ತದಭಾವೇನ
 ರಾಜಕೃತ್ಯಾನಿ ಪೌರಕೃತ್ಯಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಶಿಥಿಲತಾಂ ವ್ರಜಂತಿ .

ಏವಮನೇಕಥಾ

ವಿಮೃಶ್ಯ ದಂತಿಲಂ ಸಮಾಹೂಯ ನಿಜಾಂಗವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾದಿಭಿಃ ಸಂಯೋಜ್ಯ
 ಸ್ವಾಧಿಕಾರೇ ನಿಯೋಜಯಾಮಾಸ . ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ ಯೋ ನ ಪೂಜಯತೇ
 ಗರ್ವಾದಿತಿ .

ಸಂಜೀವಕ ಆಹ - ಭದ್ರ ಏವಮೇವೈತತ್ . ಯದ್ಭವತಾಭಿಹಿತಂ ತದೇವ ಮಯಾ
 ಕರ್ತವ್ಯಮಿತಿ . ಏವಮಭಿಹಿತೇ ದಮನಕಸ್ತಮಾದಾಯ ಪಿಂಗಲಕಸಕಾಶ-
 ಮಗಮತ್ . ಆಹ ಚ - ದೇವ ಏಷ ಮಯಾನೀತಃ ಸ ಸಂಜೀವಕಃ . ಅಧುನಾ ದೇವಃ
 ಪ್ರಮಾಣಂ . ಸಂಜೀವಕೋಽಪಿ ತಂ ಸಾದರಂ ಪ್ರಣಮ್ಯಾಗ್ರತಃ ಸವಿನಯಂ
 ಸ್ಥಿತಃ . ಪಿಂಗಲಕೋಽಪಿ ತಸ್ಯ ಪೀನಾಯತಕಕುದ್ಮತೋ ನಖಕುಲಿಶಾಲಂಕೃತಂ
 ದಕ್ಷಿಣಪಾಣಿಮುಪರಿ ದತ್ತ್ವಾ ಮಾನಪುರಃಸರಮುವಾಚ ಅಪಿ ಶಿವಂ ಭವತಃ .
 ಕುತಸ್ತ್ವ ಮಸ್ಮಿನ್ವನೇ ವಿಜನೇ ಸಮಾಯಾತೋಽಸಿ . ತೇನಾಪ್ಯಾತ್ಮವೃತ್ತಾಂತಃ ಕಥಿತಃ .
 ಯಥಾ ವರ್ಧಮಾನೇನ ಸಹ ವಿಯೋಗಃ ಸಂಜಾತಸ್ತಥಾ ಸರ್ವಂ ನಿವೇದಿತಂ .
 ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಪಿಂಗಲಕಃ ಸಾದರತರಂ ತಮುವಾಚ - ವಯಸ್ಯ ನ ಭೇತವ್ಯಂ .
 ಮದ್ಭುಜಪಂಜರಪರಿರಕ್ಷಿತೇನ ಯಥೇಚ್ಛಂ ತ್ವಯಾದುನಾ ವರ್ತಿತವ್ಯಂ .
 ಅನ್ಯಚ್ಛ ನಿತ್ಯಂ ಮತ್ಸಮೀಪವರ್ತಿನಾ ಭಾವ್ಯಂ . ಯತಃ ಕಾರಣಾದ್ಭಕ್ತಪಾಯಂ
 ರೌದ್ರಸತ್ತ್ವ ನಿಷೇವಿತಂ ವನಂ ಗುರೂಣಾಮಪಿ ಸತ್ತ್ವಾನಾಮಸೇವ್ಯಂ ಕುತಃ
 ಶಷ್ಟಭೋಜಿನಾಂ . ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸಕಲಮೃಗಪರಿವೃತೋ ಯಮುನಾಕಚ್ಚ-
 ಮವತೀರ್ಯೋದಕಗ್ರಹಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ತದೇವ ವನಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ .
 ತತಶ್ಚ ಕರಕಟದಮನಕನಿಕ್ಷಿಪ್ತರಾಜ್ಯಭಾರಃ ಸಂಜೀವಿಕೇನ ಸಹ

ಸುಭಾಷಿತಗೋಷ್ಠೀಮನುಭವನ್ನಾಸ್ತೇ . ಅಥವಾ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -

ಯದೃಚ್ಛಯಾಪ್ಪುಪನತಂ ಸಕೃತ್ಸಜ್ಜನಸಂಗತಂ .

ಭವತ್ಯಜರಮತ್ಯಂತಂ ನಾಭ್ಯಾಸಕ್ರಮಮೀಕ್ಷತೇ .. 162..

ಸಂಜೀವಕೇನಾಪ್ಯನೇಕಶಾಸ್ತ್ರಾವಗಾಹನಾದುತ್ಪನ್ನಬುದ್ಧಿಪ್ರಾಗಲ್ಭ್ಯೇನ

ಸ್ತೋಕೈರೇವಾಹೋಭಿರ್ಮೂಢಮತಿಃ ಪಿಂಗಲಕೋ ಧೀಮಾಂಸ್ತಥಾ ಕೃತೋ ಯಥಾ-

ಸರಣ್ಯಧರ್ಮಾದ್ವಿಯೋಜ್ಯ ಗ್ರಾಮ್ಯಧರ್ಮೇಷು ನಿಯೋಜಿತಃ . ಕಿಂ ಬಹುನಾ ಪ್ರತ್ಯಹಂ

ಪಿಂಗಲಕಸಂಜೀವಕಾವೇವ ಕೇವಲಂ ರಹಸಿ ಮಂತ್ರಯತಃ . ಶೇಷಃ ಸರ್ವೋಽಪಿ

ಮೃಗಜನೋ ದೂರೀಭೂತಸ್ತಿಷ್ಠತಿ . ಕರಟಕದಮನಕಾವಪಿ ಪ್ರವೇಶಂ ನ

ಲಭೇತೇ . ಅನ್ಯಚ್ಛ ಸಿಂಹಪರಾಕ್ರಮಾಭಾವಾತ್ಸರ್ವೋಽಪಿ ಮೃಗಜನಸ್ತೌ ಚ

ಶೃಗಾಲೌ ಕ್ಷುಧಾವ್ಯಾಧಿಬಾಧಿತಾ ಏಕಾಂ ದಿಶಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸ್ಥಿತಾಃ .

ಉಕ್ತಂಚ -

ಫಲಹೀನಂ ನೃಪಂ ಭೃತ್ಯಾಃ ಕುಲೀನಮಪಿ ಚೋನ್ನತಂ .

ಸಂತ್ಯಜ್ಯಾನ್ಯತ್ರ ಗಚ್ಛಂತಿ ಶುಷ್ಕಂ ವೃಕ್ಷಮಿವಾಂಡಜಾಃ .. 163..

ತಥಾ ಚ -

ಅಪಿ ಸಂಮಾನಸಂಯುಕ್ತಾಃ ಕುಲೀನಾ ಭಕ್ತಿತತ್ಪರಾಃ .

ವೃತ್ತಿಭಂಗಾನ್ಮಹೀಪಾಲಂ ತ್ಯಜಂತ್ಯೇವ ಹಿ ಸೇವಕಾಃ .. 164..

ಅನ್ಯಚ್ಛ -

ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮಣಂ ವೃತ್ತೇರ್ಯೋ ನ ಕುರ್ವೀತ ಭೂಪತಿಃ .

ಕದಾಚಿತ್ತಂ ನ ಮುಂಚಂತಿ ಭರ್ತ್ಸಿತಾ ಅಪಿ ಸೇವಕಾಃ .. 165..

ತಥಾ ಚ ಕೇವಲಂ ಸೇವಕಾ ಇತ್ಥಂಭೂತಾ ಯಾವತ್ಸಮಸ್ತಮಪ್ಯೇತಜ್ಜಗತ್-

ಪರಸ್ಪರಂ ಭಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ಸಾಮಾದಿಭಿರುಪಾಯೈಸ್ತಿಷ್ಠತಿ . ತದ್ಯಥಾ -

ದೇಶಾನಾಮುಪರಿ ಕ್ಷ್ಮಾಭೃದಾತುರಾಣಾಂ ಚಿಕಿತ್ಸಕಾಃ .

ವಣಿಜೋ ಗ್ರಾಹಕಾಣಾಂ ಚ ಮೂರ್ಖಾಣಾಮಪಿ ಪಂಡಿತಾಃ .. 166..

ಪ್ರಮಾದಿನಾಂ ತಥಾ ಚೌರಾ ಭಿಕ್ಷುಕಾ ಗೃಹಮೇಧಿನಾಂ .

ಗಣಿಕಾಃ ಕಾಮಿನಾಂ ಚೈವ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಶಿಲ್ಪಿನಾಃ .. 167..

ಸಾಮಾದಿಸಜ್ಜಿತ್ಯೈಃ ಪಾಶೈಃ ಪ್ರತೀಕ್ಷಂತೇ ದಿವಾನಿಶಂ .

ಉಪಜೀವಂತಿ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಹಿ ಜಲಜಾ ಜಲದಾನಿವ .. 168..

ಅಥವಾ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -

ಸರ್ಪಾಣಾಂ ಚ ಖಲಾನಾಂ ಚ ಪರದ್ರವ್ಯಾಪಹಾರಿಣಾಂ .

ಅಭಿಪ್ರಾಯಾ ನ ಸಿದ್ಧಂತಿ ತೇನೇದಂ ವರ್ತತೇ ಜಗತ್ .. 169..

ಅತ್ತುಂ ವಾಂಛತಿ ಶಾಂಭವೋ ಗಣಪತೇರಾಖುಂ ಕ್ಷುಧಾರ್ತಃ ಘಣೇ .
ತಂ ಚ ಕ್ರೌಂಚರಿಪೋಃ ಶಿಖೀ ಗಿರಿಸುತಾಸಿಂಹೋಽಪಿ ನಾಗಾಶನಂ .
ಇತ್ಥಂ ಯತ್ರ ಪರಿಗ್ರಹಸ್ಯ ಘಟನಾ ಶಂಭೋರಪಿ ಸ್ಯಾದ್ಭೂಹೇ .
ತತ್ರಾನ್ಯಸ್ಯ ಕಥಂ ನ ಭಾವಿ ಜಗತೋ ಯಸ್ಮಾತ್ಸ್ವರೂಪಂ ಹಿ ತತ್ .. 170..
ತತಃ ಸ್ವಾಮಿಪ್ರಸಾದರಹಿತೌ ಕ್ಷುತ್ತ್ವಾ ಮಕಂಠೌ ಪರಸ್ಪರಂ ಕರಟಕ-
ದಮನಕೌ ಮಂತ್ರಯೇತೇ . ತತ್ರ ದಮನಕೋ ಬ್ರೂತೇ - ಆರ್ಯ ಕರಟಕ .
ಆವಾಂ ತಾವದಪ್ರಧಾನತಾಂ ಗತೌ . ಏಷ ಪಿಂಗಲಕಃ ಸಂಜೀವಕಾ-
ನುರಕ್ತಃ ಸ್ವವ್ಯಾಪಾರಪರಾಜ್ಞುಃ ಸಂಜಾತಃ . ಸರ್ವೋಽಪಿ ಪರಿಜನೋ ಗತಃ .
ತತ್ಕಿಂ ಕ್ರಿಯತೇ . ಕರಟಕ ಆಹ - ಯದ್ಯಪಿ ತ್ವದೀಯವಚನಂ ನ ಕರೋತಿ
ತಥಾಪಿ ಸ್ವಾಮೀ ಸ್ವದೋಷನಾಶಾಯ ವಾಚ್ಯಃ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಅಶೃಣ್ವನ್ನಪಿ ಬೋಧವ್ಯೋ ಮಂತ್ರಿಭಿಃ ಪೃಥಿವೀಪತಿಃ .
ಯಥಾ ಸ್ವದೋಷನಾಶಾಯ ವಿದುರೇಣಾಂಬಿಕಾಸುತಃ .. 171..
ತಥಾ ಚ -
ಮದೋನ್ಮತ್ತಸ್ಯ ಭೂಪಸ್ಯ ಕುಂಜರಸ್ಯ ಚ ಗಚ್ಛತಃ .
ಉನ್ಮಾಗಂ ವಾಚ್ಯತಾಂ ಯಾಂತಿ ಮಹಾಮಾತ್ರಾಃ ಸಮೀಪಗಾಃ .. 172..
ತತ್ ತ್ವಯೈಷ ಶಷ್ಟಭೋಜೀ ಸ್ವಾಮಿನಃ ಸಕಾಶಮಾನೀತಃ .
ತತ್ಸ್ವಹಸ್ತೇನಾಂಗಾರಾಃ ಕರ್ಷಿತಾಃ . ದಮನಕ ಆಹ - ಸತ್ಯಮೇತತ್ .
ಮಮಾಯಂ ದೋಷೋ ನ ಸ್ವಾಮಿನಃ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಜಂಬೂಕೋ ಹುಡುಯುದ್ಧೇನ ವಯಂ ಚಾಷಾಢಭೂತಿನಾ .
ದೂತಿಕಾ ಪರಕಾರ್ಯೇಣ ತ್ರಯೋ ದೋಷಾಃ ಸ್ವಯಂ ಕೃತಾಃ .. 173..
ಕರಟಕ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 4

ದೇವಶರ್ಮಪರಿವ್ರಾಜಕಕಥಾ .
ಅಸ್ತಿ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ವಿವಿಕ್ತಪ್ರದೇಶೇ ಮರಾಯತನಂ . ತತ್ರ ದೇವಶರ್ಮ ನಾಮ
ಪರಿವ್ರಾಜಕಃ ಪ್ರತಿವಸತಿ ಸ್ಮ . ತಸ್ಯಾನೇಕನಾಧುಜನದತ್ತಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತ್ರ-
ವಿಕ್ರಯವಶಾತ್ಕಾಲೇನ ಮಹತೀ ವಿತ್ತಮಾತ್ರಾ ಸಂಜಾತಾ . ತತಃ ಸ ನ
ಕಸ್ಯಚಿದ್ವಿಶ್ವಸಿತಿ . ನಕ್ತಂ ದಿನಂ ಕಕ್ಷಂತರಾತ್ತಾಂ ಮಾತ್ರಾಂ ನ
ಮುಂಚತಿ . ಅಥವಾ ಸಾಧು ಚೇದಮುಚ್ಯತೇ -
ಅರ್ಥಾನಾಮರ್ಜನೇ ದುಃಖಮರ್ಜಿತಾನಾಂ ಚ ರಕ್ಷಣೇ .
ನಾಶೇ ದುಃಖಂ ವ್ಯಯೇ ದುಃಖಂ ಧಿಗರ್ಥಾಃ ಕಷ್ಟಸಂಶ್ರಯಾಃ .. 174..

ಅಧಾಽಷಾಢಭೂತಿನಾಮ ಪರವಿತ್ತಾಪಹಾರೀ ಧೂರ್ತಸ್ತಾಮರ್ಥಮಾತ್ರಾಂ
ತಸ್ಯ ಕಕ್ಷಾಂತರಗತಾಂ ಲಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ವ್ಯಚಿಂತಯತ್ - ಕಥಂ
ಮಯಾಸ್ಯೇಯಮರ್ಥಮಾತ್ರಾ ಹರ್ತವ್ಯಾ ಇತಿ . ತದತ್ರ ಮಠೇ ತಾವದ್ವ್ಯ ಢಶಿಲಾ-
ಸಂಚಯವಶಾಧ್ವಿತ್ತಿಭೇದೋ ನ ಭವತಿ . ಉಚ್ಚೈಸ್ತರತ್ವಾಚ್ಚ ದ್ವಾರೇ ಪ್ರವೇಶೋ
ನ ಸ್ಯಾತ್ . ತದೇನಂ ಮಾಯಾವಚನೈರ್ವಿಶ್ವಾಸ್ಯಾಹಂ ಛಾತ್ರತಾಂ ವ್ರಜಾಮಿ
ಯೇನ ಸ ವಿಶ್ವಸ್ತಃ ಕದಾಚಿದ್ವಿಶ್ವಾಸಮೇತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
ನಿಸ್ಪ್ರ ಹೋ ನಾಧಿಕಾರೀ ಸ್ಯಾನ್ನಾಕಾಮೀ ಮಂಡನಪ್ರಿಯಃ .
ನಾವಿದಗ್ಧಃ ಪ್ರಿಯಂ ಬ್ರೂಯಾತ್ಸ್ವ ಓಟವಕ್ತಾ ನ ವಂಚಕಃ .. 175..
ಏವಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ತಸ್ಯಾಂತಿಕಮುಪಗಮ್ಯ ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯೇತಿ ಪ್ರೋಚ್ಚಾಯ್
ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಚ ಸಪ್ರಶ್ರಯಮುವಾಚ - ಭಗವನ್ನಸಾರಃ
ಸಂಸಾರೋಽಯಂ . ಗಿರಿನದೀವೇಗೋಪಮಂ ಯೌವನಂ . ತೃಣಾಗ್ನಿಸಮಂ
ಜೀವಿತಂ .
ಶರದಭ್ರಚ್ಛಾಯಾಸದೃಶಾ ಭೋಗಾಃ . ಸ್ವಪ್ನಸದೃಶೋ ಮಿತ್ರಪುತ್ರ-
ಕಲತ್ರಭೃತ್ಯವರ್ಗಸಂಬಂಧಃ . ಏವಂ ಮಯಾ ಸಮ್ಯಕ್ಪರಿಜ್ಞಾತಂ . ತತ್ಕಿಂ
ಕುರ್ವತೋ ಮೇ ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರೋತ್ತರಣಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ . ತಚ್ಚುತ್ವಾ ದೇವಶರ್ಮಾ
ಸಾದರಮಾಹ - ವತ್ಸ ಧನ್ಯೋಽಸಿ ಯತ್ರಥಮೇ ವಯಸ್ಯೇವಂ ವಿರಕ್ತೀಭಾವಃ .
ಉಕ್ತಂಚ -
ಪೂರ್ವೇ ವಯಸಿ ಯಃ ಶಾಂತಃ ಸ ಶಾಂತ ಇತಿ ಮೇ ಮತಿಃ .
ಧಾತುಷು ಕ್ಷೀಯಮಾಣೇಷು ಶಮಃ ಕಸ್ಯ ನ ಜಾಯತೇ .. 176..
ಆದೌ ಚಿತ್ತೇ ತತಃ ಕಾಯೇ ಸತಾಂ ಸಂಜಾಯತೇ ಜರಾ .
ಅಸತಾಂ ಚ ಪುನಃ ಕಾಯೇ ನೈವ ಚಿತ್ತೇ ಕದಾಚನ .. 177..
ಯಚ್ಚ ಮಾಂ ಸಂಸಾರಸಾಗರೋತ್ತರಣೋಪಾಯಂ ಪೃಚ್ಛಸಿ .
ತಚ್ಛ್ರೂಯತಾಂ -
ಶೂದ್ರೋ ವಾ ಯದಿ ವಾನ್ಯೋಽಪಿ ಚಂಡಾಲೋಽಪಿ ಜಟಾಧರಃ .
ದೀಕ್ಷಿತಃ ಶಿವಮಂತ್ರೇಣ ಸ ಭಸ್ಮಾಂಗೀ ಶಿವೋ ಭವೇತ್ .. 178..
ಷಡಕ್ಷರೇಣ ಮಂತ್ರೇಣ ಪುಷ್ಪಮೇಕಮಪಿ ಸ್ವಯಂ .
ಲಿಂಗಸ್ಯ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಯೋ ದದ್ಯಾನ್ನ ಸ ಭೂಯೋಽಭಿಜಾಯತೇ .. 179..
ತಚ್ಚುತ್ವಾಽಷಾಢಭೂತಿಸ್ತತ್ಪಾದೌ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸಪ್ರಶ್ರಯಮಿದಮಾಹ-
ಭಗವನ್ ತರ್ಹಿ ದೀಕ್ಷಯಾ ಮೇಽನುಗ್ರಹಂ ಕುರು . ದೇವಶರ್ಮಾ ಆಹ - ವತ್ಸ
ಅನುಗ್ರಹಂ ತೇ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ . ಪರಂತು ರಾತ್ರೌ ತ್ವಯಾ ಮಠಮಧ್ಯೇ ನ
ಪ್ರವೇಷ್ಟವ್ಯಂ . ಯತ್ಕಾರಣಂ ನಿಸಂಗತಾ ಯತೀನಾಂ ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ

ತವ ಚ ಮಮಾಪಿ ಚ . ಉಕ್ತಂಚ -

ದುರ್ಮಂತ್ರಾನ್ಮ ಪತಿವಿನಶ್ಯತಿ ಯತಿಃ ಸಂಗಾತ್ಸುತೋ ಲಾಲನಾತ್ .

ವಿಪ್ರೋಽನಧ್ಯಯನಾತ್ಕುಲಂ ಕುತನಯಾಚ್ಛೇಲಂ ಖಲೋವಾಸನಾತ್ .

ಮೈತ್ರೀ ಚಾಪ್ರಣಯಾತ್ಸಮೃದ್ಧಿರನಯಾತ್ಸ್ನೇಹಃ ಪ್ರವಾಸಾಶ್ರಯಾತ್ .

ಸ್ತ್ರೀ ಗರ್ವಾದನವೇಕ್ಷಣಾದಪಿ ಕೃಷಿಸ್ತ್ಯಾಗಾತ್ಪ್ರಮಾದಾದ್ಧನಂ .. 180..

ತತ್ತ್ವಯಾ ವ್ರತಗ್ರಹಣಾನಂತರಂ ಮಠದ್ವಾರೇ ತೃಣಕುಟೀರಕೇ ಶಯಿತವ್ಯಮಿತಿ .

ಸ ಆಹ - ಭಗವನ್ ಭವದಾದೇಶಃ ಪ್ರಮಾಣಂ . ಪರತ್ರ ಹಿ ತೇನ ಮೇ

ಪ್ರಯೋಜನಂ . ಅಥ ಕೃತಶಯನಸಮಯಂ ದೇವಶರ್ಮನಿಗ್ರಹಂ ಕೃತ್ವಾ

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಿಧಿನಾ ಶಿಷ್ಯತಾಮನಯತ್ . ಸೋಽಪಿ ಹಸ್ತಪಾದಾವಮರ್ದನಾದಿ-

ಪರಿಚರ್ಯಯಾ ತಂ ಪರಿತೋಷಮನಯತ್ . ಪುನಸ್ತಥಾಪಿ ಮುನಿಃ

ಕಕ್ಷಾಂತರಾನ್ಮಾತ್ರಾಂ ನ ಮುಂಚತಿ . ಅಧೈವಂ ಗಚ್ಛತಿ ಕಾಲ

ಆಷಾಢಭೂತಿಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ - ಅಹೋ ನ ಕಥಂಚಿದೇಷ ಮೇ

ವಿಶ್ವಾಸಮಾಗಚ್ಛತಿ . ತತ್ತಿಂ ದಿವಾಪಿ ಶಸ್ತ್ರೇಣ ಮಾರಯಾಮಿ ಕಿಂ ವಾ

ವಿಷಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ . ಕಿಂ ವಾ ಪಶುಧರ್ಮೇಣ ವ್ಯಾಪಾದಯಾಮೀತಿ . ಏವಂ

ಚಿಂತಯತಸ್ತಸ್ಯ ದೇವಶರ್ಮಣೋಽಪಿ ಶಿಷ್ಯಪುತ್ರಃ ಕಶ್ಚಿದ್ಧ್ಯಾಮಾದ್-

ಆಮಂತ್ರಣಾರ್ಥಂ ಸಮಾಯಾತಃ . ಪ್ರಾಹ ಚ - ಭಗವನ್ ಪವಿತ್ರಾರೋಪಣ-

ಕೃತೇ ಮಮ ಗೃಹಮಾಗಮ್ಯತಾಮಿತಿ . ತಚ್ಛುತ್ವಾ ದೇವಶರ್ಮಾ .

ಅಷಾಢಭೂತಿನಾ ಸಹ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮನಾಃ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ಅಧೈವಂ

ತಸ್ಯ ಗಚ್ಛತೋಽಗ್ರೇ ಕಾಚಿನ್ನದೀ ಸಮಾಯಾತಾ . ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾತ್ರಾಂ

ಕಕ್ಷಾಂತರಾದವತಾರ್ಯ ಕಂಠಾಮಧ್ಯೇ ಸುಗುಪ್ತಾಂ ನಿಧಾಯ ಸ್ನಾತ್ವಾ

ದೇವಾರ್ಚನಂ ವಿಧಾಯ ತದನಂತರಮಾಷಾಢಭೂತಿಮಿದಮಾಹ - ಭೋ

ಆಷಾಢಭೂತೇ ಯಾವದಹಂ ಪುರೀಷೋತ್ಸರ್ಗಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಮಾಗಚ್ಛಾಮಿ

ತಾವದೇಷಾ ಕಂಠಾ ಯೋಗೇಶ್ವರಸ್ಯ ಸಾವಧಾನತಯಾ ರಕ್ಷಣೀಯಾ .

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಗತಃ . ಆಷಾಢಭೂತಿರಪಿ ತಸ್ಮಿನ್ನದರ್ಶನೀಭೂತೇ

ಮಾತ್ರಾಮಾದಾಯ ಸತ್ವರಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ದೇವಶರ್ಮಾಽಪಿ ಛಾತ್ರಗುಣಾನು-

ರಂಜಿತಮನಾಃ ಸುವಿಶ್ವಸ್ತೋ ಯಾವದುಪವಿಷ್ಟಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ತಾವತ್ಪುರ್ವಣರೋಮ-

ದೇಹಯೂಥಮಧ್ಯೇ ಹುಡುಯುದ್ಧಮಪಶ್ಯತ್ . ಅಥ ರೋಷವಶಾದ್ಗುಡು-

ಯುಗಲಸ್ಯ ದೂರಮಪಸರಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಭೂಯೋಽಪಿ ಸಮುಪೇತ್ಯ

ಲಲಾಟಪಟ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಹರತೋ ಭೂರಿ ರುಧಿರಂ ಪತತಿ . ತಚ್ಚ ಜಂಬೂಕೋ

ಜಿಹ್ವಾಲೋಲೈನ ರಂಗಭೂಮಿಂ ಪ್ರವೇಶ್ಯಾಸ್ವಾದಯತಿ . ದೇವಶರ್ಮಾಽಪಿ

ತದಾಲೋಕ್ಯ ವ್ಯಚಿಂತಯತ್ - ಅಹೋ ಮಂದಮತಿರಯಂ ಜಂಬೂಕಃ . ಯದಿ

ಕಥಮಪ್ಯನಯೋಃ ಸಂಘಟ್ಯೇ ಪತಿಷ್ಯತಿ ತನ್ನೂನಂ ಮೃತ್ಯುಮವಾಪ್ಸ್ಯತೀತಿ
 ವಿತರ್ಕಯಾಮಿ . ಕ್ಷಣಾಂತರೇ ಚ ತಥೈವ ರಕ್ತಾಸ್ವಾದನಲೌಲ್ಯಾನ್ಮಧ್ಯೇ
 ಪ್ರವಿಶಂಸ್ತಯೋಃ ಶಿರಃಸಂಪಾತೇ ಪತಿತೋ ಮೃತಶ್ಚ ಶೃಗಾಲಃ .
 ದೇವಶರ್ಮಾಽಪಿ ತಂ ಶೋಚಮಾನೋ ಮಾತ್ರಾಮುದ್ಧಿಶ್ಯ ಶನ್ಯಃ ಶನ್ಯಃ
 ಪ್ರಸ್ಥಿತೋ ಯಾವದಾಷಾಢಭೂತಿಂ ನ ಪಶ್ಯತಿ ತತಶ್ಚಾತ್ಮಕೈಃ
 ಶೌಚಂ ವಿಧಾಯ ಯಾವತ್ಕಂಠಾಮಾಲೋಕಯತಿ ತಾವನ್ಮಾತ್ರಾಂ ನ
 ಪಶ್ಯತಿ . ತತಶ್ಚ ಹಾ ಹಾ ಮುಷಿತೋಽಸ್ಮೀತಿ ಜಲ್ಪನ್ವೃಥಿವೀತಲೇ ಮೂರ್ಛಯಾ
 ನಿಪಪಾತ . ತತಃ ಕ್ಷಣಾಚ್ಛೇತನಾಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಭೂಯೋಽಪಿ ಸಮುತ್ತಾಯ
 ಪೂತ್ಕರ್ತುಮಾರಬ್ಧಃ - ಭೋ ಆಷಾಢಭೂತೇ ಕ್ಷ ಮಾಂ ವಂಚಯಿತ್ವಾ
 ಗತೋಽಸಿ . ತದ್ಧೇಹಿ ಮೇ ಪ್ರತಿವಚನಂ . ಏವಂ ಬಹು ವಿಲಪ್ಯ ತಸ್ಯ ಪದಪದ್ಧತಿ-
 ಮನ್ವೇಷಯನ್ಯನ್ಯಃ ಶನ್ಯಃ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ಅಥೈವ ಗಚ್ಛನ್ನಾಯಂತನಸಮಯೇ
 ಕಂಚಿದ್ಧಾಮಮಾಸಸಾದ . ಅಥ ತಸ್ಮಾದ್ಧಾಮಾತ್ಮಶ್ಚಿತ್ಕಾಲಿಕಃ ಸಭಾಯೋಽ
 ಮದ್ಯಪಾನಕೃತೇ ಸಮೀಪವರ್ತಿನಿ ನಗರೇ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ದೇವಶರ್ಮಾಽಪಿ
 ತಮಾಲೋಕ್ಯ

ಪ್ರೋವಾಚ - ಭೋ ಭದ್ರ ವಯಂ ಸೂರ್ಯೋಽಥಾ ಅತಿಥಯಸ್ತವಾಂತಿಕಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ
 . ನ

ಕಮಪ್ಯತ್ರ ಗ್ರಾಮೇ ಜಾನೀಮಃ . ತದ್ಗೃಹ್ಯತಾಮತಿಥಿಧರ್ಮಃ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೋ ಯೋತಿಥಿಃ ಸಾಯಂ ಸೂರ್ಯೋಽಥೇ ಗೃಹಮೇಧಿನಾಂ .
 ಪೂಜಯಾ ತಸ್ಯ ದೇವತ್ವಂ ಪ್ರಯಾಂತಿ ಗೃಹಮೇಧಿನಃ .. 181..

ತಥಾ ಚ -

ತೃಣಾನಿ ಭೂಮಿರುದಕಂ ವಾಕ್ಷತುರ್ಥಿ ಚ ಸೂನೃತಾ .
 ಸತಾಮೇತಾನಿ ಹರ್ಷೋಷು ನೋಚ್ಛಿದ್ಯಂತೇ ಕದಾಚನ .. 182..

ಸ್ವಾಗತೇನಾಗ್ನಯಸ್ಪಷ್ಟಾ ಆಸನೇನ ಶತಕೃತುಃ .
 ಪಾದಶೌಚೇನ ಪಿತರೋಽರ್ಘಾಚ್ಚಂಭುಸ್ತಥಾತಿಥೇಃ .. 183..

ಕೌಲಿಕೋಽಪಿ ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಭಾರ್ಯಾಮಾಹ - ಪ್ರಿಯೇ ಗಚ್ಛ ತ್ವಮತಿಥಿಮಾದಾಯ
 ಗೃಹಂ ಪ್ರತಿ ಪಾದಶೌಚಭೋಜನಶಯನಾದಿಭಿಃ ಸತ್ಕೃತ್ಯ ತ್ವಂ ತತ್ತ್ರಿವ
 ತಿಷ್ಠ . ಅಹಂ ತವ ಕೃತೇ ಪ್ರಭೂತಮದ್ಯಮಾನೇಷ್ಯಾಮಿ . ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ
 ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ಸಾಽಪಿ ಭಾರ್ಯಾ ಪುಂಶ್ಚಲೀ ತಮಾದಾಯ ಪ್ರಹಸಿತವದನಾ
 ದೇವದತ್ತಂ ಮನಸಿ ಧ್ಯಾಯಂತೀ ಗೃಹಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಸ್ಥೇ . ಅಥವಾ ಸಾಧು
 ಚೇದಮುಚ್ಯತೇ -

ದುರ್ದಿವಸೇ ಘನತಿಮಿರೇ ದುಃಸಂಚಾರಾಸು ನಗರವೀಧೀಷು .

ಪತ್ಯುವಿದೇಶಗಮನೇ ಪರಮಸುಖಂ ಜಘನಚಪಲಾಯಾಃ .. 184..

ತಥಾ ಚ -

ಪರ್ಯಂಕೇಷ್ಟಾಸ್ತರಣಂ ಪತಿಮನುಕೂಲಂ ಮನೋಹರಂ ಶಯನಂ .

ತೃಣಮಿವ ಲಘು ಮನ್ಯಂತೇ ಕಾಮಿನ್ಯಶ್ಚೈರ್ಯರತಲುಬ್ಧಾಃ .. 185..

ತಥಾ ಚ -

ಕೇಲಿಂ ಪ್ರದಹತಿ ಲಜ್ಜಾ ಶೃಂಗಾರೋಽಸ್ಥೀನಿ ಚಾಟವಃ ಕಟವಃ .

ವಂಧತ್ರಯಾಃ ಪರಿತೋಷೋ ನ ಕಿಂಚಿದಿಷ್ಟಂ ಭವೇತ್ಪತ್ಯೈ .. 186..

ಕುಲಪತನಂ ಜನಗರ್ಹಾಂ ಬಂಧನಮಪಿ ಜೀವಿತವ್ಯಸಂದೇಹಂ .

ಅಂಗೀಕರೋತಿ ಕುಲಟಾ ಸತತಂ ಪರಪುರುಷಸಂಸಕ್ತಾ .. 187..

ಅಥ ಕೌಲಿಕಭಾರ್ಯಾ ಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ದೇವಶರ್ಮಣೇ ಗತಾಸ್ತರಣಂ
ಭಗ್ನಾಂ ಚ ಖಟಾಂ ಸಮರ್ಪ್ಯೇದಮಾಹ - ಭೋ ಭಗವನ್ ಯಾವದಹಂ

ಸ್ವಸಖೀಂ ಗ್ರಾಮಾದಭ್ಯಾಗತಾಂ ಸಂಭಾವ್ಯ ದ್ರುತಮಾಗಚ್ಛಾಮಿ

ತಾವತ್ತ್ವಯಾ ಮದ್ಗೃಹೇಽಪಮತ್ತೇನ ಭಾವ್ಯಂ . ಏವಮಭಿಧಾಯ

ಶೃಂಗಾರವಿಧಿಂ ವಿಧಾಯ ಯಾವದ್ದೇವದತ್ತಮುದ್ದಿಶ್ಯ ವ್ರಜತಿ

ತಾವತ್ಪ್ರತ್ಯಯಾ ಸಂಮುಖೋ ಮದವಿಹ್ವಲಾಂಗೋ ಮುಕ್ತಕೇಶಃ ಪದೇ

ಪದೇ ಪ್ರಸ್ಥಲನ್ಮಹೀತಮದ್ಯಭಾಂಡಃ ಸಮಭ್ಯೇತಿ . ತಂ ಚ

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾ ದ್ರುತತರಂ ವ್ಯಾಘುಟ್ಯ ಸ್ವಗೃಹಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ

ಮುಕ್ತಶೃಂಗಾರವೇಶಾ ಯಥಾಪೂರ್ವಮಭವತ್ . ಕೌಲಿಕೋಽಪಿ ತಾಂ

ಪಲಾಯಮಾನಾಂ ಕೃತಾದ್ಭುತಶೃಂಗಾರಾಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ಪ್ರಾಗೇವ

ಕರ್ಣಪರಂಪರಯಾ ತಸ್ಯಾಃ ಶ್ರುತಾವಪವಾದಕ್ಷುಭಿತಹೃದಯಃ

ಸ್ವಾಕಾರಂ ನಿಗೂಹಮಾನಃ ಸದೈವಾಸ್ತೇ . ತತಶ್ಚ ತಥಾವಿಧಂ

ಚೇಷ್ಟಿತಮವಲೋಕ್ಯ ದೃಷ್ಟಪ್ರತ್ಯಯಃ ಕ್ರೋಧವಶಗೋ ಗೃಹಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ

ತಾಮುವಾಚ - ಆಃ ಪಾಪೇ ಪುಂಶ್ಚಲಿ ಕ್ಷ ಪ್ರಸ್ಥಿತಾಸಿ . ಸಾ ಪ್ರೋವಾಚ - ಅಹಂ

ತ್ವತ್ನಕಾಶಾದಾಗತಾ ನ ಕುತ್ರಚಿದಪಿ ನಿರ್ಗತಾ . ತತ್ಕಥಂ ಮದ್ಯಪಾನ-

ವಶಾದಪ್ರಸ್ತುತಂ ವದಸಿ . ಅಥವಾ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -

ವೈಕಲ್ಯಂ ಧರಣೀಪಾತಮಯಥೋಚಿತಜಲ್ಮನಂ .

ಸಂನಿಪಾತಸ್ಯ ಚಿಹ್ನಾನಿ ಮದ್ಯಂ ಸರ್ವಾಣಿ ದರ್ಶಯೇತ್ .. 188..

ಕರಸ್ಪಂದೋಽಮ್ಬರತ್ಯಾಗಸ್ತೇಜೋಹಾನಿಃ ಸರಾಗತಾ .

ವಾರುಣೀಸಂಗಜಾವಸ್ಥಾ ಭಾನುನಾಪ್ಯನುಭೂಯತೇ .. 189..

ಸೋಽಪಿ ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಪ್ರತಿಕೂಲವಚನಂ ವೇಶವಿಪರ್ಯಯಂ ಚಾವಲೋಕ್ಯ
ತಮಾಹ -

ಪುಂಶ್ಚಲಿ ಚಿರಕಾಲಂ ಶ್ರುತೋ ಮಯಾ ತವಾಪವಾದಃ . ತದದ್ಯ ಸ್ವಯಂ

ಸಂಜಾತಪ್ರತ್ಯಯಸ್ತವ ಯಥೋಚಿತಂ ನಿಗ್ರಹಂ ಕರೋಮಿ . ಇತ್ಯಭಿಧಾಯ
 ಲಗುಡಪ್ರಹಾರೈಸ್ತಾಂ ಜರ್ಜರಿತದೇಹಾಂ ವಿಧಾಯ ಸ್ಥೂಣಯಾ ಸಹ
 ದೃಢಬಂಧನೇನ ಬದ್ಧ್ವಾ ಸೋಽಪಿ ಮದವಿಹ್ವಲೋ ನಿದ್ರಾವಶಮಗಮತ್ .
 ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತಸ್ಯಾಃ ಸಖೀ ನಾಪಿತಿ ಕೌಲಿಕಂ ನಿದ್ರಾವಶಂ ವಿಜ್ಞಾಯ
 ತಾಂ ಗತ್ವೇದಮಾಹ - ಸಖಿ ಸ ದೇವದತ್ತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನಾನ್ಲೇ ತ್ವಾಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ .
 ತಚ್ಚೇಘ್ರಮಾಗಮ್ಯತಾಮಿತಿ . ಸಾ ಚಾಹ - ಪಶ್ಯ ಮಮಾವಸ್ಥಾಂ .
 ತತ್ಕಥಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ . ತದ್ಗತ್ವಾ ಬ್ರೂಹಿ ತಂ ಕಾಮಿನಂ ಯದಸ್ಯಾಂ ರಾತ್ರೌ
 ನ ತ್ವಯಾ ಸಹ ಸಮಾಗಮಃ . ನಾಪಿತಿ ಪ್ರಾಹ - ಸಖಿ, ಮಾ ಮೈವಂ ವದ .
 ನಾಯಂ ಕುಲಟಾಧರ್ಮಃ . ಉಕ್ತಂಚ -

ವಿಷಮಸ್ಥಸ್ವಾದುಫಲಗ್ರಹಣವ್ಯವಸಾಯನಿಶ್ಚಯೋ ಯೇಷಾಂ .

ಉಷ್ಣಾಣಾಮಿವ ತೇಷಾಂ ಮನ್ಯೇಽಹಂ ಶಂಸಿತಂ ಜನ್ಮ .. 190..

ತಥಾ ಚ -

ಸಂದಿಗ್ಧೇ ಪರಲೋಕೇ ಜನಾಪವಾದೇ ಚ ಜಗತಿ ಬಹುಚಿತ್ರೇ .

ಸ್ವಾಧೀನೇ ಪರರಮಣೇ ಧನ್ಯಾಸ್ತಾರುಣ್ಯಫಲಭಾಜಃ .. 191..

ಅನ್ಯಚ್ಚ -

ಯದಿ ಭವತಿ ದೈವಯೋಗಾತ್ಪುಮಾನ್ವಿರೂಪೋಽಪಿ ಬಂಧಕೋ ರಹಸಿ .

ನ ತು ಕೃಚ್ಛಾದಪಿ ಭದ್ರಂ ನಿಜಕಾಂತಂ ಸಾ ಭಜತ್ಯೇವ .. 192..

ಸಾಽಬ್ರವೀತ್ - ಯದ್ಯೇವಂ ತರ್ಹಿ ಕಥಯ ಕಥಂ ದೃಢಬಂಧನಬದ್ಧಾ ಸತೀ

ತತ್ರ ಗಚ್ಛಾಮಿ . ಸನ್ನಿಹಿತಶ್ಚಾಯಂ ಪಾಪಾತ್ಮಾ ಮತ್ಪತಿಃ . ನಾಪಿತ್ಯಾಹ -

ಸಖಿ ಮದವಿಹ್ವಲೋಽಯಂ ಸೂರ್ಯಕರಸ್ಪೃಷ್ಟಃ ಪ್ರಬೋಧಂ ಯಾಸ್ಯತಿ . ತದಹಂ

ತ್ವಮುನ್ಮೋಚಯಾಮಿ . ಮಾಮಾತ್ಮಸ್ಥಾನೇ ಬದ್ಧ್ವಾ ದ್ರುತತರಂ ದೇವದತ್ತಂ

ಸಂಭಾವ್ಯಾಗಚ್ಛ . ಸಾಽಬ್ರವೀದೇವಮಸ್ವಿತಿ . ತದನು ಸಾ ನಾಪಿತಿ ತಾಂ

ಸ್ವಸಖೀಂ ಬಂಧನಾದ್ವಿಮೋಚ್ಯ ತಸ್ಯಾಃ ಸ್ಥಾನೇ ಯಥಾಪೂರ್ವಮಾತ್ಮಾನಂ

ಬದ್ಧ್ವಾ ತಾಂ ದೇವದತ್ತಸಕಾಶೇ ಸಂಕೇತಸ್ಥಾನಂ ಪ್ರೇಷಿತವತೀ .

ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ ಕೌಲಿಕಃ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ಕಣೇ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಕಿಂಚಿದ್ಗತಕೋಪೋ

ವಿಮದಸ್ತಾಮಾಹ - ಹೇ ಪರುಷವಾದಿನಿ ಯದದ್ಯಪ್ಯಭೃತಿ ಗೃಹಾನ್ನಿ-

ಷ್ಟಮಣಂ ನ ಕರೋಷಿ ನ ಚ ಪರುಷಂ ವದಸಿ ತತಸ್ತ್ವಾಮುನ್ಮೋಚಯಾಮಿ .

ನಾಪಿತ್ಯಪಿ ಸ್ವರಭೇದಭಯಾದ್ಯಾವನ್ನ ಕಿಂಚಿದೂಚೇ ತಾವತ್ಸೋಽಪಿ ಭೂಯೋ

ಭೂಯಸ್ತಾಂ ತದೇವಾಹ . ಅಥ ಸಾ ಯಾವತ್ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಂ ಕಿಮಪಿ ನ ದದೌ

ತಾವತ್ ಪ್ರಕುಪಿತಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಶಸ್ತ್ರಮಾದಾಯ ನಾಸಿಕಾಮಚ್ಛಿನತ್ . ಆಹ ಚ -

ರೇ ಪುಂಶ್ಚಲಿ ತಿಷ್ಠೇದಾನೀಂ . ತ್ವಾಂ ಭೂಯಸ್ತೋಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ಇತಿ ಜಲ್ಪನ್

ಪುನರಪಿ ನಿದ್ರಾವಶಮಗಾತ್ . ದೇವಶರ್ಮಾಽಪಿ ವಿತ್ತನಾಶಾತ್ಕುತ್ಸಾ ಮು-
 ಕಂಠೋ ನಷ್ಟನಿದ್ರಸ್ತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ತ್ರೀಚರಿತ್ರಮಪಶ್ಯತ್ . ಸಾಽಪಿ ಕೌಲಿಕಭಾರ್ಯಾ
 ಯಥೇಚ್ಛಯಾ ದೇವದತ್ತೇನ ಸಹ ಸುರತಸುಖಮನುಭೂಯ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ಕುತ್ಸಾಣೇ
 ಸ್ವಗೃಹಮಾಗತಯ ತಾಂ ನಾಪಿತೀಮಿದಮಾಹ - ಅಯಿ ಶಿವಂ ಭವತ್ಯಾಃ . ನಾಯಂ
 ಪಾಪಾತ್ಮಾ ಮಮ ಗತಾಯಾ ಉತ್ಥಿತಃ . ನಾಪಿತ್ಯಾಹ - ಶಿವಂ ನಾಸಿಕಯಾ ವಿನಾ
 ಶೇಷಸ್ಯ ಶರೀರಸ್ಯ . ತದ್ವೃತಂ ಮೋಚಯ ಬಂಧನಾದ್ಯಾವನ್ನಾಯಂ ಮಾಂ
 ಪಶ್ಯತಿ ಯೇನ ಸ್ವಗೃಹಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ . ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ ಭೂಯೋಽಪಿ ಕೌಲಿಕ
 ಉತ್ಥಾಯ ತಾಮಾಹ - ಪುಂಶ್ಚಲಿ ಕಿಮದ್ಯಾಪಿ ನ ವದಸಿ ? ಕಿಂ ಭೂಯೋಽಪ್ಯತೋ
 ದುಷ್ಟತರಂ ನಿಗ್ರಹಂ ಕರ್ಣಚ್ಛೇದೇನ ಕರೋಮಿ . ಅಥ ಸಾ ಸಕೋಪಂ ಸಾಧಿಕ್ಷೇಪ-
 ಮಿದಮಾಹ - ಧಿಜ್ಞಹಾಮೂಢ ಕೋ ಮಾಂ ಮಹಾಸತೀಂ ಧರ್ಷಯಿತುಂ
 ವ್ಯಂಗಯಿತುಂ ವಾ ಸಮರ್ಥಃ . ತಚ್ಛೃಣ್ವಂತು ಸರ್ವೇಽಪಿ ಲೋಕಪಾಲಾಃ .
 ಆದಿತ್ಯಚಂದ್ರಹರಿಶಂಕರವಾಸವಾದ್ಯಾಃ
 ಶಕ್ತಾ ನ ಜೇತುಮತಿದುಃಖಕರಾಣಿ ಯಾನಿ .

ತಾನೀಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಬಲವಂತಿ ಸುದುರ್ಜಯಾನಿ

ಯೇ ನಿರ್ಜಯಂತಿ ಭುವನೇ ಬಲಿನಸ್ತ ಏಕೇ .. 193..

ತದ್ಯದಿ ಮಮ ಸತೀತ್ವಮಸ್ತಿ ಮನಸಾಽಪಿ ಪರಪುರುಷೋ ನಾಭಿಲಷಿತಃ ತತೋ
 ದೇವಾ ಭೂಯೋಽಪಿ ಮೇ ನಾಸಿಕಾಂ ತಾದೃಗ್ರೂಪಾಕ್ಷತಾಂ ಕುರ್ವಂತು . ಅಥವಾ
 ಯದಿ ಮಮ ಚಿತ್ತೇ ಪರಪುರುಷಸ್ಯ ಭ್ರಾಂತಿರಪಿ ಭವತಿ, ಮಾಂ
 ಭಸ್ಮನಾನ್ನಯಂತು . ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಭೂಯೋಽಪಿ ತಮಾಹ - ಭೋ ದುರಾತ್ಮನ್
 ಪಶ್ಯ ಮೇ ಸತೀತ್ವಪ್ರಭಾವೇಣ ತಾದೃಶ್ಯೇವ ನಾಸಿಕಾ ಸಂವೃತ್ತಾ .
 ಅಥಾಸಾವುಲ್ಮುಕಮಾದಾಯ ಯಾವತ್ಪಶ್ಯತಿ ತಾವತ್ತದ್ರೂಪಾಂ ನಾಸಿಕಾಂ
 ಚ ಭೂತಲೇ ರಕ್ತಪ್ರವಾಹಂ ಚ ಮಹಾಂತಮಪಶ್ಯತ್ . ಅಥ ಸ ವಿಸ್ಮಿತ-
 ಮನಾಸ್ತಾಂ ಬಂಧನಾದ್ವಿಮುಚ್ಯ ಶಯ್ಯಾಯಾಮಾರೋಪ್ಯ ಚ ಚಾಟುಶತೈಃ
 ಪರ್ಯತೋಷಯತ್ . ದೇವಶರ್ಮಾಽ ಪಿ ತಂ ಸರ್ವವೃತ್ತಾಂತಮಾಲೋಕ್ಯ
 ವಿಸ್ಮಿತಮನಾ ಇದಮಾಹ -

ಶಂಬರಸ್ಯ ಚ ಯಾ ಮಾಯಾ ಯಾ ಮಾಯಾ ನಮುಚೇರಪಿ .

ಬಲೇಃ ಕುಂಭೀನಸಶ್ಚೈವ ಸರ್ವಾಸ್ತಾ ಯೋಷಿತೋ ವಿದುಃ .. 194..

ಹಸಂತಂ ಪ್ರಹಸಂತೈತಾ ರುದಂತಂ ಪ್ರರುದಂತೈಪಿ .

ಅಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಿಯವಾಕ್ಯೈಶ್ಚ ಗೃಹ್ಣಂತಿ ಕಾಲಯೋಗತಃ .. 195..

ಉಶನಾ ವೇದ ಯಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಂ ಯಚ್ಚ ವೇದ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ .

ಸ್ತ್ರೀಬುದ್ಧ್ಯಾ ನ ವಿಶಿಷ್ಯೇತೇ ತಾಃ ಸ್ಮ ರಕ್ಷ್ಯಾಃ ಕಥಂ ನರೈಃ .. 196..

ಅನ್ಯತಂ ಸತ್ಯಮಿತ್ಯಾಹುಃ ಸತ್ಯಂ ಚಾಪಿ ತಥಾನ್ಯತಂ .

ಇತಿ ಯಾಸ್ತಾಃ ಕಥಂ ವೀರ ಸಂರಕ್ಷಾಃ ಪುರುಷೈರಿಹ .. 197..

ಅನ್ಯತ್ರಾಪ್ಯುಕ್ತಂ -

ನಾತಿಪ್ರಸಂಗಃ ಪ್ರಮದಾಸು ಕಾರ್ಯೋ

ನೇಚ್ಛೇದ್ಬಲಂ ಸ್ತ್ರೀಷು ವಿವರ್ಧಮಾನಂ .

ಅತಿಪ್ರಸಕ್ತೈಃ ಪುರುಷೈರ್ಯತಸ್ತಾಃ

ಕ್ರೀಡಂತಿ ಕಾಕೈರಿವ ಲೂನಪಕ್ಷೈಃ .. 198..

ಸುಮುಖೇನ ವದಂತಿ ವಲ್ಲುನಾ

ಪ್ರಹರಂತ್ಯೇವ ಶಿತೇನ ಚೇತಸಾ .

ಮಧು ತಿಷ್ಠತಿ ವಾಚಿ ಯೋಷಿತಾಂ

ಹೃದಿ ಹಾಲಹಲಂ ಮಹದ್ವಿಷಂ .. 199..

ಅತ ಏವ ನಿಪೀಯತೇಽಧರೋ

ಹೃದಯಂ ಮುಷ್ಟಿಭಿರೇವ ತಾಡ್ಯತೇ .

ಪುರುಷೈಃ ಸುಖಲೇಶವಂಚಿತೈಃ-

ರ್ಮಧುಲುಬ್ಧೈಃ ಕಮಲಂ ಯಥಾಽಲಿಭಿಃ .. 200..

ಅಪಿ ಚ -

ಆವರ್ತಃ ಸಂಶಯಾನಾಮವಿನಯಭವನಂ ಪತ್ತನಂ ಸಾಹಸಾನಾಂ .

ದೋಷಾಣಾಂ ಸಂನಿಧಾನಂ ಕಪಟಶತಮಯಂ ಕ್ಷೇತ್ರಮಪ್ರತ್ಯಯಾನಾಂ .

ಸ್ವರ್ಗದ್ವಾರಸ್ಯ ವಿಘ್ನಂ ನರಕಪುರಮುಖಂ ಸರ್ವಮಾಯಾಕರಂಠಂ .

ಸ್ತ್ರೀಯಂತ್ರಂ ಕೇನ ಸೃಷ್ಟಂ ವಿಷಮಮೃತಮಯಂ ಪ್ರಾಣಿಲೋಕಸ್ಯ

ಪಾಶಃ .. 201..

ಕಾರ್ಕಶ್ಯಂ ಸ್ತನಯೋರ್ಧೃಶೋಸ್ತರಲತಾಽಲೀಕಂ ಮುಖೇ ಶ್ಲಾಘ್ಯತೇ .

ಕೌಟಿಲ್ಯಂ ಕಚಸಂಚಯೇ ಚ ವಚನೇ ಮಾಂದ್ಯಂ ತ್ರಿಕೇ ಸ್ಥೂಲತಾ .

ಭೀರುತ್ವಂ ಹೃದಯೇ ಸದೈವ ಕಥಿತಂ ಮಾಯಾಪ್ರಯೋಗಃ ಪ್ರಿಯೇ .

ಯಾಸಾಂ ದೋಷಗಣೋ ಗುಣೋ ಮೃಗದೃಶಾಂ ತಾಃ ಸ್ಫುರ್ನರಾಣಾಂ ಪ್ರಿಯಾಃ ..

202..

ಏತಾ ಹಸಂತಿ ಚ ರುದಂತಿ ಚ ಕಾರ್ಯಹೇತೋ-

ರ್ವಿಶ್ವಾಸಯಂತಿ ಚ ಪರಂ ನ ಚ ವಿಶ್ವಸಂತಿ .

ತಸ್ಮಾನ್ನರೇಣ ಕುಲಶೀಲಸಮನ್ವಿತೇನ

ನಾರ್ಯಃ ಶ್ಮಶಾನಘಟಿಕಾ ಇವ ವರ್ಜನೀಯಾಃ .. 203..

ವ್ಯಾಕೀರ್ಣಕೇಸರಕರಾಲಮುಖಾ ಮೃಗೇಂದ್ರಾ

ನಾಗಾಶ್ಚ ಭೂರಿಮದರಾಜಿವಿರಾಜಮಾನಾಃ .

ಮೇಧಾವಿನಶ್ಚ ಪುರುಷಾಃ ಸಮರೇಷು ಶೂರಾಃ

ಸ್ತ್ರೀಸನ್ನಿಧೌ ಪರಮಕಾಪುರುಷಾ ಭವಂತಿ .. 204 ..

ಕುರ್ವಂತಿ ತಾವತ್ಪ್ರಥಮಂ ಪ್ರಿಯಾಣಿ

ಯಾವನ್ನ ಜಾನಂತಿ ನರಂ ಪ್ರಸಕ್ತಂ .

ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಚ ತಂ ಮನ್ಮಥಪಾಶಬದ್ಧಂ

ಗ್ರಸ್ತಾಮಿಷಂ ಮೀನಮಿವೋದ್ಧರಂತಿ .. 205..

ಸಮುದ್ರವೀಚೀವ ಚಲಸ್ವಭಾವಾಃ

ಸಂಧ್ಯಾಭ್ರರೇಖೀವ ಮುಹೂರ್ತರಾಗಾಃ .

ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಕೃತಾರ್ಥಾಃ ಪುರುಷಂ ನಿರರ್ಥಂ

ನಿಷ್ಟೀಡಿತಾಲಕ್ತಕವತ್ಥಜಂತಿ .. 206..

ಅನ್ಯತಂ ಸಾಹಸಂ ಮಾಯಾ ಮೂರ್ಖತ್ವಮತಿಲುಬ್ಧತಾ .

ಅಶೌಚಂ ನಿರ್ದಯತ್ವಂ ಚ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ದೋಷಾಃ ಸ್ವಭಾವಜಾಃ .. 207..

ಸಮೋಹಯಂತಿ ಮದಯಂತಿ ವಿಡಂಬಯಂತಿ

ನಿರ್ಭರ್ತ್ಸಯಂತಿ ರಮಯಂತಿ ವಿಷಾದಯಂತಿ .

ಏತಾಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸರಲಂ ಹೃದಯಂ ನರಾಣಾಂ

ಕಿಂ ವಾ ನ ವಾಮನಯನಾ ನ ಸಮಾಚರಂತಿ .. 208..

ಅಂತರ್ವಿಷಮಯಾ ಹ್ಯೇತಾ ಬಹಿಶ್ಚೈವ ಮನೋರಮಾಃ .

ಗುಂಜಾಫಲಸಮಾಕಾರಾ ಯೋಷಿತಃ ಕೇನ ನಿರ್ಮಿತಾಃ .. 209..

ಏವಂ ಚಿಂತಯತಸ್ತಸ್ಯ ಪರಿವ್ರಾಜಕಸ್ಯ ಸಾ ನಿಶಾ ಮಹತಾ

ಕೃಚ್ಛೇಣಾತಿಚಕ್ರಾಮ . ಸಾ ಚ ದೂತಿಕಾ ಭಿನ್ನನಾಸಿಕಾ ಸ್ವಗೃಹಂ

ಗತ್ವಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ - ಕಿಮಿದಾನೀಂ ಕರ್ತವ್ಯಂ . ಕಥಮೇತ-

ನ್ಮಹಚ್ಛಿದ್ರಂ ಸ್ಥಗಯಿತವ್ಯಂ . ಅಥ ತಸ್ಯಾ ಏವಂ ವಿಚಿಂತಯಂತ್ಯಾ

ಭರ್ತಾ ಕಾರ್ಯವಶಾದ್ರಾಜಕುಲೇ ಪರ್ಯುಷಿತಃ ಪ್ರತ್ಯೂಷೇ ಚ ಸ್ವಗೃಹ-

ಮಭ್ಯುಪೇತ್ಯ ದ್ವಾರದೇಶಸ್ಥೋ ವಿವಿಧಪೌರಕೃತ್ಯೋತ್ಸುಕತಯಾ ತಾಮಾಹ -

ಭದ್ರೇ ಶೀಘ್ರಮಾನೀಯತಾಂ ಕ್ಷುರಭಾಂಡಂ ಯೇನ ಕ್ಷೌರಕರ್ಮಕರಣಾಯ

ಗಚ್ಛಾಮಿ . ಸಾಪಿ ಭಿನ್ನನಾಸಿಕಾ ಗೃಹಮಧ್ಯಸ್ಥಿತೈವ ಕಾರ್ಯಕರಣಾ-

ಪೇಕ್ಷಯಾ ಕ್ಷುರಭಾಂಡಾತ್ಕುರ್ಮೇಕಂ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ತಸ್ಯಾಭಿಮುಖಂ

ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ . ನಾಪಿತೋಽಪ್ಯುತ್ಸುಕತಯಾ ತಮೇಕಂ ಕ್ಷುರಮವಲೋಕ್ಯ

ಕೋಪಾವಿಷ್ಟಃ ಸನ್ ತದಭಿಮುಖಮೇವ ತಂ ಕ್ಷುರಂ ಪ್ರಾಹಿಣೋತ್ .

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ

ಸಾ ದುಷ್ಟೋರ್ಧ್ವಬಾಹೂ ವಿಧಾಯ ಪುತಕರ್ತುಮನಾ ಗೃಹಾನ್ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮ .

ಅಹೋ ಪಶ್ಯತ ಪಾಪೇನಾನೇನ ಮಮ ಸದಾಚಾರವರ್ತಿನ್ಯಾಃ ನಾಸಿಕಾಚ್ಛೇದೋ

ವಿಹಿತಃ . ತತ್ಪರಿತ್ರಾಯತಾಂ ಪರಿತ್ರಾಯತಾಂ . ಅತ್ರಾಂತರೇ ರಾಜಪುರುಷಾಃ
 ಸಮಭ್ಯೇತ್ಯ ತಂ ನಾಪಿತಂ ಲಗುಡಪ್ರಹಾರೈರ್ಜರ್ಜರೀಕೃತ್ಯ ದೃಢಬಂಧನೈ-
 ಬ್ದದ್ಧಾ ತಯಾ ಭಿನ್ನನಾಸಿಕಯಾ ಸಹ ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣಸ್ಥಾನಂ
 ನೀತ್ಯಾ ಸಭ್ಯಾನೂಚುಃ - ಶೃಣ್ವಂತು ಭವಂತಃ ಸಭಾಸದಃ . ಅನೇನ
 ನಾಪಿತೇನಾಪರಾಧಂ ವಿನಾ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನಮೇತದ್ವ್ಯಂಗಿತಂ . ತದಸ್ಯ ಯದ್ಬ್ಯುಜ್ಯತೇ
 ತತ್ಪ್ರಿಯತಾಂ . ಇತ್ಯಭಿಹಿತೇ ಸಭ್ಯಾ ಊಚುಃ - ರೇ ನಾಪಿತ ಕಿಮರ್ಥಂ ತ್ವಯಾ
 ಭಾರ್ಯಾ ವ್ಯಂಗಿತಾ . ಕಿಮನಯಾ ಪರಪುರುಷೋಽಭಿಲಷಿತಃ . ಉತಸ್ವಿತ್ಪಾಣ-
 ದೋಹಃ ಕೃತಃ ಕಿಂ ವಾ ಚೌರ್ಯಕರ್ಮಾಚರಿತಂ . ತತ್ಕಥ್ಯತಾಮಸ್ಯಾ-
 ಸಪರಾಧಃ . ನಾಪಿತೋಽಪಿ ಪ್ರಹಾರಪೀಡಿತತನುರ್ವಹ್ತುಂ ನ ಶಶಾಕ . ಅಥ ತಂ
 ತೂಷ್ಟೀಂಭೂತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುನರೂಚುಃ - ಅಹೋ ಸತ್ಯಮೇತದ್ರಾಜ-
 ಪುರುಷಾಣಾಂ ವಚಃ . ಪಾಪಾತ್ಮಾಽಯಂ . ಅನೇನೇಯಂ ನಿರ್ದೋಷಾ ವರಾಕೀ
 ದೂಷಿತಾ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಭಿನ್ನಸ್ವರಮುಖವರ್ಣಃ ಶಂಕಿತದೃಷ್ಟಿಃ ಸಮುತ್ಪತ್ತಿತತೇಜಾಃ .
 ಭವತಿ ಹಿ ಪಾಪಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವಕರ್ಮಸಂತ್ರಾಸಿತಃ ಪುರುಷಃ .. 210..

ತಥಾ ಚ -

ಆಯಾತಿ ಸ್ವಲಿತ್ಯೈಃ ಪಾದೈರ್ಮುಖವೈವರ್ಣ್ಯಸಂಯುತಃ .
 ಲಲಾಟಸ್ವೇದಭಾಗ್ಗೂರಿಗದ್ಗದಂ ಭಾಷತೇ ವಚಃ .. 211..
 ಅಧೋದೃಷ್ಟಿರ್ವದೇತ್ಕೃತ್ವಾ ಪಾಪಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಸಭಾಂ ನರಃ .
 ತಸ್ಮಾದ್ಯತ್ಪರಿಚ್ಛೇಯಾಶ್ಚಿಹ್ನೈರೇತ್ಯರ್ವಿಚಕ್ಷಣೈಃ .. 212..

ಅನ್ಯಚ್ಛ -

ಪ್ರಸನ್ನವದನೋ ದೃಷ್ಟಃ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಕ್ಯಃ ಸರೋಷದೃಕ್ .
 ಸಭಾಯಾಂ ವಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಷ್ಯಂ ಸಾವಷ್ಟಂಭೋ ನರಃ ಶುಚಿಃ .. 213..
 ತದೇಷ ದುಷ್ಟಚರಿತ್ರಲಕ್ಷಣೋ ದೃಶ್ಯತೇ . ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಷಣಾದ್ವದ್ಯ ಇತಿ .
 ತಚ್ಛೂಲೀಯಾಮಾರೋಪ್ಯತಾಮಿತಿ . ಅಥ ವಧ್ಯಸ್ಥಾನೇ ನೀಯಮಾನಂ
 ತಮವಲೋಕ್ಯ

ದೇವಶರ್ಮಾ ತಾಂಧರ್ಮಾಧಿಕೃತಾನ್ಗತ್ವಾ ಪ್ರೋವಾಚ - ಭೋ ಭೋ
 ಅನ್ಯಾನ್ಯೈನೈಷ ವರಾಕೋ ವಧ್ಯತೇ ನಾಪಿತಃ . ಸಾಧುಸಮಾಚಾರ ಏಷಃ .
 ತಚ್ಛೂಯತಾಂ ಮೇ ವಾಕ್ಯಂ ಜಂಬೂಕೋ ಹುಡುಯುದ್ಧೇನ ಇತಿ ಽಥ ತೇ ಸಭ್ಯಾ
 ಊಚುಃ - ಭೋ ಭಗವನ್ನಥಮೇತತ್ . ತತೋ ದೇವಶರ್ಮಾ ತೇಷಾಂ
 ತ್ರಯಾಣಾಮಪಿ

ವೃತ್ತಾಂತಂ ವಿಸ್ತರೇಣಾಕಥಯತ್ . ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಸುವಿಸ್ಮಿತಮನಸಸ್ತೇ ನಾಪಿತಂ

ವಿಮೋಚ್ಯ ಮಿಥಃ ಪ್ರೋಚುಃ - ಅಹೋ

ಅವಧ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಗಾವೋ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಬಾಲಾಶ್ಚ ಜ್ಞಾತಯಃ .

ಯೇಷಾಂ ಚಾನ್ನಾನಿ ಭುಂಜೀತ ಯೇ ಚ ಸ್ಯುಃ ಶರಣಾಗತಾಃ .. 214..

ತದಸ್ಯಾ ನಾಸಿಕಾಚ್ಛೇದಃ ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ ಹಿ ಸಂವೃತ್ತಃ . ತತೋ ರಾಜನಿಗ್ರಹಸ್ತು

ಕರ್ಣಾಚ್ಛೇದಃ ಕಾರ್ಯಃ . ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ ದೇವಶರ್ಮಾಽಪಿ ವಿತ್ತನಾಶ-

ಸಮುದ್ಭೂತಶೋಕರಹಿತಃ ಪುನರಪಿ ಸ್ವಕೀಯಂ ಮರಾಯತನಂ ಜಗಾಮ .

ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ - ಜಂಬೂಕೋ ಹುಡುಯುದ್ಧೇನೇತಿ . ಕರಟಕ ಆಹ -

ಏವಂವಿಧೇ

ವ್ಯತಿಕರೇ ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಮಾವಯೋಃ . ದಮನಕೋಽಬ್ರವೀತ್ - ಏವಂವಿಧೇಽಪಿ

ಸಮಯೇ

ಮಮ ಬುದ್ಧಿಸ್ಪುರಣಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಯೇನ ಸಂಜೀವಕಂ

ಪ್ರಭೋರ್ವಿಶ್ಲೇಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ಉಕ್ತಂಚ, ಯತಃ -

ಏಕಂ ಹನ್ಯಾನ್ನ ವಾ ಹನ್ಯಾದಿಷುಃ ಕ್ಷಿಪ್ತೋ ಧನುಷ್ಮತಾ .

ಪ್ರಾಜ್ಞೇನ ತು ಮತಿಃ ಕ್ಷಿಪ್ತಾ ಹನ್ಯಾದ್ಗರ್ಭಗತಾನಪಿ .. 215..

ತದಹಂ ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚೇನ ಗುಪ್ತಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತಂ ಸ್ತೋಟಯಿಷ್ಯಾಮಿ .

ಕರಟಕ ಆಹ - ಭದ್ರ ಯದಿ ಕಥಮಪಿ ತವ ಮಾಯಾಪ್ರವೇಶಂ ಪಿಂಗಲಕೋ

ಜ್ಞಾಸ್ಯತಿ ಸಂಜೀವಕೋ ವಾ ತದಾ ನೂನಂ ವಿಘಾತ ಏವ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ - ತಾತ್

ಮೈವಂ ವದ . ಗೂಢಬುದ್ಧಿಭಿರಾಪತ್ಕಾಲೇ ವಿಧುರೇಽಪಿ ದೈವೇ ಬುದ್ಧಿಃ

ಪ್ರಯೋಕ್ತವ್ಯಾ . ನೋದ್ಯಮಸ್ಯಾ ಜ್ಯಃ . ಕದಾಚಿ ಘುಣಾಕ್ಷರನ್ಯಾಯೇನ

ಬುದ್ಧೇಃ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಭವತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ತ್ಯಾಜ್ಯಂ ನ ಧೈರ್ಯಂ ವಿಧುರೇಽಪಿ ದೈವೇ

ಧೈರ್ಯಾತ್ಕದಾಚಿತ್ಸಿ ತಿಮಾಪ್ನುಯಾತ್ಸಃ .

ಯಾತೇ ಸಮುದ್ರೇಽಪಿ ಹಿ ಪೋತಭಂಗೇ

ಸಾಂಯಾತ್ರಿಕೋ ವಾಂಛತಿ ಕರ್ಮ ಏವ .. 216..

ತಥಾ ಚ -

ಉದ್ಯೋಗಿನಂ ಸತತಮತ್ರ ಸಮೇತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ-

ದೈವಂ ಹಿ ದೈವಮಿತಿ ಕಾಪುರುಷಾ ವದಂತಿ .

ದೈವಂ ನಿಹತ್ಯ ಕುರು ಪೌರುಷಮಾತ್ಮಶಕ್ತ್ಯಾ

ಯತ್ನೇ ಕೃತೇ ಯದಿ ನ ಸಿದ್ಧತಿ ಕೋಽತ್ರ ದೋಷಃ .. 217..

ತದೇವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸುಗೂಢಬುದ್ಧಿಪ್ರಭಾವೇಣ ಯಥಾ ತೌ ದ್ವಾವಪಿ

ನ ಜ್ಞಾಸ್ಯತಃ ತಥಾ ಮಿಥೋ ವಿಯೋಜಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಸುಪ್ರಯುಕ್ತಸ್ಯ ದಂಭಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಪ್ಯಂತಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ .

ಕೌಲಿಕೋ ವಿಷ್ಣುರೂಪೇಣ ರಾಜಕನ್ಯಾಂ ನಿಷೇವತೇ .. 218..

ಕರಟಕ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 5

ಕೌಲಿಕರಥಕಾರಕಥಾ .

ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದಧಿಷ್ಠಾನೇ ಕೌಲಿಕರಥಕಾರೌ ಮಿತ್ರೇ ಪ್ರತಿವಸತಃ ಸ್ಮ . ತತ್ರ
ಚ ಬಾಲ್ಯಾತ್ಪ್ರಭೃತಿ ಸಹಚಾರಿಣೌ ಪರಸ್ಪರಮತೀವ ಸ್ನೇಹಪರೌ ಸದೈಕ-
ಸ್ಥಾನವಿಹಾರಿಣೌ ಕಾಲಂ ನಯತಃ . ಅಥ ಕದಾಚಿತ್ ತತ್ರಾಧಿಷ್ಠಾನೇ
ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ ದೇವಾಯತನೇ ಯಾತ್ರಾಮಹೋತ್ಸವಃ ಸಂವೃತ್ತಃ . ತತ್ರ ಚ
ನಟನರ್ತಕಚಾರಣಸಂಕುಲೇ ನಾನಾದೇಶಾಗತಜನಾವೃತೇ ತೌ ಸಹಚರೌ
ಭ್ರಮಂತೌ ಕಾಂಚಿದ್ರಾಜಕನ್ಯಾಂ ಕರೇಣುಕಾರೂಢಾಂ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ-
ಸನಾಥಾಂ ಕಂಚುಕಿವರ್ಷಧರಪರಿವಾರಿತಾಂ ದೇವತಾದರ್ಶನಾರ್ಥಂ
ಸಮಾಯಾತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಂತೌ . ಅಥಾಸೌ ಕೌಲಿಕಸ್ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ
ವಿಷಾದಿತ ಇವ ದುಷ್ಟಗ್ರಹಗೃಹೀತ ಇವ ಕಾಮಶರೈರ್ಹನ್ಯಮಾನಃ ಸಹಸಾ
ಭೂತಲೇ ನಿಪಪಾತ . ಅಥ ತಂ ತದವಸ್ಥಮವಲೋಕ್ಯ ರಥಕಾರಸ್ತದ್-
ದುಃಖದುಃಖಿತ ಆಪ್ತಪುರುಷೈಸ್ತಂ ಸಮುತ್ಕ್ವಿ ಪ್ಯ ಸ್ವಗೃಹಮಾನಯತ್ .
ತತ್ರ ಚ ವಿವಿದ್ಧಃ ಶೀತೋಪಚಾರೈಶ್ಚಿಕಿತ್ಸಕೋಪದಿಷ್ಟೈರ್ಮಂತ್ರವಾದಿಭಿ-
ರುಪಚರ್ಯಮಾಣೈಶ್ಚಿರಾತ್ಯಥಂಚಿತ್ಸಚೇತನೋ ಬಭೂವ . ತತೋ
ರಥಕಾರೇಣ ಪೃಷ್ಟಃ - ಭೋ ಮಿತ್ರ ಕಿಮೇವಂ ತ್ವಮಕಸ್ಮಾದ್ವಿಚೇತನಃ
ಸಂಜಾತಃ . ತತ್ಕಥ್ಯತಾಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪಂ . ಸ ಆಹ - ವಯಸ್ಯ ಯದ್ಯೇವಂ
ತಚ್ಛ್ಛಣ ಮೇ ರಹಸ್ಯಂ ಯೇನ ಸರ್ವಾಮಾತ್ಮವೇದನಾಂ ತೇ ವದಾಮಿ . ಯದಿ
ತ್ವಂ ಮಾಂ ಸುಹೃದಂ ಮನ್ಯಸೇ ತತಃ ಕಾಷ್ಠಪ್ರದಾನೇನ ಪ್ರಸಾದಃ
ಕ್ರಿಯತಾಂ . ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ಯದ್ವಾ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಣಯಾತಿರೇಕಾದಯುಕ್ತಂ ತವ
ಮಯಾನುಷ್ಠಿತಂ . ಸೋಽಪಿ ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಬಾಷ್ಟಪಿಹಿತನಯನಃ ಸಗದ್ಗದ-
ಮುವಾಚ - ವಯಸ್ಯ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ಧುಃಖಕಾರಣಂ ತದ್ವದ ಯೇನ ಪ್ರತೀಕಾರಃ
ಕ್ರಿಯತೇ ಯದಿ ಶಕ್ಯತೇ ಕರ್ತುಂ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಔಷಧಾರ್ಥಸುಮಂತ್ರಾಣಾಂ ಬುದ್ಧೇಶ್ಚೈವ ಮಹಾತ್ಮನಾಂ .

ಅಸಾಧ್ಯಂ ನಾಸ್ತಿ ಲೋಕೇಽತ್ರ ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸ್ಯ ಮಧ್ಯಗಂ .. 219..

ತದೇಷಾಂ ಚತುರ್ಣಾಂ ಯದಿ ಸಾಧ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ತದಾಹಂ
ಸಾಧಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ಕೌಲಿಕ ಆಹ - ವಯಸ್ಯ ಏತೇಷಾಮನ್ಯೇಷಾಮಪಿ
ಸಹಸ್ರಾಣಾಮುಪಾಯಾನಾಮಸಾಧ್ಯಂ ತನ್ನೇ ದುಃಖಂ . ತಸ್ಮಾನ್ಮಮ

ಮರಣೇ ಮಾ ಕಾಲಕ್ಷೇಪಂ ಕುರು . ರಥಕಾರ ಆಹ - ಭೋ ಮಿತ್ರ
ಯದ್ಯಪ್ಯಸಾಧ್ಯಂ ತಥಾಪಿ ನಿವೇದಯ ಯೇನಾಹಮಪಿ ತದಸಾಧ್ಯಂ ಮತ್ಸಾ
ತ್ವಯಾ ಸಮಂ ವಹ್ನಿ ಪ್ರವಿಶಾಮಿ . ನ ಕ್ಷಣಮಪಿ ತ್ವದ್ವಿಯೋಗಂ ಸಹಿಷ್ಯೇ .
ಏಷ ಮೇ ನಿಶ್ಚಯಃ. ಕೌಲಿಕ ಆಹ - ವಯಸ್ಯ ಯಾಸೌ ರಾಜಕನ್ಯಾ
ಕರೇಣುಮಾರೂಢಾ ತತ್ರೋತ್ಸವೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಸ್ಯಾ ದರ್ಶನಾನಂತರಂ
ಮಕರಧ್ವಜೇನ ಮಮೇಯಮವಸ್ಥಾ ವಿಹಿತಾ . ತನ್ನ ಶಕ್ನೋಮಿ
ತದ್ವೇದನಾಂ ಸೋಢುಂ . ತಥಾ ಚೋಕ್ತಂ -
ಮತ್ತೇಭಕುಂಭಪರಿಣಾಹಿನಿ ಕುಂಕುಮಾದ್ರೇಫ
ತಸ್ಯಾಃ ಪಯೋಧರಯುಗೇ ರತಿಖೇದಖಿನ್ನಃ .
ವಕ್ಷೋ ನಿಧಾಯ ಭುಜಪಂಜರಮಧ್ಯವರ್ತೀಃ
ಸ್ವಪ್ನೈ ಕದಾ ಕ್ಷಣಮವಾಪ್ಯ ತದೀಯಸಂಗಂ .. 220..

ತಥಾ ಚ -

ರಾಗೀ ಬಿಂಬಾಧರೋಽಸೌ ಸ್ತನಕಲಶಯುಗಂ ಯೌವನಾರೂಢಗರ್ವಂ .
ನೀಚಾ ನಾಭಿಃ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಕುಟಿಲಕಮಲಕಂ ಸ್ವಲ್ಪಕಂ ಚಾಪಿ ಮಧ್ಯಂ .
ಕುರ್ವಂತೈತಾನಿ ನಾಮ ಪ್ರಸಭಮಿಹ ಮನಶ್ಚಿಂತಿತಾನ್ಯಾಶು ಖೇದಂ .
ಯನ್ಮಾಂ ತಸ್ಯಾಃ ಕಪೋಲೌ ದಹತ ಇತಿ ಮುಹುಃ ಸ್ವಚ್ಛಕೌ ತನ್ನ ಯುಕ್ತಂ .. 221..
ರಥಕಾರೋಽಪ್ಯೇವಂ ಸಕಾಮಂ ತದ್ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಸಸ್ಮಿತಮಿದಮಾಹ -
ವಯಸ್ಯ ಯದ್ಯೇವಂ ತರ್ಹಿ ದಿಷ್ಟ್ವಾ ಸಿದ್ಧಂ ನಃ ಪ್ರಯೋಜನಂ . ತದದ್ಯೈವ
ತಯಾ ಸಹ ಸಮಾಗಮಃ ಕ್ರಿಯತಾಮಿತಿ ಕೌಲಿಕ ಆಹ - ವಯಸ್ಯ ಯತ್ರ
ಕನ್ಯಾಂತಃಪುರೇ ವಾಯುಂ ಮುಕ್ತ್ವಾ ನಾನ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರವೇಶೋಽಸ್ತಿ ತತ್ರ ರಕ್ಷಾ-
ಪುರುಷಾಧಿಷ್ಠಿತೇ ಕಥಂ ಮಮ ತಸ್ಯಾ ಸಹ ಸಮಾಗಮಃ . ತತ್ಕಿಂ
ಮಾಮಸತ್ಯವಚನೇನ ವಿಡಂಬಯಸಿ . ರಥಕಾರ ಆಹ - ಮಿತ್ರ ಪಶ್ಯ ಮೇ
ಬುದ್ಧಿಬಲಂ . ಏವಮಭಿಧಾಯ ತತ್ತ್ವಾಣಾತ್ಕೀಲಸಂಚಾರಿಣಂ ವೈನತೇಯಂ
ಬಾಹುಯುಗಲಂ ವಾಯುಜವೃಕ್ಷದಾರುಣಾ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಾನ್ವಿತಂ
ಸಕಿರೀಟಕೌಸ್ತುಭಮಘಟಯನ್ . ತತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನೌಲಿಕಂ ಸಮಾರೋಪ್ಯ
ವಿಷ್ಣುಚಿಹ್ನಿತಂ ಕೃತ್ವಾ ಕೀಲಸಂಚರಣವಿಜ್ಞಾನಂ ಚ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ
ಪ್ರೋವಾಚ - ವಯಸ್ಯ ಅನೇನ ವಿಷ್ಣುರೂಪೇಣ ಗತ್ವಾ ಕನ್ಯಾಂತಃಪುರೇ ನಿಶೀಢೇ
ತಾಂ ರಾಜಕನ್ಯಾಮೇಕಾಕಿನೀಂ ಸಪ್ತಭೂಮಿಕಪ್ರಾಸಾದಪ್ರಾಂತಗತಾಂ
ಮುಗ್ಧಸ್ವಭಾವಾಂ ತ್ವಾಂ ವಾಸುದೇವಂ ಮನ್ಯಮಾನಾಂ ಸ್ವಕೀಯಮಿಥ್ಯಾ-
ವಕ್ರೋಕ್ತಿಭೀ ರಂಜಯಿತ್ವಾ ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನೋಕ್ತವಿಧಿನಾ ಭಜ . ಕೌಲಿಕೋಽಪಿ
ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ತಥಾರೂಪಸ್ತತ್ರ ಗತ್ವಾ ತಾಮಾಹ - ರಾಜಪುತ್ರಿ ಸುಪ್ತಾ ಕಿಂ
ವಾ ಜಾಗರ್ಷಿ . ಅಹಂ ತವ ಕೃತೇ ಸಮುದ್ರಾತ್ಸಾನುರಾಗೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ

ವಿಹಾಯೈವಾಗತಃ . ತತ್ತ್ವಿಯತಾಂ ಮಯಾ ಸಹ ಸಮಾಗಮ ಇತಿ . ಸಾಸಪಿ
 ಗರುಡಾರೂಢಂ ಚತುರ್ಭುಜಂ ಸಾಯುಧಂ ಕೌಸ್ತುಭೋಪೇತಮವಲೋಕ್ಯ
 ಸವಿಸ್ಮಯಾ ಶಯನಾದುತ್ತಾಯ ಪ್ರೋವಾಚ - ಭಗವನ್ ಅಹಂ ಮಾನುಷೀ
 ಕೀಟಿಕಾಶುಚಿಃ . ಭಗವಾಽಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಪಾವನೋ ವಂದನೀಯಶ್ಚ .
 ತತ್ಕಥಮೇತದ್ಯುಜ್ಯತೇ . ಕೌಲಿಕ ಆಹ - ಸುಭಗೇ ಸತ್ಯಮಭಿಹಿತಂ
 ಭವತ್ಯಾ . ಪರಂ ಕಿಂ ತು ರಾಧಾ ನಾಮ ಮೇ ಭಾರ್ಯಾ ಗೋಪಕುಲಪ್ರಸೂತಾ
 ಪ್ರಥಮಾಸೀತ್ . ಸಾ ತ್ವಮತ್ರಾವತೀರ್ಣಾ . ತೇನಾಹಮತ್ರಾಯಾತಃ . ಇತ್ಯುಕ್ತಾ
 ಸಾ ಪ್ರಾಹ - ಭಗವನ್ ಯದ್ಯೇವಂ ತನ್ನೇ ತಾತಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯ .
 ಸೋಽಪ್ಯವಿಕಲ್ಪಂ ಮಾಂ ತುಭ್ಯಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ . ಕೌಲಿಕ ಆಹ - ಸುಭಗೇ
 ನಾಹಂ ದರ್ಶನಪಥಂ ಮಾನುಷಾಣಾಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ . ಕಿಂ
 ಪುನರಾಲಾಪಕರಣಂ . ತ್ವಂ ಗಾಂಧರ್ವೇಣ ವಿವಾಹೇನಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ .
 ನೋ ಚೇಚ್ಛಾಪಂ ದತ್ತಾ ಸಾನ್ವಯಂ ತೇ ಪಿತರಂ ಭಸ್ಮಸಾತ್ಕರಿಷ್ಯಾಮೀತಿ .
 ಏವಮಭಿಧಾಯ ಗರುಡಾದವತೀರ್ಯ ಸವ್ಯೇ ಪಾಣೌ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತಾಂ ಸಭಯಾಂ
 ಸಲಜ್ಞಾಂ ವೇಪಮಾನಾಂ ಶಯ್ಯಾಯಾಮಾನಯತ್ . ತತ್ತಶ್ಚ ರಾತ್ರಿಶೇಷಂ
 ಯಾವದ್ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನೋಕ್ತವಿಧಿನಾ ನಿಷೇವ್ಯ ಪ್ರತ್ಯುಷೇ ಸ್ವಗೃಹಮಲಕ್ಷಿತೋ
 ಜಗಾಮ . ಏವಂ ತಸ್ಯ ತಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಸೇವಮಾನಸ್ಯ ಕಾಲೋ ಯಾತಿ . ಅಥ
 ಕದಾಚಿತ್ಕಂಚುಕಿನಸ್ತಸ್ಯಾಧರೋಷ್ಯಪ್ರವಾಲಖಂಡನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ
 ಮಿಥಃ ಪ್ರೋಚುಃ - ಅಹೋ ಪಶ್ಯತಾಸ್ಯಾ ರಾಜಕನ್ಯಾಯಾಃ ಪುರುಷೋಪಭುಕ್ತಾಯೈವ
 ಶರೀರಾವಯವಾ ವಿಭಾವ್ಯಂತೇ . ತತ್ಕಥಮಯಂ ಸುರಕ್ಷಿತೇಽಪ್ಯಸ್ಥಿನ್ಯೈಹ
 ಏವಂವಿಧೋ ವ್ಯವಹಾರಃ . ತದ್ರಾಜ್ಞೇ ನಿವೇದಯಾಮಃ . ಏವಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಸರ್ವೇಃ
 ಸಮೇತ್ಯ ರಾಜಾನಂ ಪ್ರೋಚುಃ - ದೇವ ವಯಂ ನ ವಿದ್ಮಃ . ಪರಂ ಸುರಕ್ಷಿತೇಽಪಿ
 ಕನ್ಯಾಂತಃಪುರೇ ಕಶ್ಚಿತ್ಪ್ರವಿಶತಿ . ತದ್ದೇವಃ ಪ್ರಮಾಣಮಿತಿ .
 ತಚ್ಛುತ್ವಾ ರಾಜಾಂತೀವ ವ್ಯಾಕುಲಿತಚಿತ್ತೋ ವ್ಯಚಿಂತಯತ್ -
 ಪುತ್ರೀತಿ ಜಾತಾ ಮಹತೀಹ ಚಿಂತಾ
 ಕಸ್ಮೈ ಪ್ರದೇಯೇತಿ ಮಹಾನ್ವಿತರ್ಕಃ .
 ದತ್ತಾ ಸುಖಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತಿ ವಾ ನ ವೇತಿ
 ಕನ್ಯಾಪಿತೃತ್ವಂ ಖಲು ನಾಮ ಕಷ್ಟಂ .. 222..
 ನದ್ಯಶ್ಚ ನಾರ್ಯಶ್ಚ ಸದೃಕ್ಪಭಾವಾ-
 ಸ್ತುಲ್ಯಾನಿ ಕೂಲಾನಿ ಕುಲಾನಿ ತಾಸಾಂ .
 ತೋಯೈಶ್ಚ ದೋಷೈಶ್ಚ ನಿಪಾತಯಂತಿ
 ನದ್ಯೋ ಹಿ ಕೂಲಾನಿ ಕುಲಾನಿ ನಾರ್ಯಃ .. 223..

ಜನನೀಮನೋ ಹರತಿ ಜಾತವತೀ ಪರಿವರ್ಧತೇ ಸಹ ಶುಚಾ ಸುಹೃದಾಂ .
 ಪರಸಾತ್ಮ್ಯ ತಾಪಿ ಕುರುತೇ ಮಲಿನಂ ದುರಿತಕ್ರಮಾ ದುಹಿತರೋ ವಿಪದಃ .. 224..
 ಏವಂ ಬಹುವಿಧಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ದೇವೀಂ ರಹಃಸ್ಥಾಂ ಪ್ರೋವಾಚ - ದೇವಿ ಜ್ಞಾಯತಾಂ
 ಕಿಮೇತೇ ಕಂಚುಕಿನೋ ವದಂತಿ . ತಸ್ಯ ಕೃತಾಂತಃ ಕುಪಿತೋ ಯೇನೈತದೇವಂ
 ಕ್ರಿಯತೇ .
 ದೇವ್ಯಪಿ ತದಾಕರ್ಣ್ಯಾ ವ್ಯಾಕುಲೀಭೂತಾ ಸತ್ವರಂ ಕನ್ಯಾಂತಃಪುರೇ ಗತ್ವಾ ತಾಂ
 ಖಂಡಿತಾಧರಾಂ ನಖವಿಲಿಖಿತಶರೀರಾವಯವಾಂ ದುಹಿತರಮಪಶ್ಯತ್ . ಆಹ
 ಚ - ಆಃ ಪಾಪೇ ಕುಲಕಲಂಕಕಾರಿಣಿ ಕಿಮೇವ ಶೀಲಖಂಡನಂ ಕೃತಂ .
 ಕೋಽಯಂ ಕೃತಾಂತಾವಲೋಕಿತಸ್ತ್ವತ್ಸಕಾಶಮಭ್ಯೇತಿ . ತತ್ಕಥ್ಯತಾಂ
 ಮಮಾಗ್ರೇ ಸತ್ಯಂ . ಇತಿ ಕೋಪಾಟೋಪವಿಸಂಕಟಂ ವದತ್ಯಾಂ ಮಾತರಿ
 ರಾಜಪುತ್ರೀ ಭಯಲಜ್ಞಾನತಾನನಂ ಪ್ರೋವಾಚ - ಅಂಬ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣಃ
 ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಗರುಡಾರೂಢೋ ನಿಶಿ ಸಮಾಯಾತಿ . ಚೇದಸತ್ಯಂ ಮಮ ವಾಕ್ಯಂ
 ತತ್ಸ್ವಚಕ್ಷುಷಾ ವಿಲೋಕಯತು ನಿಗೂಢತರಾ ನಿಶೀಠೇ ಭಗವಂತಂ
 ರಮಾಕಾಂತಂ . ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಸಾಪಿ ಪ್ರಹಸಿತವದನಾ ಪುಲಕಾಂಕಿತಸರ್ವಾಂಗೀ
 ಸತ್ವರಂ ರಾಜಾನಮೂಚೇ - ದೇವ ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ವರ್ಧಸೇ . ನಿತ್ಯಮೇವ ನಿಶೀಠೇ
 ಭಗವಾನ್ನಾರಾಯಣಃ ಕನ್ಯಕಾಪಾರ್ಶ್ವೇಽಭ್ಯೇತಿ . ತೇನ ಗಾಂಧರ್ವವಿವಾಹೇನ
 ಸಾ ವಿವಾಹಿತಾ . ತದದ್ಯ ತ್ವಯಾ ಮಯಾ ಚ ರಾತ್ರೌ ವಾತಾಯನಗತಾಭ್ಯಾಂ
 ನಿಶೀಠೇ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ . ಯತೋ ನ ಸ ಮಾನುಷ್ಯಃ ಸಹಾಲಾಪಂ ಕರೋತಿ .
 ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಹರ್ಷಿತಸ್ಯ ರಾಜ್ಞಸ್ತದ್ಧಿನಂ ವರ್ಷಶತಪ್ರಾಯಮಿವ
 ಕಥಂಚಿಜ್ಜಗಾಮ . ತತಸ್ತು ರಾತ್ರೌ ನಿಭೃತೋ ಭೂತ್ವಾ ರಾಜ್ಞೀಸಹಿತೋ ರಾಜಾ
 ವಾತಾಯನಸ್ಥೋ ಗಗನಾಸಕ್ತದೃಷ್ಟಿಯರ್ಥವತ್ತಿಷ್ಠತಿ ತಾವತ್ತಸ್ಮಿನ್ನಮಯೇ
 ಗರುಡಾರೂಢಂ ತಂ ಶಂಕಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಹಸ್ತಂ ಯಥೋಕ್ತಚಿಹ್ನಾಂಕಿತಂ
 ವ್ಯೋಮೋಽವತರಂತಂ ನಾರಾಯಣಮಪಶ್ಯತ್ . ತತಃ ಸುಧಾಪುರಪ್ಲಾವಿತ-
 ಮಿವಾತ್ಮಾನಂ ಮನ್ಯಮಾನಸ್ತಾಮುವಾಚ - ಪ್ರಿಯೇ ನಾಸ್ತ್ಯನ್ಯೋ ಧನ್ಯತರೋ
 ಲೋಕೇ ಮತ್ತಸ್ತ್ವತ್ತಶ್ಚ . ತತ್ರಸೂತಿಂ ನಾರಾಯಣೋ ಭಚತೇ . ತತ್ತಿದ್ದಾಃ
 ಸರ್ವೇಽಸ್ಮಾಕಂ ಮನೋರಥಾಃ . ಅಧುನಾ ಜಾಮಾತೃಪ್ರಭಾವೇಣ ಸಕಲಾಮಪಿ
 ವಸುಮತೀಂ ವಶ್ಯಾಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ . ಏವಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಸರ್ವೈಃ ಸೀಮಾಧಿಪೈಃ
 ಸಹ ಮರ್ಯಾದಾವ್ಯತಿಕ್ರಮಮಕರೋತ್ . ತೇ ಚ ತಂ ಮರ್ಯಾದಾವ್ಯತಿಕ್ರಮೇಣ
 ವರ್ತಮಾನಮಾಲೋಕ್ಯ ಸರ್ವೇ ಸಮೇತ್ಯ ತೇನ ಸಹ ವಿಗ್ರಹಂ ಚಕ್ರುಃ . ಅತ್ರಾಂತರೇ
 ಸ ರಾಜಾ ದೇವೀಮುಖೇನ ತಾಂ ದುಹಿತರಮುವಾಚ - ಪುತ್ರಿ ತ್ವಯಿ ದುಹಿತರಿ
 ವರ್ತಮಾನಾಯಾಂ ನಾರಾಯಣೇ ಭಗವತಿ ಜಾಮಾತರಿ ಸ್ಥಿತೇ ತತ್ಕಿಮೇವಂ

ಯುಜ್ಯತೇ ಯತ್ಸರ್ವೇ ಪಾರ್ಥಿವಾ ಮಯಾ ಸಹ ವಿಗ್ರಹಂ ಕುರ್ವಂತಿ .
ತತ್ಸಂಬೋಧ್ಯೋಽದ್ಯ.

ತ್ವಯಾ ನಿಜಭರ್ತಾ ಯಥಾ ಮಮ ಶತ್ರುನ್ವಾಪಾದಯತಿ . ತತಸ್ತಯಾ ಸ
ಕೌಲಿಕೋ

ರಾತ್ರೌ ಸವಿನಯಮಭಿಹಿತಃ - ಭಗವನ್ ತ್ವಯಿ ಜಾಮಾತರಿ ಸ್ಥಿತೇ ಮಮ ತಾತೋ

ಯಚ್ಛತ್ರುಭಿಃ ಪರಿಭೂಯತೇ ತನ್ನ ಯುಕ್ತಂ . ತತ್ಪ್ರಸಾದಂ ಕೃತ್ವಾ

ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾನ್ಯತ್ರುನ್ವಾಪಾದಯ . ಕೌಲಿಕ ಆಹ - ಸುಭಗೇ ಕಿಯನ್ಮಾತ್ರಾಸ್ತೇತೇ

ತವ ಪಿತುಃ ಶತ್ರುವಃ . ತದ್ವಿಶ್ವಸ್ತಾ ಭವ . ಕ್ಷಣೇನಾಪಿ ಸುದರ್ಶನಚಕ್ರೇಣ

ಸರ್ವಾಂಸ್ತಿಲಶಃ ಖಂಡಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ಅಥ ಗಚ್ಛತಾ ಕಾಲೇನ ಸರ್ವದೇಶಂ

ಶತ್ರುಭಿರುದ್ವಾಸ್ಯ ಸ ರಾಜಾ ಪ್ರಾಕಾರಶೇಷಃ ಕೃತಃ . ತಥಾಪಿ

ವಾಸುದೇವರೂಪಧರಂ ಕೌಲಿಕಮಜಾನನ್ರಾಜಾ ನಿತ್ಯಮೇವ ವಿಶೇಷತಃ

ಕರ್ಪೂರಾಗುರುಕಸ್ತೂರಿಕಾದಿಪರಿಮಲವಿಶೇಷಾನ್ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಸ್ತ್ರಪುಷ್ಪ-

ಭಕ್ಷ್ಯಪೇಯಾಂಶ್ಚ ಪ್ರೇಷಯಂದುಹಿತೃಮುಖೇನ ತಮೂಚೇ - ಭಗವನ್

ಪ್ರಭಾತೇ ನೂನಂ ಸ್ಥಾನಭಂಗೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ . ಯತೋ ಯವಸೇಂಧನಕ್ಷಯಃ

ಸಂಜಾತಸ್ತಥಾ ಸರ್ವೋಽಪಿ ಜನಃ ಪ್ರಹಾರೈರ್ಜರ್ಜರಿತದೇಹಃ ಸಂವೃತ್ತೋ

ಯೋದ್ಧಮಕ್ಷಮಃ ಪ್ರಚುರೋ ಮೃತಶ್ಚ . ತದೇವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾಸ್ತತ್ರ ಕಾಲೇ

ಯದುಚಿತಂ ಭವತಿ ತದ್ವಿಧೇಯಮಿತಿ . ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಕೌಲಿಕೋಽಪ್ಯಚಿಂತಯತ್ -

ಸ್ಥಾನಭಂಗೇ ಜಾತೇ ಮಮಾನಯಾ ಸಹ ವಿಯೋಗೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ .

ತಸ್ಮಾದ್ಗರುಡಮಾರುಹ್ಯ ಸಾಯುಧಮಾತ್ಮಾನಮಾಕಾಶೇ ದರ್ಶಯಾಮಿ .

ಕದಾಚಿನ್ಮಾಂ ವಾಸುದೇವಂ ಮನ್ಯಮಾನಾಸ್ತೇ ಸಾಶಂಕಾ ರಾಜ್ಞೋ

ಯೋದ್ಧಭಿರ್ಹನ್ಯತೇ . ಉಕ್ತಂಚ -

ನಿರ್ವಿಷೇಣಾಪಿ ಸರ್ಪೇಣ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಮಹತೀ ಘಣಾ .

ವಿಷಂ ಭವತು ವಾ ಮಾಭೂತ್ಪಣಾಟೋಪೋ ಭಯಂಕರಃ .. 225..

ಅಥ ಯದಿ ಮಮ ಸ್ಥಾನಾರ್ಥಮುದ್ಯತಸ್ಯ ಮೃತ್ಯುರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ತದಪಿ

ಸುಂದರತರಂ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಗವಾಮರ್ಥೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಥೇ ಸ್ವಾಮ್ಯರ್ಥೇ ಸ್ವೀಕೃತೇಽಥವಾ .

ಸ್ಥಾನಾರ್ಥೇ ಯಸ್ಯಜೇತ್ ಪ್ರಾಣಾಂಸ್ತಸ್ಯ ಲೋಕಾಃ ಸನಾತನಾಃ .. 226..

ಚಂದ್ರೇ ಮಂಡಲಸಂಸ್ಥೇ ವಿಗ್ರಹ್ಯತೇ ರಾಹುಣಾ ದಿನಾಧೀಶಃ .

ಶರಣಾಗತೇನ ಸಾರ್ಥಂ ವಿಪದಪಿ ತೇಜಸ್ವಿನಾಂ ಶ್ಲಾಘ್ಯಾ .. 227..

ಏವಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೂಷೇ ದಂತಧಾವನಂ ಕೃತ್ವಾ ತಾಂ ಪ್ರೋವಾಚ -

ಸುಭಗೇ ಸಮಸ್ತೈಃ ಶತ್ರುಭಿರ್ಹತ್ಯೈರನ್ನಂ ಪಾನಂ ಚಾಸ್ವಾದಯಿಷ್ಯಾಮಿ .

ಕಿಂ ಬಹುನಾ ತ್ವಯಾಪಿ ಸಹ ಸಂಗಮಂ ತತಃ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ . ಪರಂ
 ವಾಚ್ಯಸ್ತ್ವಯಾತ್ಮಪಿತಾ ಯತ್ರಭಾತೇ ಪ್ರಭೂತೇನ ಸೈನ್ಯೇನ ಸಹ
 ನಗರಾನ್ನಿಷ್ಕ್ರಮ್ಯ ಯೋಧ್ಯವ್ಯಂ . ಅಹಂ ಚಾಕಾಶಸ್ಥಿತ ಏವ
 ಸರ್ವಾಂಸ್ತಾನ್ನಿಸ್ತೇಜಸಃ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ . ಪಶ್ಚಾತ್ಸುಖೇನ ಭವತಾ
 ಹಂತವ್ಯಾಃ . ಯದಿ ಪುನರಹಂ ತಾನ್ಸ್ವಯಮೇವ ಸೂದಯಾಮಿ ತತ್ತೇಷಾಂ
 ಪಾಪಾತ್ಮನಾಂ ವೈಕುಂಠೀಯಾ ಗತಿಃ ಸ್ಯಾತ್ . ತಸ್ಮಾತ್ತೇ ತಥಾ ಕರ್ತವ್ಯಾ
 ಯಥಾ ಪಲಾಯಂತೋ ಹನ್ಯಮಾನಾಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ನ ಗಚ್ಛಂತಿ . ಸಾಪಿ ತದಾಕರ್ಣ್ಯ
 ಪಿತುಃ ಸಮೀಪಂ ಗತ್ವಾ ಸರ್ವಂ ವೃತ್ತಾಂತಂ ನ್ಯವೇದಯತ್ . ರಾಜಾಪಿ ತಸ್ಯಾ
 ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರದ್ಧಧಾನಃ ಪ್ರತ್ಯೂಷೇ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಸಮುನ್ನದ್ಧಸೈನ್ಯೋ
 ಯುದ್ಧಾರ್ಥಂ ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮ . ಕೌಲಿಕೋಽಪಿ ಮರಣೇ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಶ್ಚಾಪ-
 ಪಾಣಿರ್ಗಗನಗತಿರ್ಗರುಡಾರೂಢೋ ಯುದ್ಧಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ಅತ್ರಾಂತರೇ
 ಭಗವತಾ ನಾರಾಯಣೇನಾತೀತಾನಾಗತವರ್ತಮಾನವೇದಿನಾ ಸ್ಮೃತಮಾತ್ರೋ
 ವೈನತೀಯಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೋ ವಿಹಸ್ಯ ಪೋಕ್ಷಃ - ಭೋ ಗರುತ್ಮನ್ ಜಾನಾಸಿ ತ್ವಂ
 ಯನ್ಮಮ ರೂಪೇಣ ಕೌಲಿಕೋ ದಾರುಮಯಗರುಡೇ ಸಮಾರೂಢೋ
 ರಾಜಕನ್ಯಾಂ

ಕಾಮಯತೇ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ - ದೇವ ಸರ್ವಂ ಜ್ಞಾಯತೇ ತಚ್ಚೇಷ್ಟಿತಂ . ತತ್ ಕಿಂ
 ಕುರ್ಮಃ ಸಾಂಪ್ರತಂ . ಶ್ರೀಭಗವಾನಾಹ - ಅದ್ಯ ಕೌಲಿಕೋ ಮರಣೇ
 ಕೃತನಿಶ್ಚಯೋ ವಿಹಿತನಿಯಮೋ ಯುದ್ಧಾರ್ಥೇ ವಿನಿರ್ಗತಃ ಸ ನೂನಂ ಪ್ರಧಾನ-
 ಕ್ಷತ್ರಿಯೈರ್ಮಿಲಿತಾ ವಾಸುದೇವೋ ಗರುಡಶ್ಚ ನಿಪಾತಿತಃ . ತತಃ ಪರಂ
 ಲೋಕೋಽಯಮಾವಯೋಃ ಪೂಜಾಂ ನ ಕರಿಷ್ಯತಿ . ತತಸ್ತ್ವಂ ದ್ರುತತರಂ ತತ್ರ
 ದಾರುಮಯಗರುಡೇ ಸಂಕ್ರಮಣಂ ಕುರು . ಅಹಮಪಿ ಕೌಲಿಕಶರೀರೇ ಪ್ರವೇಶಂ
 ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ . ಯೇನ ಸ ಶತ್ರುನ್ವಾಪಾದಯತಿ . ತತಶ್ಚ

ಶತ್ರುವಧಾದಾವಯೋರ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವೃದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾತ್ . ಅಥ ಗರುಡೇ ತಥೇತಿ
 ಪ್ರತಿವನ್ನೇ ಶ್ರೀಭಗವನ್ನಾರಾಯಣಸ್ತಚ್ಚರೀರೇ ಸಂಕ್ರಮಣಮಕರೋತ್ .
 ತತೋ ಭಗವನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇನ ಗಗನಸ್ಥಃ ಸ ಕೌಲಿಕಃ ಶಂಖಚಕ್ರ-

ಗದಾಚಾಪಚಿಹ್ನಿತಃ ಕ್ಷಣಾದೇವ ಲೀಲಯೈವ ಸಮಸ್ತಾನಪಿ ಪ್ರಧಾನ-
 ಕ್ಷತ್ರಿಯಾನ್ನಿಸ್ತೇಜಸಶ್ಚಕಾರ . ತತಸ್ತೇನ ರಾಜ್ಞಾ ಸ್ವಸೈನ್ಯಪರಿವೃತೇನ
 ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಜಿತಾ ನಿಹತಾಶ್ಚ ತೇ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಶತ್ರವಃ . ಜಾತಶ್ಚ ಲೋಕಮಧ್ಯೇ
 ಪ್ರವಾದೋ ಯಥಾಸನೇನ ವಿಷ್ಣುಜಾಮಾತೃಪ್ರಭಾವೇಣ ಸರ್ವೇ ಶತ್ರವೋ ನಿಹತಾ
 ಇತಿ . ಕೌಲಿಕೋಽಪಿ ತಾನ್ವತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಮುದಿತಮನಾ ಗಗನಾದವತೀರ್ಣಃ
 ಸನ್ ಯಾವದ್ ರಾಜಾಮಾತ್ಯಪೌರಲೋಕಾಸ್ತಂ ನಗರವಾಸ್ತವ್ಯಂ ಕೌಲಿಕಂ

ಪಶ್ಯಂತಿ ತತಃ ಪೃಷ್ಠಃ ಕಿಮೇತದಿತಿ . ತತಃ ಸೋಽಪಿ ಮೂಲಾದಾರಭ್ಯ ಸರ್ವಂ
 ಪ್ರಾಗ್ವೃತ್ತಾಂತಂ ನ್ಯವೇದಯತ್ . ತತಶ್ಚ ಕೌಲಿಕಸಾಹಸಾನುರಂಜಿತಮನಸಾ
 ಶತ್ರುವಧಾದವಾಪ್ತತೇಜಸಾ ರಾಜ್ಞಾ ಸಾ ರಾಜಕನ್ಯಾ ಸಕಲಜನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ
 ವಿವಾಹವಿಧಿನಾ ತಸ್ಮೈ ಸಮರ್ಪಿತಾ ದೇಶಶ್ಚ ಪ್ರದತ್ತಃ . ಕೌಲಿಕೋಽಪಿ ತಯಾ
 ಸಾರ್ಥಂ ಪಂಚಪ್ರಕಾರಂ ಜೀವಲೋಕಸಾರಂ ವಿಷಯಸುಖಮನುಭವನ್ಮಾಲಂ
 ನಿನಾಯ . ಅತಸ್ತೂಚ್ಯತೇ ಸುಪ್ರಯುಕ್ತಸ್ಯ ದಂಭಸ್ಯೇತಿ . ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಕರಟಕ
 ಆಹ - ಭದ್ರ ಅಸ್ತ್ವೇವಂ . ಪರಂ ತಥಾಪಿ ಮಹನ್ನೇ ಭಯಂ . ಯತೋ
 ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ಸಂಜೀವಕೋ ರೌದ್ರಶ್ಚ ಸಿಂಹಃ . ಯದ್ಯಪಿ ತೇ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಾಗಲ್ಬ್ಯಂ
 ತಥಾಪಿ ತ್ವಂ ಪಿಂಗಲಕಾತ್ತಂ ವಿಯೋಜಯಿತುಮಸಮರ್ಥ ಏವ . ದಮನಕ ಆಹ -
 ಭ್ರಾತಃ ಅಸಮರ್ಥೋಽಪಿ ಸಮರ್ಥ ಏವ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಉಪಾಯೇನ ಹಿ ಯಚ್ಚಕ್ಯಂ ನ ತಚ್ಚಕ್ಯಂ ಪರಾಕ್ರಮ್ಯಃ .
 ಕಾಕೀ ಕನಕಸೂತ್ರೇಣ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪಮಘಾತಯತ್ .. 228..
 ಕರಟಕ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 6

ವಾಯಸದಂಪತಿಕಥಾ .

ಅಸ್ತಿ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ಪ್ರದೇಶೇ ಮಹಾನ್ವ್ಯಗ್ರೋಧಪಾದಪಃ . ತತ್ರ ವಾಯಸ-
 ದಂಪತೀ ಪ್ರತಿವಸತಃ ಸ್ಮ . ಅಥ ತಯೋಃ ಪ್ರಸವಕಾಲೇ ವೃಕ್ಷವಿವರಾನ್ನಿ-
 ಷ್ಠ್ಯಮ್ಯ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪಃ ಸದೈವ ತದಪತ್ಯಾನಿ ಭಕ್ಷಯತಿ . ತತಸ್ತೌ
 ನಿರ್ವೇದಾದನ್ಯವೃಕ್ಷಮೂಲನಿವಾಸಿನಂ ಪ್ರಿಯಸುಹೃದಂ ಶೃಗಾಲಂ
 ಗತ್ವೋಚತುಃ - ಭದ್ರ ಕಿಮೇವಂವಿಧೇ ಸಂಜಾತ ಆವಯೋಃ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಭವತಿ .
 ಏವಂ ತಾವದ್ಬುಷ್ಟಾತ್ಕಾ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪೋ ವೃಕ್ಷವಿವರಾನ್ನಿರ್ಗತ್ಯಾವಯೋ-
 ಬಾರ್ಲಕಾನ್ಭಕ್ಷಯತಿ . ತತ್ಕಥ್ಯತಾಂ ತದ್ರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಕಶ್ಚಿದುಪಾಯಃ .
 ಯಸ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ನದೀತೀರೇ ಭಾರ್ಯಾ ಚ ಪರಸಂಗತಾ .
 ಸಸರ್ಪೇ ಚ ಗೃಹೇ ವಾಸಃ ಕಥಂ ಸ್ಯಾತ್ತಸ್ಯ ನಿರ್ವೃತಿಃ .. 229..

ಅನ್ಯಚ್ಚ -

ಸರ್ಪಯುಕ್ತೇ ಗೃಹೇ ವಾಸೋ ಮೃತ್ಯುರೇವ ನ ಸಂಶಯಃ .
 ಯದ್ಭ್ರಾಮಾಂತೇ ವಸೇತ್ಸರ್ಪಸ್ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರಾಣಸಂಶಯಃ .. 230..
 ಅಸ್ಮಾಕಮಪಿ ತತ್ರಸ್ಥಿತಾನಾಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಪ್ರಾಣಸಂಶಯಃ . ಸ ಆಹ -
 ನಾತ್ರ ವಿಷಯೇ ಸ್ವಲ್ಪೋಽಪಿ ವಿಷಾದಃ ಕಾರ್ಯಃ . ನೂನಂ ಸ ಲುಬ್ಧೋ
 ನೋಪಾಯಮಂತರೇಣ ವಧ್ಯಃ ಸ್ಯಾತ್ .

ಉಪಾಯೇನ ಜಯೋ ಯಾದೃಗ್ರಿಪೋಸ್ತಾದೃಜ್ಞ್ ನ ಹೇತಿಭಿಃ .
ಉಪಾಯಜ್ಞೋಽಲ್ಪಕಾಯೋಽಪಿ ನ ಶೂರೈಃ ಪರಿಭೂಯತೇ .. 231..
ತಥಾ ಚ -

ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಬಹುನ್ಮತ್ಸ್ಯಾನುತ್ತಮಾಧಮಮಧ್ಯಮಾನ್ .
ಅತಿಲೌಲ್ಯಾದ್ಭಕಃ ಕಶ್ಚಿನ್ಮೃತಃ ಕರ್ಕಟಕಗ್ರಹಾತ್ .. 232..
ತಾವೂಚತುಃ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 7

ಬಕಕುಲೀರಕಕಥಾ .

ಅಸ್ತಿ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ವನಪ್ರದೇಶೇ ನಾನಾಜಲಚರಸನಾಥಂ ಮಹತ್ಸರಃ . ತತ್ರ
ಚ ಕೃತಾಶ್ರಯೋ ಬಕ ಏಕೋ ವೃದ್ಧಭಾವಮುಪಾಗತೋ ಮತ್ಸ್ಯಾನ್ವ್ಯಾಪಾದ-
ಯಿತುಮಸಮರ್ಥಃ . ತತಶ್ಚ ಕ್ಷುತ್ಕ್ವಾಮಕಂಠಃ ಸರಸ್ತೀರ ಉಪವಿಷ್ಣೋ
ಮುಕ್ತಾಫಲಪ್ರಕರಸದೃಶೈರಶ್ರುಪ್ರವಾಹೈರ್ಧರಾತಲಮಭಿಷಿಂಚನ್
ರುರೋದ . ಏಕಃ ಕುಲೀರಕೋ ನಾನಾಜಲಚರಸಮೇತಃ ಸಮೇತ್ಯ ತಸ್ಯ ದುಃಖೇನ
ದುಃಖಿತಃ ಸಾದರಮಿದಮೂಚೇ - ಮಾಮ ಕಿಮದ್ಯ ತ್ವಯಾ ನಾಹಾರವೃತ್ತಿ-
ರನುಷ್ಠೀಯತೇ . ಕೇವಲಮಶ್ರುಪೂರ್ಣನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಸನಿಃಶ್ವಾನೇನ
ಸ್ಥೀಯತೇ . ನ ಆಹ - ವತ್ಸ ಸತ್ಯಮುಪಲಕ್ಷಿತಂ ಭವತಾ . ಮಯಾ ಹಿ
ಮತ್ಸ್ಯಾದನಂ ಪ್ರತಿ ಪರಮವೈರಾಗ್ಯತಯಾ ಸಾಂಪ್ರತಂ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶನಂ
ಕೃತಂ . ತೇನಾಹಂ ಸಮೀಪಾಗತಾನಪಿ ಮತ್ಸ್ಯಾನ್ವ ಭಕ್ಷಯಾಮಿ .
ಕುಲೀರಕಸ್ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಪ್ರಾಹ - ಮಾಮ ಕಿಂ ತದ್ವೈರಾಗ್ಯಕಾರಣಂ . ಸ
ಪ್ರಾಹ - ವತ್ಸ ಅಹಮಸ್ಮಿನ್ನರಸಿ ಜಾತೋ ವೃದ್ಧಿಂ ಗತಶ್ಚ .
ತನ್ಮಯೈತಚ್ಚುತಂ ಯದ್ವಾ ದಶವರ್ಷಿಕೃನಾವೃಷ್ಟಿಃ ಸಂಪದ್ಯತೇ
ಲಗ್ನಾ . ಕುಲೀರಕ ಆಹ - ಕಸ್ಮಾತ್ಚುತಂ . ಬಕ ಆಹ -
ದೈವಜ್ಞಮುಖಾತ್ . ಏಷ ಶನೈಶ್ಚರೋ ಹಿ ರೋಹಿಣೀಶಕಟಂ ಭಿತ್ವಾ ಭೌಮಂ
ಶಕ್ರಂ ಚ ಪ್ರಯಾಸ್ಯತಿ . ಉಕ್ತಂಚ ವರಾಹಮಿಹಿರೇಣ -
ಯದಿ ಭಿಂತೇ ಸೂರ್ಯಸುತೋ ರೋಹಿಣ್ಯಾಃ ಶಕಟಮಿಹ ಲೋಕೇ .
ದ್ವಾದಶವರ್ಷಾಣಿ ತದಾ ನ ಹಿ ವರ್ಷತಿ ವಾಸವೋ ಭೂಮೌ .. 233..

ತಥಾ ಚ -

ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯೇ ಶಕಟೇ ಭಿನ್ನೇ ಕೃತ್ವೈವ ಪಾತಕಂ ವಸುಧಾ .
ಭಸ್ಮಾಸ್ಥಿಶಕಲಾಕೀರ್ಣಾ ಕಾಪಾಲಿಕಮಿವ ವ್ರತಂ ಧತ್ತೇ .. 234..

ತಥಾ ಚ -

ರೋಹಿಣೀಶಕಟಮರ್ಕನಂದನಶ್ಚೇದ್ಭಿನ್ನತ್ತಿ ರುಧಿರೋಽಥವಾ ಶಶೀ .
 ಕಿಂ ವದಾಮಿ ತದನಿಷ್ಟಸಾಗರೇ ಸರ್ವಲೋಕಮುಪಯಾತಿ ಸಂಕ್ಷಯಃ .. 235..
 ರೋಹಿಣೀಶಕಟಮಧ್ಯಸಂಸ್ಥಿತೇ ಚಂದ್ರಮಸ್ಯ ಶರಣೇಕೃತಾ ಜನಾಃ .
 ಕ್ವಾಪಿ ಯಾಂತಿ ಶಿಶುಪಾಚಿತಾಶನಾಃ ಸೂರ್ಯತಪ್ತಭಿದುರಾಂಬುಪಾಯಿನಃ .. 236..
 ತದೇತತ್ತರಃ ಸ್ವಲ್ಪತೋಯಂ ವರ್ತತೇ . ಶೀಘ್ರಂ ಶೋಷಂ ಯಾಸ್ಯತಿ . ಅಸ್ಮಿನ್
 ಶುಷ್ಕೇ ಯೈಃ ಸಹಾಹಂ ವೃದ್ಧಿಂ ಗತಃ ಸದೈವ ಕ್ರೀಡಿತಶ್ಚ ತೇ ಸರ್ವೇ
 ತೋಯಾಭಾವಾನ್ನಾಶಂ ಯಾಸ್ಯಂತಿ . ತತ್ತೇಷಾಂ ವಿಯೋಗಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಹಮ-
 ಸಮರ್ಥಃ . ತೇನೈತತ್ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶನಂ ಕೃತಂ . ಸಾಂಪ್ರತಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ
 ಸ್ವಲ್ಪಜಲಾಶಯಾನಾಂ ಜಲಚರಾ ಗುರುಜಲಾಶಯೇಷು ಸ್ವಸ್ವಜನ್ಯೇನೀಯಂತೇ .
 ಕೇಚಿಚ್ಚ ಮಕರಶಿಶುಮಾರಜಲಹಸ್ತಿಪ್ರಭೃತಯಃ ಸ್ವಯಮೇವ ಗಚ್ಛಂತಿ .
 ಅತ್ರ ಪುನಃ ಸರಸಿ ಯೇ ಜಲಚರಾಸ್ತೇ ನಿಶ್ಚಿಂತಾಃ ಸಂತಿ ತೇನಾಹಂ
 ವಿಶೇಷಾದ್ರೋದಿಮಿ ಯದ್ಭೀಜಶೇಷಮಾತ್ರಮಪ್ಯತ್ರ ನೋದ್ಧರಿಷ್ಯತಿ . ತತಃ
 ಸ ತದಾಕರ್ಣ್ಯಾನೈಷಾಮಪಿ ಜಲಚರಾಣಾಂ ತತ್ತಸ್ಯ ವಚನಂ
 ನಿವೇದಯಾಮಾಸ . ಅಥ ತೇ ಸರ್ವೇ ಭಯತ್ರಸ್ತಮನಸೋ ಮತ್ಸ್ಯಕಚ್ಚಪ-
 ಪ್ರಭೃತಯಸ್ತಮಭ್ಯುಪೇತ್ಯ ಪಪ್ರಚ್ಛುಃ - ಮಾಮ ಅಸ್ಮಿ ಕಶ್ಚಿದುಪಾಯೋ
 ಯೇನಾಸ್ಮಾಕಂ ರಕ್ಷಾ ಭವತಿ . ಬಕ ಆಹ - ಅಸ್ಯಸ್ಯ ಜಲಾಶಯಸ್ಯ
 ನಾತಿದೂರೇ ಪ್ರಭೂತಜಲಸನಾಥಂ ಸರಃ ಪದ್ಮಿನೀಖಂಡಮಂಡಿತಂ
 ಯಚ್ಚತುವಿಂಶತ್ಯಪಿ ವರ್ಷಾಣಾಮವೃಷ್ಟ್ಯಾ ನ ಶೋಷಮೇಷ್ಯತಿ . ತದ್ಯದಿ
 ಮಮ ಪೃಷ್ಠಂ ಕಶ್ಚಿದಾರೋಹತಿ ತದಹಂ ತಂ ತತ್ರ ನಯಾಮಿ . ಅಥ ತೇ
 ತತ್ರ ವಿಶ್ವಾಸಮಾಪನ್ನಾಃ ತಾತ ಮಾತುಲ ಭ್ರಾತಃ ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಾ ಅಹಂ
 ಪೂರ್ವಮಹಂ ಪೂರ್ವಮಿತಿ ಸಮಂತಾತ್ಪರಿತಸ್ಥಃ . ಸೋಽಪಿ ದುಷ್ಟಾಶಯಃ
 ಕ್ರಮೇಣ ತಾನ್ವೃಷ್ಟ ಆರೋಪ್ಯ ಜಲಾಶಯಸ್ಯ ನಾತಿದೂರೇ ಶಿಲಾಂ
 ಸಮಾಸಾದ್ಯ ತಸ್ಯಾಮಾಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಭೂಯೋಽಪಿ
 ಜಲಾಶಯಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಜಲಚರಾಣಾಂ ಮಿಥ್ಯಾವಾರ್ತಾಸಂದೇಶಕ್ಕೆ-
 ಮನಾಂಸಿ ರಂಜಯನ್ನಿತ್ಯಮೇವಾಹಾರವೃತ್ತಿಮಕರೋತ್ . ಅನ್ಯಸ್ಮಿಂದಿನೇ ಚ
 ಕುಲೀರಕೇಣೋಕ್ತಃ - ಮಾಮ ಮಯಾ ಸಹ ತೇ ಪ್ರಥಮಃ ಸ್ನೇಹಸಂಭಾಷಃ
 ಸಂಜಾತಃ . ತತ್ಕಿಂ ಮಾಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯಾನ್ಯಾನ್ನಯಸಿ . ತಸ್ಮಾದದ್ಯ ಮೇ
 ಪ್ರಾಣತ್ರಾಣಂ ಕುರು . ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಸೋಽಪಿ ದುಷ್ಟಾಶಯಶ್ಚಿಂತಿತವಾನ್ -
 ನಿರ್ವಿಣ್ಣೋಽಹಂ ಮತ್ಸ್ಯಮಾಂಸಾದನೇನ ತದದ್ಯೈನಂ ಕುಲೀರಕಂ
 ವ್ಯಂಜನಸ್ಥಾನೇ ಕರೋಮಿ . ಇತಿ ವಿಚಿಂತ್ಯ ತಂ ಪೃಷ್ಠೇ ಸಮಾರೋಪ್ಯ ತಾಂ
 ವಧ್ಯಶಿಲಾಮುದ್ಧಿಶ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ಕುಲೀರಕೋಽಪಿ ದೂರಾದೇವಾಸ್ಥಿವರ್ಪತಂ

ಶಿಲಾಶ್ರಯಮವಲೋಕ್ಯ ಮಸ್ತಾಸ್ಥೀನಿ ಪರಿಜ್ಞಾಯ ತಮಪೃಚ್ಛತ್ -
ಮಾಮ ಕಿಯದ್ಗೋರೇ ಸ ಜಲಾಶಯಃ . ಮದೀಯಭಾರೇಣಾತಿಶ್ರಾಂತಸ್ತ್ವಂ .
ತತ್ ಕಥಯ . ಸೋಽಪಿ ಮಂದಧೀರ್ಜಲಚರೋಽಯಮಿತಿ ಮತ್ವಾ ಸ್ಥಲೇ ನ
ಪ್ರಭವತೀತಿ
ಸಸ್ಮಿತವಿದಮಾಹ - ಕುಲೀರಕ ಕುತೋಽನ್ಯೋ ಜಲಾಶಯಃ . ಮಮ
ಪ್ರಾಣಯಾತ್ರೇಯಂ . ತಸ್ಮಾತ್ಸ್ಮರ್ಯತಾಮಾತ್ಮನೋಽಭೀಷ್ಟದೇವತಾ .
ತ್ವಾಮಪ್ಯನ್ಯಾಂ ಶಿಲಾಯಾಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ಇತ್ಯುಕ್ತವತಿ
ತಸ್ಮಿನ್ಸ್ವವದನದಂಶದ್ವಯೇನ ಮೃಣಾಲನಾಲಧವಲಾಯಾಂ
ಮೃದುಗ್ರೀವಾಯಾಂ ಗೃಹೀತೋ ಮೃತಶ್ಚ . ಅಥ ಸ ತಾಂ ಬಕಗ್ರೀವಾಂ
ಸಮಾದಾಯ ಶನ್ಯೈಃ ಶನ್ಯೈಸ್ತಜ್ಜಲಾಶಯಮಾಸಸಾದ . ತತಃ ಸರ್ವೈರೇವ
ಜಲಚರೈಃ ಪೃಷ್ಟಃ - ಭೋಃ ಕುಲೀರಕ ಕಿಂ ನಿವೃತ್ತಸ್ತ್ವಂ . ಸ
ಮಾತುಲೋಽಪಿ ನಾಯಾತಃ . ತತ್ ಕಿಂ ಚಿರಯತಿ . ವಯಂ ಸರ್ವೇ ಸೋತ್ಪುಕಾಃ
ಕೃತಕ್ಷಣಾಸ್ತಿಷ್ಠಾಮಃ . ಏವಂ ತ್ರೈರಭಿಹಿತೇ ಕುಲೀರಕೋಽಪಿ ವಿಹಸ್ಯೋವಾಚ -
ಮೂರ್ಖಾಃ ಸರ್ವೇ ಜಲಚರಾಸ್ತೇನ ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿನಾ ವಂಚಯಿತ್ವಾ ನಾತಿದೂರೇ
ಶಿಲಾತಲೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ಭಕ್ಷಿತಾಃ . ತನ್ ಮಮಾಯುಃಶೇಷತಯಾ ತಸ್ಯ
ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕಸ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಗ್ರೀವೇಯಂ ಆನೀತಾ . ತದ್ ಅಲಂ
ಸಂಭ್ರಮೇಣ . ಅಧುನಾ ಸರ್ವಜಲಚರಾಣಾಂ ಕ್ಷೇಮಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ .
ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ - ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಬಹುನ್ಮತ್ಸ್ಯಾನಿತಿ . ವಾಯಸ ಆಹ -
ಭದ್ರ ತತ್ಕಥಯ ಕಥಂ ಸ ದುಷ್ಟಸರ್ಪೋ ವಧಮುಪೈಷ್ಯತಿ . ಶೃಗಾಲ
ಆಹ - ಗಚ್ಛತು ಭವಾನ್ ಕಂಚಿನ್ನಗರಂ ರಾಜಾಧಿಷ್ಠಾನಂ . ತತ್ರ
ಕಸ್ಯಾಪಿ ಧನಿನೋ ರಾಜಾಮಾತ್ಯಾದೇಃ ಪ್ರಮಾದಿನಃ ಕನಕಸೂತ್ರಂ ಹಾರಂ
ವಾ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತತ್ಕೋಟರೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ ಯೇನ ಸರ್ಪಸ್ತದ್ರಹಣೇನ ವದ್ಯತೇ .
ತತ್ಕ್ಷಣಾತ್ಕಾಕಃ ಕಾಕೀ ಚ ತದಾಕರ್ಣ್ಯಾತ್ಕೇಚ್ಚಯೋತ್ಪತಿತೌ . ತತಶ್ಚ
ಕಾಕೀ ಕಿಂಚಿತ್ಪರಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯಾವತ್ಪಶ್ಯತಿ ತಾವತ್ತನ್ಮದ್ಯೇ ಕಸ್ಯಚಿದ್ರಾಜ್ಞೋ-
ಽನ್ತಃಪುರಂ ಜಲಾಸನ್ನಂ ನ್ಯಸ್ತಕನಕಸೂತ್ರಂ ಮುಕ್ತಮುಕ್ತಾಹಾರ-
ವಸ್ತುಭರಣಂ ಜಲಕ್ರೀಡಾಂ ಕುರುತೇ . ಅಥ ಸಾ ವಾಯಸೀ ಕನಕಸೂತ್ರ-
ಮೇಕಮಾದಾಯ ಸ್ವಗೃಹಾಭಿಮುಖಂ ಪ್ರತಸ್ಥೇ . ತತಶ್ಚ ಕಂಚುಕಿನೋ
ವರ್ಷವರಾಶ್ಚ ತನ್ನೀಯಮಾನಮುಪಲಕ್ಷ್ಯ ಗೃಹೀತಲಗುಡಾಃ
ಸತ್ತರಮನುಯಯುಃ . ಕಾಕ್ಯಪಿ ಸರ್ಪಕೋಟರೇ ತತ್ಕನಕಸೂತ್ರಂ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ
ಸುದೂರಮವಸ್ಥಿತಾ . ಅಥ ಯಾವದ್ರಾಜಪುರುಷಾಸ್ತಂ ವೃಕ್ಷಮಾರುಹ್ಯ
ತತ್ಕೋಟರಮವಲೋಕಯಂತಿ ತಾವತ್ಕೃಷ್ಟಸರ್ಪಃ ಪ್ರಸಾರಿತಭೋಗಸ್ತಿಷ್ಠತಿ .

ತತಸ್ತಂ ಲಗುಡಪ್ರಹಾರೇಣ ಹತ್ವಾ ಕನಕಸೂತ್ರಮಾದಾಯ ಯಥಾಭಿಲಷಿತಂ
 ಸ್ಥಾನಂ ಗತಾಃ . ವಾಯಸದಂಪತ್ಯಪಿ ತತಃ ಪರಂ ಸುಖೇನ ವಸತಃ .
 ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ ಉಪಾಯೇನ ಹಿ ಯತ್ಕುರ್ಯಾದಿತಿ . ತನ್ನ ಕಿಂಚಿದಿಹ
 ಬುದ್ಧಿಮತಾಮಸಾಧ್ಯಮಸ್ತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಯಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿರ್ಬಲಂ ತಸ್ಯ ನಿರ್ಬುಧ್ಧೇಸ್ತು ಕುತೋ ಬಲಂ .
 ವನೇ ಸಿಂಹೋ ಮದೋನ್ಮತ್ತಃ ಶಶಕೇನ ನಿಪಾತಿತಃ .. 237..
 ಕರಟಕ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸ ಆಹ -

ಕಥಾ 8

ಭಾಸುರಕಾಖ್ಯಸಿಂಹಕಥಾ .
 ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ವನೇ ಭಾಸುರಕೋ ನಾಮ ಸಿಂಹಃ ಪ್ರತಿವಸತಿ ಸ್ಮ . ಅಥಾಸೌ
 ವೀರ್ಯಾತಿರೇಕಾನ್ನಿತ್ಯಮೇವಾನೇಕಾನ್ಮೃಗಶಶಕಾದೀನ್ವ್ಯಾಪಾದಯ-
 ನ್ನೋಪರರಾಮ . ಅಥಾನ್ಯೇದ್ಯುಸ್ತದ್ವನಜಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಾರಂಗವರಾಹಮಹಿಷ-
 ಶಶಕಾದಯೋ ಮಿಲಿತ್ವಾ ತಮಭ್ಯುಪೇತ್ಯ ಪ್ರೋಚುಃ - ಸ್ವಾಮಿನ್ಕಿಮನೇನ
 ಸಕಲಮೃಗವಧೇನ ನಿತ್ಯಮೇವ ಯತಸ್ತವೈಕೇನಾಪಿ ಮೃಗೇಣ ತೃಪ್ತಿರ್ಭವತಿ
 ತತ್ತ್ವಿಯತಾಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಸಹ ಸಮಯಧರ್ಮಃ . ಅದ್ಯಪ್ರಭೃತಿ
 ತವಾತ್ರೋಪವಿಷ್ಣುಸ್ಯ ಜಾತಿಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರತಿದಿನಮೇಕೋ ಮೃಗೋ ಭಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ
 ಸಮೇಷ್ಯತಿ . ಏವಂ ಕೃತೇ ತವ ತಾವತ್ಪ್ರಾಣಯಾತ್ರಾ ಕ್ಲೇಶಂ ವಿನಾಸಪಿ
 ಭವಿಷ್ಯತಿ . ಅಸ್ಮಾಕಂ ಚ ಪುನಃ ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದನಂ ನ ಸ್ಯಾತ್ . ತದೇಷ
 ರಾಜಧರ್ಮೋಽನುಷ್ಠೀಯತಾಂ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಶನೈಃ ಶನೈಶ್ಚ ಯೋ ರಾಜ್ಯಮುಪಭುಂಕ್ಷೇ ಯಥಾಬಲಂ .
 ರಸಾಯನಮಿವ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸ ಪುಷ್ಟಿಂ ಪರಮಾಂ ವ್ರಜೇತ್ .. 238..
 ವಿಧಿನಾ ಮಂತ್ರಯುಕ್ತೇನ ರೂಕ್ಷಾಪಿ ಮಥಿತಾಪಿ ಚ .
 ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ಫಲಂ ಭೂಮಿರರಣೇವ ಹುತಾಶನಂ .. 239..
 ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪಾಲನಂ ಶಸ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಗಕೋಶಸ್ಯ ವರ್ಧನಂ .
 ಪೀಡನಂ ಧರ್ಮನಾಶಾಯ ಪಾಪಾಯಾಯಶನೇ ಸ್ಥಿತಂ .. 240..
 ಗೋಪಾಲೇನ ಪ್ರಜಾಧೇನೋರ್ವಿತ್ತದುಗ್ಧಂ ಶನೈಃ ಶನೈಃ .
 ಪಾಲನಾತ್ಪೋಷಣಾದ್ಯಾಹ್ಯಂ ನ್ಯಾಯ್ಯಾಂ ವೃತ್ತಿಂ ಸಮಾಚರೇತ್ .. 241..
 ಅಜಾಮಿವ ಪ್ರಜಾಂ ಮೋಹಾದ್ಯೋ ಹನ್ಯಾತ್ ಪೃಥಿವೀಪತಿಃ .
 ತಸ್ಯೈಕಾ ಜಾಯತೇ ತೃಪ್ತರ್ನ ದ್ವಿತೀಯಾ ಕಥಂಚನ .. 242..
 ಫಲಾರ್ಥೇ ನೃಪತಿರ್ಲೋಕಾನ್ಪಾಲಯೇದ್ಯತ್ನಮಾಸ್ಥಿತಃ .

ದಾನಮಾನಾದಿತೋಯೇನ ಮಾಲಾಕಾರೋಽಜ್ಞುರಾನಿವ .. 243..

ನೃಪದೀಪೋ ಧನಸ್ನೇಹಂ ಪ್ರಜಾಭ್ಯಃ ಸಂಹರನ್ನಪಿ .

ಆಂತರಸ್ಥೈರ್ಗುಣೈಃ ಶುಭೈರ್ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ನೈವ ಕೇನಚಿತ್ .. 244..

ಯಥಾ ಗೌರ್ದುಹ್ಯತೇ ಕಾಲೇ ಪಾಲ್ಯತೇ ಚ ತಥಾ ಪ್ರಜಾ .

ಸಿಚ್ಯತೇ ಚೇಯತೇ ಚೈವ ಲತಾ ಪುಷ್ಪಫಲಪ್ರದಾ .. 245..

ಯಥಾ ಬೀಜಾಂಕುರಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಃ ಪ್ರಯತ್ನೇನಾಭಿರಕ್ಷಿತಃ .

ಫಲಪ್ರದೋ ಭವೇತ್ಕಾಲೇ ತದ್ವಲ್ಲೋಕಃ ಸುರಕ್ಷಿತಃ .. 246..

ಹಿರಣ್ಯಧಾನ್ಯರತ್ನಾನಿ ಯಾನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ .

ತಥಾನ್ಯದಪಿ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಜಾಭ್ಯಃ ಸ್ಯಾನ್ಮಹೀಪತೇಃ .. 247..

ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಕರ್ತಾರಃ ಪ್ರವರ್ಧಂತೇ ನರೇಶ್ವರಾಃ .

ಲೋಕಾನಾಂ ಸಂಕ್ಷಯಾಚ್ಛೈವ ಕ್ಷಯಂ ಯಾಂತಿ ನ ಸಂಶಯಃ .. 248..

ಅಥ ತೇಷಾಂ ತದ್ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಭಾಸುರಕ ಆಹ - ಅಹೋ ಸತ್ಯಮಭಿಹಿತಂ

ಭವದ್ಧಿಃ . ಪರಂ ಯದಿ ಮಮೋಪವಿಷ್ಣುಸ್ಯಾತ್ರ ನಿತ್ಯಮೇವ ನೈಕಃ ಶ್ವಾಪದಃ

ಸಮಾಗಮಿಷ್ಯತಿ . ತನ್ನೂನಂ ಸರ್ವಾನಪಿ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ಅಥ ತೇ ತಥೈವ

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ನಿರ್ವೃತಿಭಾಜಸ್ತತ್ತ್ವೈವ ವನೇ ನಿರ್ಭಯಾಃ ಪರ್ಯಟಂತಿ . ಏಕಶ್ಚ

ಪ್ರತಿದಿನಂ ಕ್ರಮೇಣ ಯಾತಿ . ವೃದ್ಧೋ ವಾ ವೈರಾಗ್ಯಯುಕ್ತೋ ವಾ ಶೋಕಗ್ರಸ್ತೋ

ವಾ

ಪುತ್ರಕಲತ್ರನಾಶಭೀತೋ ವಾ ತೇಷಾಂ ಮಧ್ಯಾತ್ಮಸ್ಯ ಭೋಜನಾರ್ಥಂ

ಮಧ್ಯಾಹ್ನಸಮಯ ಉಪತಿಷ್ಠತೇ . ಅಥ ಕದಾಚಿಜ್ಞಾತಿಕ್ರಮಾಚ್ಛಶಕ-

ಸ್ಯಾವಸರಃ ಸಮಾಯಾತಃ . ಸ ಸಮಸ್ತಮೃಗೈಃ ಪ್ರೇರಿತೋಽನಿಚ್ಛನ್ನಪಿ

ಮಂದಂ ಮಂದಂ ಗತ್ವಾ ತಸ್ಯ ವಧೋಪಾಯಂ ಚಿಂತಯನ್ವೇಲಾತಿಕ್ರಮಂ

ಕೃತ್ವಾ ವ್ಯಾಕುಲಿತಹೃದಯೋ ಯಾವದ್ಗಚ್ಛತಿ ತಾವನ್ಮಾರ್ಗೇ ಗಚ್ಛತಾ ಕೂಪಃ

ಸಂದೃಷ್ಟಃ . ಯಾವತ್ಕೂಪೋಪರಿ ಯಾತಿ ತಾವತ್ಕೂಪಮಧ್ಯ ಆತ್ಮನಃ

ಪ್ರತಿಬಿಂಬಂ ದದರ್ಶ . ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ತೇನ ಹೃದಯೇ ಚಿಂತಿತಂ - ಯದ್ಭವ್ಯ

ಉಪಾಯೋಽಸ್ತಿ . ಅಹಂ ಭಾಸುರಕಂ ಪ್ರಕೋಪ್ಯ ಸ್ವಬುದ್ಧ್ಯಾಽಸ್ಮಿನ್ನೂಪೇ

ಪಾತಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ಅಥಾಸೌ ದಿನಶೇಷೇ ಭಾಸುರಕಸಮೀಪಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ .

ಸಿಂಹೋಽಪಿ ವೇಲಾತಿಕ್ರಮೇಣ ಕ್ಷುತ್ತ್ವಾ ಮಕಂಠಃ ಕೋಪಾವಿಷ್ಠಃ ಸೃಕ್ಣೋ

ಪರಿಲೀಲಿತಸ್ವಚಿಂತಯತ್ - ಅಹೋ ಪ್ರಾತ್ರಾಹಾರಾಯ ನಿಸತ್ತಂ ವನಂ

ಮಯಾ

ಕರ್ತವ್ಯಂ . ಏವಂ ಚಿಂತಯತ್ಸತ್ಸ್ಯ ಶಶಕೋ ಮಂದಂ ಮಂದಂ ಗತ್ವಾ

ಪ್ರಣಮ್ಯ ತಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಸ್ಥಿತಃ . ಅಥ ತಂ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಾತ್ಮಾ ಭಾಸುರಕೋ

ಭರ್ತ್ಸಯನ್ನಾಹ - ರೇ ಶಶಕಾಧಮ ಏಕಸ್ತಾವತ್ತ್ವಂ ಲಘುಃ
 ಪ್ರಾಪ್ನೋಽಪರತೋ ವೇಲಾತಿಕ್ರಮೇಣ . ತದಸ್ಮಾದಪರಾಧಾತ್ತ್ವಾಂ ನಿಪಾತ್ಯ
 ಪ್ರಾತಃ ಸಕಲಾನ್ಯಪಿ ಮೃಗಕುಲಾನ್ಯುಚ್ಛೇದಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಽಥ ಶಶಕಃ
 ಸವಿನಯಂ ಪ್ರೋವಾಚ - ಸ್ವಾಮಿನ್ನಾಪರಾಧೋ ಮಮ . ನ ಚ ಸತ್ತ್ವಾನಾಂ .
 ತಚ್ಛೂಯತಾಂ ಕಾರಣಂ . ಸಿಂಹ ಆಹ - ಸತ್ವರಂ ನಿವೇದಯ ಯಾವನ್ಮಮ
 ದಂಷ್ಟ್ರಾಂತರ್ಗತೋ ನ ಭವಾನ್ಮವಿಷ್ಯತೀತಿ . ಶಶಕ ಆಹ -
 ಸ್ವಾಮಿನ್ಸಮಸ್ತಮೃಗೈರದ್ಯ ಜಾತಿಕ್ರಮೇಣ ಮಮ ಲಘುತರಸ್ಯ ಪ್ರಸ್ತಾವಂ
 ವಿಜ್ಞಾಯ ತತೋಽಹಂ ಪಂಚಶಶಕೈಃ ಸಮಂ ಪ್ರೇಷಿತಃ . ತತಶ್ಚಾಹ-
 ಮಾಗಚ್ಛನ್ನಂತರಾಲೇ ಮಹತಾ ಕೇನಚಿದಪರೇಣ ಸಿಂಹೇನ ವಿವರಾನ್ನಿರ್ಗ-
 ತ್ಯಾಭಿಹಿತಃ - ಅಭೀಷ್ಟದೇವತಾಂ ಸ್ಮರತ . ತತೋ ಮಯಾಭಿಹಿತಂ - ವಯಂ
 ಸ್ವಾಮಿನೋ ಭಾಸುರಕಸಿಂಹಸ್ಯ ಸಕಾಶಮಾಹಾರಾರ್ಥಂ ಸಮಯಧರ್ಮೇಣ
 ಗಚ್ಛಾಮಃ . ತತಸ್ತೇನಾಭಿಹಿತಂ - ಯದ್ಯೇವಂ ತರ್ಹಿ ಮದೀಯಮೇತದ್ವನಂ .
 ಮಯಾ ಸಹ ಸಮಯಧರ್ಮೇಣ ಸಮಸ್ತೈರಪಿ ಶ್ವಾಪದೈರ್ವರ್ತೀತವ್ಯಂ .
 ಚೌರರೂಪೀ ಸ ಭಾಸುರಕಃ . ಅಥ ಯದಿ ಸೋಽತ್ರ ರಾಜಾ ವಿಶ್ವಾಸಸ್ಥಾನೇ
 ಚತುರಃ ಶಶಕಾನತ್ರ ದೃಶ್ವಾ ತಮಾಹೂಯ ದ್ರುತತರಮಾಗಚ್ಛ . ಯೇನ
 ಯಃ ಕಶ್ಚಿದಾವಯೋರ್ಮಧ್ಯಾತ್ಪರಾಕ್ರಮೇಣ ರಾಜಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸ
 ಸರ್ವಾನೇತಾನ್ಮಕ್ಷಯಿಷ್ಯತೀತಿ . ತತೋಽಹಂ ತೇನಾದಿಷ್ಟಃ
 ಸ್ವಾಮಿಸಕಾಶಮಭ್ಯಾಗತಃ . ಏತದ್ವೇಲಾವ್ಯತಿಕ್ರಮಕಾರಣಂ . ತದತ್ರ
 ಸ್ವಾಮೀ ಪ್ರಮಾಣಂ . ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಭಾಸುರಕ ಆಹ - ಭದ್ರ ಯದ್ಯೇವಂ
 ತತ್ಸತ್ವರಂ ದರ್ಶಯ ಮೇ ತಂ ಚೌರಸಿಂಹಂ ಯೇನಾಹಂ ಮೃಗಕೋಪಂ
 ತಸ್ಯೋಪರಿ ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ಸ್ವಸ್ಥೋ ಭವಾಮಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಭೂಮಿರ್ಮಿತ್ರಂ ಹಿರಣ್ಯಂ ಚ ವಿಗ್ರಹಸ್ಯ ಫಲತ್ರಯಂ .
 ನಾಸ್ತೈಕಮಪಿ ಯದ್ಯೇಷಾಂ ನ ತಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಕಥಂಚನ .. 249..
 ಯತ್ರ ನ ಸ್ಯಾತ್ಪಲಂ ಭೂರಿ ಯತ್ರ ಚ ಸ್ಯಾತ್ಪರಾಭವಃ .
 ನ ತತ್ರ ಮತಿಮಾನ್ಯುಧ್ಧಂ ಸಮುತ್ಪಾದ್ಯ ಸಮಾಚರೇತ್ .. 250..
 ಶಶಕ ಆಹ - ಸ್ವಾಮಿನ್ ಸತ್ಯಮಿದಂ . ಸ್ವಭೂಮಿಹೇತೋಃ ಪರಿಭವಾಚ್ಛ
 ಯುಧ್ಯಂತೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಃ . ಪರಂ ಸ ದುರ್ಗಾಶ್ರಯಃ . ದುರ್ಗಾನ್ನಿಷ್ಯಮ್ಯ
 ವಯಂ ತೇನ ವಿಷ್ಕಂಭಿತಾಃ . ತತೋ ದುರ್ಗಸ್ಥೋ ದುಃಸದ್ಯೋ ಭವತಿ ರಿಪುಃ .
 ಉಕ್ತಂಚ -
 ನ ಗಜಾನಾಂ ಸಹಸ್ರೇಣ ನ ಚ ಲಕ್ಷೇಣ ವಾಜಿನಾಂ .
 ಯತ್ಕೃತ್ಯಂ ಸಾಧ್ಯತೇ ರಾಜ್ಞಾಂ ದುರ್ಗೇಣೈಕೇನ ವಿಗ್ರಹೇ .. 251..

ಶತಮೇಕೋಽಪಿ ಸಂಧತ್ತೇ ಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥೋ ಧನುರ್ಧರಃ .
ತಸ್ಮಾದ್ಧುರ್ಗಂ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವಿಚಕ್ಷಣಾಃ .. 252..
ಪುರಾ ಗುರೋಃ ಸಮಾದೇಶಾದ್ಧಿರಣ್ಯಕಶಿಪೋರ್ಭಯಾತ್ .
ಶಕ್ರೇಣ ವಿಹಿತಂ ದುರ್ಗಂ ಪ್ರಭಾವಾದ್ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಃ .. 253..
ತೇನಾಪಿ ಚ ವರೋ ದತ್ತೋ ಯಸ್ಯ ದುರ್ಗಂ ಸ ಭೂಪತಿಃ .
ವಿಜಯೀ ಸ್ಯಾತ್ಪತೋ ಭೂಮೌ ದುರ್ಗಾಣಿ ಸ್ಯುಃ ಸಹಸ್ರಶಃ .. 254..
ದಂಷ್ಟ್ರಾವಿರಹಿತೋ ನಾಗೋ ಮದಹೀನೋ ಯಥಾ ಗಜಃ .
ಸರ್ವೇಷಾಂ ಜಾಯತೇ ವಶ್ಯೋ ದುರ್ಗಹೀನಸ್ತಥಾ ನೃಪಃ .. 255..
ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಭಾಸುರಕ ಆಹ . ಭದ್ರ ದುರ್ಗಸ್ಥಮಪಿ ದರ್ಶಯ ತಂ
ಚೌರಸಿಂಹಂ ಯೇನ ವ್ಯಾಪಾದಯಾಮಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಜಾತಮಾತ್ರಂ ನ ಯಃ ಶತ್ರುಂ ರೋಗಂ ಚ ಪ್ರಶಮಂ ನಯೇತ್ .
ಮಹಾಬಲೋಽಪಿ ತೇನೈವ ವೃದ್ಧಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ ಹನ್ಯತೇ .. 256..
ತಥಾ ಚ -
ಉತ್ತಿಷ್ಠಮಾನಸ್ತು ಪರೋ ನೋಪೇಕ್ಷ್ಯಃ ಪಥ್ಯಮಿಚ್ಛತಾ .
ಸಮೌ ಹಿ ಶಿಷ್ಟೈರಾಮ್ನಾತೌ ವತ್ಸ್ಯಂತಾವಾಮಯಃ ಸ ಚ .. 257..
ಅಪಿ ಚ -
ಉಪೇಕ್ಷಿತಃ ಕ್ಷೀಣಬಲೋಽಪಿ ಶತ್ರುಃ
ಪ್ರಮಾದದೋಷಾತ್ಪುರುಷೈರ್ಮರ್ದಾದಾಂಧೈಃ .
ಸಾಧ್ಯೋಽಪಿ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಥಮಂ ತತೋಽಸಾ-
ವಸಾಧ್ಯತಾಂ ವ್ಯಾಧಿರಿವ ಪ್ರಯಾತಿ .. 258..
ತಥಾ ಚ -
ಆತ್ಮನಃ ಶಕ್ತಿಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಮಾನೋತ್ಸಾಹಂಚ ಯೋ ವ್ರಜೇತ್ .
ಬಹುನ್ವಂತಿ ಸ ಏಕೋಽಪಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾನ್ಭಾರ್ಗವೋ ಯಥಾ .. 259..
ಶಶಕ ಆಹ - ಅಸ್ಯೇತತ್ . ತಥಾಪಿ ಬಲವಾನ್ಸ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಃ . ತನ್ನ
ಯುಜ್ಯತೇ ಸ್ವಾಮಿನಸ್ತಸ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮವಿದಿತ್ವಾ ಗಂತುಂ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಅವಿದಿತ್ವಾತ್ಮನಃ ಶಕ್ತಿಂ ಪರಸ್ಯ ಚ ಸಮುತ್ಸುಕಃ .
ಗಚ್ಛನ್ನಭಿಮುಖೋ ವಹ್ನಿ ನಾಶಂ ಯಾತಿ ಪತಂಗವತ್ .. 260..
ಯೋ ಬಲಾತ್ಪ್ರೇನ್ನತಂ ಯಾತಿ ನಿಹಂತುಂ ಸಬಲೋಽಪ್ಯರಿಂ .
ವಿಮದಃ ಸ ನಿವರ್ತೇತ ಶೀರ್ಣದಂತೋ ಗಜೋ ಯಥಾ .. 261..
ಭಾಸುರಕ ಆಹ - ಭೋಃ ಕಿಂ ತವಾನೇನ ವ್ಯಾಪಾರೇಣ . ದರ್ಶಯ ಮೇ ತಂ
ದುರ್ಗಸ್ಥಮಪಿ . ಅಥ ಶಶಕ ಆಹ - ಯದ್ಯೇವಂ ತರ್ಹ್ಯಾಗಚ್ಛತು ಸ್ವಾಮೀ .

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸಗ್ರೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ . ತತಶ್ಚ ತೇನಾಗಚ್ಛತಾ ಯಃ ಕೂಪೋ
 ದೃಷ್ಟೋಽಭೂತ್ತಮೇವ ಕೂಪಮಾಸಾದ್ಯ ಭಾಸುರಕಮಾಹ - ಸ್ವಾಮಿನ್ಯಸ್ತೇ
 ಪ್ರತಾಪಂ ಸೋಢುಂ ಸಮರ್ಥಃ . ತ್ವಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೂರತೋಽಪಿ ಚೌರಸಿಂಹಃ
 ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಸ್ವಂ ದುರ್ಗಂ . ತದಾಗಚ್ಛ ಯಥಾ ದರ್ಶಯಾಮೀತಿ . ಭಾಸುರಕ
 ಆಹ - ದರ್ಶಯ ಮೇ ದುರ್ಗಂ . ತದನು ದರ್ಶಿತಸ್ತೇನ ಕೂಪಃ . ತತಃ ಸೋಽಪಿ
 ಮೂರ್ಖಃ ಸಿಂಹಃ ಕೂಪಮಧ್ಯ ಆತ್ಮಪ್ರತಿಬಿಂಬಂ ಜಲಮಧ್ಯಗತಂ
 ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಿಂಹನಾದಂ ಮುಮೋಚ . ತತಃ ಪ್ರತಿಶಬ್ದೇನ ಕೂಪಮಧ್ಯಾ-
 ದ್ಧ್ವಿ ಗುಣತರೋ ನಾದಃ ಸಮುತ್ಥಿತಃ . ಅಥ ತೇನ ತಂ ಶತ್ರುಂ ಮತ್ವಾಽಽತ್ಮಾನಂ
 ತಸ್ಯೋಪರಿ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಃ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾಃ . ಶಶಕೋಽಪಿ ಹೃಷ್ಟಮನಾಃ
 ಸರ್ವಮೃಗಾನಾನಂದ್ಯ ತೈಃ ಸಹ ಪ್ರಶಸ್ಯಮಾನೋ ಯಥಾಸುಖಂ ತತ್ರ ವನೇ
 ನಿವಸತಿ ಸ್ಮ . ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ - ಯಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಬಲಂ ತಸ್ಯೇತಿ . ತದ್ಯದಿ
 ಭವಾನ್ಯಥಯತಿ ತತ್ತತ್ತ್ವೈವ ಗತ್ವಾ ತಯೋಃ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಪ್ರಭಾವೇಣ ಮೈತ್ರೀಭೇದಂ
 ಕರೋಮಿ . ಕರಟಕ ಆಹ - ಭದ್ರ ಯದ್ಯೇವಂ ತರ್ಹಿ ಗಚ್ಛ . ಶಿವಾಸ್ತೇ
 ಪಂಥಾನಃ ಸಂತು . ಯಥಾಭಿಪ್ರೇತಮನುಷ್ಠೀಯತಾಂ . ಅಥ ದಮನಕಃ
 ಸಂಜೀವಕವಿಯುಕ್ತಂ ಪಿಂಗಲಕಮವಲೋಕ್ಯ ತತ್ರಾಂತರೇ ಪ್ರಣಮ್ಯಾಗ್ರೇ
 ಸಮುಪವಿಷ್ಟಃ . ಪಿಂಗಲಕೋಽಪಿ ತಮಾಹ - ಭದ್ರ ಕಿಂ ಚಿರಾದ್ಧೃಷ್ಟಃ .
 ದಮನಕ ಆಹ - ನ ಕಿಂಚಿದ್ಧೇವಪಾದಾನಾಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಪ್ರಯೋಜನಂ .
 ತೇನಾಹಂ ನಾಗಚ್ಛಾಮಿ . ತಥಾಪಿ ರಾಜಪ್ರಯೋಜನವಿನಾಶಮವಲೋಕ್ಯ
 ಸಂದಹ್ಯಮಾನಹೃದಯೋ ವ್ಯಾಕುಲತಯಾ ಸ್ವಯಮೇವಾಭ್ಯಾಗತೋ ವಕ್ತುಂ .
 ಉಕ್ತಂಚ -

ಪ್ರಿಯಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ದ್ವೇಷ್ಯಂ ಶುಭಂ ವಾ ಯದಿ ವಾಽಶುಭಂ .
 ಅಪೃಷ್ಟೋಽಪಿ ಹಿತಂ ವಕ್ಷ್ಯೇದ್ಯಸ್ಯ ನೇಚ್ಛೇತ್ಪರಾಭವಂ .. 262..
 ಅಥ ತಸ್ಯ ಸಾಭಿಪ್ರಾಯಂ ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಕಿಂ
 ವಕ್ತುಮನಾ ಭವಾನ್ . ತತ್ಕಥ್ಯತಾಂ ಯತ್ಕಥನೀಯಮಸ್ತಿ . ಸ ಪ್ರಾಹ -
 ದೇವ ಸಂಜೀವಕೋ ಯುಷ್ಮತ್ಪಾದಾನಾಮುಪರಿ ದ್ರೋಹಬುದ್ಧಿರಿತಿ . ವಿಶ್ವಾಸಗತಸ್ಯ
 ಮಮ ವಿಜನ ಇದಮಾಹ - ಭೋ ದಮನಕ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಯಾಸ್ಯ ಪಿಂಗಲಕಸ್ಯ
 ಸಾರಾಸಾರತಾ . ತದಹಮೇನಂ ಹತ್ವಾ ಸಕಲಮೃಗಾಧಿಪತ್ಯಂ ತ್ವತ್ನಾಚಿವ್ಯ-
 ಪದವೀಸಮನ್ವಿತಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ . ಪಿಂಗಲಕೋಽಪಿ
 ತದ್ವಜಸಾರಪ್ರಹಾರಸದೃಶಂ
 ದಾರುಣಂ ವಚಃ ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಮೋಹಮುಪಗತೋ ನ ಕಿಂಚಿದಪ್ಯುಕ್ತವಾನ್ .

ದಮನಕೋಽಪಿ ತಸ್ಯ ತಮಾಕಾರಮಾಲೋಕ್ಯ ಚಿಂತಿತವಾನ್ - ಅಯಂ ತಾವತ್ಸಂಜೀವಕ-

ನಿಬದ್ಧರಾಗಃ . ತನ್ನೂನಮನೇನ ಮಂತ್ರಿಣಾ ರಾಜಾ ವಿನಾಶಮವಾಪ್ಸ್ಯತಿತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಏಕಂ ಭೂಮಿಪತಿಃ ಕರೋತಿ ಸಚಿವಂ ರಾಜ್ಯೇ ಪ್ರಮಾಣಂ ಯದಾ .

ತಂ ಮೋಹಾಚ್ಛಯತೇ ಮದಃ ಸ ಚ ಮದಾದ್ಧಾನ್ಯೇನ ನಿರ್ವಿದ್ಯತೇ .

ನಿರ್ವಿಣ್ಣಸ್ಯ ಪದಂ ಕರೋತಿ ಹೃದಯೇ ತಸ್ಯ ಸ್ವತಂತ್ರಸ್ವೃಹಾ .

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸ್ತೃಹಯಾ ತತಃ ಸ ನೃಪತೇಃ ಪ್ರಾಣಾನಭಿದ್ರುಹ್ಯತಿ .. 263..

ತತ್ಕಿಮತ್ರ ಯುಕ್ತಮಿತಿ . ಪಿಂಗಲಕೋಽಪಿ ಚೇತನಾಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಕಥಮಪಿ

ತಮಾಹ - ಸಂಜೀವಕಸ್ತಾವತ್ಪ್ರಾಣಸಮೋ ಭೃತ್ಯಃ . ಸ ಕಥಂ ಮಮೋಪರಿ

ದೋಹಬುದ್ಧಿಂ ಕರೋತಿ . ದಮನಕ ಆಹ - ದೇವ ಭೃತ್ಯೋಽಭೃತ್ಯ

ಇತ್ಯನೇಕಾಂತಿಕಮೇತತ್ . ಉಕ್ತಂಚ -

ನ ಸೋಽಸ್ತಿ ಪುರುಷೋ ರಾಜ್ಞಾಂ ಯೋ ನ ಕಾಮಯತೇ ಶ್ರಿಯಂ .

ಅಶಕ್ತಾ ಏವ ಸರ್ವತ್ರ ನರೇಂದ್ರಂ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ .. 264..

ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಭದ್ರ ತಥಾಪಿ ಮಮ ತಸ್ಯೋಪರಿ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿರ್ನ ವಿಕೃತಿಂ

ಯಾತಿ . ಅಥವಾ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -

ಅನೇಕದೋಷದುಷ್ಟಸ್ಯ ಕಾಯಃ ಕಸ್ಯ ನ ವಲ್ಲಭಃ .

ಕುರ್ವನ್ನಪಿ ವ್ಯಲೀಕಾನಿ ಯಃ ಪ್ರಿಯಃ ಪ್ರಿಯ ಏವ ಸಃ .. 265..

ದಮನಕ ಆಹ - ಅತ ಏವಾಯಂ ದೋಷಃ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಯಸ್ಮಿನ್ನೇವಾಧಿಕಂ ಚಕ್ಷುರಾರೋಪಯತಿ ಪಾರ್ಥಿವಃ .

ಅಕುಲೀನಃ ಕುಲೀನೋ ವಾ ಸ ಶ್ರಿಯಾ ಭಾಜನಂ ನರಃ .. 266..

ಅಪರಂ ಕೇನ ಗುಣವಿಶೇಷೇಣ ಸ್ವಾಮೀ ಸಂಜೀವಕಂ ನಿರ್ಗುಣಕಮಪಿ ನಿಕಟೇ

ಧಾರಯತಿ . ಅಥ ದೇವ ಯದ್ಯೇವಂ ಚಿಂತಯಸಿ ಮಹಾಕಾಯೋಽಯಂ . ಅನೇನ

ರಿಪೂನ್ವಾಪಾದಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ತದಸ್ಮಾನ್ನ ಸಿದ್ಧತಿ ಯತೋಽಯಂ ಶಷ್ಟಭೋಜೀ .

ದೇವಪಾದಾನಾಂ ಪುನಃ ಶತ್ರವೋ ಮಾಂಸಾಶಿನಃ . ತದ್ರಿಪುಸಾಧನಮಸ್ಯ

ಸಾಹಾಯ್ಯೇನ ನ ಭವತಿ . ತಸ್ಮಾದೇನಂ ದೂಷಯಿತ್ವಾ ಹನ್ಯತಾಮಿತಿ .

ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ -

ಉಕ್ತೋ ಭವತಿ ಯಃ ಪೂರ್ವಂ ಗುಣವಾನ್ ಇತಿ ಸಂಸದಿ .

ತಸ್ಯ ದೋಷೋ ನ ವಕ್ತವ್ಯಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಭಂಗಭೀರುಣಾ .. 267..

ಅನ್ಯಚ್ಛ . ಮಯಾಽಸ್ಯ ತವ ವಚನೇನಾಭಯಪ್ರದಾನಂ ದತ್ತಂ . ತತ್ಕಥಂ

ಸ್ವಯಮೇವ ವ್ಯಾಪಾದಯಾಮಿ . ಸರ್ವಥಾ ಸಂಜೀವಕೋಽಯಂ ಸುಹೃದಸ್ಮಾಕಂ .

ನ ತಂ ಪ್ರತಿ ಕಶ್ಚಿನ್ನನ್ಯುರಿತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಇತಃ ಸ ದೈತ್ಯಃ ಪ್ರಾಪ್ತಶ್ರೀರ್ನೇತ ಏವಾರ್ಹತಿ ಕ್ಷಯಂ .

ವಿಷವೃಕ್ಷೋಽಪಿ ಸಂವರ್ಧ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಭೀತ್ತುಮಸಾಂಪ್ರತಂ .. 268..

ಆದೌ ನ ವಾ ಪ್ರಣಯಿನಾಂ ಪ್ರಣಯೋ ವಿಧೇಯೋ

ದತ್ತೋಽಥವಾ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಪರಿಪೋಷಣೇಯಃ .

ಉತ್ಕಿಷ್ಣ್ಯ ಯತ್ಕಿಷ್ಣ್ಯ ಪತಿ ತತ್ಪ್ರಕರೋತಿ ಲಜ್ಜಾಂ

ಭೂಮೌ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಪತನಾದ್ಭಯಮೇವ ನಾಸ್ತಿ .. 269..

ಉಪಕಾರಿಷು ಯಃ ಸಾಧುಃ ಸಾಧುತ್ವೇ ತಸ್ಯ ಕೋ ಗುಣಃ .

ಅಪಕಾರಿಷು ಯಃ ಸಾಧುಃ ಸ ಸಾಧುಃ ಸದ್ಭಿರುಚ್ಯತೇ .. 270..

ತದ್ವೋಹಬುದ್ಧೇರಪಿ ಮಯಾಸ್ಯ ನ ವಿರುದ್ಧಮಾಚರಣೇಯಂ . ದಮನಕ

ಆಹ - ಸ್ವಾಮಿನ್ . ನೈಷ ರಾಜಧರ್ಮೋ ಯದ್ವೋಹಬುದ್ಧಿರಪಿ ಕ್ಷಮ್ಯತೇ .

ಉಕ್ತಂಚ -

ತುಲ್ಯಾರ್ಥಂ ತುಲ್ಯಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಮರ್ಮಜ್ಞಂ ವ್ಯವಸಾಯಿನಂ .

ಅರ್ಧರಾಜ್ಯಹರಂ ಭೃತ್ಯಂ ಯೋ ನ ಹನ್ಯಾತ್ಸ ಹನ್ಯತೇ .. 271..

ಅಪರಂ ತ್ವಯಾಸ್ಯ ಸಖಿತ್ವಾತ್ಸರ್ವೋಽಪಿ ರಾಜಧರ್ಮಃ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಃ .

ರಾಜಧರ್ಮಾಭಾವಾತ್ಸರ್ವೋಽಪಿ ಪರಿಜನೋ ವಿರಕ್ತಿಂ ಗತಃ . ಯಃ ಸಂಜೀವಕಃ

ಶಷ್ಟಭೋಜೀ . ಭವಾನ್ ಮಾಂಸಾದಃ . ತವ ಪ್ರಕೃತಯಶ್ಚ .

ಯತ್ತವಾವಧ್ಯವ್ಯಸಾಯಬಾಹ್ಯಂ ಕುತಸ್ತಾಸಾಂ ಮಾಂಸಾಶನಂ .

ಯದ್ರಹಿತಾಸ್ತಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಯಾಸ್ಯಂತಿ . ತತೋಽಪಿ ತ್ವಂ ವಿನಷ್ಟ ಏವ . ಅಸ್ಯ

ಸಂಗತ್ಯಾ ಪುನಸ್ತೇ ನ ಕದಾಚಿದಾಖೇಟಕೇ ಮತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಯಾದೃಶೈಃ ಸೇವ್ಯತೇ ಭೃತ್ಯೈರ್ಯಾದೃಶಾಂಶ್ಚೋಪಸೇವತೇ .

ಕದಾಚಿನ್ನಾತ್ರ ಸಂದೇಹಸ್ತಾದೃಗ್ಭವತಿ ಪೂರುಷಃ .. 272..

ತಥಾ ಚ -

ಸಂತಪ್ತಾಯಸಿ ಸಂಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಪಯಸೋ ನಾಮಾಪಿ ನ ಜ್ಞಾಯತೇ .

ಮುಕ್ತಕಾರತಯಾ ತದೇವ ನಲಿನೀಪತ್ರಸ್ಥಿತಂ ರಾಜತೇ .

ಸ್ವಾತೌ ಸಾಗರಶುಕ್ತಿಕುಕ್ಷಿಪತಿತಂ ತಜ್ಜಾಯತೇ ಮೌಕ್ತಿಕಂ .

ಪ್ರಾಯೀಣಾಧಮಮಧ್ಯಮೋತ್ತಮಗುಣಃ ಸಂವಾಸತೋ ಜಾಯತೇ .. 273..

ತಥಾ ಚ -

ಅಸತಾಂ ಸಂಗದೋಷೇಣ ಸತೀ ಯಾತಿ ಮತಿರ್ಭ್ರಮಂ .

ಏಕರಾತ್ರಿಪ್ರವಾಸೇನ ಕಾಷ್ಠಂ ಮುಂಜೇ ಪ್ರಲಂಬಿತಂ .. 274..

ಅತ ಏವ ಸಂತೋ ನೀಚಸಂಗಂ ವರ್ಜಯಂತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ನ ಹ್ಯವಿಜ್ಞಾತಶೀಲಸ್ಯ ಪ್ರದಾತವ್ಯಃ ಪ್ರತಿಶ್ರಯಃ .

ಮತ್ಕುಣಸ್ಯ ಚ ದೋಷೇಣ ಹತಾ ಮಂದವಿಸರ್ಪಿಣೀ .. 275..

ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 9

ಮಂದವಿಸರ್ಪಿಣೀನಾಮಯೂಕಾಕಥಾ .

ಅಸ್ತಿ ಕಸ್ಯಚಿನ್ಮಹೀಪತೇರ್ಮನೋರಮಂ ಶಯನಸ್ಥಾನಂ . ತತ್ರ
ಶ್ವೇತತರಪಟಯುಗಲಮಧ್ಯಸಂಸ್ಥಿತಾ ಮಂದವಿಸರ್ಪಿಣೀ ಯೂಕಾ
ಪ್ರತಿವಸತಿ ಸ್ಮ . ಸಾ ಚ ತಸ್ಯ ಮಹೀಪತೇ ರಕ್ತಮಾಸ್ವಾದಯಂತೀ
ಸುಖೀನ ಕಾಲಂ ನಯಮಾನಾ ತಿಷ್ಠತಿ . ಅನ್ಯೇದ್ಯುಶ್ಚ ತತ್ರ
ಶಯನೇ ಕ್ವಚಿದ್ಭ್ರಾನ್ಯನ್ನಗ್ನಿಮುಖೋ ನಾಮ ಮತ್ಕುಣಃ ಸಮಾಯಾತಃ .

ಅಥ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಾ ವಿಷಣ್ಣವದನಾ ಪ್ರೋವಾಚ . ಭೋಽಗ್ನಿಮುಖ
ಕುತಸ್ತ್ವ ಮತ್ರಾನುಚಿತಸ್ಥಾನೇ ಸಮಾಯಾತಃ . ತದ್ಯಾವನ್ನ ಕಶ್ಚಿದ್ವೇತ್ತಿ
ತಾವಚ್ಛೇಘಂ ಗಮ್ಯತಾಮಿತಿ . ಸ ಆಹ - ಭಗವತಿ

ಗೃಹಾಗತಸ್ಯಾಸಾಧೋರಪಿ ನೈತದ್ಯುಜ್ಯತೇ ವಕ್ತುಂ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಏಹ್ಯಾಗಚ್ಛ ಸಮಾವಿಶಾಸನಮಿದಂ ಕಸ್ಮಾಚ್ಚಿರಾದ್ಧ ಶ್ಯಸೇ .

ಕಾ ವಾರ್ತೇತಿ ಸುದುರ್ಬಲೋಽಸಿ ಕುಶಲಂ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ತೇ ದರ್ಶನಾತ್ .

ಏವಂ ಯೇ ಸಮುಪಾಗತಾನ್ವಣಯಿನಃ ಪ್ರತ್ಯಾಲಪಂತ್ಯಾದರಾತ್ .

ತೇಷಾಂ ಯುಕ್ತಮಶಂಕಿತೇನ ಮನಸಾ ಹರ್ಮ್ಯಾಣಿ ಗಂತುಂ ಸದಾ .. 276..

ಅಪರಂ ಮಯಾನೇಕಮಾನುಷಾಣಾಮನೇಕವಿಧಾನಿ ರುಧಿರಾಣ್ಯಾಸ್ವಾ-

ದಿತಾನ್ಯಾಹಾರದೋಷಾತ್ಕಟುತಿಕ್ತಕಷಾಯಾಮ್ಲರಸಾಸ್ವಾದಾನಿ ನ ಚ

ಕದಾಚಿನ್ಮಧುರರಕ್ತಂ ಸಮಾಸ್ವಾದಿತಂ . ತದ್ಯದಿ ತ್ವಂ ಪ್ರಸಾದಂ ಕರೋಷಿ

ತದಸ್ಯ ನೃಪತೇರ್ವಿವಿಧವ್ಯಂಜನಾನ್ನಪಾನಚೋಷ್ಯಲೇಹ್ಯಸ್ವಾದ್ವಾಹಾರ-

ವಶಾದಸ್ಯ ಶರೀರೇ ಯನ್ನಿಷ್ಟಂ ರಕ್ತಂ ಸಂ ಜಾತಂ

ತದಾಸ್ವಾದನೇನ ಸೌಖ್ಯಂ ಸಂಪಾದಯಾಮಿ ಜಿಹ್ವಾಯಾ ಇತಿ .

ಉಕ್ತಂಚ -

ರಂಕಸ್ಯ ನೃಪತೇರ್ವಾಪಿ ಜಿಹ್ವಾಸೌಖ್ಯಂ ಸಮಂ ಸ್ಮೃತಂ .

ತನ್ಮಾತ್ರಂ ಚ ಸ್ಮೃತಂ ಸಾರಂ ತದರ್ಥಂ ಯತತೇ ಜನಃ .. 277..

ಯದ್ಯೇವ ನ ಭವೇಲ್ಲೋಕೇ ಕರ್ಮ ಜಿಹ್ವಾಪ್ರತುಷ್ಟಿದಂ .

ತನ್ನ ಭೃತ್ಯೋ ಭವೇತ್ಕಶ್ಚಿತ್ಕಸ್ಯಚಿದ್ವಶಗೋಽಥ ವಾ .. 278..

ಯದಸತ್ಯಂ ವದೇನ್ಮತ್ಕೋ ಯದ್ವಾಸೇವ್ಯಂ ಚ ಸೇವತೇ .

ಯದ್ಗಚ್ಛತಿ ವಿದೇಶಂ ಚ ತತ್ಸರ್ವಮುದರಾರ್ಥತಃ .. 279..

ತನ್ಮಯಾ ಗೃಹಾಗತೇನ ಬುಭುಕ್ಷಯಾ ಪೀಡ್ಯಮಾನೇನಾಪಿ

ತ್ವತ್ಸಕಾಶಾದ್ಭೋಜನಮರ್ಥನೀಯಂ . ತನ್ನ ತ್ವಯೈಕಾಕಿನ್ಯಾಸ್ಯ
ಭೂಪತೇ ರಕ್ತಭೋಜನಂ ಕರ್ತುಂ ಯುಜ್ಯತೇ . ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಮಂದವಿಸರ್ಪಿಣ್ಯಾಹ -
ಭೋ ಮತ್ಕುಣ . ಅಸ್ಯ ನೃಪತೇನಿದ್ರಾವಶಂ ಗತಸ್ಯ ರಕ್ತಮಾಸ್ವಾದಯಾಮಿ .
ಪುನಸ್ತ್ವ ಮಗ್ನಿಮುಖಶ್ಚಪಲಶ್ಚ . ತದ್ಯದಿ ಮಯಾ ಸಹ ರಕ್ತಪಾನಂ
ಕರೋಷಿ ತತ್ತಿಷ್ಠ . ಅಭೀಷ್ಟತರರಕ್ತಮಾಸ್ವಾದಯ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ - ಭಗವತಿ
ಏವಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ . ಯಾವತ್ತ್ವಂ ನಾಸ್ವಾದಯಸಿ ಪ್ರಥಮಂ ನೃಪರಕ್ತಂ
ತಾವನ್ಮಮ ದೇವಗುರುಕೃತಃ ಶಪಥಃ ಸ್ಯಾದ್ಯದಿ ತದಾಸ್ವಾದಯಾಮಿ .
ಏವಂ ತಯೋಃ ಪರಸ್ಪರಂ ವದತೋಃ ಸ ರಾಜಾ ತಚ್ಚಯನಮಾಸಾದ್ಯ ಪ್ರಸುಪ್ತಃ .
ಅಥಾಸೌ ಮತ್ಕುಣೋ ಜಿಹ್ವಾಲೌಲ್ಯೋತ್ಕೃಷ್ಟಾತ್ಪ್ರಕೃತ್ಯಾಜ್ಜಾಗ್ರತಮಪಿ ತಂ
ಮಹೀಪತಿಮದಶತ್ . ಅಥವಾ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ .
ಸ್ವಭಾವೋ ನೋಪದೇಶೇನ ಶಕ್ಯತೇ ಕರ್ತುಮನ್ಯಥಾ .
ಸುತಪ್ತಮಪಿ ಪಾನೀಯಂ ಪುನರ್ಗಚ್ಛತಿ ಶೀತತಾಂ .. 280..
ಯದಿ ಸ್ಯಾಚ್ಛೇತಲೋ ವಹ್ನಿಃ ಶೀತಾಂಶುರ್ದಹನಾತ್ಮಕಃ .
ನ ಸ್ವಭಾವೋಽತ್ರ ಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ಶಕ್ಯತೇ ಕರ್ತುಮನ್ಯಥಾ .. 281..
ಅಥಾಸೌ ಮಹೀಪತಿಃ ಸೂಚ್ಯಗ್ರವಿದ್ಧ ಇವ ತಚ್ಚಯನಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ
ತತ್ಕುಣಾದೇವೋತ್ಥಿತಃ . ಅಹೋ ಜ್ಞಾಯತಾಮತ್ರ ಪ್ರಚ್ಛಾದನಪಟೇ ಮತ್ಕುಣೋ
ಯೂಕಾ ವಾ ನೂನಂ ತಿಷ್ಠತಿ ಯೇನಾಹಂ ದಷ್ಟ ಇತಿ . ಅಥ ಯೇ ಕಂಚುಕಿನಸ್ತತ್ರ
ಸ್ಥಿತಾಸ್ತೇ ಸತ್ಪರಂ ಪ್ರಚ್ಛಾದನಪಟಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟ್ಯಾ
ವೀಕ್ಷಾಂಚಕ್ರುಃ . ಅತ್ರಾಂತರೇ ನ ಮತ್ಕುಣಶ್ಚಾಪಲ್ಯಾತ್ಪಟಾಂತಂ
ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಸಾ ಮಂದವಿಸರ್ಪಿಣ್ಯಪಿ ವಸ್ತುಸಂಧ್ಯಂತರ್ಗತಾ ತೈರ್ಧೃಷ್ಟಾ
ವ್ಯಾಪಾದಿತಾ ಚ . ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ - ನ ಹ್ಯವಿಜ್ಞಾತಶೀಲಸ್ಯ ಇತಿ . ಏವಂ
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತ್ವಯೈಷ ವದ್ಯಃ . ನೋ ಚೇತ್ತ್ವಾಂ ವ್ಯಾಪಾದಯಿಷ್ಯತೀತಿ .
ಉಕ್ತಂಚ -
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾಶ್ಚಾಭ್ಯಂತರಾ ಯೇನ ಬಾಹ್ಯಾಶ್ಚಾಭ್ಯಂತರೀಕೃತಾಃ .
ನ ಏವ ಮೃತ್ಯುಮಾಪ್ನೋತಿ ಯಥಾ ರಾಜಾ ಕಕುದ್ಧುಮಃ .. 282..
ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 10

ಚಂಡರವನಾಮಶೃಗಾಲಕಥಾ .

ಅಸ್ಮಿ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ವನೋದ್ದೇಶೇ ಚಂಡರವೋ ನಾಮ ಶೃಗಾಲಃ ಪ್ರತಿವಸತಿ
ಸ್ಮ . ಸ ಕದಾಚಿತ್ಕು ಧಾವಿಷ್ಟೋ ಜಿಹ್ವಾಲೌಲ್ಯಾನ್ನಗರಮಧ್ಯೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ .

ಅಥ ತಂ ನಗರವಾಸಿನಃ ಸಾರಮೇಯಾ ಅವಲೋಕ್ಯ ಸರ್ವತಃ ಶಬ್ದಾಯಮಾನಾಃ
 ಪರಿಧಾವ್ಯ ತೀಕ್ಷ್ಣ ದಂಷ್ಟ್ರಾಗ್ರೈರ್ಭಕ್ಷಿತುಮಾರಬ್ಧಾಃ . ಸೋಽಪಿ
 ತೈರ್ಭಕ್ಷ್ಯಮಾಣಃ ಪ್ರಾಣಭಯಾತ್ಪ್ರತ್ಯಾಸನ್ನರಜಕಗೃಹಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ .
 ತತ್ರ ನೀಲೀರಸಪರಿಪೂರ್ಣಂ ಮಹಾಭಾಂಡಂ ಸಜ್ಜೀಕೃತಮಾಸೀತ್ . ತತ್ರ
 ಸಾರಮೇಯೈರಾಕ್ರಾಂತೋ ಭಾಂಡಮಧ್ಯೇ ಪತಿತಃ . ಅಥ ಯಾವನ್ನಿಷ್ಟಾಂತ-
 ಸ್ತಾವನ್ನೀಲೀವರ್ಣಃ ಸಂಜಾತಃ . ತತ್ರಾಪರೇ ಸಾರಮೇಯಾಸ್ತಂ
 ಶೃಗಾಲಮಜಾನಂತೋ ಯಥಾಭೀಷ್ಟದಿಶಂ ಜಗ್ಮುಃ . ಚಂಡರವೋಽಪಿ
 ದೂರತರಂ ಪ್ರದೇಶಮಾಸಾದ್ಯ ಕಾನನಾಭಿಮುಖಂ ಪ್ರತಸ್ಥೇ .
 ನ ಚ ನೀಲವರ್ಣೇನ ಕದಾಚಿನ್ನಿಜರಂಗಸ್ತ್ವಜ್ಯತೇ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ವಜ್ರಲೇಪಸ್ಯ ಮೂರ್ಖಸ್ಯ ನಾರೀಣಾಂ ಕರ್ಕಟಸ್ಯ ಚ .
 ಏಕೋ ಗ್ರಹಸ್ತು ಮೀನಾನಾಂ ನೀಲೀಮದ್ಯಪಯೋರ್ಯಥಾ .. 283..
 ಅಥ ತಂ ಹರಗಲಗರಲತಮಾಲಸಮಪ್ರಭಮಪೂರ್ವಂ ಸತ್ತ್ವಮವಲೋಕ್ಯ
 ಸರ್ವೇ ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರದ್ವೀಪಿವೃಕಪ್ರಭೃತಯೋಽರಣ್ಯನಿವಾಸಿನೋ
 ಭಯವ್ಯಾಕುಲಿತಚಿತ್ತಾಃ ಸಮಂತಾತ್ಪಲಾಯನಕ್ರಿಯಾಂ ಕುರ್ವಂತಿ . ಕಥಯಂತಿ
 ಚ - ನ ಜ್ಞಾಯತೇಽಸ್ಯ ಕೀದೃಗ್ವಿಚೇಷ್ಟಿತಂ ಪೌರುಷಂ ಚ .
 ತದ್ದೂರತರಂ ಗಚ್ಛಾಮಃ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ನ ಯಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಿತಂ ವಿದ್ಯಾನ್ನ ಕುಲಂ ನ ಪರಾಕ್ರಮಂ .
 ನ ತಸ್ಯ ವಿಶ್ವಸೇತ್ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಯದೀಚ್ಛೇಚ್ಛಿಯಮಾತ್ಮನಃ .. 284..
 ಚಂಡರವೋಽಪಿ ಭಯವ್ಯಾಕುಲಿತಾನ್ವಿಜ್ಞಾಯೇದಮಾಹ - ಭೋ ಭೋಃ
 ಶ್ವಾಪದಾಃ . ಕಿಂ ಯೂಯಂ ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ಸಂತ್ರಸ್ತಾ ವ್ರಜಥ .
 ತನ್ನ ಭೇತವ್ಯಂ . ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾದ್ಯ ಸ್ವಯಮೇವ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಭಿಹಿತಃ -
 ಯಚ್ಛ್ವಾಪದಾನಾಂ ಕಶ್ಚಿದ್ರಾಜಾ ನಾಸ್ತಿ . ತತ್ತಂ ಮಯಾದ್ಯ
 ಸರ್ವಶ್ವಾಪದಪ್ರಭುತ್ವೇಽಭಿಷಿಕ್ತಃ ಕಕುದ್ಧುಮಾಭಿಧಃ . ತತೋ ಗತ್ತಾ
 ಕ್ಷಿತಿತಲೇ ತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಪರಿಪಾಲಯೇತಿ . ತತೋಽಹಮತ್ರಾಗತಃ . ತನ್ನಮು
 ಭತ್ರಚ್ಛಾಯಾಯಾಂ ಸರ್ವೈರಪಿ ಶ್ವಾಪದೈರ್ವರ್ತಿತವ್ಯಂ . ಅಹಂ ಕಕುದ್ಧುಮೋ
 ನಾಮ ರಾಜಾ ತೈಲೋಕ್ಯೇಽಪಿ ಸಂಜಾತಃ . ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರಪುರಃಸರಾಃ
 ಶ್ವಾಪದಾಃ ಸ್ವಾಮಿನ್ವಭೋ ಸಮಾದಿಶೇತಿ ವದಂತಸ್ತಂ ಪರಿವವ್ರುಃ . ಅಥ ತೇನ
 ಸಿಂಹಸ್ಯಾಮಾತ್ಯಪದವೀ ಪ್ರದತ್ತಾ . ವ್ಯಾಘ್ರಸ್ಯ ಶಯ್ಯಾಪಾಲಕತ್ವಂ .
 ದ್ವೀಪಿನಸ್ತಾಂಬೂಲಾಧಿಕಾರಃ . ವೃಕಸ್ಯ ದ್ವಾರಪಾಲಕತ್ವಂ . ಯೇ ಚಾತ್ಮೀಯಾಃ
 ಶೃಗಾಲಾಸೈಃ ಸಹಾಲಾಪಮಾತ್ರಮಪಿ ನ ಕರೋತಿ . ಶೃಗಾಲಾಃ
 ಸರ್ವೇಽಪ್ಯಧರ್ಮಚಂದ್ರಂ ದತ್ತಾ ನಿಸಾರಿತಾಃ . ಏವಂ ತಸ್ಯ ರಾಜ್ಯಕ್ರಿಯಯಾಂ

ವರ್ತಮಾನಸ್ಯ ತೇ ಸಿಂಹಾದಯೋ ಮೃಗಾನ್ವಾಪಾದ್ಯ ತತ್ಪುರತಃ ಪ್ರಕ್ಷಿಪಂತಿ .
 ಸೋಽಪಿ ಪ್ರಭುಧರ್ಮೇಣ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತಾನ್ಪವಿಭಜ್ಯ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ . ಏವಂ
 ಗಚ್ಛತಿ ಕಾಲೇ ಕದಾಚಿತ್ತೇನ ಸಮಾಗತೇನ ದೂರದೇಶೇ ಶಬ್ದಾಯಮಾನಸ್ಯ
 ಶೃಗಾಲವೃಂದಸ್ಯ ಕೋಲಾಹಲೋಽಶ್ರಾವಿ . ತಂ ಶಬ್ದಂ ಶ್ರುತ್ವಾ
 ಪುಲಕಿತತನುರಾನಂದಾಶ್ರುಪೂರ್ಣನಯನ ಉತ್ಥಾಯ ತಾರಸ್ವರೇಣ
 ವಿರೋತುಮಾರಬ್ಧವಾನ್ . ಅಥ ತೇ ಸಿಂಹಾದಯಸ್ತಂ ತಾರಸ್ವರಮಾಕರ್ಣ್ಯ
 ಶೃಗಾಲೋಽಯಮಿತಿ ಮತ್ವಾ ಲಜ್ಜಯಾಽಧೋಮುಖಾಃ ಕ್ಷಣಂ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಪ್ರೋಚುಃ -
 ಭೋಃ . ವಾಹಿತಾ ವಯಮನೇನ ಕ್ಷುದ್ರಶೃಗಾಲೇನ . ತದ್ವದ್ಯತಾಮಿತಿ . ಸೋಽಪಿ
 ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಪಲಾಯಿತುಮಿಚ್ಛನ್ತತ್ರ ಸ್ಥಾನ ಏವ ಸಿಂಹಾದಿಭಿಃ
 ಖಂಡಶಃ ಕೃತೋ ಮೃತಶ್ಚ ಽತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ - ತ್ಯಕ್ತಾಶ್ಚಾಭ್ಯಂತರಾ
 ಯೇನೇತಿ . ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಪಿಂಗಲಕ ಆಹ - ಭೋ ದಮನಕ . ಕಃ ಪ್ರತ್ಯಯೋಽತ್ರ
 ವಿಷಯೇ ಯತ್ರ ಮಮೋಪರಿ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಃ . ಸ ಆಹ - ಯದದ್ಯ ಮಮಾಗ್ರೇ ತೇನ
 ನಿಶ್ಚಯಃ ಕೃತೋ ಯತ್ರಭಾತೇ ಪಿಂಗಲಕಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ . ತದತ್ರೈವ
 ಪ್ರತ್ಯಯಃ . ಪ್ರಭಾತೇವಸರವೇಲಾಯಾಮಾರಕ್ತಮುಖನಯನಃ
 ಸ್ಫುರಿತಾಧರೋ ದಿಶೋಽವಲೋಕಯನ್ನನುಚಿತಸ್ಥಾನೋಪವಿಷ್ಟಸ್ತಾಂ
 ಕ್ರೂರದೃಷ್ಟ್ಯಾ ವಿಲೋಕಯಿಷ್ಯತಿ . ಏವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಯದುಚಿತಂ ತತ್ಕರ್ತವ್ಯಂ .
 ಇತಿ ಕಥಯಿತ್ವಾ ಸಂಜೀವಕಸಕಾಶಂ ಗತಸ್ತಂ ಪ್ರಣಮ್ಯೋಪವಿಷ್ಟಃ .
 ಸಂಜೀವಕೋಽಪಿ ಸೋದ್ವೇಗಾಕಾರಂ ಮಂದಗತ್ಯಾ ಸಮಾಯಾಂತಂ ತಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ
 ಸಾದರತರಮುವಾಚ - ಭೋ ಮಿತ್ರ . ಸ್ವಾಗತಂ . ಚಿರಾದ್ಧೃಷ್ಟೋಽಸಿ . ಅಪಿ
 ಶಿವಂ ಭವತಃ . ತತ್ಕಥಯ ಯೇನಾದೇಯಮಪಿ ತುಭ್ಯಂ ಗೃಹಾಗತಾಯ
 ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ತೇ ಧನ್ಯಾಸ್ತೇ ವಿವೇಕಜ್ಞಾಸ್ತೇ ಸಭ್ಯಾ ಇಹ ಭೂತಲೇ .
 ಆಗಚ್ಛಂತಿ ಗೃಹೇ ಯೇಷಾಂ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಂ ಸುಹೃದೋ ಜನಾಃ .. 285..
 ದಮನಕ ಆಹ - ಭೋಃ . ಕಥಂ ಶಿವಂ ಸೇವಕಜನಸ್ಯ .
 ಸಂಪತ್ತಯಃ ಪರಾಯತ್ತಾಃ ಸದಾ ಚಿತ್ತಮನಿವೃತಂ .
 ಸ್ವಜೀವಿತೇಽಪ್ಯವಿಶ್ವಾಸಸ್ತೇಷಾಂ ಯೇ ರಾಜಸೇವಕಾಃ .. 286..
 ತಥಾ ಚ -
 ಸೇವಯಾ ಧನಮಿಚ್ಛದ್ಧಿಃ ಸೇವಕೈಃ ಪಶ್ಯ ಯತ್ಕೃತಂ .
 ಸ್ವಾತಂತ್ರಂ ಯಚ್ಛರೀರಸ್ಯ ಮೂಢೈಸ್ತದಪಿ ಹಾರಿತಂ .. 287..
 ತಾವಜ್ಜನ್ಯಾತಿದುಃಖಾಯ ತತೋ ದುರ್ಗತತಾ ಸದಾ .
 ತತ್ರಾಪಿ ಸೇವಯಾ ವೃತ್ತಿರಹೋ ದುಃಖಪರಂಪರಾ .. 288..

ಜೀವಂತೋಽಪಿ ಮೃತಾಃ ಪಂಚ ಶ್ರೂಯಂತೇ ಕಿಲ ಭಾರತೇ .
 ದರಿದ್ರೋ ವ್ಯಾಧಿತೋ ಮೂರ್ಖಃ ಪ್ರವಾಸೀ ನಿತ್ಯಸೇವಕಃ .. 289..
 ನಾಶ್ಚಾತಿ ಸ್ವಚ್ಛಯೋತ್ಸುಕ್ಯಾದ್ವಿನಿದ್ರೋ ನ ಪ್ರಬುದ್ಧತೇ .
 ನ ನಿಃಶಂಕಂ ವಚೋ ಬ್ರೂತೇ ಸೇವಕೋಽಪ್ಯತ್ರ ಜೀವತಿ .. 290..
 ಸೇವಾ ಶ್ವವೃತ್ತಿರಾಖ್ಯಾತಾ ಯೈಸೈರ್ಮಿಥ್ಯಾ ಪ್ರಜಲ್ಪಿತಂ .
 ಸ್ವಚ್ಛಂದಂ ಚರತಿ ಶ್ವಾತ್ರ ಸೇವಕಃ ಪರಶಾಸನಾತ್ .. 291..
 ಭೂಶಯ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ಚ ಕೃಶತ್ವಂ ಲಘುಭೋಜನಂ .
 ಸೇವಕಸ್ಯ ಯತೇರ್ಯದ್ವದ್ವಿಶೇಷಃ ಪಾಪಧರ್ಮಜಃ .. 292..
 ಶೀತಾತಪಾದಿಕಷ್ಟಾನಿ ಸಹತೇ ಯಾನಿ ಸೇವಕಃ .
 ಧನಾಯ ತಾನಿ ಚಾಲ್ಪಾನಿ ಯದಿ ಧರ್ಮಾನ್ನ ಮುಚ್ಯತೇ .. 293..
 ಮೃದುನಾಪಿ ಸುವೃತ್ತೇನ ಸುಶಿಷ್ಟೇನಾಪಿ ಹಾರಿಣಾ .
 ಮೋದಕೇನಾಪಿ ಕಿಂ ತೇನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಸ್ಯ ಸೇವಯಾ .. 294..
 ಸಂಜೀವಕ ಆಹ - ಅಥ ಭವಾನ್ಕಿಂ ವಕ್ತುಮನಾಃ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ - ಮಿತ್ರ
 ಸಚಿವಾನಾಂ ಮಂತ್ರಭೇದಂ ಕರ್ತುಂ ನ ಯುಜ್ಯತೇ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಯೋ ಮಂತ್ರಂ ಸ್ವಾಮಿನೋ ಭಿದ್ಯಾತ್ನಾಚಿವ್ಯೇ ಸನ್ನಿಯೋಜಿತಃ .
 ಸ ಹತ್ವಾ ನೃಪಕಾರ್ಯಂ ತತ್ಸ್ವಯಂ ಚ ನರಕಂ ವೃಜೇತ್ .. 295..
 ಯೇನ ಯಸ್ಯ ಕೃತೋ ಭೇದಃ ಸಚಿವೇನ ಮಹೀಪತೇಃ .
 ತೇನಾಶಸ್ತವಧಸ್ತಸ್ಯ ಕೃತ ಇತ್ಯಾಹ ನಾರದಃ .. 296..
 ತಥಾಪಿ ಮಯಾ ತವ ಸ್ನೇಹಪಾಶಬದ್ಧೇನ ಮಂತ್ರಭೇದಃ ಕೃತಃ .
 ಯತಸ್ತ್ವಂ ಮಮ ವಚನೇನಾತ್ರ ರಾಜಕುಲೇ ವಿಶ್ವಸ್ತಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟಶ್ಚ .
 ಉಕ್ತಂಚ -
 ವಿಶ್ರಂಭಾದ್ಯಸ್ಯ ಯೋ ಮೃತ್ಯುಮವಾಪ್ನೋತಿ ಕಥಂಚನ .
 ತಸ್ಯ ಹತ್ಯಾ ತದುತ್ಥಾ ಸಾ ಪ್ರಾಹೇದಂ ವಚನಂ ಮನುಃ .. 297..
 ತತ್ತವೋಪರಿ ಪಿಂಗಲಕೋಽಯಂ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಃ ಕಥಿತಂ ಚಾದ್ಯಾನೇನ
 ಮತ್ಪುರತಶ್ಚತುಷ್ಟರ್ಣತಯಾ - ಯತ್ಪ್ರಭಾತೇ ಸಂಜೀವಕಂ ಹತ್ವಾ
 ಸಮಸ್ತಮೃಗಪರಿವಾರಂ ಚಿರಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಂ ನೇಷ್ಯಾಮಿ . ತತಃ ಸ ಮಯೋಕ್ತಃ -
 ಸ್ವಾಮಿನ್ . ನ ಯುಕ್ತಮಿದಂ ಯನ್ನಿತ್ರದ್ರೋಹೇಣ ಜೀವನಂ ಕ್ರಿಯತೇ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಅಪಿ ಬ್ರಹ್ಮವಧಂ ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೇನ ಶುದ್ಧತಿ .
 ತದರ್ಥೇನ ವಿಚೀರ್ಣೇನ ನ ಕಥಂಚಿತ್ತುಹೃದ್ವಹಃ .. 298..
 ತತಸ್ತೇನಾಹಂ ಸಾಮರ್ಷೇಣೋಕ್ತಃ - ಭೋ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧೇ
 ಸಂಜೀವಕಸ್ತಾವಚ್ಛಭೋಜೀ ವಯಂ ಮಾಂಸಾಶಿನಃ . ತದಸ್ಮಾಕಂ
 ಸ್ವಾಭಾವಿಕಂ ವೈರಮಿತಿ ಕಥಂ ರಿಪುರುಪೇಕ್ಷತೇ . ತಸ್ಮಾತ್ನಾಮಾದಿಭಿರು-

ಪಾಯೈರ್ಹನ್ಯತೇ . ನ ಚ ಹತೇ ತಸ್ಮಿಂದೋಷಃ ಸ್ಯಾತ್ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ದತ್ತಾಪಿ ಕನ್ಯಕಾಂ ವೈರೀ ನಿಹಂತವ್ಯೋ ವಿಪಶ್ಚಿತಾ .
 ಅನ್ಯೋಪಾಯೈರಶಕ್ಯೋ ಯೋ ಹತೇ ದೋಷೋ ನ ವಿದ್ಯತೇ .. 299..
 ಕೃತ್ಯಾಕೃತ್ಯಂ ನ ಮನ್ಯೇತ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ಯುಧಿ ಸಂಗತಃ .
 ಪ್ರಸುಪ್ತೋ ದ್ರೋಣಪುತ್ರೇಣ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಃ ಪುರಾ ಹತಃ .. 300..
 ತದಹಂ ತಸ್ಯ ನಿಶ್ಚಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತ್ವತ್ಸಕಾಶಮಿಹಾಗತಃ . ಸಾಂಪ್ರತಂ
 ಮೇ ನಾಸ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕದೋಷಃ . ಮಯಾ ಸುಗುಪ್ತಮಂತ್ರಸ್ತವ ನಿವೇದಿತಃ .
 ಅಥ ಯತ್ತೇ ಪ್ರತಿಭಾತಿ ತತ್ಪುರುಷ್ಠ ಇತಿ . ಅಥ ಸಂಜೀವಕಸ್ತಸ್ಯ
 ತದ್ವಜ್ರಪಾತದಾರುಣಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮೋಹಮುಪಗತಃ . ಅಥ
 ಚೇತನಾಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಸವೈರಾಗ್ಯಮಿದಮಾಹ - ಭೋಃ ಸಾಧ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -
 ದುರ್ಜನಗಮ್ಯಾ ನಾರ್ಯಃ ಪ್ರಾಯೇಣಾಸ್ತೇಹವಾನ್ಯವತಿ ರಾಜಾ .
 ಕೃಪಣಾನುಸಾರಿ ಚ ಧನಂ ಮೇಘೋ ಗಿರಿದುರ್ಗವರ್ಷೀ ಚ .. 301..
 ಅಹಂ ಹಿ ಸಂಮತೋ ರಾಜ್ಞೋ ಯ ಏವಂ ಮನ್ಯತೇ ಕುಧೀಃ .
 ಬಲೀವರ್ಧಃ ಸ ವಿಜ್ಞೇಯೋ ವಿಷಾಣಪರಿವರ್ಜಿತಃ .. 302..
 ವರಂ ವನಂ ವರಂ ಭೈಕ್ಷಂ ವರಂ ಭಾರೋಪಜೀವನಂ .
 ವರಂ ವ್ಯಾಧಿರ್ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ನಾಧಿಕಾರೇಣ ಸಂಪದಃ .. 303..
 ತದಯುಕ್ತಂ ಮಯಾ ಕೃತಂ ಯದನೇನ ಸಹ ಮೈತ್ರೀ ವಿಹಿತಾ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಯಯೋರೇವ ಸಮಂ ವಿತ್ತಂ ಯಯೋರೇವ ಸಮಂ ಕುಲಂ .
 ತಯೋರ್ಮೈತ್ರೀ ವಿವಾಹಶ್ಚ ನ ತು ಪುಷ್ಪವಿಪುಷ್ಪಯೋಃ .. 304..
 ತಥಾ ಚ -
 ಮೃಗಾ ಮೃಗೈಃ ಸಂಗಮನುವ್ರಜಂತಿ
 ಗಾವಶ್ಚ ಗೋಭಿಸ್ತುರಗಾಸ್ತುರಗೈಃ .
 ಮೂರ್ಖಾಶ್ಚ ಮೂರ್ಖೈಃ ಸುಧಿಯಃ ಸುಧೀಭಿಃ
 ಸಮಾನಶೀಲವ್ಯಸನೇನ ಸಖ್ಯಂ .. 305..
 ತದ್ಯದಿ ಗತ್ವಾ ತಂ ಪ್ರಸಾದಯಾಮಿ ತಥಾಪಿ ನ ಪ್ರಸಾದಂ ಯಾಸ್ಯತಿ .
 ಉಕ್ತಂಚ -
 ನಿಮಿತ್ತಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಹಿ ಯಃ ಪ್ರಕುಪ್ಯತಿ
 ಧ್ರುವಂ ಸ ತಸ್ಯಾಪಗಮೇ ಪ್ರಶಾಮ್ಯತಿ .
 ಅಕಾರಣದ್ವೇಷಪರೋ ಹಿ ಯೋ ಭವೇತ್
 ಕಥಂ ನರಸ್ತಂ ಪರಿತೋಷಯಿಷ್ಯತಿ .. 306..
 ಅಹೋ ಸಾಧು ಚೇದಮುಚ್ಯತೇ -
 ಭಕ್ತಾನಾಮುಪಕಾರಿಣಾಂ ಪರಹಿತವ್ಯಾಪಾರಯುಕ್ತಾನಾಂ .

ಸೇವಾಸಂವ್ಯವಹಾರತತ್ತ್ವವಿದುಷಾಂ ದ್ರೋಹಚ್ಯುತಾನಾಮಪಿ .

ವ್ಯಾಪತ್ತಿಃ ಸ್ವಲಿತಾಂತರೇಷು ನಿಯತಾ ಸಿದ್ಧಿಭವೇದ್ವಾ ನ ವಾ .

ತನ್ನಾದಂಬುಪತೇರಿವಾವನಿಪತೇಃ ಸೇವಾ ಸದಾ ಶಂಕಿನೀ .. 307..

ತಥಾ ಚ -

ಭಾವಸ್ಥಿಗ್ಧೈ ರುಪಕೃತಮಪಿ ದ್ವೇಷ್ಯತಾಂ ಯಾತಿ ಲೋಕೇ .

ಸಾಕ್ಷಾದನ್ಯೈ ರಪಕೃತಮಪಿ ಪ್ರೀತಯೇ ಚೋಪಯಾತಿ .

ದುರ್ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಾನ್ಮೃ ಪತಿಮನಸಾಂ ನೈಕಭಾವಾಶ್ರಯಾಣಾಂ .

ಸೇವಾಧರ್ಮಃ ಪರಮಗಹನೋ ಯೋಗಿನಾಮಪ್ಯಗಮ್ಯಃ .. 308..

ತತ್ಪರಿಜ್ಞಾತಂ ಮಯಾ ಮತ್ಪ್ರಸಾದಮಸಹಮಾನ್ಯೈಃ ಸಮೀಪವರ್ತಿಭಿರೇಷ

ಪಿಂಗಲಕಃ ಪ್ರಕೋಪಿತಃ . ತೇನಾಯಂ ಮಮಾದೋಷಸ್ಯಾಪ್ಯೇವಂ ವದತಿ .

ಉಕ್ತಂಚ -

ಪ್ರಭೋಃ ಪ್ರಸಾದಮನ್ಯಸ್ಯ ನ ಸಹಂತೀಹ ಸೇವಕಾಃ .

ಸಪತ್ನ್ಯ ಇವ ಸಂಕ್ರುದ್ಧಾಃ ಸಪತ್ನ್ಯಾಃ ಸುಕೃತೈರಪಿ .. 309..

ಭವತಿ ಚೈವಂ ಯದ್ಗುಣವತ್ಸು ಸಮೀಪವರ್ತಿಷು ಗುಣಹೀನಾನಾಂ ನ ಪ್ರಸಾದೋ

ಭವತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಗುಣವತ್ತರಪಾತ್ರೇಣ ಚ್ಛಾದ್ಯಂತೇ ಗುಣಿನಾಂ ಗುಣಾಃ .

ರಾತ್ರೌ ದೀಪತಿಖಾಕಾಂತಿರ್ನ ಭಾನಾವುದಿತೇ ಸತಿ .. 310..

ದಮನಕ ಆಹ - ಭೋ ಮಿತ್ರ . ಯದ್ಯೇವಂ ತನ್ನಾಸ್ತಿ ತೇ ಭಯಂ . ಪ್ರಕೋಪಿತೋಽಪಿ

ಸ ದುರ್ಜನೈಸ್ತವ ವಚನರಚನಯಾ ಪ್ರಸಾದಂ ಯಾಸ್ಯತಿ . ಸ ಆಹ - ಭೋಃ .

ನ ಯುಕ್ತಮುಕ್ತಂ ಭವತಾ . ಲಘೂನಾಮಪಿ ದುರ್ಜನಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವಸ್ತುಂ

ನ ಶಕ್ಯತೇ . ಉಪಾಯಾಂತರಂ ವಿಧಾಯ ತೇ ನೂನಂ ಘ್ನಂತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಬಹವಃ ಪಂಡಿತಾಃ ಕ್ಷುದ್ರಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಾಯೋಪಜೀವಿನಃ .

ಕುರ್ಯುಃ ಕೃತ್ಯಮಕೃತ್ಯಂ ವಾ ಉಷ್ಟ್ರೇ ಕಾಕಾದಯೋ ಯಥಾ .. 311..

ದಮನಕ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 11

ಮದೋತ್ಕಟಸಿಂಹಕಥಾ .

ಅಸ್ತಿ ಕಸ್ತಿಸ್ತಿದ್ವನೋದ್ದೇಶೇ ಮದೋತ್ಕಟೋ ನಾಮ ಸಿಂಹಃ ಪ್ರತಿವಸತಿ ಸ್ತ .

ತಸ್ಯ ಚಾನುಚರಾ ಅನ್ಯೇ ದ್ವೀಪಿವಾಯಸಗೋಮಾಯವಃ ಸಂತಿ . ಅಥ

ಕದಾಚಿತ್ಪರಿತಸ್ತತೋ ಭ್ರಮದ್ಭಿಃ ಸಾರ್ಥಾದ್ಭಿಃ ಕ್ರಥನಕೋ

ನಾಮೋಷ್ಟ್ರೋ ದೃಷ್ಟಃ . ಅಥ ಸಿಂಹ ಆಹ - ಅಹೋ ಅಪೂರ್ವಮಿದಂ ಸತ್ತ್ವಂ .

ತಜ್ಞಾ ಯತಾಂ ಕಿಮೇತದಾರಣ್ಯಕಂ ಗ್ರಾಮ್ಯಂ ವೇತಿ . ತಚ್ಚುತ್ವಾ ವಾಯಸ
ಆಹ - ಭೋಃ ಸ್ವಾಮಿನ್ . ಗ್ರಾಮ್ಯೋಽಯಮುಷ್ಣನಾಮಾ ಜೀವವಿಶೇಷಸ್ತವ
ಭೋಜ್ಯಃ . ತದ್ವ್ಯಾಪಾದ್ಯತಾಂ . ಸಿಂಹ ಆಹ - ನಾಹಂ ಗೃಹಮಾಗತಂ
ಹನ್ಮಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಗೃಹಂ ಶತ್ರುಮಪಿ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ವಿಶ್ವಸ್ತಮಕುತೋಭಯಂ .

ಯೋ ಹನ್ಯಾತ್ಸಸ್ಯ ಪಾಪಂ ಸ್ಯಾಚ್ಚತಬ್ರಾಹ್ಮಣಘಾತಜಂ .. 312..

ತದಭಯಪ್ರದಾನಂ ದತ್ತ್ವಾ ಮತ್ಸಕಾಶಮಾನೀಯತಾಂ ಯೇನಾಸ್ಯಾಗಮ-

ಕಾರಣಂ ಪೃಚ್ಛಾಮಿ . ಅಥಾಸೌ ಸರ್ವೈರಪಿ ವಿಶ್ವಾಸ್ಯಾಭಯಪ್ರದಾನಂ

ದತ್ತ್ವಾ ಮದೋತ್ಕಟಸಕಾಶಮಾನೀತಃ ಪ್ರಣಮ್ಯೋಪವಿಷ್ಣಶ್ಚ . ತತಸ್ತಸ್ಯ

ಪೃಚ್ಛತಸ್ತೇನಾತ್ಮವೃತ್ತಾಂತಃ ಸಾರ್ಥಭ್ರಂಶಸಮುದ್ಭವೋ ನಿವೇದಿತಃ .

ತತಃ ಸಿಂಹೇನೋಕ್ತಂ - ಭೋಃ ಕ್ರಥನಕ . ಮಾ ತ್ವಂ ಗ್ರಾಮಂ ಗತ್ವಾ

ಭೂಯೋಽಪಿ ಭಾರೋದ್ವಹನಕಷ್ಟಭಾಗೀ ಭೂಯಾಃ . ತದತ್ಯೈವಾರಣ್ಯೇ

ನಿರ್ವಿಶಂಕೋ ಮರಕತಸದೃಶಾನಿ ಶಷ್ಟಾಗ್ರಾಣಿ ಭಕ್ಷಯನ್ಮಯಾ

ಸಹ ಸದೈವ ವಸ . ಸೋಽಪಿ ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತೇಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವಿಚರನ್ನ ಕುತೋಽಪಿ

ಭಯಮಿತಿ ಸುಖೇನಾಸ್ತೇ . ತಥಾನ್ಯೇದ್ಯುರ್ಮದೋತ್ಕಟಸ್ಯ ಮಹಾಗಜೇನಾ-

ರಣ್ಯಚಾರಿಣಾ ಸಹ ಯುದ್ಧಮಭವತ್ . ತತಸ್ತಸ್ಯ ದಂತಮುಸಲಪ್ರಹಾರೈರ್ವ್ಯಥಾ

ಸಂಜಾತಾ . ವ್ಯಥಿತಃ ಕಥಮಪಿ ಪ್ರಾಣೈರ್ನ ವಿಯುಕ್ತಃ . ಅಥ

ಶರೀರಾಸಾಮರ್ಥ್ಯಾನ್ನ ಕುತ್ರಚಿತ್ಪದಮಪಿ ಚಲಿತುಂ ಶಕ್ನೋತಿ . ತೇ ಸರ್ವೇ

ಕಾಕಾದಯೋಽಪ್ಯಪ್ರಭುತ್ವೇನ ಕ್ಷುಧಾವಿಷ್ಟಾಃ ಪರಂ ದುಃಖಂ ಭೇಜುಃ .

ಅಥ ತಾನ್ಸಿಂಹಃ ಪ್ರಾಹ - ಭೋಃ . ಅನ್ವಿಷ್ಯತಾಂ ಕುತ್ರಚಿತ್ಕಿಂಚಿತ್ಸತ್ತ್ವಂ

ಯೇನಾಹಮೇತಾಮಪಿ ದಶಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ತದ್ಧತ್ವಾ ಯುಷ್ಮದ್ಭೋಜನಂ

ಸಂಪಾದಯಾಮಿ . ಅಥ ತೇ ಚತ್ವಾರೋಽಪಿ ಭ್ರಮಿತುಮಾರಬ್ಧಾ ಯಾವನ್ನ

ಕಿಂಚಿತ್ಸತ್ತ್ವಂ ಪಶ್ಯಂತಿ ತಾವದ್ವಾಯಸಶೃಗಾಲೌ ಪರಸ್ಪರಂ ಮಂತ್ರಯತಃ .

ಶೃಗಾಲ ಆಹ - ಭೋ ವಾಯಸ . ಕಿಂ ಪ್ರಭೂತಭ್ರಾಂತೇನ . ಅಯಮಸ್ಯಾಕಂ

ಪ್ರಭೋಃ ಕ್ರಥನಕೋ ವಿಶ್ವಸ್ತಸ್ತಿಷ್ಠತಿ . ತದೇನಂ ಹತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಯಾತ್ರಾಂ

ಕುರ್ಮಃ . ವಾಯಸ ಆಹ - ಯುಕ್ತಮುಕ್ತಂ ಭವತಾ . ಪರಂ ಸ್ವಾಮಿನಾ

ತಸ್ಯಾಭಯಪ್ರದಾನಂ ದತ್ತಮಾಸ್ತೇ ನ ವದ್ಯೋಽಯಮಿತಿ . ಶೃಗಾಲ ಆಹ -

ಭೋ ವಾಯಸ . ಅಹಂ ಸ್ವಾಮಿನಂ ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯ ತಥಾ ಕರಿಷ್ಯೇ ಯಥಾ ಸ್ವಾಮೀ

ವಧಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ . ತತ್ತಿಷ್ಠಂತು ಭವಂತೋಽತ್ಯೈವ ಯಾವದಹಂ ಗೃಹಂ

ಗತ್ವಾ ಪ್ರಭೋರಾಜ್ಞಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಚಾಗಚ್ಛಾಮಿ . ಏವಮಭಿಧಾಯ

ಸತ್ವರಂ ಸಿಂಹಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ಅಥ ಸಿಂಹಮಾಸಾದ್ಯೇದಮಾಹ -

ಸ್ವಾಮಿನ್ . ಸಮಸ್ತಂ ವನಂ ಭ್ರಾಂತ್ವಾ ವಯಮಾಗತಾಃ . ನ
 ಕಿಂಚಿತ್ಸತ್ತಮಾಸಾದಿತಂ . ತತ್ಕಿಂ ಕುರ್ಮೋ ವಯಂ . ಸಂಪ್ರತಿ ವಯಂ
 ಬುಭುಕ್ಷಯಾ ಪದಮೇಕಮಪಿ ಪ್ರಚಲಿತುಂ ನ ಶಕ್ನುಮಃ . ದೇವೋಽಪಿ
 ಪಥ್ಯಾಶೀ ವರ್ತತೇ . ತದ್ಯದಿ ದೇವಾದೇಶೋ ಭವತಿ ತತ್ತ್ಯಥನಕಪಿಶಿತೇನಾದ್ಯ
 ಪಥ್ಯಕ್ರಿಯಾ ಕ್ರಿಯತೇ . ಅಥ ಸಿಂಹಸ್ತಸ್ಯ ತದ್ದಾರುಣಂ ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ
 ಸಕೋಪಮಿದಮಾಹ - ಧಿಕ್ವಾಪಾಧಮ . ಯದ್ಯೇವಂ ಭೂಯೋಽಪಿ ವದಸಿ
 ತತಸ್ತ್ವಾಂ ತತ್ತ್ವಣಮೇವ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ . ತತೋ ಮಯಾ ತಸ್ಯಾಭಯಂ
 ಪ್ರದತ್ತಂ . ತತ್ತ್ವಥಂ ವ್ಯಾಪಾದಯಾಮಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ನ ಗೋಪ್ರದಾನಂ ನ ಮಹೀಪ್ರದಾನಂ
 ನ ಚಾನ್ನದಾನಂ ಹಿ ತಥಾ ಪ್ರಧಾನಂ .
 ಯಥಾ ವದಂತೀಹ ಬುಧಾಃ ಪ್ರಧಾನಂ
 ಸರ್ವಪ್ರದಾನೇಷ್ಟಭಯಪ್ರದಾನಂ .. 313..

ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಶೃಗಾಲ ಆಹ - ಸ್ವಾಮಿನ್ ಯದ್ಯಭಯಪ್ರದಾನಂ ದತ್ತಾ
 ವಧಃ ಕ್ರಿಯತೇ ತದೇಷ ದೋಷೋ ಭವತಿ . ಪುನರ್ಯದಿ ದೇವಪಾದಾನಾಂ
 ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ ಆತ್ಮನೋ ಜೀವಿತವ್ಯಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ತನ್ನ ದೋಷಃ . ತತೋ ಯದಿ ಸ
 ಸ್ವಯಮೇವಾತ್ಮಾನಂ ವಧಾಯ ನಿಯೋಜಯತಿ ತದ್ವದ್ಯೋಽನ್ಯಥಾಸ್ಮಾಕಂ
 ಮಧ್ಯಾದೇಕತಮೋ ವಧ್ಯ ಇತಿ . ಯತೋ ದೇವಪಾದಾಃ ಪಥ್ಯಾಶಿನಃ
 ಕ್ಷುನ್ನಿರೋಧಾದಂತ್ಯಾಂ ದಶಾಂ ಯಾಸ್ಯಂತಿ . ತತ್ಕಿಮೇತೈಃ ಪ್ರಾಣೈರಸ್ಮಾಕಂ
 ಯೇ ಸ್ವಾಮ್ಯರ್ಥೇ ನ ಯಾಸ್ಯಂತಿ . ಅಪರಂ ಪಶ್ಚಾದಪ್ಯಸ್ಮಾಭಿರ್ವಹ್ನಿಪ್ರವೇಶಃ
 ಕಾರ್ಯೋ ಯದಿ ಸ್ವಾಮಿಪಾದಾನಾಂ ಕಿಂಚಿದನಿಷ್ಟಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಯಸ್ಮಿನ್ಕುಲೇ ಯಃ ಪುರುಷಃ ಪ್ರಧಾನಃ
 ಸ ಸರ್ವಯತ್ನೈಃ ಪರಿರಕ್ಷಣೀಯಃ .
 ತಸ್ಮಿನ್ವಿನಷ್ಟೇ ಸ್ವಕುಲಂ ವಿನಷ್ಟಂ
 ನ ನಾಭಿಭಂಗೇ ಹ್ಯರಕಾ ವಹಂತಿ .. 314..

ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಮದೋತ್ಕಟ ಆಹ - ಯದ್ಯೇವಂ ತತ್ಕುರುಷ್ವ ಯದ್ರೋಚತೇ .
 ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಸ ಸತ್ವರಂ ಗತ್ವಾ ತಾನಾಹ - ಭೋಃ . ಸ್ವಾಮಿನೋ ಮಹತ್ಯವಸ್ಥಾ
 ವರ್ತತೇ . ತತ್ಕಿಂ ಪರ್ಯಟಿತೇನ . ತೇನ ವಿನಾ ಕೋಽತ್ರಾಸ್ಮಾನ್ತಕ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ .
 ತದ್ಗತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಕ್ಷುದ್ರೋಗಾತ್ಪರಲೋಕಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಸ್ಯಾತ್ಮಶರೀರದಾನಂ
 ಕುರ್ಮೋ ಯೇನ ಸ್ವಾಮಿಪ್ರಸಾದಸ್ಯಾನ್ಯಣತಾಂ ಗಚ್ಛಾಮಃ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಆಪದಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾತ್ಸ್ವಾಮೀ ಯಸ್ಯ ಭೃತ್ಯಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ .
 ಪ್ರಾಣೇಷು ವಿದ್ಯಮಾನೇಷು ಸ ಭೃತ್ಯೋ ನರಕಂ ವ್ರಜೇತ್ .. 315..

ತದನಂತರಂ ತೇ ಸರ್ವೇ ಬಾಷ್ಟಪೂರಿತದೃಶೋ ಮದೋತ್ಕಟಂ
 ಪ್ರಣಮೋಪವಿಷ್ಟಾಃ . ತಾಂದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮದೋತ್ಕಟ ಆಹ - ಭೋಃ . ಪ್ರಾಪ್ತಂ
 ದೃಷ್ಟಂ ವಾ ಕಿಂಚಿತ್ಸತ್ತಂ . ಅಥ ತೇಷಾಂ ಮಧ್ಯಾತ್ಮಾಕಃ ಪ್ರೋವಾಚ -
 ಸ್ವಾಮಿನ್ . ವಯಂ ತಾವತ್ಸರ್ವತ್ರ ಪರ್ಯಟಿತಾಃ ಪರಂ ನ
 ಕಿಂಚಿತ್ಸತ್ತ ಮಾಸಾದಿತಂ
 ದೃಷ್ಟಂ ವಾ . ತದದೃಶ್ಯ ಮಾಂ ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾಂಧಾರಯತು ಸ್ವಾಮೀ
 ಯೇನ ದೇವಸ್ಯಾಶ್ವಾಸನಂ ಭವತಿ ಮಮ ಪುನಃ ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿರಿತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಸ್ವಾಮ್ಯರ್ಥೇ ಯಸ್ಯ ಜೇತ್ವಾಣಾನ್ಭ್ರತೋ ಭಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತಃ .
 ನ ಪರಂ ಪದಮಾಪ್ನೋತಿ ಜರಾಮರಣವರ್ಜಿತಂ .. 316..
 ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಶೃಗಾಲ ಆಹ - ಭೋಃ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಯೋ ಭವಾನ್ . ತವ
 ಭಕ್ಷಣಾತ್ಸಾಮಿನಸ್ತಾವತ್ಪ್ರಾಣಯಾತ್ರಾ ನ ಭವತಿ . ಅಪರೋ ದೋಷಶ್ಚ
 ತಾವತ್ಸಮುತ್ಪದ್ಯತೇ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಕಾಕಮಾಂಸಂ ತಥೋಚ್ಚಿಷ್ಟಂ ಸ್ತೋಕಂ ತದಪಿ ದುರ್ಬಲಂ .
 ಭಕ್ಷಿತೇನಾಪಿ ಕಿಂ ತೇನ ಯೇನ ತೃಪ್ತರ್ನ ಜಾಯತೇ .. 317..
 ತದ್ವರ್ಷಿತಾ ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿರ್ಭವತಾ ಗತಂ ಚಾನ್ಯನ್ಯಂ ಭರ್ತೃಪಿಂಡಸ್ಯ
 ಪ್ರಾಪ್ತಶ್ಚೋಭಯಲೋಕೇ ಸಾಧುವಾದಃ . ತದಪಸರಾಗ್ರತಃ . ಅಹಂ ಸ್ವಾಮಿನಂ
 ವಿಜ್ಞಾಪಯಾಮಿ . ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ ಶೃಗಾಲಃ ಸಾದರಂ
 ಪ್ರಣಮೋಪವಿಷ್ಟಃ ಪ್ರಾಹ - ಸ್ವಾಮಿನ್ . ಮಾಂ ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾದ್ಯ
 ಪ್ರಾಣಯಾತ್ರಾಂ ವಿಧಾಯ ಮಮೋಭಯಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತಿಂ ಕುರು . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಸ್ವಾಮ್ಯಾಯತ್ತಾಃ ಸದಾ ಪ್ರಾಣಾ ಭೃತ್ಯಾನಾಮರ್ಜಿತಾ ಧನೈಃ .
 ಯತಸ್ತತೋ ನ ದೋಷೋಽಸ್ತಿ ತೇಷಾಂ ಗ್ರಹಣಸಂಭವಃ .. 318..
 ಅಥ ತಚ್ಚುತ್ವಾ ದ್ವೀಪ್ಯಾಹ - ಭೋಃ ಸಾಧೂಕ್ತಂ ಭವತಾ ಪುನರ್ಭವಾನಪಿ
 ಸ್ವಲ್ಪಕಾಯಃ ಸ್ವಜಾತಿಶ್ಚ ನಖಾಯುಧತ್ವಾದಭಕ್ಷ್ಯ ಏವ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ನಾಭಕ್ಷ್ಯಂ ಭಕ್ಷಯೇತ್ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಪ್ರಾಣೈಃ ಕಂಠಗತ್ಯೆರಪಿ .
 ವಿಶೇಷಾತ್ತದಪಿ ಸ್ತೋಕಂ ಲೋಕದ್ವಯವಿನಾಶಕಂ .. 319..
 ತದ್ಧರ್ಶಿತಂ ತ್ವಯಾತ್ಮನಃ ಕೌಲೀನ್ಯಂ . ಅಥವಾ ಸಾಧು ಚೇದಮುಚ್ಯತೇ -
 ಏತದರ್ಥಂ ಕುಲೀನಾನಾಂ ನೃಪಾಃ ಕುರ್ವಂತಿ ಸಂಗ್ರಹಂ .
 ಆದಿಮಧ್ಯಾವಸಾನೇಷು ನ ತೇ ಗಚ್ಛಂತಿ ವಿಕ್ರಿಯಾಂ .. 320..
 ತದಪಸರಾಗ್ರತಃ ಯೇನಾಹಂ ಸ್ವಾಮಿನಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯಾಮಿ . ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ
 ದ್ವೀಪೀ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಮದೋತ್ಕಟಮಾಹ - ಸ್ವಾಮಿನ್ . ಕ್ರಿಯತಾಮದ್ಯ ಮಮ
 ಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಾಣಯಾತ್ರಾ . ದೀಯತಾಮಕ್ಷಯೋ ವಾಸಃ ಸ್ವರ್ಗೇ . ಮಮ

ವಿಸ್ತಾರ್ಯತಾಂ ಕ್ಷಿತಿತಲೇ ಪ್ರಭೂತಂ ಯಶಃ . ತನ್ನಾತ್ರ ವಿಸ್ಮಯಃ

ಕಾರ್ಯಃ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಮೃತಾನಾಂ ಸ್ವಾಮಿನಃ ಕಾರ್ಯೇ ಭೃತ್ಯಾನಾಮನುವರ್ತಿನಾಂ .

ಭವೇತ್ಸ್ವರ್ಗೇರ್ಷಯೋ ವಾಸಃ ಕೀರ್ತಿಶ್ಚ ಧರಣೀತಲೇ .. 321..

ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಕ್ರಥನಕಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ - ಏತೈಸ್ತಾವತ್ಸರ್ವೈರಪಿ

ಶೋಭಾವಾಕ್ಯಾನ್ಯುಕ್ತಾನಿ ನ ಚೈಕೋಽಪಿ ಸ್ವಾಮಿನಾ ವಿನಾಶಿತಃ . ತದಹಮಪಿ

ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯೇನ ಮದ್ವಚನಮೇತೇ ತ್ರಯೋಽಪಿ ಸಮರ್ಥಯಂತಿ .

ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಪ್ರೋವಾಚ - ಭೋಃ ಸತ್ಯಮುಕ್ತಂ ಭವತಾ ಪರಂ ಭವಾನಪಿ

ನಖಾಯುಧಃ . ತತ್ಕಥಂ ಭವಂತಂ ಸ್ವಾಮೀ ಭಕ್ಷಯತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಮನಸಾಽಪಿ ಸ್ವಜಾತ್ಯಾನಾಂ ಯೋಽನಿಷ್ಠಾನಿ ಪ್ರಚಿಂತಯೇತ್ .

ಭವಂತಿ ತಸ್ಯ ತಾನೈವ ಇಹ ಲೋಕೇ ಪರತ್ರ ಚ .. 322..

ತದಪಸರಾಗ್ರತಃ ಯೇನಾಹಂ ಸ್ವಾಮಿನಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯಾಮಿ . ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ

ಕ್ರಥನಕೋಽಗ್ರೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಪ್ರಣಮ್ಯೋವಾಚ - ಸ್ವಾಮಿನ್ . ಏತೇಽಭಕ್ಷ್ಯಾಸ್ತವ

ತನ್ಮಮ ಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಾಣಯಾತ್ರಾ ವಿಧೀಯತಾಂ ಯೇನ

ಮಮೋಭಯಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ಭವತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ನ ಯಜ್ಞಾನೋಽಪಿ ಗಚ್ಛಂತಿ ತಾಂ ಗತಿಂ ನೈವ ಯೋಗಿನಃ .

ಯಾಂ ಯಾಂತಿ ಪ್ರೋಚ್ಛಿತಪ್ರಾಣಾಃ ಸ್ವಾಮ್ಯರ್ಥೇ ಸೇವಕೋತ್ತಮಾಃ .. 323..

ಏವಮಭಿಹಿತೇ ತಾಭ್ಯಾಂ ಶೃಗಾಲಚಿತ್ರಕಾಭ್ಯಾಂ ವಿದಾರಿತೋಭಯಕುಕ್ಷಿಃ

ಕ್ರಥನಕಃ ಪ್ರಾಣಾನತ್ಯಾಕ್ಷೀತ್ . ತತಶ್ಚ ತೈಃ ಕ್ಷುದ್ರಪಂಡಿತೈಃ

ಸರ್ವೈರ್ಭಕ್ಷಿತಃ . ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ - ಬಹವಃ ಪಂಡಿತಾಃ ಕ್ಷುದ್ರಾ ಇತಿ .

ತದ್ಭದ್ರ ಕ್ಷುದ್ರಪರಿವಾರೋಽಯಂ ತೇ ರಾಜಾ ಮಯಾ ಸಮ್ಯಗ್ಚ್ಛಾತಃ .

ಸತಾಮಸೇವ್ಯಶ್ಚ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಅಶುದ್ಧಪ್ರಕೃತೌ ರಾಜ್ಞಿ ಜನತಾ ನಾನುರಜ್ಯತೇ .

ಯಥಾ ಗೃಧ್ರಸಮಾಸನ್ನಃ ಕಲಹಂಸಃ ಸಮಾಚರೇತ್ .. 324..

ತಥಾ ಚ -

ಗೃಧ್ರಾಕಾರೋಽಪಿ ಸೇವ್ಯಃ ಸ್ಯಾದ್ಧಂಸಾಕಾರೈಃ ಸಭಾಸದೈಃ .

ಹಂಸಾಕಾರೋಽಪಿ ಸಂತ್ಯಾಜ್ಯೋ ಗೃಧ್ರಾಕಾರೈಃ ಸ ತೈರ್ನೃಪಃ .. 325..

ತನ್ನೂನಂ ಮಮೋಪರಿ ಕೇನಚಿದ್ಭೂರ್ಜನೇನಾಯಂ ಪ್ರಕೋಪಿತಃ ತೇನೈವಂ ವದತಿ .

ಅಥವಾ ಭವತ್ಯೇತತ್ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಮೃದುನಾ ಸಲಿಲೇನ ಖನ್ಯಮಾನಾ-

ನ್ಯವಘೃಷ್ಯಂತಿ ಗಿರೇರಪಿ ಸ್ಥಲಾನಿ .

ಉಪಜಾಪವಿದಾಂ ಚ ಕರ್ಣಜಾಪೈಃ

ಕಿಮು ಚೇತಾಂಸಿ ಮೃದೂನಿ ಮಾನವಾನಾಂ .. 326..

ಕರ್ಣವಿಷೇಣ ಚ ಭಗ್ನಃ ಕಿಂ ಕಿಂ ನ ಕರೋತಿ ಬಾಲಿಶೋ ಲೋಕಃ .

ಕ್ಷಪಣಕತಾಮಪಿ ಧತ್ತೇ ಪಿಬತಿ ಸುರಾಂ ನರಕಪಾಲೇನ .. 327..

ಅಥವಾ ಸಾಧ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -

ಪಾದಾಹತೋಽಪಿ ದೃಢದಂಡಸಮಾಹತೋಽಪಿ

ಯಂ ದಂಷ್ಟ್ರಯಾ ಸ್ವ ಶತಿ ತಂ ಕಿಲ ಹಂತಿ ಸರ್ಪಃ .

ಕೋಽಪ್ಯೇಷ ಏವ ಪಿಶುನೋಗ್ರಮನುಷ್ಯಧರ್ಮಃ

ಕರ್ಣೇ ಪರಂ ಸ್ವ ಶತಿ ಹಂತಿ ಪರಂ ಸಮೂಲಂ .. 328..

ತಥಾ ಚ -

ಅಹೋ ಖಲಭುಜಂಗಸ್ಯ ವಿಪರೀತೋ ವಧಕ್ರಮಃ .

ಕರ್ಣೇ ಲಗತಿ ಚಾನ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಣೈರನ್ಯೋ ವಿಯುಜ್ಯತೇ .. 329..

ತದೇವಂ ಗತೇಽಪಿ ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯಮಿತ್ಯಹಂ ತ್ವಾಂ ಸುಹೃದ್ಭಾವಾತ್ಪೃಚ್ಛಾಮಿ .

ದಮನಕ ಆಹ - ತದ್ಧೇಶಾಂತರಗಮನಂ ಯುಜ್ಯತೇ . ನೈವಂವಿಧಸ್ಯ

ಕುಸ್ವಾಮಿನಃ ಸೇವಾಂ ವಿಧಾತುಂ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಗುರೋರಪ್ಯವಲಿಪ್ತಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಕಾರ್ಯಮಜಾನತಃ .

ಉತ್ಪಥಪ್ರತಿಪನ್ನಸ್ಯ ಪರಿತ್ಯಾಗೋ ವಿಧೀಯತೇ .. 330..

ಸಂಜೀವಕ ಆಹ - ಅಸ್ಮಾಕಮುಪರಿ ಸ್ವಾಮಿನಿ ಕುಪಿತೇ ಗಂತುಂ ನ

ಶಕ್ಯತೇ ನ ಚಾನ್ಯತ್ರ ಗತಾನಾಮಪಿ ನಿರ್ವೃತಿರ್ಭವತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಮಹತಾಂ ಯೋಽಪರಾಧ್ಯೇತ ದೂರಸ್ಥೋಽಸ್ಮೀತಿ ನಾಶ್ಚಸೇತ್ .

ದೀರ್ಘೌ ಬುದ್ಧಿಮತೋ ಬಾಹೂ ತಾಭ್ಯಾಂ ಹಿಂಸತಿ ಹಿಂಸಕಂ .. 331..

ತದ್ಯದ್ಧಂ ಮುಕ್ತ್ವಾ ಮೇ ನಾನ್ಯದಸ್ತಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರಂ . ಉಕ್ತಂಚ -

ನ ತಾನ್ವಿ ತೀರ್ಥೈಸ್ತಪಸಾ ಚ ಲೋಕಾನ್-

ಸ್ವಗೃಹಿಣೋ ದಾನಶತ್ರುಃ ಸುವೃತ್ತೈಃ .

ಕ್ಷಣೇನ ಯಾನ್ಯಾಂತಿ ರಣೇಷು ಧೀರಾಃ

ಪ್ರಾಣಾನ್ಸಮುಜ್ಜಂತಿ ಹಿ ಯೇ ಸುಶೀಲಾಃ .. 332..

ಮೃತ್ಯುಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಸ್ವಗೋರ್ ಜೀವದ್ಭಿಃ ಕೀರ್ತಿರುತ್ತಮಾ .

ತದುಭಾವಪಿ ಶೂರಾಣಾಂ ಗುಣಾವೇಶೌ ಸುದುರ್ಲಭೌ .. 333..

ಲಲಾಟದೇಶೇ ರುಧಿರಂ ಸ್ರವತ್ತು

ಶೂರಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ಪ್ರವಿಶೇಚ್ಛ ವಕ್ತ್ರೇ .

ತತ್ತೋಮಪಾನೇನ ಸಮಂ ಭವೇಚ್ಛ

ಸಂಗ್ರಾಮಯಜ್ಞೇ ವಿಧಿವತ್ಪದಿಷ್ಟಂ .. 334..

ತಥಾ ಚ -

ಹೋಮಾರ್ಥೈರ್ವಿಧಿವತ್ಪ್ರದಾನವಿಧಿನಾ ಸದ್ವಿಪ್ರವೃಂದಾರ್ಚನೈ -
 ಯಙ್ಜೈ ಭೂರಿಸುದಕ್ಷಿಣೈಃ ಸುವಿಹಿತೈಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಯತ್ಪಲಂ .
 ಸತ್ತೀರ್ಥಾಶ್ರಮವಾಸಹೋಮನಿಯಮೈಶ್ಚಾಂದ್ರಾಯಣಾದ್ಯೈಃ ಕೃತೈಃ
 ಪುಂಭಿಸ್ತತ್ಪಲಮಾಹವೇ ವಿಹಿತೈಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ತತ್ಕೃಣಾತ್ .. 335..
 ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ದಮನಕಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ - ಯುದ್ಧಾಯ ಕೃತನಿಶ್ಚಯೋಽಯಂ
 ದೃಶ್ಯತೇ ದುರಾತ್ಮಾ . ತದ್ಯದಿ ಕದಾಚಿತ್ತೀಕ್ಷ್ಣ ಶೃಂಗಾಭ್ಯಾಂ
 ಸ್ವಾಮಿನಂ ಪ್ರಹರಿಷ್ಯತಿ ತನ್ನಹಾನನರ್ಥಃ ಸಂಪತ್ಸ್ಯತೇ . ತದೇನಂ
 ಭೂಯೋಽಪಿ ಸ್ವಬುದ್ಧ್ಯಾ ಪ್ರಬೋಧ್ಯ ತಥಾ ಕರೋಮಿ ಯಥಾ
 ದೇಶಾಂತರಗಮನಂ ಕರೋತಿ . ಆಹ ಚ - ಭೋ ಮಿತ್ರ . ಸಮ್ಯಗಭಿಹಿತಂ
 ಭವತಾ . ಪರಂ ಕಃ ಸ್ವಾಮಿಭೃತ್ಯಯೋಃ ಸಂಗ್ರಾಮಃ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಬಲವಂತಂ ರಿಪುಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಿಲಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರಗೋಪಯೇತ್ .
 ಬಲವದ್ಭಿಶ್ಚ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಶರಚ್ಚಂದ್ರಪ್ರಕಾಶತಾ .. 336..
 ಅನ್ಯಚ್ಚ -
 ಶತ್ರೋರ್ವಿಕ್ರಮಮಜ್ಞಾತ್ವಾ ವೈರಮಾರಭತೇ ಹಿ ಯಃ .
 ಸ ಪರಾಭವಮಾಪ್ನೋತಿ ಸಮುದ್ರಷ್ಟಿಟ್ಟಿಭಾದ್ಯಥಾ .. 337..
 ಸಂಜೀವಕ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 12

ಟಿಟ್ಟಿಭದಂಪತೀಕಥಾ .
 ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ತನಮುದೈ ಕದೇಶೇ ಟಿಟ್ಟಿಭದಂಪತೀ ಪ್ರತಿವಸತಃ ಸ್ಮ . ತತೋ
 ಗಚ್ಛತಿ ಕಾಲ ಋತುಸಮಯಮಾಸಾದ್ಯ ಟಿಟ್ಟಿಭೀ ಗರ್ಭಮಾಧತ್ತ .
 ಆಸನ್ನಪ್ರಸವಾ ಸತೀ ಸಾ ಟಿಟ್ಟಿಭಮೂಚೇ - ಭೋಃ ಕಾಂತ . ಮಮ
 ಪ್ರಸವಸಮಯೋ ವರ್ತತೇ . ತದ್ವಿಚಿಂತ್ಯತಾಂ ಕಿಮಪಿ ನಿರುಪದ್ರವಂ ಸ್ಥಾನಂ
 ಯೇನ ತತ್ರಾಹಮಂಡಕಮೋಕ್ಷಣಂ ಕರೋಮಿ . ಟಿಟ್ಟಿಭಃ ಪ್ರಾಹ - ಭದ್ರೇ
 ರಮ್ಯೋಽಯಂ ಸಮುದ್ರಪ್ರದೇಶಃ . ತದತ್ಯೈವ ಪ್ರಸವಃ ಕಾರ್ಯಃ . ಸಾ
 ಪ್ರಾಹ - ಅತ್ರ ಪೂರ್ಣಮಾದಿನೇ ಸಮುದ್ರವೇಲಾ ಚರತಿ . ಸಾ ಮತ್ತಗಜೇಂದ್ರಾನಪಿ
 ಸಮಾಕರ್ಷತಿ . ತದ್ಗೂರಮನ್ಯತ್ರ ಕಿಂಚಿತ್ಸ್ಥಾನಮನ್ವಿಷ್ಯತಾಂ .
 ತಚ್ಛುತ್ವಾ ವಿಹಸ್ಯ ಟಿಟ್ಟಿಭ ಆಹ - ಭದ್ರೇ ನ ಯುಕ್ತಮುಕ್ತಂ ಭವತ್ಯಾ .
 ಕಾ ಮಾತ್ರಾ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಯೋ ಮಮ ದೂಷಯಿಷ್ಯತಿ ಪ್ರಸೂತಿಂ . ಕಿಂ ನ
 ಶ್ರುತಂ ಭವತ್ಯಾ -
 ಬದ್ಧಾಂಬರಚರಮಾರ್ಗಂ ವ್ಯಪಗತಧೂಮಂ ಸದಾ ಮಹದ್ಭಯದಂ .

ಮಂದಮತಿಃ ಕಃ ಪ್ರವಿಶತಿ ಹುತಾಶನಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಮನುಜಃ .. 338..
 ಮತ್ತೇಭಕುಂಭವಿದಲನಕೃತಶ್ರಮಂ ಸುಪ್ತಮಂತಕಪ್ರತಿಮಂ .
 ಯಮಲೋಕದರ್ಶನೇಚ್ಛುಃ ಸಿಂಹಂ ಬೋಧಯತಿ ಕೋ ನಾಮ .. 339..
 ಕೋ ಗತ್ವಾ ಯಮಸದನಂ ಸ್ವಯಮಂತಕಮಾದಿಶತ್ಯಜಾತಭಯಃ .
 ಪ್ರಾಣಾನಪಹರ ಮತ್ತೋ ಯದಿ ಶಕ್ತಿಃ ಕಾಚಿದಸ್ತಿ ತವ .. 340..
 ಪ್ರಾಲೇಯಲೇಶಮಿಶ್ರೇ ಮರುತಿ ಪ್ರಾಭಾತಿಕೇ ಚ ವಾತಿ ಜಡೇ .
 ಗುಣದೋಷಜ್ಞಃ ಪುರುಷೋ ಜಲೇನ ಕಃ ಶೀತಮಪನಯತಿ .. 341..
 ತಸ್ಮಾದ್ವಿಶ್ರಬ್ಧಾತ್ಯೈವ ಗರ್ಭಂ ಮುಂಚ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಯಃ ಪರಾಭವಸಂತ್ರಸ್ತಃ ಸ್ವಸ್ಥಾನಂ ಸಂತ್ಯಜೇನ್ನರಃ .
 ತೇನ ಚೇತ್ಪ್ರತಿಣೇ ಮಾತಾ ತದ್ವಂಧ್ಯಾ ಕೇನ ಕಥ್ಯತೇ .. 342..
 ತಪ್ತುತ್ವಾ ಸಮುದ್ರಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ - ಅಹೋ ಗರ್ವಃ ಪಕ್ಷಿಕೇಟಸ್ಯಾಸ್ಯ .
 ಅಥವಾ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -
 ಉತ್ಕ್ಲಿಪ್ಯ ಟಿಟ್ಟಿಭಃ ಪಾದಾವಾಸ್ತೇ ಭಂಗಭಯಾದ್ಧಿವಃ .
 ಸ್ವಚಿತ್ತಕಲ್ಪಿತೋ ಗರ್ವಃ ಕಸ್ಯ ನಾತ್ರಾಪಿ ವಿದ್ಯತೇ .. 343..
 ತನ್ಮಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಂ ಕುತೂಹಲಾದಪಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಂ . ಕಿಂ
 ಮಮೈಷೋಽಣ್ಡಾಪಹಾರೇ ಕೃತೇ ಕರಿಷ್ಯತಿ . ಇತಿ ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಸ್ಥಿತಃ .
 ಅಥ ಪ್ರಸವಾನಂತರಂ ಪ್ರಾಣಯಾತ್ರಾರ್ಥಂ ಗತಾಯಾಷ್ಟಿಟ್ಟಿಭ್ಯಾಃ
 ಸಮುದ್ರೋ ವೇಲಾವ್ಯಾಜೇನಾಂಡಾನ್ಯಪಜಹಾರ . ಅಥಾಯಾತಾ ಸಾ ಟಿಟ್ಟಿಭೀ
 ಪ್ರಸವಸ್ಥಾನಂ ಶೂನ್ಯಮವಲೋಕ್ಯ ಪ್ರಲಪಂತಿ ಟಿಟ್ಟಿಭಮೂಚೇ - ಭೋ
 ಮೂರ್ಖ . ಕಥಿತಮಾಸೀನ್ಮಯಾ ತೇ ಯತ್ಸಮುದ್ರವೇಲಯಾಽಣ್ಡಾನಾಂ ವಿನಾಶೋ
 ಭವಿಷ್ಯತಿ ತದ್ಗೂರತರಂ ವ್ರಜಾವಃ ಪರಂ ಮೂಢತಯಾಽಹಂಕಾರ-
 ಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಮಮ ವಚನಂ ನ ಕರೋಷಿ . ಅಥವಾ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ .
 ಸುಹೃದಾಂ ಹಿತಕಾಮಾನಾಂ ನ ಕರೋತೀಹ ಯೋ ವಚಃ .
 ಸ ಕೂರ್ಮ ಇವ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಃ ಕಾಷ್ಠಾದ್ಭ್ರಷ್ಟೋ ವಿನಶ್ಯತಿ .. 344..
 ಟಿಟ್ಟಿಭ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸಾಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 13

ಕಂಬುಗ್ರೀವಾಖ್ಯಕೂರ್ಮಕಥಾ .

ಅಸ್ತಿ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿಜ್ಜಲಾಶಯೇ ಕಂಬುಗ್ರೀವೋ ನಾಮ ಕಚ್ಚಪಃ . ತಸ್ಯ ಚ
 ಸಂಕಟವಿಕಟನಾಮ್ನೀ ಮಿತ್ರೇ ಹಂಸಜಾತೀಯೇ ಪರಮಸ್ನೇಹಕೋಟಿಮಾಶ್ರಿತೇ
 ನಿತ್ಯಮೇವ ಸರಸ್ತೀರಮಾಸಾದ್ಯ ತೇನ ಸಹಾನೇಕದೇವರ್ಷಿಮಹರ್ಷೀಣಾಂ

ಕಥಾಃ ಕೃತ್ವಾಽಸ್ತಮಯವೇಲಾಯಾಂ ಸ್ವನೀಡಾಸಂಶ್ರಯಂ ಕುರುತಃ . ಅಥ
 ಗಚ್ಛತಾ ಕಾಲೇನಾವೃಷ್ಟಿವಶಾತ್ ಸರಃ ಶನೈಃ ಶನೈಃ
 ಶೋಷಮಗಮತ್ . ತತಸ್ತದ್ಬುಧುಃಖದುಃಖಿತೌ ತಾವೂಚತುಃ - ಭೋ ಮಿತ್ರ .
 ಜಂಬಾಲಶೇಷಮೇತತ್ಸರಃ ಸಂಜಾತಂ . ತತ್ಕಥಂ ಭವಾನ್ಭವಿಷ್ಯತೀತಿ
 ವ್ಯಾಕುಲತ್ವಂ ನೋ ಹೃದಿ ವರ್ತತೇ . ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಕಂಬುಗ್ರೀವ ಆಹ - ಭೋಃ
 ಸಾಂಪ್ರತಂ ನಾಸ್ತ್ಯಸ್ಮಾಕಂ ಜೀವಿತವ್ಯಂ ಜಲಾಭಾವಾತ್ .
 ತಥಾಪ್ಯುಪಾಯಶ್ಚಿಂತ್ಯತಾಮಿತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ತ್ಯಾಜ್ಯಂ ನ ಧೈರ್ಯಂ ವಿಧುರೇಽಪಿ ಕಾಲೇ
 ಧೈರ್ಯಾತ್ಕದಾಚಿಢ್ಗತಿಮಾಪ್ನುಯಾತ್ಸಃ .
 ಯಥಾ ಸಮುದ್ರೇಽಪಿ ಚ ಪೋತಭಂಗೇ
 ಸಾಂಯಾತ್ರಿಕೋ ವಾಂಛತಿ ತರ್ತುಮೇವ .. 345..

ಅಪರಂಚ -

ಮಿತ್ರಾರ್ಥೇ ಬಾಂಧವಾರ್ಥೇ ಚ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ಯತತೇ ಸದಾ .
 ಜಾತಾಸ್ವಾಪತ್ತು ಯತ್ನೇನ ಜಗಾದೇದಂ ವಚೋ ಮನುಃ .. 346..
 ತದಾನೀಯತಾಂ ಕಾಚಿದ್ಧೃಢರಜ್ಜುರ್ಲಘುಕಾಷ್ಠಂ ವಾ . ಅನ್ವಿಷ್ಯತಾಂ
 ಚ ಪ್ರಭೂತಜಲಸನಾಥಂ ಸರಃ ಯೇನ ಮಯಾ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶೇ
 ದಂತ್ಯೈರ್ಗೃಹೀತೇ ಸತಿ ಯುವಾಂ ಕೋಟಿಭಾಗಯೋಸ್ತತ್ಕಾಷ್ಠಂ ಮಯಾ ಸಹಿತಂ
 ಸಂಗೃಹ್ಯ ತತ್ಸರೋ ನಯಥಃ . ತಾವೂಚತುಃ - ಭೋ ಮಿತ್ರ . ಏವಂ
 ಕರಿಷ್ಯಾವಃ . ಪರಂ ಭವತಾ ಮೌನವ್ರತೇನ ಸ್ಥಾತವ್ಯಂ . ನೋ ಚೇತ್ತವ
 ಕಾಷ್ಠಾತ್ಪಾತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ . ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ ಗಚ್ಛತಾ
 ಕಂಬುಗ್ರೀವೇಣಾಧೋಭಾಗವ್ಯವಸ್ಥಿತಂ ಕಿಂಚಿತ್ತುರಮಾಲೋಕಿತಂ . ತತ್ರ ಯೇ
 ಪೌರಾಸ್ತೇ ತಥಾ ನೀಯಮಾನಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ಸವಿಸ್ಮಯಮಿದಮೂಚುಃ - ಅಹೋ
 ಚಕ್ರಾಕಾರಂ ಕಿಮಪಿ ಪಕ್ಷಿಭ್ಯಾಂ ನೀಯತೇ . ಪಶ್ಯತ ಪಶ್ಯತ . ಅಥ
 ತೇಷಾಂ ಕೋಲಾಹಲಮಾರ್ಕಣ್ಯ ಕಂಬುಗ್ರೀವ ಆಹ - ಭೋಃ . ಕಿಮೇಷ
 ಕೋಲಾಹಲಃ . ಇತಿ ವಕ್ತುಮನಾ ಅಧೋರ್ದೇ ಪತಿತಃ ಪೌರೈಃ ಖಂಡಶಃ
 ಕೃತಶ್ಚ . ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ - ಸುಹೃದಾಂ ಹಿತಕಾಮಾನಾಮಿತಿ .
 ತಥಾ ಚ -

ಅನಾಗತವಿಧಾತಾ ಚ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪನ್ನಮತಿಸ್ತಥಾ .

ದ್ವಾವೇತೌ ಸುಖಮೇಧೇತೇ ಯದ್ಭವಿಷ್ಯೋ ವಿನಶ್ಯತಿ .. 347..

ಟಿಟಿಭಿ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸಾಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 14

ಅನಾಗತವಿಧಾತಾದಿಮತ್ಸ್ಯತ್ರಯಕಥಾ .

ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿಜ್ಜಲಾಶಯೇನಾಗತವಿಧಾತಾ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪನ್ನಮತಿ-

ರ್ಯದ್ಭವಿಷ್ಯಶ್ಚೇತಿ ತ್ರಯೋ ಮತ್ಸ್ಯಾಃ ಸಂತಿ . ಅಥ ಕದಾಚಿತ್ತಂ ಜಲಾಶಯಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗಚ್ಛದ್ಭಿರ್ಮತ್ಸ್ಯಜೀವಿಭಿರುಕ್ತಂ ಯದಹೋ ಬಹುಮತ್ಸ್ಯೋನಯಂ
ಹ್ರದಃ . ಕದಾಚಿದಪಿ ನಾಸ್ಮಾಭಿರನ್ವೇಷಿತಃ . ತದದ್ಯ ತಾವದಾಹಾರವೃತ್ತಿಃ
ಸಂಜಾತಾ . ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯಶ್ಚ ಸಂವೃತ್ತಃ . ತತಃ

ಪ್ರಭಾತೇಽತ್ರಾಗಂತವ್ಯಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಯಃ . ಅತಸ್ತೇಷಾಂ

ತತ್ಕುಲಶಪಾತೋಪಮಂ ವಚಃ ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯಾನಾಗತವಿಧಾತಾ

ಸರ್ವಾನತ್ಸ್ಯಾನಾಹೂಯೇದಮೂಚೇ - ಅಹೋ ಶ್ರುತಂ

ಭವದ್ಭಿಯನ್ಮತ್ಸ್ಯಜೀವಿಭಿರಭಿಹಿತಂ . ತದ್ರಾತ್ರಾವಪಿ ಗಮ್ಯತಾಂ

ಕಿಂಚಿನ್ನಿಕಟಂ ಸರಃ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಅಶಕ್ತೈರ್ಬಲಿನಃ ಶತ್ರೋಃ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಪ್ರಪಲಾಯನಂ .

ಸಂಶ್ರಿತವ್ಯೋಽಥವಾ ದುರ್ಗೋ ನಾನ್ಯಾ ತೇಷಾಂ ಗತಿರ್ಭವೇತ್ .. 348..

ತನ್ನೂನಂ ಪ್ರಭಾತಸಮಯೇ ಮತ್ಸ್ಯಜೀವಿನೋಽತ್ರ ಸಮಾಗಮ್ಯ

ಮತ್ಸ್ಯಸಂಕ್ಷಯಂ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ . ಏತನ್ಮಮ ಮನಸಿ ವರ್ತತೇ .

ತನ್ನ ಯುಕ್ತಂ ಸಾಂಪ್ರತಂ ಕ್ಷಣಮಪ್ಯತ್ರಾವಸ್ಥಾತುಂ . ಉಕ್ತಂಚ -

ವಿದ್ಯಮಾನಾ ಗತಿಯೇಷಾಮನ್ಯತ್ರಾಪಿ ಸುಖಾವಹಾ .

ತೇ ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ವಿದ್ವಾಂಸೋ ದೇಹಭಂಗಂ ಕುಲಕ್ಷಯಂ .. 349..

ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪನ್ನಮತಿಃ ಪ್ರಾಹ - ಅಹೋ ಸತ್ಯಮಭಿಹಿತಂ ಭವತಾ .

ಮಮಾಪ್ಯಭೀಷ್ಟಮೇತತ್ . ತದನ್ಯತ್ರ ಗಮ್ಯತಾಮಿತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಪರದೇಶಭಯಾದ್ವೀತಾ ಬಹುಮಾಯಾ ನಪುಂಸಕಾಃ .

ಸ್ವದೇಶೇ ನಿಧನಂ ಯಾಂತಿ ಕಾಕಾಃ ಕಾಪುರುಷಾ ಮೃಗಾಃ .. 350..

ಯಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಸರ್ವತ್ರ ಗತಿಃ ಸ ಕಸ್ಮಾತ್

ಸ್ವದೇಶರಾಗೇಣ ಹಿ ಯಾತಿ ನಾಶಂ .

ತಾತಸ್ಯ ಕೂಪೋಽಯಮಿತಿ ಬ್ರುವಾಣಾಃ

ಕ್ಷಾರಂ ಜಲಂ ಕಾಪುರುಷಾಃ ಪಿಬಂತಿ .. 351..

ಅಥ ತತ್ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಪ್ರೋಚ್ಛೈರ್ವಿಹಸ್ಯ ಯದ್ಭವಿಷ್ಯಃ ಪ್ರೋವಾಚ - ಅಹೋ ನ

ಭವದ್ಭ್ಯಾಂ ಮಂತ್ರಿತಂ ಸಮ್ಯಗೇತದಿತಿ ಯತಃ ಕಿಂ ವಾಜ್ಮಾತ್ರೇಣಾಪಿ

ತೇಷಾಂ ಪಿತೃಪೃತಾಮಹಿಕಮೇತತ್ಸರಸ್ವಕ್ತುಂ ಯುಜ್ಯತೇ .

ಯದ್ಯಾಯುಃಕ್ಷಯೋಽಸ್ತಿ ತದನ್ಯತ್ರ ಗತಾನಾಮಪಿ ಮೃತ್ಯುರ್ಭವಿಷ್ಯತ್ಯೇವ .

ಉಕ್ತಂಚ -

ಅರಕ್ಷಿತಂ ತಿಷ್ಠತಿ ದೈವರಕ್ಷಿತಂ ಸುರಕ್ಷಿತಂ ದೈವಹತಂ ವಿನಶ್ಯತಿ .
ಜೀವತ್ಯನಾಥೋಽಪಿ ವನೇ ವಿನರ್ಜಿತಃ ಕೃತಪ್ರಯತ್ನೋಽಪಿ ಗೃಹೇ ನ
ಜೀವತಿ .. 352..

ತದಹಂ ನ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ . ಭವದ್ಭ್ಯಾಂ ಚ ಯತ್ಪ್ರತಿಭಾತಿ ತತ್ಕರ್ತವ್ಯಂ .

ಅಥ ತಸ್ಯ ತಂ ನಿಶ್ಚಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾನಾಗತವಿಧಾತಾ

ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪನ್ನಮತಿಶ್ಚ ನಿಷ್ಪ್ರಾಂತೌ ಸಹ ಪರಿಜನೇನ . ಅಥ ಪ್ರಭಾತೇ

ತೈರ್ಮತ್ಸ್ಯಜೀವಿಭಿರ್ಜಾಲೈಸ್ತಜ್ಜಲಾಶಯಮಾಲೋಡ್ಯ ಯದ್ಭವಿಷ್ಯೇಣ ಸಹ
ತತ್ಸರೋ

ನಿರ್ಮತ್ಸ್ಯತಾಂ ನೀತಂ . ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ - ಅನಾಗತವಿಧಾತಾ ಚೇತಿ .

ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಟಿಟ್ಟಿಭ ಆಹ - ಭದ್ರೇ ಕಿಂ ಮಾಂ ಯದ್ಭವಿಷ್ಯಸದೃಶಂ

ಸಂಭಾವಯಸಿ . ತತ್ಪಶ್ಯ ಮೇ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಭಾವಂ ಯಾವದೇನಂ

ದುಷ್ಟಸಮುದ್ರಂ ಸ್ವಚಂಚ್ಛಾ ಶೋಷಯಾಮಿ . ಟಿಟ್ಟಿಭ್ಯಾಹ - ಅಹೋ ಕಸ್ತೇ

ಸಮುದ್ರೇಣ ಸಹ ವಿಗ್ರಹಃ . ತನ್ನ ಯುಕ್ತಮಸ್ಯೋಪರಿ ಕೋಪಂ ಕರ್ತುಂ .

ಉಕ್ತಂಚ -

ಪುಂಸಾಮಸಮರ್ಥಾನಾಮುಪದ್ರವಾಯಾತ್ಮನೋ ಭವೇತ್ಕೋಪಃ .

ಪಿಠರಂ ಜ್ವಲದತಿಮಾತ್ರಂ ನಿಜಪಾರ್ಶ್ವಾನೇವ ದಹತಿತರಾಂ .. 353..

ತಥಾ ಚ -

ಅವಿದಿತ್ವಾತ್ಮನಃ ಶಕ್ತಿಂ ಪರಸ್ಯ ನ ಸಮುತ್ಸುಕಃ .

ಗಚ್ಛನ್ನಭಿಮುಖೋ ವಹ್ನೌ ನಾಶಂ ಯಾತಿ ಪತಂಗವತ್ .. 354..

ಟಿಟ್ಟಿಭ ಆಹ - ಪ್ರಿಯೇ ಮಾ ಮೈವಂ ವದ . ಯೇಷಾಮುತ್ಸಾಹಶಕ್ತಿಭವತಿ

ತೇ ಸ್ವಲ್ಪಾ ಅಪಿ ಗುರೂನ್ವಿಕ್ರಮಂತೇ . ಉಕ್ತಂಚ -

ವಿಶೇಷಾತ್ಪರಿಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಯಾತಿ ಶತ್ನೋರಮರ್ಷಣಃ .

ಆಭಿಮುಖ್ಯಂ ಶಶಾಂಕಸ್ಯ ಯಥಾದ್ಯಾಪಿ ವಿಧುಂತುದಃ .. 355..

ತಥಾ ಚ -

ಪ್ರಮಾಣಾದಧಿಕಸ್ಯಾಪಿ ಗಂಡಶ್ಯಾಮಮದಚ್ಯುತೇಃ .

ಪದಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಸಮಾಧತ್ತೇ ಕೇಸರೀ ಮತ್ತದಂತಿನಃ .. 356..

ತಥಾ ಚ -

ಬಾಲಸ್ಯಾಪಿ ರವೇಃ ಪಾದಾಃ ಪತಂತ್ಯುಪರಿ ಭೂಭೃತಾಂ .

ತೇಜಸಾ ಸಹ ಜಾತಾನಾಂ ವಯಃ ಕುತ್ರೋಪಯುಜ್ಯತೇ .. 357..

ಹಸ್ತೀ ಸ್ಥೂಲತರಃ ಸ ಚಾಂಕುಶವಶಃ ಕಿಂ ಹಸ್ತಿಮಾತ್ರೋಽಚ್ಛುಶೋಃ .

ದೀಪೇ ಪ್ರಜ್ವಲಿತೇ ಪ್ರಣಶ್ಯತಿ ತಮಃ ಕಿಂ ದೀಪಮಾತ್ರಂ ತಮಃ .

ವಜ್ರೇಣಾಪಿ ಹತಾಃ ಪತಂತಿ ಗಿರಯಃ ಕಿಂ ವಜ್ರಮಾತ್ರೋ ಗಿರಿ -
 ಸ್ತೇಜೋ ಯಸ್ಯ ವಿರಾಜತೇ ಸ ಬಲವಾನ್ಸ್ಥಲೇಷು ಕಃ ಪ್ರತ್ಯಯಃ .. 358..
 ತದನಯಾ ಚಂಚ್ವಾಸ್ಯ ಸಕಲಂ ತೋಯಂ ಶುಷ್ಕಸ್ಥಲತಾಂ ನಯಾಮಿ .
 ಟಿಟ್ಟಿಭ್ಯಾಹ - ಭೋಃ ಕಾಂತ . ಯತ್ರ ಜಾಹ್ನವೀ ನವನದೀಶತಾನಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ
 ನಿತ್ಯಮೇವ ಪ್ರವಿಶತಿ ತಥಾ ಸಿಂಧುಶ್ಚ . ತತ್ಕಥಂ ತ್ವಮಷ್ಟಾದಶ-
 ನದೀಶತ್ಯೈಃ ಪೂರ್ಯಮಾಣಂ ತಂ ವಿಪುಷವಾಹಿನ್ಯಾ ಚಂಚ್ವಾ
 ಶೋಷಯಿಷ್ಯಸಿ . ತತ್ಕಿಮಶ್ರದ್ಧೇಯೇನೋಕ್ತೇನ . ಟಿಟ್ಟಿಭ ಆಹ - ಪ್ರಿಯೇ .
 ಅನಿವೇದಃ ಶ್ರಿಯೋ ಮೂಲಂ ಚಂಚುರ್ಮೇ ಲೋಹಸಂನಿಭಾ .
 ಅಹೋರಾತ್ರಾಣಿ ದೀರ್ಘಾಣಿ ಸಮುದ್ರಃ ಕಿಂ ನ ಶುಷ್ಯತಿ .. 359..
 ದುರಧಿಗಮಃ ಪರಭಾಗೋ ಯಾವತ್ಪುರುಷೇಣ ಪೌರುಷಂ ನ ಕೃತಂ .
 ಜಯತಿ ತುಲಾಮಧಿರೂಢೋ ಭಾಸ್ವಾನಪಿ ಜಲದಪಟಲಾನಿ .. 360..
 ಟಿಟ್ಟಿಭ್ಯಾಹ - ಯದಿ ತ್ವಯಾವಶ್ಯಂ ಸಮುದ್ರೇಣ ಸಹ
 ವಿಗ್ರಹಾನುಷ್ಠಾನಂ ಕಾರ್ಯಂ ತದನ್ಯಾನಪಿ ವಿಹಂಗಮಾನಾಹೂಯ
 ಸುಹೃಜ್ಜನಸಹಿತ ಏವಂ ಸಮಾಚರ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಬಹೂನಾಮಪ್ಯಸಾರಾಣಾಂ ಸಮವಾಯೋ ಹಿ ದುರ್ಜಯಃ .
 ತೃಣೈರಾವೇಷ್ಟ್ಯತೇ ರಜ್ಜುರ್ಯೇನ ನಾಗೋಽಪಿ ಬದ್ಧ್ಯತೇ .. 361..
 ತಥಾ ಚ -
 ಚಟಕಾ ಕಾಷ್ಠಕೂಟೇನ ಮಕ್ಷಿಕಾ ದರ್ದುರೈಸ್ತಥಾ .
 ಮಹಾಜನವಿರೋಧೇನ ಕುಂಜರಃ ಪ್ರಲಯಂ ಗತಃ .. 362..
 ಟಿಟ್ಟಿಭ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸಾ ಪ್ರಾಹ -

ಕಥಾ 15

ಕುಂಜರಚಟಕದಂಪತೀಕಥಾ .
 ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ವನೋದ್ದೇಶೇ ಚಟಕದಂಪತೀ ತಮಾಲತರುಕೃತನಿಲಯೌ
 ಪ್ರತಿವಸತಃ ಸ್ಮ . ಅಥ ತಯೋರ್ಗಚ್ಛತಾ ಕಾಲೇನ ಸಂತತಿರಭವತ್ .
 ಅನ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಹನಿ ಪ್ರಮತ್ತೋ ವನಗಜಃ ಕಶ್ಚಿತ್ತಂ ತಮಾಲವೃಕ್ಷಂ
 ಘರ್ಮಾರ್ತಶ್ಚಾಯಾರ್ಥಿ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ . ತತೋ ಮದೋತ್ಕರ್ಷಾತ್ತಾಂ ತಸ್ಯ
 ಶಾಖಾಂ ಚಟಕಾಶ್ರಿತಾಂ ಪುಷ್ಕರಾಗ್ರೇಣಾಕೃಷ್ಯ ಬಭಂಜ . ತಸ್ಯಾ
 ಭಂಗೇನ ಚಟಕಾಂಡಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವಿಶೀರ್ಣಾನಿ . ಆಯುಃಶೇಷತಯಾ ಚ
 ಚಟಕೌ ಕಥಮಪಿ ಪ್ರಾಣೈರ್ನ ವಿಯುಕ್ತೌ . ಅಥ ಚಟಕಾ ಸ್ವಾಂಡಭಂಗಾ-
 ಭಿಭೂತಾ ಪ್ರಲಾಪಾನ್ಕುರ್ವಾಣಾ ನ ಕಿಂಚಿತ್ತುಖಮಾಸಸಾದ .

ಅತ್ರಾಂತರೇ ತಸ್ಯಾಸ್ತಾನ್ವಲಾಪಾನ್ಮುತ್ವಾ ಕಾಷ್ಠಕೂಟೋ ನಾಮ ಪಕ್ಷೀ
ತಸ್ಯಾಃ ಪರಮಸುಹೃತ್ತದ್ಧುಃಖದುಃಖಿತೋಽಭ್ಯೇತ್ಯ ತಾಮುವಾಚ -
ಭಗವತಿ . ಕಿಂ ವೃಥಾ ಪ್ರಲಾಪೇನ . ಉಕ್ತಂಚ -
ನಷ್ಟಂ ಮೃತಮತಿಕ್ರಾಂತಂ ನಾನುಶೋಚಂತಿ ಪಂಡಿತಾಃ .
ಪಂಡಿತಾನಾಂ ಚ ಮೂರ್ಖಾಣಾಂ ವಿಶೇಷೋಽಯಂ ಯತಃ ಸ್ಮೃತಃ .. 363..
ತಥಾ ಚ -
ಅಶೋಚ್ಯಾನೀಹ ಭೂತಾನಿ ಯೋ ಮೂಢಸ್ತಾನಿ ಶೋಚತಿ .
ತದ್ಧುಃಖಾಲ್ಪಭತೇ ದುಃಖಂ ದ್ವಾವನರ್ಥೌ ನಿಷೇವತೇ .. 364..
ಅನ್ಯಚ್ಚ -
ಶ್ಲೇಷಾಶ್ಚ ಬಾಂಧವೈರ್ಮುಕ್ತಂ ಪ್ರೇತೋ ಭುಂಕ್ತೇ ಯತೋಽವಶಃ .
ತಸ್ಮಾನ್ನ ರೋದಿತವ್ಯಂ ಹಿ ಕ್ರಿಯಾಃ ಕಾರ್ಯಾಶ್ಚ ಶಕ್ತಿತಃ .. 365..
ಚಟಕಾ ಪ್ರಾಹ - ಅಸ್ವೇತತ್ . ಪರಂ ದುಷ್ಟಗಜೇನ ಮದಾನ್ಮಮ
ಸಂತಾನಕ್ಷಯಃ ಕೃತಃ . ತದ್ಯದಿ ಮಮ ತ್ವಂ ಸುಹೃತ್ಸತ್ಯಸ್ತದಸ್ಯ
ಗಜಾಪಸದಸ್ಯ ಕೋಽಪಿ ವಧೋಪಾಯಶ್ಚಿಂತ್ಯತಾಂ . ಯಸ್ಯಾನುಷ್ಠಾನೇನ
ಮೇ ಸಂತತಿನಾಶದುಃಖಮಪಸರತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಆಪದಿ ಯೇನೋಪಕೃತಂ ಯೇನ ಚ ಹಸಿತಂ ದಶಾಸು ವಿಷಮಾಸು .
ಅಪಕೃತ್ಯ ತಯೋರುಭಯೋಃ ಪುನರಪಿ ಜಾತಂ ನರಂ ಮನ್ಯೇ .. 366..
ಕಾಷ್ಠಕೂಟ ಆಹ - ಭಗವತಿ ಸತ್ಯಮಭಿಹಿತಂ ಭವತ್ಯಾ .
ಉಕ್ತಂಚ -
ಸ ಸುಹೃದ್ವ್ಯಸನೇ ಯಃ ಸ್ಯಾದನ್ಯಜಾತ್ಯುಧ್ಧವೋಽಪಿ ಸನ್ .
ವೃದ್ಧೌ ಸರ್ವೋಽಪಿ ಮಿತ್ರಂ ಸ್ಯಾತ್ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ದೇಹಿನಾಂ .. 367..
ಸ ಸುಹೃದ್ವ್ಯಸನೇ ಯಃ ಸ್ಯಾತ್ಸ ಪುತ್ರೋ ಯಸ್ತು ಭಕ್ತಿಮಾನ್ .
ಸ ಭೃತ್ಯೋ ಯೋ ವಿಧೇಯಜ್ಞಃ ಸಾ ಭಾರ್ಯಾ ಯತ್ರ ನಿರ್ವೃತಿಃ .. 368..
ತತ್ತಶ್ಯ ಮೇ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಭಾವಂ . ಪರಂ ಮಮಾಪಿ ಸುಹೃದ್ಭೂತಾ
ವೀಣಾರವಾ ನಾಮ ಮಕ್ಷಿಕಾಸ್ತಿ . ತತ್ತಾಮಾಹೂಯಾಗಚ್ಯಾಮಿ ಯೇನ ಸ
ದುರಾತ್ಮಾ ದುಷ್ಟಗಜೋ ವಧ್ಯತೇ ಽಥಾಸೌ ಚಟಕಯಾ ಸಹ
ಮಕ್ಷಿಕಾಮಾಸಾದ್ಯ ಪ್ರೋವಾಚ - ಭದ್ರೇ ಮಮೇಷ್ಟೇಯಂ ಚಟಕಾ
ಕೇನಚಿದ್ಧುಷ್ಟಗಜೇನ ಪರಾಭೂತಾಂಡಸ್ತೋಟನೇನ . ತತ್ತಸ್ಯ
ವಧೋಪಾಯಮನುತಿಷ್ಠತೋ ಮೇ ಸಾಹಾಯ್ಯಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ .
ಮಕ್ಷಿಕಾಪ್ಯಾಹ - ಭದ್ರ . ಕಿಮುಚ್ಯತೇಽತ್ರ ವಿಷಯೇ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಪುನಃ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಾಯ ಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಕ್ರಿಯತೇ ಪ್ರಿಯಂ .
ಯತ್ತುನರ್ಮಿತ್ರಮಿತ್ರಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಂ ಮಿತ್ರೈರ್ನ ಕಿಂ ಕೃತಂ .. 369..

ಸತ್ಯಮೇತತ್ . ಪರಂ ಮಮಾಪಿ ಭೇಕೋ ಮೇಘನಾದೋ ನಾಮ ಮಿತ್ರಂ
 ತಿಷ್ಠತಿ . ತಮಪ್ಯಾಹೂಯ ಯಥೋಚಿತಂ ಕುರ್ಮಃ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಹಿತ್ಯೈಃ ಸಾಧುಸಮಾಚಾರೈಃ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೈರ್ಮತಿಶಾಲಿಭಿಃ .
 ಕಥಂಚಿನ್ನ ವಿಕಲ್ಪಂತೇ ವಿದ್ವದ್ಭಿಶ್ಚಿಂತಿತಾ ನಯಾಃ .. 370..
 ಅಥ ತೇ ತ್ರಯೋಽಪಿ ಗತ್ವಾ ಮೇಘನಾದಸ್ಯಾಗ್ರೇ ಸಮಸ್ತಂ ವೃತ್ತಾಂತಂ
 ನಿವೇದ್ಯ ತಸ್ಯಃ . ಅಥ ಸ ಪ್ರೋವಾಚ - ಕಿಯನ್ಮಾತ್ರೋಽಸೌ ವರಾಕೋ ಗಜೋ
 ಮಹಾಜನಸ್ಯ ಕುಪಿತಸ್ಯಾಗ್ರೇ . ತನ್ಮದೀಯೋ ಮಂತ್ರಃ ಕರ್ತವ್ಯಃ . ಮಕ್ಷಿಕೇ
 ತ್ವಂ ಗತ್ವಾ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಸಮಯೇ ತಸ್ಯ ಮದೋದ್ಧತಸ್ಯ ಗಜಸ್ಯ ಕರ್ಣೇ
 ವೀಣಾರವಸದೃಶಂ ಶಬ್ದಂ ಕುರು . ಯೇನ ಶ್ರವಣಸುಖಲಾಲಸೋ
 ನಿಮೀಲಿತನಯನೋ ಭವತಿ . ತತಶ್ಚ ಕಾಷ್ಠಕೂಟಚಂಚ್ಚಾ
 ಸ್ಪೋಟಿತನಯನೋಽನ್ಲೀಭೂತಸ್ತಪ್ತಾತೋ ಮಮ ಗರ್ತತಟಾಶ್ರಿತಸ್ಯ
 ಸಪರಿಕರಸ್ಯ ಶಬ್ದಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಜಲಾಶಯಂ ಮತ್ವಾ ಸಮಭ್ಯೇತಿ . ತತೋ
 ಗರ್ತಮಾಸಾದ್ಯ ಪತಿಷ್ಯತಿ ಪಂಚತ್ವಂ ಯಾಸ್ಯತಿ ಚೇತಿ . ಏವಂ ಸಮವಾಯಃ
 ಕರ್ತವ್ಯೋ ಯಥಾ ವೈರಸಾಧನಂ ಭವತಿ . ಅಥ ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ ಸ ಮತ್ತಗಜೋ
 ಮಕ್ಷಿಕಾಗೇಯಸುಖಾನಿಮೀಲಿತನೇತ್ರಃ ಕಾಷ್ಠಕೂಟಹೃತಚಕ್ಷು-
 ಮಧ್ಯಾಹ್ನಸಮಯೇ ಭ್ರಾಮ್ಯನ್ಮಂಡೂಕಶಬ್ದಾನುಸಾರೀ
 ಗಚ್ಛನ್ಮಹತೀಂ ಗರ್ತಮಾಸಾದ್ಯ ಪತಿತೋ ಮೃತಶ್ಚ . ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ -
 ಚಟಿಕಾ ಕಾಷ್ಠಕೂಟೇನೇತಿ . ಟಿಟ್ಟಿಭ ಆಹ - ಭದ್ರೇ ಏವಂ ಭವತು .
 ಸುಹೃದ್ವರ್ಗಸಮುದಾಯೇನ ಸಹ ಸಮುದ್ರಂ ಶೋಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ
 ಬಕಸಾರಸಮಯೂರಾದೀನ್ಸಮಾಹೂಯ ಪ್ರೋವಾಚ - ಭೋಃ ಪರಾಭೂತೋಽಹಂ
 ಸಮುದ್ರೇಣಾಂಡಕಾಪಹರೇಣ . ತಚ್ಚಿಂತ್ಯತಾಮಸ್ಯ ಶೋಷಣೋಪಾಯಃ . ತೇ
 ಸಮ್ಪ್ರತ್ಯ ಪ್ರೋಚುಃ - ಅಶಕ್ತಾ ವಯಂ ಸಮುದ್ರಶೋಷಣೇ . ತತ್ಪಿಂ
 ವೃಥಾ ಪ್ರಯಾಸೇನ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಅಬಲಃ ಪ್ರೋನ್ನತಂ ಶತ್ರುಂ ಯೋ ಯಾತಿ ಮದಮೋಹಿತಃ .
 ಯುದ್ಧಾರ್ಥಂ ಸ ನಿವರ್ತೇತ ಶೀರ್ಣದಂತೋ ಯಥಾ ಗಜಃ .. 371..
 ತದಸ್ಮಾಕಂ ಸ್ವಾಮೀ ವೈನತೇಯೋಽಸ್ಮಿ . ತಸ್ಮೈ ಸರ್ವಮೇತತ್ಪರಿಭವಸ್ಥಾನಂ
 ನಿವೇದ್ಯತಾಂ ಯೇನ ಸ್ವಜಾತಿಪರಿಭವಕುಪಿತೋ ವೈರಾನ್ಯಣ್ಯಂ ಗಚ್ಛತಿ .
 ಅಥವಾತ್ರಾವಲೇಪಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ತಥಾಪಿ ನಾಸ್ತಿ ವೋ ದುಃಖಂ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಸುಹೃದಿ ನಿರಂತರರಚಿತೇ ಗುಣವತಿ ಭೃತ್ಯೇನುವರ್ತಿನಿ ಕಲತ್ರೇ .
 ಸ್ವಾಮಿನಿ ಶಕ್ತಿಸಮೇತೇ ನಿವೇದ್ಯ ದುಃಖಂ ಸುಖೀ ಭವತಿ .. 372..
 ತದ್ಯಾಮೋ ವೈನತೇಯಸಕಾಶಂ ಯತೋಽಸಾವಸ್ಮಾಕಂ ಸ್ವಾಮೀ .
 ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ ಸರ್ವೇ ತೇ ಪಕ್ಷಿಣೋ ವಿಷಣ್ಣವದನಾ ಬಾಷ್ಪಪೂರಿತದೃಶೋ

ವೈನತೇಯಸಕಾಶಮಾಸಾದ್ಯ ಕರುಣಸ್ವರೇಣ ಪೂತ್ಕರ್ತುಮಾರಬ್ಧಾಃ -
 ಅಹೋ . ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಮಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ . ಅಧುನಾ ಸದಾಚಾರಸ್ಯ ಟಿಟ್ಟಿಭಸ್ಯ
 ಭವತಿ ನಾಥೇ ಸತಿ ಸಮುದ್ರೇಣಾಂಡಾನ್ಯಪಹೃತಾನಿ ತತ್ಪ್ರನಷ್ಟಮಧುನಾ
 ಪಕ್ಷಿಕುಲಂ . ಅನ್ಯೇಽಪಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಸಮುದ್ರೇಣ ವ್ಯಾಪಾದಿಷ್ಯಂತೇ .
 ಉಕ್ತಂಚ -

ಕ್ಷ ಕಸ್ಯ ಕರ್ಮ ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯ ಕರೋತ್ಯನ್ಯೇಽಪಿ ಗರ್ಹಿತಂ .
 ಗತಾನುಗತಿಕೋ ಲೋಕೋ ನ ಲೋಕಃ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕಃ .. 373..

ಚಾಟುತಸ್ಕರದುವ್ಯತ್ಪ್ರಸ್ತಥಾ ಸಾಹಸಿಕಾದಿಭಿಃ .
 ಪೀಡ್ಯಮಾನಾಃ ಪ್ರಜಾ ರಕ್ಷಾಃ ಕೂಟಚ್ಛದ್ಮಾದಿಭಿಸ್ತಥಾ .. 374..

ಪ್ರಜಾನಾಂ ಧರ್ಮಷಡ್ಭಾಗೋ ರಾಜ್ಯೋ ಭವತಿ ರಕ್ಷಿತುಃ .
 ಅಧರ್ಮಾದಪಿ ಷಡ್ಭಾಗೋ ಜಾಯತೇ ಯೋ ನ ರಕ್ಷತಿ .. 375..

ಪ್ರಜಾಪೀಡನಸಂತಾಪಾತ್ಸಮುದ್ಭೂತೋ ಹುತಾಶನಃ .
 ರಾಜ್ಞಃ ಶ್ರಿಯಂ ಕುಲಂ ಪ್ರಾಣಾನ್ನಾದಗ್ಲಾಷ್ಟವಿನಿವರ್ತತೇ .. 376..

ರಾಜಾ ಬಂಧುರಬಂಧೂನಾಂ ರಾಜಾ ಚಕ್ಷುರಚಕ್ಷುಷಾಂ .
 ರಾಜಾ ಪಿತಾ ಚ ಮಾತಾ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನ್ಯಾಯವರ್ತಿನಾಂ .. 377..

ಫಲಾರ್ಥಿ ಪಾರ್ಥಿವೋ ಲೋಕಾನ್ನಾಲಯೇದ್ಯತ್ನಮಾಸ್ಥಿತಃ .
 ದಾನಮಾನಾದಿತೋಯೇನ ಮಾಲಾಕಾರೋಽಬ್ಜುರಾನಿವ .. 378..

ಯಥಾ ಬೀಜಾಂಕುರಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮಃ ಪ್ರಯತ್ನೇನಾಭಿರಕ್ಷಿತಃ .
 ಫಲಪ್ರದೋ ಭವೇತ್ಕಾಲೇ ತದ್ವಲ್ಲೋಕಃ ಸುರಕ್ಷಿತಃ .. 379..

ಹಿರಣ್ಯಧಾನ್ಯರತ್ನಾನಿ ಯಾನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ .
 ತಥಾನ್ಯದಪಿ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಜಾಭ್ಯಃ ಸ್ಯಾನ್ವೃಪಸ್ಯ ತತ್ .. 380..

ಅಧೈವಂ ಗರುಡಃ ಸಮಾಕರ್ಣ್ಯ ತದ್ಧುಃಖದುಃಖಿತಃ ಕೋಪಾವಿಷ್ಟಶ್ಚ
 ವ್ಯಚಿಂತಯತ್ - ಅಹೋ . ಸತ್ಯಮುಕ್ತಮೇತೈಃ ಪಕ್ಷಿಭಿಃ . ತದದ್ಯ ಗತ್ವಾ ತಂ

ಸಮುದ್ರಂ ಶೋಷಯಾಮಃ . ಏವಂ ಚಿಂತಯತಸ್ತಸ್ಯ ವಿಷ್ಟುದೂತಃ
 ಸಮಾಗತ್ಯಾಹ - ಭೋ ಗರುತ್ಮನ್ . ಭಗವತಾ ನಾರಾಯಣೇನಾಹಂ ತವ

ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಪ್ರೇಷಿತಃ . ದೇವಕಾರ್ಯಾಯ ಭಗವಾನಮರಾವತ್ಯಾಂ ಯಾಸ್ಯತೀತಿ .
 ತತ್ಪತ್ತರಮಾಗಮ್ಯತಾಂ . ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಗರುಡಃ ಸಾಭಿಮಾನಂ ಪಾಹ -

ಭೋ ದೂತ . ಕಿಂ ಮಯಾ ಕುಭೃತ್ಯೇನ ಭಗವಾನ್ಕುರಿಷ್ಯತಿ . ತದ್ಗತ್ವಾ
 ತಂ ವದ ಯದನ್ಯೋ ಭೃತ್ಯೋ ವಾಹನಾಯಾಸ್ಮತ್ಸಾನ್ಯೇ ಕ್ರಿಯತಾಂ .

ಮದೀಯೋ ನಮಸ್ಕಾರೋ ವಾಚ್ಯೋ ಭಗವತಃ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಯೋ ನ ವೇತ್ತಿ ಗುಣಾನ್ಯಸ್ಯ ನ ತಂ ಸೇವೇತ ಪಂಡಿತಃ .

ನ ಹಿ ತಸ್ಮಾತ್ಪಲಂ ಕಿಂಚಿತ್ತುಕೃಷ್ಣಾದೂಷರಾದಿವ .. 381..

ದೂತ ಆಹ - ಭೋ ವೈನತೇಯ . ಕದಾಚಿದಪಿ ಭಗವಂತಂ ಪ್ರತಿ ತ್ವಯಾ
ನೈತದಭಿಹಿತಮೀದೃಕ್ . ತತ್ಕಥಯ ಕಿಂ ತೇ ಭಗವತಾಪಮಾನಸ್ಥಾನಂ
ಕೃತಂ . ಗರುಡ ಆಹ - ಭಗವದಾಶ್ರಯಭೂತೇನ
ಸಮುದ್ರೇಣಾಸ್ಮಟ್ಪಿಟ್ಟಿಭಾಂಡಾನ್ಯಪಹೃತಾನಿ . ತದ್ಯದಿ ನಿಗ್ರಹಂ ನ
ಕರೋತಿ ತದಹಂ ಭಗವತೋ ನ ಭೃತ್ಯ ಇತ್ಯೇಷ ನಿಶ್ಚಯಸ್ತ್ವಯಾ ವಾಚ್ಯಃ .
ತದ್ಭೂತತರಂ ಗತ್ವಾ ಭವತಾ ಭಗವತಃ ಸಮೀಪೇ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಽಥ
ದೂತಮುಖೇನ ಪ್ರಣಯಕುಪಿತಂ ವೈನತೇಯಂ ವಿಜ್ಞಾಯ
ಭಗವಾಂಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಅಹೋ ಸ್ಥಾನೇ ಕೋಪೋ ವೈನತೇಯಸ್ಯ .
ತತ್ಸ್ವಯಮೇವ ಗತ್ವಾ ಸಮಾನಪುರಃಸರಂ ತಮಾನಯಾಮಿ.
ಉಕ್ತಂಚ -

ಭಕ್ತಂ ಶಕ್ತಂ ಕುಲೀನಂ ಚ ನ ಭೃತ್ಯಮವಮಾನಯೇತ್ .
ಪುತ್ರವ ಲಾಲಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಯ ಇಚ್ಛೇಚ್ಛಿಯಮಾತ್ಮನಃ .. 382..

ಅನ್ಯಚ್ಛ -

ರಾಜಾ ತುಷ್ಟೋಽಪಿ ಭೃತ್ಯಾನಾಮರ್ಥಮಾತ್ರಂ ಪ್ರಯುಚ್ಛತಿ .
ತೇ ತು ಸಮಾನಿತಾಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಣೈರಪ್ಯುಪಕುರ್ವತೇ .. 383..
ಇತ್ಯೇವಂ ಸಂಪ್ರಧಾರ್ಯ ರುಕ್ಮಪುರೇ ವೈನತೇಯಸಕಾಶಂ ಸತ್ತರಮಗಮತ್ .
ವೈನತೇಯೋಽಪಿ ಗೃಹಾಗತಂ ಭಗವಂತಮವಲೋಕ್ಯ ತ್ರಪಾಧೋಮುಖಃ
ಪ್ರಣಮ್ಯೋವಾಚ - ಭಗವನ್ . ತ್ವದಾಶ್ರಯೋನ್ಮತ್ತೇನ ಸಮುದ್ರೇಣ ಮಮ
ಭೃತ್ಯಾಸ್ಥಾಂಡಾನ್ಯಪಹೃತ್ಯ ಮಮಾಪಮಾನೋ ವಿಹಿತಃ . ಪರಂ
ಭಗವಲ್ಲಜ್ಜಯಾ ಮಯಾ ವಿಲಂಬಿತಂ . ನೋ ಚೇದೇನಮಹಂ ಸ್ಥಲಾಂತರಮದ್ಯೈವ
ನಯಾಮಿ . ಯತಃ ಸ್ವಾಮಿಭಯಾಚ್ಛುಣೋಽಪಿ ಪ್ರಹಾರೋ ನ ದೀಯತೇ . ಉಕ್ತಂಚ

ಯೇನ ಸ್ಯಾಲ್ಲಘುತಾ ವಾಥ ಪೀಡಾ ಚಿತ್ತೇ ಪ್ರಭೋಃ ಕ್ವಚಿತ್ .

ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗೇಽಪಿ ತತ್ಕರ್ಮ ನ ಕುರ್ಯಾತ್ಕುಲಸೇವಕಃ .. 384..

ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಭಗವಾನಾಹ - ಭೋ ವೈನತೇಯ . ಸತ್ಯಮಭಿಹಿತಂ ಭವತಾ .

ಉಕ್ತಂಚ -

ಭೃತ್ಯಾಪರಾಧಜೋ ದಂಡಃ ಸ್ವಾಮಿನೋ ಜಾಯತೇ ಯತಃ .

ತೇನ ಲಜ್ಜಾಪಿ ತಸ್ಯೋತ್ಥಾ ನ ಭೃತ್ಯಸ್ಯ ತಥಾ ಪುನಃ .. 385..

ತದಾಗಚ್ಛ ಯೇನಾಂಡಾನಿ ಸಮುದ್ರಾದಾದಾಯ ಟಿಟ್ಟಿಭಂ

ಸಂಭಾವಯಾವಃ . ಅಮರಾವತೀಂ ಚ ಗಚ್ಛಾವಃ . ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ

ಸಮುದ್ರೋ ಭಗವತಾ ನಿರ್ಭತ್ಸ್ಯಾಗ್ನೀಯಂ ಶರಂ ಸಂಧ್ಯಾಯಾಭಿಹಿತಃ -

ಭೋ ದುರಾತ್ಮನ್ . ದೀಯಂತಾಂ ಟಿಟ್ಟಿಭಾಂಡಾನಿ . ನೋ ಚೇತ್ಸ್ಮಲತಾಂ ತ್ವಾಂ
ನಯಾಮಿ . ತತಃ ಸಮುದ್ರೇಣ ಸಭಯೇನ ಟಿಟ್ಟಿಭಾಂಡಾನಿ ತಾನಿ ಪ್ರದತ್ತಾನಿ .
ಟಿಟ್ಟಿಭೇನಾಪಿ ಭಾರ್ಯಾಯೈ ಸಮರ್ಪಿತಾನಿ . ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ -
ಶತ್ರೋರ್ಬಲಮವಿಜ್ಞಾಯ ಇತಿ . ತಸ್ಮಾತ್ತುರುಷೇಣೋದ್ಯಮೋ ನ ತ್ಯಾಜ್ಯಃ .
ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಸಂಜೀವಕಸ್ತಮೇವ ಭೂಯೋಽಪಿ ಪಪ್ರಚ್ಛ - ಭೋ ಮಿತ್ರ .
ಕಥಂ ಜ್ಞೇಯೋ ಮಯಾಽಸೌ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿರಿತಿ . ಇಯಂತಂ ಕಾಲಂ
ಯಾವದುತ್ತರೋತ್ತರಸ್ನೇಹೇನ ಪ್ರಸಾದೇನ ಚಾಹಂ ದೃಷ್ಟಃ . ನ
ಕದಾಚಿತ್ತದ್ವಿಕೃತಿದ್ವಿಷ್ಟಾ . ತತ್ಕಥ್ಯತಾಂ ಯೇನಾಹಮಾತ್ಮರಕ್ಷಾರ್ಥಂ
ತದ್ವಧಾಯೋದ್ಯಮಂ ಕರೋಮಿ . ದಮನಕ ಆಹ - ಭದ್ರ ಕಿಮತ್ರ ಜ್ಞೇಯಂ .
ಏಷ ತೇ ಪ್ರತ್ಯಯಃ . ಯದಿ ರಕ್ತನೇತ್ರಸ್ತ್ರಿಸಿಖಾಂ ಭೂಕುಟಿಂ ದಧಾನಃ
ಸೃಕ್ವಿಣೇಂ ಪರಿಲೇಲಿಹಂತ್ವಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭವತಿ ತದ್ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಃ .
ಅನ್ಯಥಾ ಸುಪ್ರಸಾದಶ್ಚೇತಿ . ತದಾಜ್ಞಾಪಯ ಮಾಂ . ಸ್ವಾಶ್ರಯಂ ಪ್ರತಿ
ಗಚ್ಛಾಮಿ . ತ್ವಯಾ ಚ ಯಥಾಯಂ ಮಂತ್ರಭೇದೋ ನ ಭವತಿ ತಥಾ ಕಾರ್ಯಂ .
ಯದಿ ನಿಶಾಮುಖಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗಂತುಂ ಶಕ್ನೋಷಿ ತದ್ದೇಶತ್ಯಾಗಃ
ಕಾರ್ಯಃ . ಯತಃ -
ತ್ಯಜೇದೇಕಂ ಕುಲಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಗ್ರಾಮಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಕುಲಂ ತ್ಯಜೇತ್ .
ಗ್ರಾಮಂ ಜನಪದಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಸ್ವಾತ್ಮಾರ್ಥೇ ಪೃಥಿವೀಂ ತ್ಯಜೇತ್ .. 386..
ಆಪದರ್ಥೇ ಧನಂ ರಕ್ಷೇದ್ದಾರಾನ್ರಕ್ಷೇದ್ಧನೈರಪಿ .
ಆತ್ಮಾನಂ ಸತತಂ ರಕ್ಷೇದ್ದಾರೈರಪಿ ಧನೈರಪಿ .. 387..
ಬಲವತಾಭಿಭೂತಸ್ಯ ವಿದೇಶಗಮನಂ ತದನುಪ್ರವೇಶೋ ವಾ ನೀತಿಃ .
ತದ್ದೇಶತ್ಯಾಗಃ ಕಾರ್ಯಃ . ಅಥವಾತ್ಮಾ ಸಾಮಾದಿಭಿರುಪಾಯೈ-
ರಭಿರಕ್ಷಣೇಯಃ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಅಪಿ ಪುತ್ರಕಲತ್ರೈರ್ವಾ ಪ್ರಾಣಾನ್ರಕ್ಷೇತ ಪಂಡಿತಃ .
ವಿದ್ಯಮಾನೈರ್ಯತಸ್ತೈಃ ಸ್ಯಾತ್ಸರ್ವಂ ಭೂಯೋಽಪಿ ದೇಹಿನಾಂ .. 388..
ತಥಾ ಚ -
ಯೇನ ಕೇನಾಪ್ಯುಪಾಯೇನ ಶುಭೇನಾಪ್ಯಶುಭೇನ ವಾ .
ಉದ್ಧರೇದ್ಧೀನಮಾತ್ಮಾನಂ ಸಮರ್ಥೋ ಧರ್ಮಮಾಚರೇತ್ .. 389..
ಯೋ ಮಾಯಾಂ ಕುರುತೇ ಮೂಢಃ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗೇ ಧನಾದಿಷು .
ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಃ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತಿ ತೈರ್ನಷ್ಟೈರ್ನಷ್ಟಮೇವ ತತ್ .. 390..
ಏವಮಭಿಧಾಯ ದಮನಕಃ ಕರಟಕಸಕಾಶಮಗಮತ್ . ಕರಟಕೋಽಪಿ
ತಮಾಯಾಂತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪೋವಾಚ - ಭದ್ರ . ಕಿಂ ಕೃತಂ ತತ್ರಭವತಾ .

ದಮನಕ ಆಹ - ಮಯಾ ತಾವನ್ನೀತಿಬೀಜನಿರ್ವಾಪಣಂ ಕೃತಂ . ಪರತೋ

ದೈವವಿಹಿತಾಯತ್ತಂ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಪರಾಜ್ಞುಖೇಽಪಿ ದೈವೇಽತ್ರ ಕೃತ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಂ ವಿಪಶ್ಚಿತಾ .

ಆತ್ಮದೋಷವಿನಾಶಾಯ ಸ್ವಚಿತ್ತಸ್ತಂಭನಾಯ ಚ .. 391..

ತಥಾ ಚ -

ಉದ್ಯೋಗಿನಂ ಪುರುಷಸಿಂಹಮುಪೈತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ -

ದೈವಂ ಹಿ ದೈವಮಿತಿ ಕಾಪುರುಷಾ ವದಂತಿ .

ದೈವಂ ನಿಹತ್ಯ ಕುರು ಪೌರುಷಮಾತ್ಮಶಕ್ತ್ಯಾ .

ಯತ್ತೇ ಕೃತೇ ಯದಿ ನ ಸಿದ್ಯತಿ ಕೋಽತ್ರ ದೋಷಃ .. 392..

ಕರಟಕ ಆಹ - ತತ್ಕಥಯ ಕೀದೃಕ್ಷ್ಯಯಾ ನೀತಿಬೀಜಂ ನಿರ್ವಾಪಿತಂ .

ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಮಯಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ತಾಭ್ಯಾಂ ಮಿಥ್ಯಾಪ್ರಜಲ್ಪೇನ ಭೇದಸ್ತಥಾ ವಿಹಿತೋ ಯಥಾ

ಭೂಯೋಽಪಿ ಮಂತ್ರಯಂತಾವೇಕಸ್ಥಾನಸ್ಥಿತೌ ನ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ . ಕರಟಕ ಆಹ -

ಅಹೋ ನ ಯುಕ್ತಂ ಭವತಾ ವಿಹಿತಂ ಯತ್ತರಸ್ವರಂ ತೌ ಸ್ನೇಹಾದ್ರ್ವಹೃದಯೌ

ಸುಖಾಶ್ರಯೌ ಕೋಪಸಾಗರೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತೌ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಅವಿರುದ್ಧಂ ಸುಖಸ್ಥಂ ಯೋ ದುಃಖಮಾರ್ಗೇ ನಿಯೋಜಯೇತ್ .

ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಂ ದುಃಖೀ ಸ ನರಃ ಸ್ಯಾದಸಂಶಯಂ .. 393..

ಅಪರಂ ತ್ವಂ ಯದ್ಭೇದಮಾತ್ರೇಣಾಪಿ ತುಷ್ಟಸ್ತದಪ್ಯಯುಕ್ತಂ ಯತಃ

ಸರ್ವತೋಽಪಿ ಜನೋ ವಿರೂಪಕರಣೇ ಸಮರ್ಥೋ ಭವತಿ ನೋಪಕರ್ತುಂ .

ಉಕ್ತಂಚ -

ಘಾತಯಿತುಮೇವ ನೀಚಃ ಪರಕಾರ್ಯಂ ವೇತ್ತಿ ನ ಪ್ರಸಾದಯಿತುಂ .

ಪಾತಯಿತುಮಸ್ತಿ ಶಕ್ತಿರ್ವಾಯೋರ್ವೃಕ್ಷಂ ನ ಚೋನ್ನಮಿತುಂ .. 394..

ದಮನಕ ಆಹ - ಅನಭಿಜ್ಞೋ ಭವಾನ್ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ತೇನೈತದ್ಭವೀತಿ .

ಉಕ್ತಂಚ ಯತಃ -

ಜಾತಮಾತ್ರಂ ನ ಯಃ ಶತ್ರುಂ ವ್ಯಾಧಿಂ ಚ ಪ್ರಶಮಂ ನಯೇತ್ .

ಮಹಾಬಲೋಽಪಿ ತೇನೈವ ವೃದ್ಧಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ ಹನ್ಯತೇ .. 395..

ತಚ್ಚತುಭೂತೋಽಯಮಸ್ಮಾಕಂ ಮಂತ್ರಿಪದಾಹರಣಾತ್ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಪಿತೃಪೈತಾಮಹಂ ಸ್ಥಾನಂ ಯೋ ಯಸ್ಯಾತ್ರ ಜಿಗೀಷತೇ .

ಸ ತಸ್ಯ ಸಹಜಃ ಶತ್ರುರುಚ್ಛೇದ್ಯೋಽಪಿ ಪ್ರಿಯೇ ಸ್ಥಿತಃ .. 396..

ತನ್ಮಯಾ ಸ ಉದಾಸೀನತಯಾ ಸಮಾನೀತೋಽಭಯಪ್ರದಾನೇನ

ಯಾವತ್ತಾವದಹಮಪಿ ತೇನ ಸಾಚಿವ್ಯಾತ್ಮಚ್ಯಾವಿತಃ .

ಅಥವಾ ಸಾಧ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -

ದದ್ಯಾತ್ಸಾಧುರ್ಯದಿ ನಿಜಪದೇ ದುರ್ಜನಾಯ ಪ್ರವೇಶಂ
 ತನ್ನಾಶಾಯ ಪ್ರಭವತಿ ತತೋ ವಾಂಛಮಾನಃ ಸ್ವಯಂ ಸಃ .
 ತಸ್ಮಾದ್ಧೇಯೋ ವಿಪುಲಮತಿಭಿರ್ನಾವಕಾಶೋಽಧಮಾನಾಂ .
 ಜಾರಾಪಿ ಸ್ಯಾದ್ಗೃಹಪತಿರಿತಿ ಶ್ರೂಯತೇ ವಾಕ್ಯತೋಽತ್ರ .. 397..
 ತೇನ ಮಯಾ ತಸ್ಮೋಪರಿ ವಧೋಪಾಯ ಏವ ವಿರಚ್ಯತೇ . ದೇಶತ್ಯಾಗಾಯ ವಾ
 ಭವಿಷ್ಯತಿ . ತಚ್ಚ ತ್ವಾಂ ಮುಕ್ತ್ವಾಽನ್ಯೋ ನ ಜ್ಞಾಸ್ಯತಿ . ತದುಕ್ತಮೇತತ್ತೇ
 ಸ್ವಾರ್ಥಾಯಾನುಷ್ಠಿತಂ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ನಿಸ್ತಂಶಂ ಹೃದಯಂ ಕೃತ್ವಾ ವಾಣೀಂ ಕ್ಷರಸಮೋಪಮಾಂ .
 ವಿಕಲ್ಪೋಽತ್ರ ನ ಕರ್ತವ್ಯೋ ಹನ್ಯಾತ್ತತ್ರಾಪಕಾರಿಣಂ .. 398..
 ಅಪರಂ ಮೃತೋಽಪ್ಯಸ್ಮಾಕಂ ಭೋಜ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ . ತದೇಕಂ
 ತಾವದ್ವರಸಾಧನಂ . ಅಪರಂ ಸಾಚಿವ್ಯಂ ಚ ಭವಿಷ್ಯತಿ ತೃಪ್ತಿಶ್ಚೇತಿ .
 ತದ್ಗುಣತ್ರಯೇಽಸ್ಮಿನ್ನಪಸ್ಥಿತೇ ಕಸ್ಮಾನ್ಮಾಂ ದೂಷಯಸಿ ತ್ವಂ
 ಜಾಡ್ಯಭಾವಾತ್ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಪರಸ್ಯ ಪೀಡನಂ ಕುರ್ವನ್ಸ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಂ ಚ ಪಂಡಿತಃ .
 ಮೂಢಬುದ್ಧಿರ್ನ ಭಕ್ಷೇತ ವನೇ ಚತುರಕೋ ಯಥಾ .. 399..
 ಕರಟಕ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸ ಆಹ -

ಕಥಾ 16

ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರನಾಮಸಿಂಹಕಥಾ .
 ಅಸ್ತಿ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ವನೋದ್ದೇಶೇ ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರೋ ನಾಮ ಸಿಂಹಃ . ತಸ್ಯ
 ಚತುರಕಕ್ರವ್ಯಮುಖನಾಮಾನೌ ಶೃಗಾಲವೃಕೌ ಭೃತ್ಯಭೂತೌ
 ಸದೈವಾನುಗತೌ ತತ್ತ್ಯೇವ ವನೇ ಪ್ರತಿವಸತಃ . ಅಧಾನ್ಯದಿನೇ ಸಿಂಹೇನ
 ಕದಾಚಿದಾಸನ್ನಪ್ರಸವಾ ಪ್ರಸವವೇದನಯಾ ಸ್ವಯೂಧಾದ್ಭ್ರಷ್ಟೋಷ್ಟ್ರ್ಯಪವಿಷ್ಟಾ
 ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ವನಗಹನೇ ಸಮಾಸಾದಿತಾ . ಅಥ ತಾಂ ವ್ಯಾಪಾದ್ಯ ಯಾವದುದರಂ
 ಸ್ನೋಟಯತಿ ತಾವಜ್ಜೀವಲ್ಲಘದಾಸೇರಕಶಿಶುರ್ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಃ . ಸಿಂಹೋಽಪಿ
 ದಾಸೇರಕ್ಯಾಃ ಪಿಶಿತೇನ ಸಪರಿವಾರಃ ಪರಾಂ ತೃಪ್ತಿಮುಪಾಗತಃ . ಪರಂ
 ಸ್ನೇಹಾದ್ಬಾಲದಾಸೇರಕಂ ತ್ಯಕ್ತಂ ಗೃಹಮಾನೀಯೇದಮುವಾಚ - ಭದ್ರ
 ನ ತೇಽಸ್ತಿ ಮೃತ್ಯೋರ್ಭಯಂ ಮತ್ತೋ ನಾನ್ಯಸ್ಮಾದಪಿ . ತತಃ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾಽತ್ರ
 ವನೇ ಭ್ರಾಮ್ಯತಾಮಿತಿ . ಯತಸ್ತೇ ಶಂಕುಸದೃಶೌ ಕರ್ಣೌ ತತಃ
 ಶಂಕುಕರ್ಣೋ ನಾಮ ಭವಿಷ್ಯತಿ . ಏವಮನುಷ್ಠಿತೇ ಚತ್ವಾರೋಽಪಿ ತ
 ಏಕಸ್ಥಾನೇ ವಿಹಾರಿಣಃ ಪರಸ್ಪರಮನೇಕಪ್ರಕಾರಗೋಷ್ಠೀಸುಖ-

ಮನುಭವಂತಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ . ಶಂಕುಕರ್ಣೋಽಪಿ ಯೌವನಪದವೀಮಾರೂಢಃ
ಕ್ಷಣಮಪಿ ನ ತಂ ಸಿಂಹಂ ಮುಂಚತಿ . ಅಥ ಕದಾಚಿದ್ವಜ್ರದಂಷ್ಟಸ್ಯ
ಕೇನಚಿದ್ವನ್ಯೇನ ಮತ್ತಗಜೇನ ಸಹ ಯುದ್ಧಮಭವತ್ . ತೇನ ಮದವೀರ್ಯಾತ್ಮ
ದಂತಪ್ರಹಾರೈಸ್ಸಥಾ ಕ್ಷತಶರೀರೋ ವಿಹಿತೋ ಯಥಾ ಪ್ರಚಲಿತುಂ ನ ಶಕ್ನೋತಿ .
ತದಾ ಕ್ಷತ್ವಾ ಮಕಂಠಸ್ತಾನೋವಾಚ - ಭೋಃ . ಅನ್ವಿಷ್ಯತಾಂ
ಕಿಂಚಿತ್ಸತ್ತಂ ಯೇನಾಹಮೇವಂಸ್ಥಿತೋಽಪಿ ತಂ ವ್ಯಾಪಾದ್ಯಾತ್ಮನೋ
ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಚ ಕ್ಷತ್ವಣಾಶಂ ಕರೋಮಿ . ತಚ್ಛುತ್ವಾ ತೇ ತ್ರಯೋಽಪಿ ವನೇ
ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಂ ಯಾವದ್ಭಾಂತಾಃ ಪರಂ ನ ಕಿಂಚಿತ್ಸತ್ತಂ ಮಾಸಾದಿತಂ .
ಅಥ ಚತುರಕಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ - ಯದಿ ಶಂಕುಕರ್ಣೋಽಯಂ ವ್ಯಾಪಾದ್ಯೇತ
ತತಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕತಿಚಿದ್ವಿನಾನಿ ತೃಪ್ತಿರ್ಭವತಿ . ಪರಂ ನೈನಂ ಸ್ವಾಮೀ
ಮಿತ್ರತ್ವಾದಾಶ್ರಯಸಮಾಶ್ರಿತತ್ವಾಚ್ಚ ವಿನಾಶಯಿಷ್ಯತಿ . ಅಥವಾ
ಬುದ್ಧಿಪ್ರಭಾವೇಣ ಸ್ವಾಮಿನಂ ಪ್ರತಿಬೋಧ್ಯ ತಥಾ ಕರಿಷ್ಯೇ ಯಥಾ
ವ್ಯಾಪಾದಯಿಷ್ಯತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಅವಧ್ಯಂ ಚಾಥವಾಗಮ್ಯಮಕೃತ್ಯಂ ನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚನ .
ಲೋಕೇ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ಬುದ್ಧೇಸ್ತಸ್ಮಾತ್ತಾಂ ವಿನಿಯೋಜಯೇತ್ . 400..
ಏವಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಶಂಕುಕರ್ಣಮಿದಮಾಹ - ಭೋಃ ಶಂಕುಕರ್ಣ . ಸ್ವಾಮೀ
ತಾವತ್ಪಥ್ಯಂ ವಿನಾ ಕ್ಷುಧಯಾ ಪರಿಪೀಡ್ಯತೇ . ಸ್ವಾಮ್ಯಭಾವಾದಸ್ಮಾಕ-
ಮಪಿ ಧ್ರುವಂ ವಿನಾಶ ಏವ . ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಕಿಂಚಿತ್ಸ್ವಾಮ್ಯರ್ಥೇ ವದಿಷ್ಯಾಮಿ .
ತಚ್ಛ್ರುಯತಾಂ . ಶಂಕುಕರ್ಣ ಆಹ - ಭೋಃ ಶೀಘ್ರಂ ನಿವೇದ್ಯತಾಂ ಯೇನ
ತೇ ವಚನಂ ಶೀಘ್ರಂ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಂ ಕರೋಮಿ . ಅಪರಂ ಸ್ವಾಮಿನೋ ಹಿತೇ ಕೃತೇ
ಮಯಾ ಸುಕೃತಶತಂ ಕೃತಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ . ಅಥ ಚತುರಕ ಆಹ - ಭೋ
ಭದ್ರ . ಆತ್ಮಶರೀರಂ ದ್ವಿಗುಣಲಾಭೇನ ಸ್ವಾಮಿನೇ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಯೇನ ತೇ
ದ್ವಿಗುಣಂ ಶರೀರಂ ಭವತಿ . ಸ್ವಾಮಿನಃ ಪುನಃ ಪ್ರಾಣಯಾತ್ರಾ ಭವತಿ .
ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಶಂಕುಕರ್ಣಃ ಪ್ರಾಹ - ಭದ್ರ . ಯದ್ಯೇವಂ ತನ್ನದೀಯ-
ಪ್ರಯೋಜನಮೇತದುಚ್ಯತಾಂ ಸ್ವಾಮ್ಯರ್ಥಃ ಕ್ರಿಯತಾಮಿತಿ . ಪರಮತ್ರ ಧರ್ಮಃ
ಪ್ರತಿಭೂರಿತಿ . ತೇ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಸರ್ವೇ ಸಿಂಹಸಕಾಶಮಾಜಗ್ಮುಃ . ತತಶ್ಚತುರಕ
ಆಹ - ದೇವ . ನ ಕಿಂಚಿತ್ಸತ್ತಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ .
ಭಗವಾನಾದಿತೋಽಪ್ಯಸ್ತಂ ಗತಃ .
ತದ್ಯದಿ ಸ್ವಾಮೀ ದ್ವಿಗುಣಂ ಶರೀರಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ತತಃ ಶಂಕುಕರ್ಣೋಽಯಂ
ದ್ವಿಗುಣವೃದ್ಧ್ಯಾ ಸ್ವಶರೀರಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ಧರ್ಮಪ್ರತಿಭುವಾ . ಸಿಂಹ
ಆಹ - ಭೋಃ ಯದ್ಯೇವಂ ತತ್ಸುಂದರತರಂ . ವ್ಯವಹಾರಸ್ಯಾಸ್ಯ ಧರ್ಮಃ

ಪ್ರತಿಭೂಃ ಕ್ರಿಯತಾಮಿತಿ 5ಥ ಸಿಂಹವಚನಾನಂತರಂ ವೃಕಶೃಗಾ-
 ಲಾಭ್ಯಾಂ ವಿದಾರಿತೋಭಯಕುಕ್ಷಿಃ ಶಂಕುಕರ್ಣಃ ಪಂಚತ್ವಮುಪಾಗತಃ .
 ಅಥ ವಜ್ರದಂಷ್ಟಶ್ಚತುರಕಮಾಹ - ಭೋಶ್ಚತುರಕ . ಯಾವದಹಂ ನದೀಂ
 ಗತ್ವಾ ಸ್ನಾನಂ ದೇವತಾರ್ಚನವಿಧಿಂ ಕೃತ್ವಾಸ್ಸಗಚ್ಛಾಮಿ ತಾವತ್ತ್ವಯಾ
 5ತ್ರಾಪ್ರಮತ್ತೇನ ಭಾವ್ಯಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ನದ್ಯಾಂ ಗತಃ . ಅಥ ತಸ್ಮಿನ್ನತೇ
 ಚತುರಕಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ - ಕಥಂ ಮಮೈಕಾಕಿನೋ ಭೋಜ್ಯೋಽಯಮುಷ್ಣೋ
 ಭವಿಷ್ಯತಿ ಇತಿ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಕ್ರವ್ಯಮುಖಮಾಹ - ಭೋಃ ಕ್ರವ್ಯಮುಖ .
 ಕ್ಷುಧಾಲುರ್ಭವಾನ್ . ತದ್ಯಾವದಸೌ ಸ್ವಾಮೀ ನಾಗಚ್ಛತಿ ತಾವತ್ತ್ವಮಸ್ಯೋ-
 ಷ್ಯಸ್ಯ ಮಾಂಸಂ ಭಕ್ಷಯ . ಅಹಂ ತ್ವಾಂ ಸ್ವಾಮಿನೋ ನಿರ್ದೋಷಂ
 ಪ್ರತಿಪಾದಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ಸೋಽಪಿ ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಯಾವತ್ಕಿಂಚಿನ್ಮಾಂಸಮಾಸ್ವಾ-
 ದಯತಿ ತಾವಚ್ಛತುರಕೇಣೋಕ್ತಂ - ಭೋಃ ಕ್ರವ್ಯಮುಖ . ಸಮಾಗಚ್ಛತಿ
 ಸ್ವಾಮೀ . ತತ್ತ್ವಕ್ಷ್ಟ್ರನಂ ದೂರೇ ತಿಷ್ಠ ಯೇನಾಸ್ಯ ಭಕ್ಷಣಂ ನ
 ವಿಕಲ್ಪಯತಿ . ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ ಸಿಂಹಃ ಸಮಾಯಾತೋ ಯಾವದುಷ್ಠಂ ಪಶ್ಯತಿ
 ತಾವದ್ರಿಕ್ಷೀಕೃತಹೃದಯೋ ದಾಸೇರಕಃ . ತತೋ ಭೃಕುಟಿಂ ಕೃತ್ವಾ
 ಪರುಷತರಮಾಹ - ಅಹೋ ಕೇನೈಷ ಉಷ್ಣ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟತಾಂ ನೀತೋ ಯೇನ
 ತಮಪಿ ವ್ಯಾಪಾದಯಾಮಿ . ಏವಮಭಿಹಿತೇ ಕ್ರವ್ಯಮುಖಶ್ಚತುರಕಮುಖ-
 ಮವಲೋಕಯತಿ . ಅಥ ಚತುರಕೋ ವಿಹಸ್ಯೋವಾಚ - ಭೋಃ . ಮಾಮನಾದೃತ್ಯ
 ಪಿಶಿತಂ ಭಕ್ಷಯಿತ್ವಾಽಧುನಾ ಮನ್ಮುಖಮವಲೋಕಯಸಿ .
 ತದಾಸ್ವಾದಯಾಸ್ಯ ದುರ್ಣಯತರೋಃ ಫಲಮಿತಿ . ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಕ್ರವ್ಯಮುಖೋ
 ಜೀವನಾಶಭಯಾದ್ದೂರದೇಶಂ ಗತಃ . ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ತೇನ ಮಾರ್ಗೇಣ
 ದಾಸೇರಕಸಾರ್ಥೋ ಭಾರಾಕ್ರಾಂತಃ ಸಮಾಯಾತಃ . ತಸ್ಯಾಗ್ರೇಸರೋಷ್ಯಸ್ಯ
 ಕಂಠೇ ಮಹತೀ ಘಂಟಾ ಬದ್ಧಾ . ತಸ್ಯಾಃ ಶಬ್ದಂ ದೂರತೋಽಪ್ಯಾಕರ್ಣ್ಯ
 ಸಿಂಹೋ ಜಂಬುಕಮಾಹ - ಭದ್ರ ಜ್ಞಾಯತಾಂ ಕಿಮೇಷ ರೌದ್ರಃ ಶಬ್ದಃ
 ಶ್ರೂಯತೇಶ್ಚುತಪೂರ್ವಃ . ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಚತುರಕಃ ಕಿಂಚಿದ್ವನಾಂತರಂ
 ಗತ್ವಾ ಸತ್ತರಮಭ್ಯುಪೇತ್ಯ ಪ್ರೋವಾಚ - ಸ್ವಾಮಿನ್ . ಗಮ್ಯತಾಂ ಗಮ್ಯತಾಂ
 ಯದಿ ಶಕ್ನೋಷಿ ಗಂತುಂ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ - ಭದ್ರ ಕಿಮೇವಂ ಮಾಂ ವ್ಯಾಕುಲಯಸಿ

ತತ್ಕಥಯ ಕಿಮೇತದಿತಿ . ಚತುರಕ ಆಹ - ಸ್ವಾಮಿನ್ ಏಷ ಧರ್ಮರಾಜಸ್ತವೋಪರಿ
 ಕುಪಿತಃ ಯದನೇನಾಕಾಲೇ ದಾಸೇರಕೋಽಯಂ ಮದೀಯೋ ವ್ಯಾಪಾದಿತಃ .
 ತನ್ನಕಸ್ರಗುಣಮುಷ್ಣಮಸ್ಯ ಸಕಾಶಾದ್ಗ್ರಹೀಷ್ಯಾಮಿ . ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ
 ಬೃಹನ್ನಾನಮಾದಾಯಾಗ್ರೇಸರಸ್ಯೋಷ್ಯಸ್ಯ ಗ್ರೀವಾಯಾಂ ಘಂಟಾಂ

ಬದ್ಧಾ ಬದ್ಧದಾಸೇರಕಸಕ್ತಾನಪಿ ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಾನಾದಾಯ
 ವೈರನಿಯಾತನಾರ್ಥಮಾಯಾತ ಏವ . ಸಿಂಹೋಽಪಿ ತಚ್ಚುತ್ವಾ ಸರ್ವತೋ
 ದೂರಾದೇವಾವಲೋಕ್ಯ ಮೃತಮುಷ್ಯಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಪ್ರಾಣಭಯಾತ್ಪ್ರಾಣಿಷ್ಠಃ .
 ಚತುರಕೋಽಪಿ ಶನೈಃ ಶನೈಸ್ತಸ್ಯೋಷ್ಯಸ್ಯ ಮಾಂಸಂ ಭಕ್ಷಯಾಮಾಸ .
 ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ - ಪರಸ್ಯ ಪೀಡನಂ ಕುರ್ವನ್ನಿತಿ . ಅಥ ದಮನಕೇ ಗತೇ
 ಸಂಜೀವಕಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ - ಅಹೋ ಕಿಮೇತನ್ಮಯಾ ಕೃತಂ .
 ಯಚ್ಚಷ್ಟಾದೋಽಪಿ ಮಾಂಸಾಶಿತಸ್ತಸ್ಯಾನುಗಃ ಸಂವೃತ್ತಃ .
 ಅಥವಾ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -
 ಅಗಮ್ಯಾನ್ಯಃ ಪುಮಾನ್ಯಾತಿ ಯೋಽಸೇವ್ಯಾಂಶ್ಚ ನಿಷೇವತೇ .
 ಸ ಮೃತ್ಯುಮುಪಗ್ವಿಹ್ಲಾತಿ ಗರ್ಭಮಶ್ವತರೀ ಯಥಾ .. 401..
 ತತ್ಕಿಂ ಕರೋಮಿ . ಕ್ಷ ಗಚ್ಛಾಮಿ . ಕಥಂ ಮೇ ಶಾಂತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ .
 ಅಥವಾ ತಮೇವ ಪಿಂಗಲಕಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ . ಕದಾಚಿನ್ಮಾಂ ಶರಣಾಗತಂ
 ರಕ್ಷತಿ . ಪ್ರಾಣೈರ್ನ ವಿಯೋಜಯತಿ . ಯತ ಉಕ್ತಂಚ -
 ಧರ್ಮಾರ್ಥಂಯತತಾಮಪೀಹ ವಿಪದೋ ದೇವಾದ್ಯದಿ ಸ್ಯುಃ ಕ್ಷಚಿತ್ .
 ತತ್ತಾಸಾಮುಪಶಾಂತಯೇ ಸುಮತಿಭಿಃ ಕಾರ್ಯೋ ವಿಶೇಷಾನ್ನಯಃ .
 ಲೋಕೇ ಖ್ಯಾತಿಮುಪಾಗತಾಸ್ತ ಸಕಲೇ ಲೋಕೋಕ್ತಿರೇಷಾ ಯತಃ .
 ದಗ್ಧಾನಾಂ ಕಿಲ ವಕ್ಷಿನಾ ಹಿತಕರಃ ಸೇಕೋಽಪಿ ತಸ್ಯೋದ್ಭವಃ .. 402..
 ತಥಾ ಚ -
 ಲೋಕೇಽಥವಾ ತನುಭೃತಾಂ ನಿಜಕರ್ಮಪಾಕಂ
 ನಿತ್ಯಂ ಸಮಾಶ್ರಿತವತಾಂ ಸುಹಿತಕ್ರಿಯಾಣಾಂ .
 ಭಾವಾರ್ಜಿತಂ ಶುಭಮಥಾಪ್ಯಶುಭಂ ನಿಕಾಮಂ
 ಯದ್ಭಾವಿ ತದ್ಭವತಿ ನಾತ್ರ ವಿಚಾರಹೇತುಃ .. 403..
 ಅಪರಂ ಚಾನ್ಯತ್ರ ಗತಸ್ಯಾಪಿ ಮೇ ಕಸ್ಯಚಿದ್ವಿಷ್ಣುಸತ್ತ್ವಸ್ಯ ಮಾಂಸಾಶಿನಃ
 ಸಕಾಶಾನ್ಮತ್ಯುರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ . ತದ್ವರಂ ಸಿಂಹಾತ್ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಮಹದ್ಭಿಃ ಸ್ವರ್ಧಮಾನಸ್ಯ ವಿಪದೇವ ಗರೀಯಸೀ .
 ದಂತಭಂಗೋಽಪಿ ನಾಗಾನಾಂ ಶ್ಲಾಘ್ಯೋ ಗಿರಿವಿದಾರಣೇ .. 404..
 ತಥಾ ಚ -
 ಮಹತೋಽಪಿ ಕ್ಷಯಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಶ್ಲಾಘ್ಯಂ ನೀಚೋಽಪಿ ಗಚ್ಛತಿ .
 ದಾನಾರ್ಥಿ ಮಧುಪೋ ಯದ್ವದ್ಗಜಕರ್ಣಸಮಾಹತಃ .. 405..
 ಏವಂ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಸ ಸ್ಥಲಿತಗತಿರ್ಮಂದಂ ಗತ್ವಾ ಸಿಂಹಾಶ್ರಯಂ
 ಪಶ್ಯನ್ನಪರತ್ - ಅಹೋ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -

ಅಂತರ್ಲೀನಭುಜಂಗಮಂ ಗೃಹಮಿವಾಂತಃಸ್ಥೋಗ್ರಸಿಂಹಂ ವನಂ .
 ಗ್ರಾಹಾರ್ಕೀಣಮಿವಾಭಿರಾಮಕಮಲಚ್ಚಾಯಾಸನಾಥಂ ಸರಃ .
 ಕಾಲೇನಾರ್ಯಜನಾಪವಾದಪಿಶುನೈಃ ಕ್ಷುದೈರನಾಯೈಃ ಶ್ರಿತಂ .
 ದುಃಖೇನ ಪ್ರವಿಗಾಹ್ಯತೇ ಸಚಕಿತಂ ರಾಜ್ಞಾಂ ಮನಃ ಸಾಮಯಂ .. 406..
 ಏವಂ ಪಠಂದಮನಕೋಕ್ತಾಕಾರಂ ಪಿಂಗಲಕಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಚಕಿತಃ
 ಸಂವೃತಶರೀರೋ ದೂರತರಂ ಪ್ರಣಾಮಕೃತಿಂ ವಿನಾಪ್ಯುಪವಿಷ್ಠಃ .
 ಪಿಂಗಲಕೋಽಪಿ ತಥಾವಿಧಂ ತಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ದಮನಕವಾಕ್ಯಂ
 ಶ್ರದ್ಧಧಾನಃ ಕೋಪಾತ್ತಸ್ತೋಪರಿ ಪಪಾತ . ಅಥ ಸಂಜೀವಕಃ
 ಖರನಖವಿಕರ್ತಿಸಪೃಷ್ಠಃ ಶೃಂಗಾಭ್ಯಾಂ ತದುದರಮುಲ್ಲಿಖ್ಯ
 ಕಥಮಪಿ ತನ್ಮಾದಪೇತಃ ಶೃಂಗಾಭ್ಯಾಂ ಹಂತುಮಿಚ್ಛನ್ಯುದ್ಧಾ-
 ಯಾವಸ್ಥಿತಃ . ಅಥ ದ್ವಾವಪಿ ತೌ ಪುಷ್ಟಿತಪಲಾಶಪ್ರತಿಮೌ ಪರಸ್ಪರವಧ-
 ಕಾಂಕ್ಷಿಣೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕರಟಕೋ ದಮನಕಮಾಹ - ಭೋ ಮೂಢಮತೇ .
 ಅನಯೋರ್ವಿರೋಧಂ ವಿತನ್ವತಾ ತ್ವಯಾ ಸಾಧು ನ ಕೃತಂ . ನ ಚ ತ್ವಂ
 ನೀತಿತತ್ತ್ವಂ

ವೇತ್ಸಿ . ನೀತಿವಿಧ್ವಿರುಕ್ತಂಚ -
 ಕಾರ್ಯಾಣ್ಯುತ್ತಮದಂಡಸಾಹಸಫಲಾನ್ಯಾಯಾಸಸಾಧ್ಯಾನಿ ಯೇ .
 ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸಂಶಮಯಂತಿ ನೀತಿಕುಶಲಾಃ ಸಾಮ್ಪ್ರವ ತೇ ಮಂತ್ರಿಣಃ .
 ನಿಸಾರಾಲ್ಪಫಲಾನಿ ಯೇ ತ್ವವಿಧಿನಾ ವಾಂಛಂತಿ ದಂಡೋದ್ಯಮೈಃ .
 ತೇಷಾಂ ದುರ್ಣಯಚೇಷ್ಟಿತೈರ್ನರಪತೇರಾರೋಪ್ಯತೇ ಶ್ರೀಸ್ತುಲಾಂ .. 407..
 ತದ್ಯದಿ ಸ್ವಾಮ್ಯಭಿಘಾತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ತತ್ಕಿಂ ತ್ವದೀಯಮಂತ್ರಬುದ್ಧ್ಯಾ
 ಕ್ರಿಯತೇ . ಅಥ ಸಂಜೀವಕೋ ನ ಬದ್ಯತೇ ತಥಾಪ್ಯಭವ್ಯಂ . ಯತಃ
 ಪ್ರಾಣಸಂದೇಹಾತ್ಸಸ್ಯ ಚ ವಧಃ . ತನ್ಮೂಢ . ಕಥಂ ತ್ವಂ
 ಮಂತ್ರಿಪದಮಭಿಲಷಸಿ . ಸಾಮಸಿದ್ಧಿಂ ನ ವೇತ್ಸಿ . ತದ್ವೃಥಾ
 ಮನೋರಥೋಽಯಂ ತೇ ದಂಡರುಚೇಃ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಸಾಮಾದಿದಂಡಪರ್ಯಂತೋ ನಯಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಸ್ವಯಂಭುವಾ .
 ತೇಷಾಂ ದಂಡಸ್ತು ಪಾಪೀಯಾಂಸ್ತಂ ಪಶ್ಚಾದ್ವಿನಿಯೋಜಯೇತ್ .. 408..
 ತಥಾ ಚ -
 ಸಾಮ್ಪ್ರವ ಯತ್ರ ಸಿದ್ಧಿರ್ನ ತತ್ರ ದಂಡೋ ಬುಧೇನ ವಿನಿಯೋಜ್ಯಃ .
 ಪಿತ್ತಂ ಯದಿ ಶರ್ಕರಯಾ ಶಾಮ್ಯತಿ ಕೋಽರ್ಥಃ ಪಟೋಲೇನ .. 409..
 ತಥಾ ಚ -
 ಆದೌ ಸಾಮ ಪ್ರಯೋಕ್ತವ್ಯಂ ಪುರುಷೇಣ ವಿಜಾನತಾ .

ಸಾಮಸಾಧ್ಯಾನಿ ಕಾರ್ಯಾಣಿ ವಿಕ್ರಿಯಾಂ ಯಾಂತಿ ನ ಕ್ವಚಿತ್ .. 410..

ನ ಚಂದ್ರೇಣ ನ ಚೌಷಧ್ಯಾ ನ ಸೂರ್ಯೇಣ ನ ವಕ್ಷಿನಾ .

ಸಾಮ್ನೈವ ವಿಲಯಂಯಾತಿ ವಿದ್ವೇಷಪ್ರಭವಂ ತಮಃ .. 411..

ತಥಾ ಯತ್ತ್ವಂ ಮಂತ್ರಿತ್ವಮಭಿಲಷಸಿ ತದಪ್ಯಯುಕ್ತಂ . ಯತಸ್ತ್ವಂ

ಮಂತ್ರಿಗತಿಂ ನ ವೇತ್ಸಿ . ಯತಃ ಪಂಚವಿಧೋ ಮಂತ್ರಃ . ನ ಚ

ಕರ್ಮಣಾಮಾರಂಭೋಪಾಯಃ ಪುರುಷದ್ರವ್ಯಸಂಪದ್ದೇಶಕಾಲವಿಭಾಗೋ

ವಿನಿಪಾತಪ್ರತೀಕಾರಃ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಶ್ಚೇತಿ . ಸೋಽಯಂ ಸ್ವಾಮ್ಯಮಾತ್ಮಯೋ-

ರೇಕತಮಸ್ಯ ಕಿಂ ವಾ ದ್ವಯೋರಪಿ ವಿನಿಪಾತಃ ಸಮುತ್ಪದ್ಯತೇ ಲಗ್ನಃ . ತದ್ಯದಿ

ಕಾಚಿಚ್ಛಕ್ತಿರಸ್ತಿ ತದ್ವಿಚಿಂತ್ಯತಾಂ ವಿನಿಪಾತಪ್ರತೀಕಾರಃ . ಭಿನ್ನಸಂಧಾನೇ ಹಿ

ಮಂತ್ರಿಣಾಂ ಬುದ್ಧಿಪರೀಕ್ಷಾ . ತನ್ಮೂರ್ಖ . ತತ್ಕರ್ತುಮಸಮರ್ಥಸ್ತ್ವಂ

ಯತೋ ವಿಪರೀತಬುದ್ಧಿರಸಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಮಂತ್ರಿಣಾಂ ಭಿನ್ನಸಂಧಾನೇ ಭಿಷಜಾಂ ಸಾಂನಿಪಾತಿಕೇ .

ಕರ್ಮಣಿ ವ್ಯಜ್ಯತೇ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಸುಸ್ಥೇ ಕೋ ವಾ ನ ಪಂಡಿತಃ .. 412..

ಅನ್ಯಚ್ಛ -

ಘಾತಯಿತುಮೇವ ನೀಚಃ ಪರಕಾರ್ಯಂ ವೇತ್ತಿ ನ ಪ್ರಸಾಧಯಿತುಂ .

ಪಾತಯಿತುಮೇವ ಶಕ್ತಿನಾಋಣೋರುದ್ಧರ್ತುಮನ್ನಪಿಟಂ .. 413..

ಅಥವಾ ನ ತೇ ದೋಷೋಽಯಂ . ಸ್ವಾಮಿನೋ ದೋಷಃ ಯಸ್ತೇ ವಾಕ್ಯಂ

ಶ್ರದ್ಧಧಾತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ನರಾಧಿಪಾ ನೀಚಜನಾನುವರ್ತಿನೋ ಬುಧೋಪದಿಷ್ಟೇನ ಪಥಾ ನ ಯಾಂತಿ ಯೇ .

ವಿಶಂತ್ಯತೋ ದುರ್ಗಮಮಾರ್ಗನಿರ್ಗಮಂ ಸಮಸ್ತಸಂಬಾಧಮನರ್ಥಪಂಜರಂ ..

414..

ತದ್ಯದಿ ತ್ವಮಸ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ತದಾನ್ಯೋಽಪಿ ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಸ್ಯ ಸಮೀಪೇ

ಸಾಧುಜನಃ ಸಮೇಷ್ಯತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಗುಣಾಲಯೋಽಪ್ಯಸನ್ಮಂತ್ರೀ ನೃಪತಿನಾಢಿಗಮ್ಯತೇ .

ಪ್ರಸನ್ನಸ್ವಾದುಸಲಿಲೋ ದುಷ್ಟಗ್ರಾಹ್ಯೋ ಯಥಾ ಹ್ರದಃ .. 415..

ತಥಾ ಚ ಶಿಷ್ಟಜನರಹಿತಸ್ಯ ಸ್ವಾಮಿನೋಽಪಿ ನಾಶೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ .

ಉಕ್ತಂಚ -

ಚಿತ್ರಾಸ್ವಾದಕಥೈರ್ಭೃತ್ಯೈರನಾಯಾಸಿತಕಾರ್ಮುಕೈಃ .

ಯೇ ರಮಂತೇ ನೃಪಾಸ್ತೇಷಾಂ ರಮಂತೇ ರಿಪವಃ ಶ್ರಿಯಾ .. 416..

ತತ್ಕಿಂ ಮೂರ್ಖೋಪದೇಶೇನ . ಕೇವಲಂ ದೋಷೋ ನ ಗುಣಃ . ಉಕ್ತಂಚ -

ನಾನಾಮ್ಯಂ ನಮತೇ ದಾರು ನಾಶ್ಮನಿ ಸ್ಯಾತ್ಕು ರಕ್ರಿಯಾ .

ಸೂಚೀಮುಖಂ ವಿಜಾನೀಹಿ ನಾಶಿಷ್ಯಾಯೋಪಶ್ಯತೇ .. 417..

ದಮನಕ ಆಹ ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 17

ವಾನರಯೂಥಕಥಾ .

ಅಸ್ತಿ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ತವೃತ್ತೈಕದೇಶೇ ವಾನರಯೂಥಂ . ತಚ್ಚ ಕದಾಚಿದ್ಧೇಮಂತ-
ಸಮಯೇಽತಿಕರೋರವಾತಸಂಸ್ಪರ್ಶವೇಪಮಾನಕಲೇವರಂ ತುಷಾರವರ್ಷೋಽ-
ದ್ಧತಪ್ರವರ್ಷಘನಧಾರಾನಿಪಾತಸಮಾಹತಂ ನ ಕಥಂಚಿಚ್ಛಾಂತಿ-
ಮಗಮತ್ . ಅಥ ಕೇಚಿದ್ವಾನರಾ ವಹ್ನಿಕಣಸದೃಶಾನಿ ಗುಂಜಾಫಲಾ-
ನ್ಯವಚಿತ್ಯ ವಹ್ನಿವಾಂಛಯಾ ಪೂತ್ಕುವಂತಃ ಸಮಂತಾತ್ತಸ್ತುಃ . ಅಥ
ಸೂಚೀಮುಖೋ ನಾಮ ಪಕ್ಷೀ ತೇಷಾಂ ತಂ ವೃಥಾಯಾಸಮವಲೋಕ್ಯ
ಪ್ರೋವಾಚ - ಭೋಃ ಸರ್ವೇ ಮೂರ್ಖಾ ಯೂಯಂ . ನೈತೇ ವಹ್ನಿಕಣಾಃ
ಗುಂಜಾಫಲಾನಿ ಏತಾನಿ . ತತ್ತ್ವಿಂ ವೃಥಾ ಶ್ರಮೇಣ . ನೈತಸ್ಮಾಚ್ಛೇತರಕ್ಷಾ
ಭವಿಷ್ಯತಿ . ತದನ್ವಿಷ್ಯತಾಂ ಕಶ್ಚಿನ್ನಿರ್ವಾತೋ ವನಪ್ರದೇಶೋ ಗುಹಾ
ಗಿರಿಕಂದರಂ ವಾ . ಅದ್ಯಾಪಿ ಸಟೋಪಾ ಮೇಧಾ ದೃಶ್ಯಂತೇ . ಅಥ
ತೇಷಾಮೇಕತಮೋ ವೃದ್ಧವಾನರಸ್ತಮುವಾಚ - ಭೋ ಮೂರ್ಖ . ಕಿಂ
ತಾವದನೇನ ವ್ಯಾಪಾರೇಣ . ತದ್ಗಮ್ಯತಾಂ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಮುಹುರ್ವಿಘ್ನಿತಕರ್ಮಾಣಂ ದ್ಯೂತಕಾರಂ ಪರಾಜಿತಂ .
ನಾಲಾಪಯೇದ್ವಿವೇಕಜ್ಞೋ ಯದೀಚ್ಛೇತ್ಸಿದ್ಧಿಮಾತ್ಮನಃ .. 418..

ತಥಾ ಚ -

ಆಖೇಟಕಂ ವೃಥಾಕ್ಲೇಶಂ ಮೂರ್ಖಂ ವ್ಯಸನಸಂಸ್ಥಿತಂ .
ಸಮಾಲಾಪೇನ ಯೋ ಯುಂಕ್ತೇ ಸ ಗಚ್ಛತಿ ಪರಾಭವಂ .. 419..
ಸೋಽಪಿ ತಮನಾದೃತ್ಯ ಭೂಯೋಽಪಿ ವಾನರಾನನವರತಮಾಹ - ಭೋಃ . ಕಿಂ
ವೃಥಾ ಕ್ಲೇಶೇನ . ಅಥ ಯಾವದಸೌ ನ ಕಥಂಚಿತ್ಪಲಪನ್ನಿರಮತಿ
ತಾವದೇಕೇನ ವಾನರೇಣ ವ್ಯರ್ಥಶ್ರಮತ್ವಾತ್ಕುಪಿತೇನ ಪಕ್ಷಾಭ್ಯಾಂ
ಗೃಹೀತ್ವಾ ಶಿಲಾಯಾಮಾಸ್ಪಾಲಿತ ಉಪರತಶ್ಚ . ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ -
ನಾನಮ್ಯಂ ನಮತೇ ದಾರು ಇತ್ಯಾದಿ . ತಥಾ ಚ -
ಉಪದೇಶೋ ಹಿ ಮೂರ್ಖಾಣಾಂ ಪ್ರಕೋಪಾಯ ನ ಶಾಂತಯೇ .
ಪಯಃಪಾನಂ ಭುಜಂಗಾನಾಂ ಕೇವಲಂ ವಿಷವರ್ಧನಂ .. 420..

ಅನ್ಯಚ್ಚ -

ಉಪದೇಶೋ ನ ದಾತವ್ಯೋ ಯಾದೃಶೇ ತಾದೃಶೇ ನರೇ .
ಪಶ್ಯ ವಾನರಮೂರ್ಖೇಣ ಸುಗೃಹೀ ನಿರ್ಗೃಹೀಕೃತಾ .. 421..
ದಮನಕ ಆಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 18

ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ವನೋದ್ದೇಶೇ ಶರ್ಮೀವೃಕ್ಷಃ . ತಸ್ಯ ಲಂಬಮಾನಶಾಖಾಯಾಂ
ಕೃತಾವಾಸಾವರಣ್ಯಚಟಕದಂಪತೀ ಪ್ರತಿವಸತಃ ಸ್ಮ . ಅಥ ಕದಾಚಿತ್ತಯೋಃ
ಸುಖಸಂಸ್ಥಯೋರ್ಹೇಮಂತಮೇಘೋ ಮಂದಂ ಮಂದಂ ವರ್ಷಿತುಮಾರಬ್ಧಃ .
ಅತ್ರಾಂತರೇ ಕಶ್ಚಿಚ್ಛಾಖಾಮೃಗೋ ವಾತಾಸಾರಸಮಾಹತಃ ಪ್ರೋದ್ಧೂಷಿತ-
ಶರೀರೋ ದಂತವೀಣಾಂ ವಾದಯನ್ವೇಪಮಾನಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಶಮ್ಯಾ
ಮೂಲಮಾಸಾದ್ಯೋಪವಿಷ್ಣುಃ . ಅಥ ತಂ ತಾದೃಷಮವಲೋಕ್ಯ ಚಟಕಾ
ಪ್ರಾಹ - ಭೋ ಭದ್ರ .

ಹಸ್ತಪಾದಸಮೋಪೇತೋ ದೃಶ್ಯಸೇ ಪುರುಷಾಕೃತಿಃ .

ಶೀತೇನ ಭಿದ್ಯಸೇ ಮೂಢ ಕಥಂ ನ ಕುರುಷೇ ಗೃಹಂ .. 422..

ಏತಚ್ಛೃತ್ವಾ ತಾಂ ವಾನರಃ ಸಕೋಪಮಾಹ - ಅಧಮೇ ಕಸ್ಮಾನ್ನ ತ್ವಂ

ಮೌನವ್ರತಾ ಭವಸಿ . ಅಹೋ ಧಾಷ್ಟ್ಯಮಸ್ಯಾಃ . ಅದ್ಯ ಮಾಮುಪಹಸತಿ -

ಸೂಚೀಮುಖೀ ದುರಾಚಾರಾ ರಂಡಾ ಪಂಡಿತವಾದಿನೀ .

ನಾಶಂಕತೇ ಪ್ರಜಲ್ಪಂತೀ ತತ್ಕಿಮೇನಾಂ ನ ಹನ್ಯಾಹಂ .. 423..

ಏವಂ ಪ್ರಲಪ್ಯ ತಾಮಾಹ - ಮುಗ್ಧೇ . ಕಿಂ ಮಮ ಚಿಂತಯಾ ತವ ಪ್ರಯೋಜನಂ .

ಉಕ್ತಂಚ -

ವಾಚ್ಯಂ ಶ್ರದ್ಧಾಸಮೇತಸ್ಯ ಪೃಚ್ಛತಶ್ಚ ವಿಶೇಷತಃ .

ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ರದ್ಧಾವಿಹೀನಸ್ಯ ಅರಣ್ಯರುದಿತೋಪಮಂ .. 424..

ತತ್ಕಿಂ ಬಹುನಾ ತಾವತ್ . ಕುಲಾಯಸ್ಥಿತಯಾ ತಯಾ ಪುನರಪ್ಯಭಿಹಿತಃ .

ಸ ತಾವತ್ತಾಂ ಶರ್ಮೀಮಾರುಹ್ಯ ತಸ್ಯಾಃ ಕುಲಾಯಂ ಶತಧಾ

ಖಂಡಶೋಕರೋತ್ . ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ - ಉಪದೇಶೋ ನ ದಾತವ್ಯ ಇತಿ .

ತನ್ಮೂರ್ಖ . ಶಿಕ್ಷಾಪಿತೋಽಪಿ ನ ಶಿಕ್ಷಿತಸ್ತ್ವಂ . ಅಥವಾ ನ ತೇ

ದೋಷೋಽಸ್ತಿ ಯತಃ ಸಾಧೋಃ ಶಿಕ್ಷಾ ಗುಣಾಯ ಸಂಪದ್ಯತೇ

ನಾಸಾಧೋಃ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಕಿಂ ಕರೋತ್ಯೇವ ಪಾಂಡಿತ್ಯಮಸ್ಥಾನೇ ವಿನಿಯೋಜಿತಂ .

ಅಂಧಕಾರಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನೇ ಘಟೇ ದೀಪ ಇವಾಹಿತಃ .. 425..

ತದ್ವ್ಯರ್ಥಪಾಂಡಿತ್ಯಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಮಮ ವಚನಮಶೃಣ್ವನ್ನಾತ್ಮನಃ

ಶಾಂತಿಮಪಿ ವೇತ್ತಿ ತನ್ನೂನಮಪಜಾತಸ್ತ್ವಂ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಜಾತಃ ಪುತ್ರೋಽನುಜಾತಶ್ಚ ಅತಿಜಾತಸ್ತಥೈವ ಚ .

ಅಪಜಾತಶ್ಚ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ಮಂತವ್ಯಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರವೇದಿಭಿಃ .. 426..

ಮಾತೃತುಲ್ಯಗುಣೋ ಜಾತಸ್ತ್ವನುಜಾತಃ ಪಿತುಃ ಸಮಃ .
 ಅತಿಜಾತೋಽಧಿಕಸ್ತಸ್ಮಾದಪಜಾತೋಽಧಮಾಧಮಃ .. 427..
 ಅಪ್ಯಾತ್ಮನೋ ವಿನಾಶಂ ಗಣಯತಿ ನ ಖಲಃ ಪರವ್ಯಸನಹೃಷ್ಣಃ .
 ಪ್ರಾಯೋ ಮಸ್ತಕನಾಶೇ ಸಮರಮುಖೇ ನೃತ್ಯತಿ ಕಬಂಧಃ .. 428..
 ಅಹೋ ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -
 ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಃ ಕುಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ದ್ವಾವೇತೌ ವಿದಿತೌ ಮಮ .
 ಪುತ್ರೇಣ ವ್ಯರ್ಥಪಾಂಡಿತ್ಯಾತ್ಮಿತಾ ಧೂಮೇನ ಘಾತಿತಃ .. 429..
 ದಮನಕ ಆಹ ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 20

ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ಧೇಶೇ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಃ ಪಾಪಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ದ್ವೇ ಮಿತ್ರೇ ಪ್ರತಿವಸತಃ .
 ಅಥ ಕದಾಚಿತ್ಪಾಪಬುದ್ಧಿನಾ ಚಿಂತಿತಂ ಯದಹಂ ತಾವನ್ಮೂರ್ಖೋ
 ದಾರಿದ್ರ್ಯೋಪೇತಶ್ಚ . ತದೇನಂ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಮಾದಾಯ ದೇಶಾಂತರಂ
 ಗತ್ವಾಕಸ್ಯಾಶ್ರಯೇಣಾರ್ಥೋಪಾರ್ಜನಾಂ ಕೃತ್ವೈನಮಪಿ ವಂಚಯಿತ್ವಾ
 ಸುಖೀಭವಾಮಿ . ಅಥಾನ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಹನಿ ಪಾಪಬುದ್ಧಿಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಂ ಪ್ರಾಹ -
 ಭೋ ಮಿತ್ರ . ವಾರ್ಧಕಭಾವೇ ಕಿಂ ತ್ವಾತ್ಮವಿಚೇಷ್ಟಿತಂ ಸ್ಮರಸಿ .
 ದೇಶಾಂತರಮದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಾಂ ಶಿಷ್ಟಜನಸ್ಯ ವಾರ್ತಾಂ
 ಕಥಯಿಷ್ಯಸಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ದೇಶಾಂತರೇಷು ಬಹುವಿಧಭಾಷಾವೇಷಾದಿ ಯೇನ ನ ಜ್ಞಾತಂ .
 ಭ್ರಮತಾ ಧರಣೀಪೀಠೇ ತಸ್ಯ ಫಲಂ ಜನ್ಮನೋ ವ್ಯರ್ಥಂ .. 430..
 ತಥಾ ಚ -
 ವಿದ್ಯಾಂ ವಿತ್ತಂ ಶಿಲ್ಪಂ ತಾವನ್ನಾಪ್ನೋತಿ ಮಾನವಃ ಸಮ್ಯಕ್ .
 ಯಾವದ್ವಜತಿ ನ ಭೂಮೌ ದೇಶಾದ್ಧೇಶಾಂತರಂ ಹೃಷ್ಣಃ .. 431..
 ಅಥ ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಮಾರ್ಕಣ್ಯ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮನಾಸ್ತೇನೈವ ಸಹ
 ಗುರುಜನಾನುಜ್ಞಾತಃ ಶುಭೇಽಹನಿ ದೇಶಾಂತರಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ತತ್ರ
 ಚ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಪ್ರಭಾವೇಣ ಭ್ರಮತಾ ಪಾಪಬುದ್ಧಿನಾ ಪ್ರಭೂತತರಂ
 ವಿತ್ತಮಾಸಾದಿತಂ . ತತ್ತಶ್ಚ ತೌ ದ್ವಾವಪಿ ಪ್ರಭೂತೋಪಾರ್ಜಿತದ್ರವ್ಯೈ
 ಪ್ರಹೃಷ್ಟೌ ಸ್ವಗೃಹಂ ಪ್ರತ್ಯಾತ್ಸುಕ್ಯೇನ ಪ್ರಸ್ಥಿತೌ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಪ್ರಾಪ್ತವಿದ್ಯಾರ್ಥಶಿಲ್ಪಾನಾಂ ದೇಶಾಂತರನಿವಾಸಿನಾಂ .
 ಕ್ರೋಶಮಾತ್ಸೋಽಪಿ ಭೂಭಾಗಃ ಶತಯೋಜನವದ್ಭವೇತ್ .. 432..
 ಅಥ ಸ್ವಸ್ಥಾನಸಮೀಪವರ್ತಿನಾ ಪಾಪಬುದ್ಧಿನಾ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿರಭಿಹಿತಃ -

ಭದ್ರ . ನ ಸರ್ವಮೇತದ್ಧನಂ ಗೃಹಂ ಪ್ರತಿ ನೇತುಂ ಯುಜ್ಯತೇ . ಯತಃ
ಕುಟುಂಬಿನೋ ಬಾಂಧವಾಶ್ಚ ಪ್ರಾರ್ಥಯಿಷ್ಯಂತೇ . ತದತ್ಯೈವ ವನಗಹನೇ
ಕ್ಷಾಪಿ ಭೂಮೌ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಕಿಂಚಿನ್ನಾತ್ರಮಾದಾಯ ಗೃಹಂ ಪ್ರವಿಶಾವಃ .
ಭೂಯೋಽಪಿ ಪ್ರಯೋಜನೇ ಸಂಜಾತೇ ತನ್ನಾತ್ರಂ ಸಮೇತ್ಯಾಸ್ಮಾತ್ -
ಸ್ಥಾನಾನೇಷ್ಯಾವಃ . ಉಕ್ತಂಚ -

ನ ವಿತ್ತಂ ದರ್ಶಯೇತ್ಪಾಜ್ಞಃ ಕಸ್ಯಚಿತ್ಸ್ಯ ಲ್ವಮಪ್ಯಹೋ .
ಮುನೇರಪಿ ಯತಸ್ತಸ್ಯ ದರ್ಶನಾಚ್ಚಲತೇ ಮನಃ .. 433..

ತಥಾ ಚ -

ಯಥಾಮಿಷಂ ಜಲೇ ಮತ್ಸ್ಯೈರ್ಭಕ್ಷ್ಯತೇ ಶ್ವಾಪದೈರ್ಭುವಿ .
ಆಕಾಶೇ ಪಕ್ಷಿಭಿಶ್ಚೈವ ತಥಾ ಸರ್ವತ್ರ ವಿತ್ತವಾನ್ .. 434..

ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿರಾಹ - ಭದ್ರ ಏವಂ ಕ್ರಿಯತಾಂ . ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ
ದ್ವಾವಪಿ ತೌ ಸ್ವಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ಸುಖೇನ ಸಂ ಸ್ಥಿತವಂತೌ .

ಅಧಾನ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಹನಿ ಪಾಪಬುದ್ಧಿರ್ನಿಶೀರ್ಢೇಽಟವ್ಯಾಂ ಗತ್ವಾ ತತ್ಸರ್ವಂ ವಿತ್ತಂ
ಸಮಾದಾಯ ಗರ್ತಂ ಪೂರಯಿತ್ವಾ ಸ್ವಭವನಂ ಜಗಾಮ . ಅಧಾನ್ಯೇದ್ಯು-
ರ್ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಂ ಸಮೇತ್ಯ ಪ್ರೋವಾಚ - ಸಖೇ ಬಹುಕುಟುಂಬಾ ವಯಂ
ವಿತ್ತಾಭಾವಾತ್ಸೀದಾಮಃ . ತದ್ಗತ್ವಾ ತತ್ರ ಸ್ಥಾನೇ ಕಿಂಚಿನ್ನಾತ್ರಂ

ಧನಮಾನಯಾವಃ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ - ಭದ್ರ ಏವಂ ಕ್ರಿಯತಾಂ . ಅಥ ದ್ವಾವಪಿ
ಗತ್ವಾ ತತ್ಸ್ಥಾನಂ ಯಾವತ್ಸನತಸ್ತಾವದ್ರಿಕ್ತಂ ಭಾಂಡಂ ದೃಷ್ಟವಂತೌ .

ಅತ್ರಾಂತರೇ ಪಾಪಬುದ್ಧಿಃ ಶಿರಸ್ತಾಡಯನ್ಪ್ರೋವಾಚ - ಭೋ ಧರ್ಮಬುದ್ಧೇ .
ತ್ವಯಾ ಹೃತಮೇತದ್ಧನಂ ನಾನ್ಯೇನ . ಯತೋ ಭೂಯೋಽಪಿ ಗರ್ತಾಪೂರಣಂ

ಕೃತಂ . ತತ್ಪ್ರಯಚ್ಛ ಮೇ ತಸ್ಯಾರ್ಥಂ . ಅನ್ಯಥಾಽಹಂ ರಾಜಕುಲೇ
ನಿವೇದಯಿಷ್ಯಾಮಿ . ಸ ಆಹ - ಭೋ ದುರಾತ್ಮನ್ . ಮಾ ಮೈವಂ ವದ .

ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಃ ಖಲ್ವಹಂ . ನೈತಚ್ಚೈರಕರ್ಮ ಕರೋಮಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಮಾತೃವತ್ಪರದಾರಾಣಿ ಪರದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಲೋಷ್ಣವತ್ .

ಆತ್ಮವತ್ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ವೀಕ್ಷಂತೇ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಯಃ .. 435..

ಏವಂ ದ್ವಾವಪಿ ವಿವದಮಾನೌ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಣಂ ಗತೌ . ಪ್ರೋಚತುಶ್ಚ
ಪರಸ್ಪರಂ ದೂಷಯಂತೌ . ಅಥ ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣಾಧಿಷ್ಠಿತಪುರುಷೈ-

ರ್ದಿವ್ಯಾರ್ಥೇ ಯಾವನ್ನಿಯೋಜಿತೌ ತಾವತ್ಪಾಪಬುದ್ಧಿರಾಹ - ಅಹೋ ನ
ಸಮ್ಯಗ್ಧೃಷ್ಟೋ ನ್ಯಾಯಃ . ಉಕ್ತಂಚ -

ವಿವಾದೇಽನ್ವಿಷ್ಯತೇ ಪತ್ರಂ ತದಭಾವೇಽಪಿ ಸಾಕ್ಷಿಣಃ .

ಸಾಕ್ಷ್ಯಭಾವಾತ್ತತೋ ದಿವ್ಯಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ .. 436..

ತದತ್ರ ವಿಷಯೇ ಮಮ ವೃಕ್ಷದೇವತಾಃ ಸಾಕ್ಷೀಭೂತಾಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ .

ತಾ ಅಪ್ಯಾವಯೋರೇಕತರಂ ಚೌರಂ ಸಾಧುಂ ವಾ ಕರಿಷ್ಯಂತಿ . ಅಥ ತೈಃ

ಸರ್ವೈರಭಿಹಿತಂ - ಭೋ ಯುಕ್ತಮುಕ್ತಂ ಭವತಾ . ಉಕ್ತಂಚ -

ಅಂತ್ಯಜೋಽಪಿ ಯದಾ ಸಾಕ್ಷೀ ವಿವಾದೇ ಸಂಪ್ರಜಾಯತೇ .

ನ ತತ್ರ ಯುಜ್ಯತೇ ದಿವ್ಯಂ ಕಿಂ ಪುನರ್ವನದೇವತಾಃ .. 437..

ತದಸ್ಮಾಕಮಪ್ಯತ್ರ ವಿಷಯೇ ಮಹತ್ಕೃತೂಹಲಂ ವರ್ತತೇ . ಪ್ರತ್ಯೂಷಸಮಯೇ

ಯುವಾಭ್ಯಾಮಪ್ಯಸ್ಮಾಭಿಃ ಸಹ ತತ್ರ ವನೋದ್ದೇಶೇ ಗಂತವ್ಯಮಿತಿ .

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಪಾಪಬುದ್ಧಿಃ ಸ್ವಗೃಹಂ ಗತ್ವಾ ಸ್ವಜನಕಮುವಾಚ -

ತಾತ ಪ್ರಭೂತೋಽಯಂ ಮಯಾರ್ಥೋ ಧರ್ಮಬುದ್ಧೇಶ್ಚೋರಿತಃ . ನ ಚ ತವ

ವಚನೇನ ಪರಿಣತಿಂ ಗಚ್ಛತಿ . ಅನ್ಯಥಾಽಸ್ಮಾಕಂ ಪ್ರಾಣೈಃ ಸಹ ಯಾಸ್ಯತಿ .

ನ ಆಹ - ವತ್ಸ ದ್ರುತಂ ವದ ಯೇನ ಪ್ರೋಚ್ಯ ತದ್ವ್ಯಂ ಸ್ಥಿರತಾಂ ನಯಾಮಿ .

ಪಾಪಬುದ್ಧಿರಾಹ - ತಾತ ಅಸ್ತಿ ತತ್ರದೇಶೇ ಮಹಾಶಮೀ . ತಸ್ಯಾಂ

ಮಹತ್ಕೋಟರಮಸ್ತಿ . ತತ್ರ ತ್ವಂ ಸಾಂಪ್ರತಮೇವ ಪ್ರವಿಶ . ತತಃ ಪ್ರಭಾತೇ

ಯದಾಹಂ ಸತ್ಯಶ್ರಾವಣಂ ಕರೋಮಿ ತದಾ ತ್ವಯಾ ವಾಚ್ಯಂ

ಯದ್ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಶ್ಚೌರ ಇತಿ . ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ ಪ್ರತ್ಯೂಷೇ ಸ್ನಾತ್ವಾ

ಪಾಪಬುದ್ಧಿಃ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಪುರಃಸರೋ ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣಕೈಃ ಸಹ ತಾಂ

ಶಮೀಮಭ್ಯೇತ್ಯ ತಾರಸ್ವರೇಣ ಪ್ರೋವಾಚ .

ಆದಿತ್ಯಚಂದ್ರಾವನಿಲೋಽನಲಶ್ಚ

ದ್ಯೌರ್ಭೂಮಿರಾಪೋ ಹೃದಯಂ ಯಮಶ್ಚ .

ಅಹಶ್ಚ ರಾತ್ರಿಶ್ಚ ಉಭೇ ಚ ಸಂದ್ಯೇ

ಧರ್ಮೋ ಹಿ ಜಾನಾತಿ ನರಸ್ಯ ವೃತ್ತಂ .. 438..

ಭಗವತಿ ವನದೇವತೇ . ಆವಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಯಶ್ಚೌರಸ್ತಂ ಕಥಯ . ಅಥ

ಪಾಪಬುದ್ಧಿಪಿತಾ ಶಮೀಕೋಟರಸ್ಥಃ ಪ್ರೋವಾಚ - ಭೋ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿನಾ

ಹೃತಮೇತದ್ಧನಂ . ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಸರ್ವೇ ತೇ ರಾಜಪುರುಷಾ

ವಿಸ್ಮಯೋತ್ಪಲ್ಲಲೋಚನಾ ಯಾವದ್ಧರ್ಮಬುದ್ಧೇರ್ವಿತ್ತಹರಣೋಚಿತಂ ನಿಗ್ರಹಂ

ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟ್ಯಾ ವಲೋಕಯಂತಿ ತಾವದ್ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿನಾ ತಚ್ಛಮೀಕೋಟರಂ

ವಹ್ನಿಭೋಜ್ಯದ್ರವ್ಯೈಃ ಪರಿವೇಷ್ಟ್ಯ ವಹ್ನಿನಾ ಸಂದೀಪಿತಂ . ಅಥ ಜ್ವಲತಿ

ತಸ್ಮಿನ್ಯಮೀಕೋಟರೇಽರ್ಧದಗ್ಧಶರೀರಃ ಸ್ಫುಟಿತೇಕ್ಷಣಃ ಕರುಣಂ

ಪರಿದೇವಯನ್ವಾಪಬುದ್ಧಿಪಿತಾ ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮ . ತತಶ್ಚ ತೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಪೃಷ್ಠಃ -

ಭೋಃ ಕಿಮಿದಂ . ಇತ್ಯುಕ್ತ ಇದಂ ಸರ್ವಂ ಕುಕೃತ್ಯಂ ಪಾಪಬುದ್ಧೇಃ

ಕಾರಣಾಜ್ಞಾತಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಮೃತಃ . ತತಸ್ತೇ ರಾಜಪುರುಷಾಃ ಪಾಪಬುದ್ಧಿಂ

ಶಮೀಶಾಖಾಯಾಂ ಪ್ರತಿಲಂಬ್ಯ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಂ ಪ್ರಶಸ್ಯೇದಮೂಚುಃ -
 ಅಹೋ ಸಾಧ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -
 ಉಪಾಯಂ ಚಿಂತಯೇತ್ಪ್ರಾಜ್ಞಸ್ತಥಾಪಾಯಂ ಚ ಚಿಂತಯೇತ್ .
 ಪಶ್ಯತೋ ಬಕಮೂರ್ಖಸ್ಯ ನಕುಲೈರ್ಭಕ್ಷಿತಾಃ ಸುತಾಃ .. 439..
 ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಃ ಪ್ರಾಹ - ಕಥಮೇತತ್ . ತೇ ಪ್ರೋಚುಃ -

ಕಥಾ 21

ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪಕಥಾ .

ಅಸ್ತಿ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ವನೋದ್ದೇಶೇ ಬಹುಬಕಸನಾಥೋ ವಟಪಾದಪಃ . ತಸ್ಯ
 ಕೋಟರೇ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪಃ ಪ್ರತಿವಸತಿ ಸ್ಮ . ಸ ಚ ಬಕಬಾಲಕಾನಜಾತ-
 ಪಕ್ಷಾನಪಿ ಸದೈವ ಭಕ್ಷಯನ್ಕಾಲಂ ನಯತಿ . ಅಧೈಕೋ ಬಕಸ್ತೇನ
 ಭಕ್ಷಿತಾನ್ಯಪತ್ಯಾನಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶಿಶುವೈರಾಗ್ಯಾತ್ಸರಸ್ತೀರಮಾಸಾದ್ಯ
 ಬಾಷ್ಪಪೂರಪೂರಿತನಯನೋಽಧೋಮುಖಸ್ತಿಷ್ಠತಿ . ತಂ ಚ ತಾದೃಕ್ಷೇಷ್ಟಿತ-
 ಮವಲೋಕ್ಯ ಕುಲೀರಕಃ ಪ್ರೋವಾಚ - ಮಾಮ ಕಿಮೇವಂ ರುದ್ಯತೇ ಭವತಾಸ್ಯ .
 ಸ ಆಹ - ಭದ್ರ ಕಿಂ ಕರೋಮಿ . ಮಮ ಮಂದಭಾಗ್ಯಸ್ಯ ಬಾಲಕಾಃ
 ಕೋಟರನಿವಾಸಿನಾ ಸರ್ಪೇಣ ಭಕ್ಷಿತಾಃ . ತದ್ಬದುಃಖಿತೋಽಹಂ
 ರೋದಿಮಿ . ತತ್ಕಥಯ ಮೇ ಯದ್ಯಸ್ತಿ ಕಶ್ಚಿದುಪಾಯಸ್ತದ್ವಿನಾಶಾಯ .
 ತದಾಕರ್ಣ್ಯ ಕುಲೀರಕಶ್ಚಿಂತಯಾಮಾಸ - ಅಯಂ ತಾವದಸ್ಮತ್ಸಹಜವೈರೀ .
 ತಥೋಪದೇಶಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಸತ್ಯಾನ್ಯತಂ ಯಥಾನ್ಯೇಽಪಿ ಬಕಾಃ
 ಸರ್ವೇ ಸಂಕ್ಷಯಮಾಯಾಂತಿ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ನವನೀತಸಮಾಂ ವಾಣೀಂ ಕೃತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ತು ನಿರ್ದಯಂ .
 ತಥಾ ಪ್ರಬೋಧ್ಯತೇ ಶತ್ರುಃ ಸಾನ್ವಯೋ ಮ್ಪ್ರಿಯತೇ ಯಥಾ .. 440..
 ಆಹ ಚ - ಮಾಮ ಯದ್ಯೇವಂ ತನ್ನತ್ಸ್ಯ ಮಾಂಸಖಂಡಾನಿ ನಕುಲಸ್ಯ
 ಬಿಲದ್ವಾರಾತ್ಸರ್ಪಕೋಟರಂ ಯಾವತ್ಪಕ್ಷಿಪ ಯಥಾ ನಕುಲಸ್ತನ್ಮಾಗೇಣ
 ಗತ್ವಾ ತಂ ದುಷ್ಟಸರ್ಪಂ ವಿನಾಶಯತಿ . ಅಥ ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ
 ಮತ್ಸ್ಯ ಮಾಂಸಾನುಸಾರಿಣಾ ನಕುಲೇನ ತಂ ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪಂ ನಿಹತ್ಯ ತೇಽಪಿ
 ತದ್ವಕ್ಷಾಶ್ರಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಬಕಾಶ್ಚ ಶನೈಃ ಶನೈರ್ಭಕ್ಷಿತಾಃ . ಅತೋ
 ವಯಂ ಬ್ರೂಮಃ - ಉಪಾಯಂ ಚಿಂತಯೇದಿತಿ . ಏವಂ ಮೂಢ .
 ತ್ವಯಾಪ್ಯುಪಾಯ-
 ಶ್ಚಿಂತಿತೋ ನಾಪಾಯಃ ಪಾಪಬುದ್ಧಿವತ್ . ತನ್ನ ಭವಸಿ ತ್ವಂ ಸಜ್ಜನಃ ಕೇವಲಂ
 ಪಾಪಬುದ್ಧಿರಸಿ . ಜ್ಞಾತೋ ಮಯಾ ಸ್ವಾಮಿನಃ ಪ್ರಾಣಸಂದೇಹಾನಯನಾತ್ .

ಪ್ರಕಟೀಕೃತಂ ತ್ವಯಾ ಸ್ವಯಮೇವಾತ್ಮನೋ ದುಷ್ಟತ್ವಂ ಕೌಟಿಲ್ಯಂ ಚ .
 ಅಥವಾ ಸಾಧ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -
 ಯತ್ನಾದಪಿ ಕಃ ಪಶ್ಯೇಚ್ಛಿಖಿನಾಮಾಹಾರನಿಃಸರಣಮಾರ್ಗಂ .
 ಯದಿ ಜಲದಧ್ವನಿಮುದಿತಾಸ್ತ ಏವ ಮೂಢಾ ನ ನೃತ್ಯೇಯುಃ .. 441..
 ಯದಿ ತ್ವಂ ಸ್ವಾಮಿನಮೇನಾಂ ದಶಾಂ ನಯಸಿ ತದಸ್ಮದ್ವಿಧಸ್ಯ ಕಾ
 ಗಣನಾ . ತಸ್ಮಾನ್ಮಮಾಸನ್ನೇನ ಭವತಾ ನ ಭಾವ್ಯಂ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ತುಲಾಂ ಲೋಹಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಯತ್ರ ಖಾದಂತಿ ಮೂಷಕಾಃ .
 ರಾಜಂಸ್ತತ್ರ ಹರೇಚ್ಛ್ಯೇನೋ ಬಾಲಕಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ .. 442..
 ದಮನಕ ಆಹ ಕಥಮೇತತ್ .ನೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 22

ಜೀರ್ಣಧನನಾಮವಣಿಕ್ಪುತ್ರಕಥಾ .
 ಅಸ್ತಿ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದಧಿಷ್ಠಾನೇ ಜೀರ್ಣಧನೋ ನಾಮ ವಣಿಕ್ಪುತ್ರಃ . ಸ ಚ
 ದ್ರವ್ಯಕ್ಷಯಾದ್ಧೇಶಾಂತರಗಮನಮನಾ ವ್ಯಚಿಂತಯತ್ -
 ಯತ್ರ ದೇಶೇಽಥವಾ ಸ್ಥಾನೇ ಭೋಗಾನ್ಪುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವವೀರ್ಯತಃ .
 ತಸ್ಮಿನ್ವಿಭವಹೀನೋ ಯೋ ವಸೇತ್ಸ ಪುರುಷಾಧಮಃ .. 443..
 ತಥಾ ಚ -
 ಯೇನಾಹಂಕಾರಯುಕ್ತೇನ ಚಿರಂ ವಿಲಸಿತಂ ಪುರಾ .
 ದೀನಂ ವದತಿ ತತ್ತ್ವೈವ ಯಃ ಪರೇಷಾಂ ಸ ನಿಂದಿತಃ .. 444..
 ತಸ್ಯ ಚ ಗೃಹೇ ಸಹಸ್ರಲೋಹಭಾರಘಟಿತಾ ಪೂರ್ವಪುರುಷೋಪಾರ್ಜಿತಾ
 ತುಲಾಽಸೀತ್ . ತಾಂ ಚ ಕಸ್ಯಚಿಚ್ಛೇಷ್ಟಿನೋ ಗೃಹೇ ನಿಕ್ಷೇಪಭೂತಾಂ
 ಕೃತ್ವಾ ದೇಶಾಂತರಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ತತಃ ಸುಚಿರಂ ಕಾಲಂ ದೇಶಾಂತರಂ
 ಯಥೇಚ್ಛಯಾ ಭ್ರಾಂತ್ವಾ ಪುನಃ ಸ್ವಪುರಮಾಗತ್ಯ ತಂ ಶ್ರೇಷ್ಟಿನಮುವಾಚ -
 ಭೋಃ ಶ್ರೇಷ್ಟಿನ್ . ದೀಯತಾಂ ಮೇ ಸಾ ನಿಕ್ಷೇಪತುಲಾ . ಸ ಆಹ - ಭೋ . ನಾಸ್ತಿ
 ಸಾ ತ್ವದೀಯಾ ತುಲಾ . ಮೂಷಿಕೈರ್ಭಕ್ಷಿತಾ . ಜೀರ್ಣಧನ ಆಹ - ಭೋಃ
 ಶ್ರೇಷ್ಟಿನ್ . ನಾಸ್ತಿ ದೋಷಸ್ತೇ ಯದಿ ಮೂಷಿಕೈರ್ಭಕ್ಷಿತೇತಿ . ಈದೃಗೇವಾಯಂ
 ಸಂಸಾರಃ . ನ ಕಿಂಚಿದತ್ರ ಶಾಶ್ವತಮಸ್ತಿ . ಪರಮಹಂ ನದ್ಯಾಂ
 ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ . ತತ್ತ್ವಮಾತ್ಮೀಯಂ ಶಿಶುಮೇನಂ
 ಧನದೇವನಾಮಾನಂ ಮಯಾ ಸಹ ಸ್ನಾನೋಪಕರಣಹಸ್ತಂ ಪ್ರೇಷಯೇತಿ .
 ನೋಽಪಿ ಚೌರ್ಯಭಯಾತ್ತಸ್ಯ ಶಂಕಿತಃ ಸ್ವಪುತ್ರಮುವಾಚ - ವತ್ಸ
 ಪಿತೃವ್ಯೋಽಯಂ ತವ ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ನದ್ಯಾಂ ಯಾಸ್ಯತಿ . ತದ್ಗಮ್ಯತಾಮನೇನ

ಸಾರ್ಥಂ ಸ್ನಾನೋಪಕರಣಮಾದಾಯೇತಿ . ಅಹೋ ಸಾಧ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -
ನ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಕಸ್ಯಚಿತ್ಕೋಽಪಿ ಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಕುರುತೇ ನರಃ .

ಮುಕ್ತ್ಯಾ ಭಯಂ ಪ್ರಲೋಭಂ ವಾ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಮೇವ ವಾ .. 445..

ತಥಾ ಚ -

ಅತ್ಯಾದರೋ ಭವೇದ್ಯತ್ರ ಕಾರ್ಯಕಾರಣವರ್ಜಿತಃ .

ತತ್ರ ಶಂಕಾ ಪ್ರಕರ್ತವ್ಯಾ ಪರಿಣಾಮೇಽಸುಖಾವಹಾ .. 446..

ಅಥಾಸೌ ವಣಿಕ್ಷಿಶುಃ ಸ್ನಾನೋಪಕರಣಮಾದಾಯ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮನಾ-

ಸ್ತೇನಾಭ್ಯಾಗತೇನ ಸಹ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ . ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ ವಣಿಕ್ಷಾನ್ತ್ಯಾ

ತಂ ಶಿಶುಂ ನದೀಗುಹಾಯಾಂ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ ತದ್ವಾರಂ

ಬೃಹಚ್ಛಿಲಯಾಚ್ಛಾದ್ಯ ಸತ್ತರಂ ಗೃಹಮಾಗತಃ . ಪೃಷ್ಟಶ್ಚ

ತೇನ ವಣಿಜಾ - ಭೋ ಅಭ್ಯಾಗತ ತತ್ಕಥ್ಯತಾಂ ಕುತ್ರ ಮೇ ಶಿಶುರ್ಯಸ್ತ್ವಯಾ

ಸಹ ನದೀಂ ಗತಃ ಇತಿ . ಸ ಆಹ - ನದೀತಟಾತ್ವ ಶ್ರೇಣೇನ ಹೃತ ಇತಿ .

ಶ್ರೇಷ್ಠಾಹ - ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿನ್ . ಕಿಂ ಕ್ವಚಿಚ್ಛ್ರೇಣೋ ಬಾಲಂ ಹರ್ತುಂ

ಶಕ್ನೋತಿ . ತನ್ನಮರ್ಪಯ ಮೇ ಸುತಮನ್ಯಥಾ ರಾಜಕುಲೇ ನಿವೇದಯಿಷ್ಯಾಮೀತಿ .

ಸ ಆಹ - ಭೋಃ ಸತ್ಯವಾದಿನ್ . ಯಥಾ ಶ್ರೇಣೋ ಬಾಲಂ ನ ನಯತಿ ತಥಾ

ಮೂಷಿಕಾ ಅಪಿ ಲೋಹಭಾರಘಟಿತಾಂ ತುಲಾಂ ನ ಭಕ್ಷಯಂತಿ . ತದರ್ಪಯ

ಮೇ ತುಲಾಂ ಯದಿ ದಾರಕೇಣ ಪ್ರಯೋಜನಂ . ಏವಂ ವಿವದಮಾನೌ ದ್ವಾವಪಿ

ರಾಜಕುಲಂ ಗತೌ . ತತ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠೀ ತಾರಸ್ವರೇಣ ಪ್ರೋವಾಚ - ಭೋ

ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಮಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ . ಮಮ ಶಿಶುರನೇನ ಚೌರೇಣಾಪಹೃತಃ .

ಅಥ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಣಸ್ತಮೂಚುಃ - ಭೋಃ ಸಮರ್ಪ್ಯತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಸುತಃ .

ಸ ಆಹ - ಕಿಂ ಕರೋಮಿ . ಪಶ್ಯತೋ ಮೇ ನದೀತಟಾಚ್ಛ್ರೇಣೇನಾಪಹೃತಃ

ಶಿಶುಃ . ತಚ್ಛುತ್ವಾ ತೇ ಪ್ರೋಚುಃ - ಭೋ ನ ಸತ್ಯಮಭಿಹಿತಂ ಭವತಾ .

ಕಿಂ ಶ್ರೇಣಃ ಶಿಶುಂ ಹರ್ತುಂ ಸಮರ್ಥೋ ಭವತಿ . ಸ ಆಹ - ಭೋ ಭೋಃ

ಶ್ರೂಯತಾಂ ಮದ್ವಚಃ .

ತುಲಾಂ ಲೋಹಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಯತ್ರ ಖಾದಂತಿ ಮೂಷಿಕಾಃ .

ರಾಜಂಸ್ತತ್ರ ಹರೇಚ್ಛ್ರೇಣೋ ಬಾಲಕಂ ನಾತ್ರ ಸಂ ಶಯಃ .. 447..

ತೇ ಪ್ರೋಚುಃ - ಕಥಮೇತತ್ . ತತಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೀ ಸಭ್ಯಾನಾಮಗ್ರೇ ಸರ್ವಂ

ವೃತ್ತಾಂತಂ ನಿವೇದಯಾಮಾಸ . ತತಸ್ತೈರ್ವಿಹಸ್ಯ ದ್ವಾವಪಿ ತೌ ಪರಸ್ವರಂ

ಸಂಬೋಧ್ಯ ತುಲಾಶಿಶುಪ್ರದಾನೇನ ಸಂತೋಷಿತೌ . ಅತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ -

ತುಲಾಂ ಲೋಹಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಇತಿ . ತನ್ಮೂರ್ಖ . ಸಂಜೀವಕಪ್ರಸಾದಮಸಹಮಾನೇನ

ತ್ವಯೈತತ್ಕೃತಂ . ಅಹೋ ಸಾಧ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -

ಪ್ರಾಯೇಣಾತ್ರ ಕುಲಾನ್ವಿತಂ ಕುಕುಲಜಾಃ ಶ್ರೀವಲ್ಲಭಂ ದುರ್ಭಗಾ
 ದಾತಾರಂ ಕೃಪಣಾ ಋಜೂನನೃಜವೋ ವಿತ್ತೇ ಸ್ಥಿತಂ ನಿರ್ಧನಾಃ .
 ವೈರೋಪ್ಯೋಪಹತಾಶ್ಚ ಕಾಂತವಪುಷಂ ಧರ್ಮಾಶ್ರಯಂ ಪಾಪಿನೋ
 ನಾನಾಶಾಸ್ತ್ರವಿಚಕ್ಷಣಂ ಚ ಪುರುಷಂ ನಿಂದಂತಿ ಮೂರ್ಖಾಃ ಸದಾ .. 448..
 ತಥಾ ಚ -

ಮೂರ್ಖಾಣಾಂ ಪಂಡಿತಾ ದ್ವೇಷ್ಯಾ ನಿರ್ಧನಾನಾಂ ಮಹಾಧನಾಃ .
 ವ್ರತಿನಃ ಪಾಪಶೀಲಾನಾಮಸತೀನಾಂ ಕುಲಸ್ತ್ರಿಯಃ .. 449..
 ತನ್ಮೂರ್ಖ ತ್ವಯಾ ಹಿತಮಪ್ಯಹಿತಂ ಕೃತಂ . ಉಕ್ತಂಚ -
 ಪಂಡಿತೋಽಪಿ ವರಂ ಶತ್ರುರ್ನ ಮೂರ್ಖೋ ಹಿತಕಾರಕಃ .
 ವಾನರೇಣ ಹತೋ ರಾಜಾ ವಿಪ್ರಾಶ್ಚಾರೇಣ ರಕ್ಷಿತಾಃ .. 450..
 ದಮನಕ ಆಹ ಕಥಮೇತತ್ . ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ -

ಕಥಾ 23

ಕಸ್ಯಚಿದ್ರಾಜ್ಞೋ ನಿತ್ಯಂ ವಾನರೋಽತಿಭಕ್ತಿಪರೋಽಜ್ಞಸೇವಕೋಽನ್ತಃಪುರೇ-
 ಸಪ್ಯಪ್ರತಿಷಿದ್ಧಪ್ರಸರೋಽತಿವಿಶ್ವಾಸಸ್ಥಾನಮಭೂತ್ . ಏಕದಾ ರಾಜ್ಞೋ
 ನಿದ್ರಾಂ ಗತಸ್ಯ ವಾನರೇ ವ್ಯಜನಂ ನೀತ್ವಾ ವಾಯುಂ ವಿದಧತಿ ರಾಜ್ಞೋ
 ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲೋಪರಿ ಮಕ್ಷಿಕೋಪವಿಷ್ಟಾ . ವ್ಯಜನೇನ ಮುಹುರ್ಮುಹುರ್ನಿಷಿದ್ಧ-
 ಮಾನಾಪಿ ಪುನಃ ಪುನಸ್ತತ್ರ ಏವೋಪವಿಶತಿ . ತತಸ್ತೇನ ಸ್ವಭಾವಚಪಲೇನ
 ಮೂರ್ಖೇಣ ವಾನರೇಣ ಕ್ರುದ್ಧೇನ ಸತಾ ತೀಕ್ಷ್ಣಂ ಖಡ್ಗಮಾದಾಯ
 ತಸ್ಯಾ ಉಪರಿ ಪ್ರಹಾರೋ ವಿಹಿತಃ . ತತೋ ಮಕ್ಷಿಕೋಡ್ಧೀಯ ಗತಾ ಪರಂ ತೇನ
 ಶಿತಧಾರೇಣಾಸಿನಾ ರಾಜ್ಞೋ ವಕ್ಷೋ ದ್ವಿಧಾ ಜಾತಂ ರಾಜಾ ಮೃತಶ್ಚ .
 ತಸ್ಮಾಚ್ಚಿರಾಯುರಿಚ್ಛತಾ ನೃಪೇಣ ಮೂರ್ಖೋಽನುಚರೋ ನ ರಕ್ಷಣೀಯಃ .
 ಅಪರಮೇಕಸ್ಮಿನ್ನಗರೇ ಕೋಽಪಿ ವಿಪ್ರೋ ಮಹಾವಿದ್ವಾನ್ವರಂ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಯೋಗೇನ
 ಚಾರೋ ವರ್ತತೇ . ತಸ್ಮಿನ್ಪುರೇಽನ್ಯದೇಶಾದಾಗತಾಂಶ್ಚತುರೋ ವಿಪ್ರಾನ್ವಹೂನಿ
 ವಸ್ತೂನಿ ವಿಕ್ರೇಣತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಿಂತಿತವಾನ್ - ಅಹೋ ಕೇನೋಪಾಯೇನೈಷಾಂ
 ಧನಂ ಲಭೇ . ಇತಿ ವಿಚಿಂತ್ಯ ತೇಷಾಂ ಪುರೋಽನೇಕಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಾನಿ
 ಸುಭಾಷಿತಾನಿ ಚಾತಿಪ್ರಿಯಾಣಿ ಮಧುರಾಣಿ ವಚನಾನಿ ಜಲ್ಪತಾ ತೇಷಾಂ
 ಮನಸಿ ವಿಶ್ವಾಸಮುತ್ಪಾದ್ಯ ಸೇವಾ ಕರ್ತುಮಾರಬ್ಧಾ . ಅಥವಾ
 ಸಾದ್ವಿದಮುಚ್ಯತೇ -
 ಅಸತೀ ಭವತಿ ಸಲಜ್ಞಾ ಕ್ಷಾರಂ ನೀರಂ ಚ ಶೀತಲಂ ಭವತಿ .
 ದಂಭೀ ಭವತಿ ವಿವೇಕೀ ಪ್ರಿಯವಕ್ತಾ ಭವತಿ ಧೂರ್ತಜನಃ .. 451..

ಅಥ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವಾಂ ಕುರ್ವತಿ ತೈರ್ವಿಪ್ರೈಃ ಸರ್ವವಸ್ತೂನಿ ವಿಕ್ರೀಯ ಬಹುಮೂಲ್ಯಾನಿ
 ರತ್ನಾನಿ ಕ್ರೀತಾನಿ . ತತಸ್ತಾನಿ ಜಂಘಾಮಧ್ಯೇ ತತ್ಸಮಕ್ಷಂ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ಯ
 ಸ್ವದೇಶಂ ಪ್ರತಿ ಗಂತುಮುದ್ಯಮೋ ವಿಹಿತಃ . ತತಃ ಸ ಧೂರ್ತವಿಪ್ರಸ್ತಾನ್ವಿಪ್ರಾನ್
 ಗಂತುಮುದ್ಯತಾನ್ವೇಕ್ಷ್ಯ ಚಿಂತಾವ್ಯಾಕುಲಿತಮನಾಃ ಸಂಜಾತಃ - ಅಹೋ
 ಧನಮೇತನ್ನ ಕಿಂಚಿನ್ನಮ ಚಟಿತಂ . ಅಥೈಭಿಃ ಸಹ ಯಾಮಿ . ಪಥಿ ಕ್ವಾಪಿ
 ವಿಷಂ ದತ್ತೈತಾನ್ನಿಹತ್ಯ ಸರ್ವರತ್ನಾನಿ ಗೃಹ್ಣಾಮಿ . ಇತಿ ವಿಚಿಂತ್ಯ
 ತೇಷಾಮಗ್ರೇ ಸಕರುಣಂ ವಿಲಪ್ಯೇದಮಾಹ - ಭೋ ಮಿತ್ರಾಣಿ . ಯೂಯಂ
 ಮಾಮೇಕಾಕಿನಂ ಮುಕ್ತ್ವಾ ಗಂತುಮುದ್ಯತಾಃ . ತನ್ನೇ ಮನೋ ಭವದ್ಭಿಃ ಸಹ
 ಸ್ನೇಹಪಾಶೇನ ಬದ್ಧಂ ಭವದ್ವಿರಹನಾಮ್ಪೈವಾಕುಲಂ ಸಂಜಾತಂ ಯಥಾ
 ದೃತಿಂ ಕ್ವಾಪಿ ನ ಧತ್ತೇ . ಯೂಯಮನುಗ್ರಹಂ ವಿಧಾಯ ಸಹಾಯಭೂತಂ
 ಮಾಮಪಿ ಸಹೈವ ನಯತ . ತದ್ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತೇ ಕರುಣಾರ್ದ್ರಚಿತ್ತಾಸ್ತೇನ
 ಸಮಮೇವ ಸ್ವದೇಶಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಸ್ಥಿತಾಃ . ಅಥಾಧ್ವನಿ ತೇಷಾಂ
 ಪಂಚಾನಾಮಪಿ ಪಲ್ಲೇಪುರಮಧ್ಯೇ ವ್ರಜತಾಂ ಧ್ವಾಂಕ್ಷಾಃ
 ಕಥಯಿತುಮಾರಬ್ಧಾಃ - ರೇ ರೇ ಕಿರಾತಾಃ . ಧಾವತ ಧಾವತ .
 ಸಪಾದಲಕ್ಷಧನಿನೋ ಯಾಂತಿ . ಏತಾನ್ನಿಹತ್ಯ ಧನಂ ನಯತ . ತತಃ
 ಕಿರಾತೈರ್ಧ್ವಾಂಕ್ಷವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಸತ್ತರಂ ಗತ್ವಾ ತೇ ವಿಪ್ರಾ
 ಲಗುಡಪ್ರಹಾರೈರ್ಜರ್ಜರೀಕೃತ್ಯ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಮೋಚಯಿತ್ವಾ ವಿಲೋಕಿತಾಃ ಪರಂ
 ಧನಂ ಕಿಂಚಿನ್ನ ಲಬ್ಧಂ . ತದಾ ತೈಃ ಕಿರಾತೈರಭಿಹಿತಂ - ಭೋಃ
 ಪಾಂಥಾಃ . ಪುರಾ ಕದಾಪಿ ಧ್ವಾಂಕ್ಷವಚನಮನ್ಯತಂ ನಾಸೀತ್ .
 ತತೋ ಭವತಾಂ ಸಂನಿಧೌ ಕ್ವಾಪಿ ಧನಂ ವಿದ್ಯತೇ ತದರ್ಪಯತ . ಅನ್ಯಥಾ
 ಸರ್ವೇಷಾಮಪಿ ವಧಂ ವಿಧಾಯ ಚರ್ಮ ವಿದಾಯ ಪ್ರತ್ಯಂಗಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ
 ಧನಂ ನೇಷ್ಯಾಮಃ . ತದಾ ತೇಷಾಮೀದೃಶಂ ವಚನಮಾಕರ್ಣ್ಯ
 ಚೌರವಿಪ್ರೇಣ ಮನಸಿ ಚಿಂತಿತಂ - ಯದೈಷಾಂ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ವಧಂ
 ವಿಧಾಯಾಂಗಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ರತ್ನಾನಿ ನೇಷ್ಯಂತಿ ತದಾಪಿ ಮಾಂ ವಧಿಷ್ಯಂತಿ
 ತತೋಽಹಂ ಪೂರ್ವಮೇವಾತ್ಮಾನಮರತ್ನಂ ಸಮಪ್ಯೈತಾನ್ಮಂಚಾಮಿ .
 ಉಕ್ತಂಚ -
 ಮೃತ್ಯೋರ್ಬಿಭೇಷಿ ಕಿಂ ಬಾಲ ನ ಸ ಭೀತಂ ವಿಮುಂಚತಿ .
 ಅದ್ಯ ವಾಽಬ್ಧಶತಾಂತೇ ವಾ ಮೃತ್ಯುವೈ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಧ್ರುವಃ .. 452..
 ತಥಾ ಚ -
 ಗವಾರ್ಥೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಥೇ ಚ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಂ ಕರೋತಿ ಯಃ .
 ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಮಂಡಲಂ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಸ ಯಾತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಂ .. 453..

ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯಾಭಿಹಿತಂ - ಭೋಃ ಕಿರಾತಾಃ . ಯದ್ಯೇವಂ ತತೋ ಮಾಂ ಪೂರ್ವಂ
ನಿಕತ್ಯ ವಿಲೋಕಯತ . ತತಸ್ತೈಸ್ತಥಾನುಷ್ಠಿತೇ ತಂ ಧನರಹಿತಮವಲೋಕ್ಯಾಪರೇ
ಚತ್ವಾರೋಽಪಿ ಮುಕ್ತಾಃ ಽತೋಽಹಂ ಬ್ರವೀಮಿ - ಪಂಡಿತೋಽಪಿ ವರಂ ಶತ್ರುರಿತಿ .
ಅಥೈವಂ ಸಂವದತೋಸ್ತಯೋಃ ಸಂಜೀವಕಃ ಕ್ಷಣಮೇಕಂ ಪಿಂಗಲಕೇನ
ಸಹ ಯುದ್ಧಂ ಕೃತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಖರನಖರಪ್ರಹಾರಾಭಿಹಿತೋ
ಗತಾಸುರ್ವಸುಂಧರಾಪೀರೇ ನಿಪಪಾತ . ಅಥ ತಂ ಗತಾಸುಮವಲೋಕ್ಯ
ಪಿಂಗಲಕಸ್ತದ್ಗುಣಸ್ಮರಣಾರ್ಥಹೃದಯಃ ಪ್ರೋವಾಚ - ಭೋ ಅಯುಕ್ತಂ
ಮಯಾ ಪಾಪೇನ ಕೃತಂ ಸಂಜೀವಕಂ ವ್ಯಾಪಾದಯತಾ . ಯತೋ
ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಾದನ್ಯನ್ನಾಸ್ತಿ ಪಾಪತರಂ ಕರ್ಮ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಮಿತ್ರದ್ರೋಹೀ ಕೃತಘ್ನಶ್ಚ ಯಶ್ಚ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕಃ .
ತೇ ನರಾ ನರಕಂ ಯಾಂತಿ ಯಾವಚ್ಚಂದ್ರದಿವಾಕರೌ .. 454..

ಭೂಮಿಕ್ಷಯೇ ರಾಜವಿನಾಶ ಏವ
ಭೃತ್ಯಸ್ಯ ವಾ ಬುದ್ಧಿಮತೋ ವಿನಾಶೇ .
ನೋ ಯುಕ್ತಮುಕ್ತಂ ಹ್ಯನಯೋಃ ಸಮತ್ವಂ
ನಷ್ಟಾಪಿ ಭೂಮಿಃ ಸುಲಭಾ ನ ಭೃತ್ಯಾಃ .. 455..
ತಥಾ ಮಯಾ ಸಭಾಮಧ್ಯೇ ಸ ಸದೈವ ಪ್ರಶಂಸಿತಃ . ತತ್ಕಿಂ
ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇಷಾಮಗ್ರತಃ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಉಕ್ತೋ ಭವತಿ ಯಃ ಪೂರ್ವಂ ಗುಣವಾನ್ ಇತಿ ಸಂಸದಿ .

ನ ತಸ್ಯ ದೋಷೋ ವಕ್ತವ್ಯಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಭಂಗಭೀರುಣಾ .. 456..
ಏವಂವಿಧಂ ಪ್ರಲಪಂತಂ ದಮನಕಃ ಸಮೇತ್ಯ ಸಹರ್ಷಮಿದಮಾಹ -
ದೇವ ಕಾತರತಮಸ್ತವೈಷ ನ್ಯಾಯೋ ಯದ್ರೋಹಕಾರಿಣಂ ಶಷ್ಟಭುಜಂ
ಹತ್ವೇತ್ಥಂ ಶೋಚಸಿ . ತನ್ನೈತದುಪಪನ್ನಂ ಭೂಭುಜಾಂ . ಉಕ್ತಂಚ -
ಪಿತಾ ವಾ ಯದಿ ವಾ ಭ್ರಾತಾ ಪುತ್ರೋ ಭಾರ್ಯಾಽಥವಾ ಸುಹೃತ್ .
ಪ್ರಾಣದ್ರೋಹಂ ಯದಾ ಗಚ್ಛೇದ್ಧಂತವ್ಯೋ ನಾಸ್ತಿ ಪಾತಕಂ .. 457..
ತಥಾ ಚ -

ರಾಜಾ ಘೃಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಸರ್ವಭಕ್ಷೀ
ಸ್ತ್ರೀ ಚಾತ್ರಪಾ ದುಷ್ಟಮತಿಃ ಸಹಾಯಃ .
ಪ್ರೇಷ್ಯಃ ಪ್ರತೀಪೋಽಧಿಕೃತಃ ಪ್ರಮಾದೀ
ತ್ಯಾಜ್ಯಾ ಅಮೀ ಯಶ್ಚ ಕೃತಂ ನ ವೇತ್ತಿ .. 458..
ಅಪಿ ಚ -

ಸತ್ಯಾನ್ಯತಾ ಚ ಪರುಷಾ ಪ್ರಿಯವಾದಿನೀ ಚ
ಹಿಂಸ್ರಾ ದಯಾಲುರಪಿ ಚಾರ್ಥಪರಾ ವದಾನ್ಯಾ .

ಭೂರಿವ್ಯಥಾ ಪ್ರಚುರವಿತ್ತಸಮಾಗಮಾ ಚ
ವೇಶ್ಯಾಂಗನೇವ ನೃಪನೀತಿರನೇಕರೂಪಾ .. 459..

ಅಪಿ ಚ -

ಅಕೃತೋಪದ್ರವಃ ಕಶ್ಚಿನ್ನಹಾನಪಿ ನ ಪೂಜ್ಯತೇ .
ಪೂಜಯಂತಿ ನರಾ ನಾಗಾನ್ ತಾಕ್ಷ್ಯಂ ನಾಗಘಾತಿನಂ .. 460..

ತಥಾ ಚ -

ಅಶೋಚ್ಯಾನನ್ವಶೋಚಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರಜ್ಞಾವಾದಾಂಶ್ಚ ಭಾಷಸೇ .
ಗತಾಸೂನಗತಾಸೂಂಶ್ಚ ನಾನುಶೋಚಂತಿ ಪಂಡಿತಾಃ .. 461..
ಏವಂ ತೇನ ಸಂಬೋಧಿತಃ ಪಿಂಗಲಕಃ ಸಂಜೀವಕಶೋಕಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ
ದಮನಕನಾಚಿವ್ಯೇನ ರಾಜ್ಯಮಕರೋತ್ .
ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಶರ್ಮವಿರಚಿತೇ ಪಂಚತಂತ್ರೇ ಮಿತ್ರಭೇದೋ ನಾಮ
ಪ್ರಥಮಂ ತಂತ್ರಂ .

Notes:

- 1) The original encoding showed all ಸಮಾಸs broken into their ಪದs, separated by hyphens. All hyphens have been removed now and the ಸಮಾಸs joined together.
- 2) The original encoding also had all ಸಂಧಿs separated into their components. These have been joined back.
- 3) Punctuation marks such as ? and ! have been replaced by ದಂಡs.

The introduction of the original encoding:

The text used for this edition comes from the following :

(ed.)Ramchandra Jha. Vidyabhavan Sanskrit Granthamala, 17.

Sixth edition.(Varanasi: Chowkhamba Vidyabhavan, 1991).

There are considerable differences in various editions of the

Panchatantra. I have also consulted (ed.) N.R. Kale. Delhi:

Motilal Banarsidass, reprint 1991 (original 1911), but clearly

there are several differences. Eventually, a revised

version based on Kosambi as 1949 critical edition should be prepared.

Electronic text entered by Jan Brzezinski, 2003. This text is

available freely, but we request all users to please acknowledge

Gaudiya Grantha Mandir as its source. A few corrections have

been made (2003-11-02)

Corrections from Ulrich Stiehl entered 2003-11-05

Assembled, reprocessed, and proofread by
Arvind Kolhatkar akolhatkar at rogers.com

——
Panchatantra 1 Mitrabheda Tantra by Vishnusharman
pdf was typeset on March 24, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

